

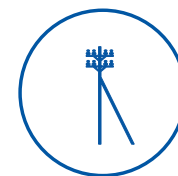
2016

ILGTSPĒJAS UN
GADA PĀRSKATS

Latvijas daba ir mūsu lepnums. Tās skaistums ir mūsu prieks. Tās spēks ir mūsu spēks. Enerģijas pārnese noris pa pavedieniem uz savienojuma punktiem, aptverot visu tīklojumu dabā.

Tīra, zaļa un dabiska enerģija ir ilgtspējas priekšnoteikums.

SATURS

Priekšvārds

4

LATVENERGO KONCERNA PROFILS

1.1.	Īsumā par pārskatu	7
1.2.	Koncerna raksturojums	8
1.3.	Koncerna stratēģija	10
1.4.	Korporatīvā sociālā atbildība	13
1.5.	Koncerna pārvaldība	16
1.6.	Koncerna vadība	25
1.7.	Korporatīvās pārvaldības ziņojums un Revīzijas komitejas ziņojums	30
1.8.	Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm	32
1.9.	Būtiskāko aspektu noteikšana	38
1.10.	Darbības segmentu raksturojums	40
1.10.1.	Ražošana un tirdzniecība	40
1.10.2.	Sadale	48
1.10.3.	Pārvades aktīvu noma	50
1.11.	Koncerna iepirkumi	52

LATVENERGO KONCERNA DARBĪBAS INDIKATORI

2.1.	Ekonomiskā atbildība	55
2.2.	Sabiedrība	58
2.3.	Atbildība par produktu	61
2.4.	Vides aizsardzība	67
2.5.	Darbinieki un darba vide	72
	Pārskats par <i>zaļajām</i> obligācijām	76
	Ilgspējas aspektu būtiskums un atbilstība <i>GRI</i> aspektiem	78
	<i>GRI</i> indikatoru tabula	79
	Lietotie saīsinājumi	82
	Neatkarīga revidenta apliecinājuma ziņojums	83

LATVENERGO KONSOLIDĒTAIS GADA PĀRSKATS

	Galvenie darbības rādītāji	87
	Vadības ziņojums	88
	Konsolidētie finanšu pārskati	93
	Konsolidētais peļņas vai zaudējumu aprēķins	93
	Konsolidētais vispārējo ieņēmumu pārskats	93
	Konsolidētais pārskats par finansiālo stāvokli	94
	Konsolidētais pārskats par izmaiņām pašu kapitālā	95
	Konsolidētais pārskats par naudas plūsmām	96
	Konsolidēto finanšu pārskatu pielikums	97
	Neatkarīgu revidentu ziņojums	137

Godātie lasītāji!

G4-1

Pagājušais ir pārmaiņu gads. Tas ir bijis dinamisks gan koncerna darbībā, gan arī tādiem notikumiem bagāts, kas turpmākajos gados nozīmīgi ietekmēs Baltijas reģiona enerģētiku. Pirmkārt, darbu sāka gaidītais *NordBalt* elektroenerģijas starpsavienojums, vēl vairāk integrējot Baltijas valstis Ziemeļvalstu elektroenerģijas tirgū. Otrkārt, aktīvi noritēja sagatavošanās darbi dabasgāzes tirgus liberalizācijai, ko piedzīvosim 2017. gada pavasarī. Treškārt, tika sperts solis ekonomiski pamatotai sadales tīkla attīstībai, ko veicināja principiāli jaunas AS „Sadales tīkls” tarifa struktūras ieviešana mājāsaimniecību segmentā.

Gada nogalē apstiprināta jaunā perioda koncerna stratēģija 2017.–2022. gadam, un tajā ņemtas vērā nozīmīgas enerģētikas nozares pārmaiņas, kas prasmīgi izmantojamas turpmākai koncerna izaugsmei.

Enerģētika ir ilgtspējīga nozare, tajā pieņemtajiem lēmumiem ir jābūt nozīmīgiem ne tikai šobrīd, bet bieži vien vēl nākamajām paaudzēm. Šajā sfērā pastāvīgi ieguldāmas lielas investīcijas, kuru atdeve un kalpošana lietotāju interesēs paredzama trīsdesmit un vairāk gadu garumā.

Šis brīdis ir robežšķirtne starp diviem koncerna stratēģijas periodiem – ir noslēdzies 2012. gadā pieņemtās *Latvenergo* koncerna stratēģijas 2013.–2016. gadam periods un ir sācies nākamais – 2017.–2022. gada stratēģijas periods, kurā noteikta *Latvenergo* koncerna darbība un virzība turpmākajiem sešiem gadiem.

Šajā pārskatā aprakstītie darbības rezultāti pilnā mērā atspoguļo to, ka sasniegti koncerna 2013.–2016. gada stratēģijā izvirzītie mērķi: sekmīgi esam īstenojuši iecerētos uzdevumus tirdzniecībā,

ražošanā un tīklu attīstībā. Likumsakarīgi, ka aizvadītajā gadā *Latvenergo* koncerns ir bijis vērtīgākais uzņēmums Latvijā un viens no vērtīgākajiem Baltijā, aktīvu vērtībai sasniedzot gandrīz 4 miljardus eiro.

Raksturojot mūsu darbības rezultātus kopumā, jāuzsver, ka pēmajā gadā tirgus situācija ir bijusi labvēlīga, un *Latvenergo* koncerns ir strādājis tai atbilstošā režīmā. Pie 2015. gadam līdzvērtīga ieņēmumu apjoma – 931,6 miljoniem eiro – esam būtiski paaugstinājuši peļņas rādītājus, sasniedzot 130,6 miljonus eiro, savukārt koncerna EBITDA pieaugusi par 28 %, sasniedzot 393,4 miljonus eiro.

2016. gadā esam lielākais elektroenerģijas tirgotājs Baltijā ar kopējo tirgus daļu aptuveni 30 %, t. sk. tirgus daļa Latvijā ir 73 %, Lietuvā – 14 %, Igaunijā – 11 %. Tas ir mērķtiecīgi sasniegts rezultāts, sākotnēji rēķinoties ar to, ka, atverot elektroenerģijas tirgu, vēsturiskā monopola *Latvenergo* koncerna tirgus daļa samazināsies, ienākot jauniem tirgotājiem. Taču konkurencē zaudēto daļu koncerns ir atguvis, turklāt ar uzviņu, tirgojot elektroenerģiju mūsu kaimiņvalstīs Lietuvā un Igaunijā – izmantojot *Elektrum* zīmolu. 2016. gadā *Latvenergo* koncerns ārpus Latvijas pārdod par 20 % lielāku apjomu nekā konkurējošo elektroenerģijas tirgotāju pārdošanas apjoms Latvijā.

Aizvadītais gads ir bijis veiksmīgs ražošanā – elastīgi pielāgojot tirgum un kombinējot savu ražotņu darbu, *Latvenergo* koncerns 2016. gadā ir saražojis par 21 % vairāk nekā pērn jeb 4 707 GWh elektroenerģijas un par 11 % vairāk jeb 2 675 GWh siltumenerģijas.

Izcils 2016. gads ir bijis Rīgas TEC darbībā – elektroenerģijas izstrāde 2016. gadā ir pieaugusi

par 9 %, sasniedzot 2 206 GWh. Labvēlīgus apstākļus Rīgas TEC elektroenerģijas izstrādei radīja dabasgāzes vidējās cenas samazinājums par 24 %, salīdzinot ar 2015. gadu. Ekonomiski attaisnojusies gāzes turbīnu modernizācija TEC-2, īstenojot *Opflex Reserve Turndown / Autotune* sistēmu. Ar to iespējams darbināt gāzes turbīnu ar pazeminātu jaudu, un zema elektroenerģijas pieprasījuma brīžos šāds režīms ļauj turpināt darbināt gāzes turbīnu bez tās pilnīgas atslēgšanas. Iegūtais režīms ļauj optimizēt pamatiekārtu darbību atkarībā no kurināmā un elektroenerģijas cenām un pieprasījuma.

Vislielākais kāpums saražotās elektroenerģijas apjomā ir Daugavas HES kaskādē – salīdzinot ar iepriekšējo gadu, tas ir pieaudzis par 36 % un ir 2 449 GWh. To veicinājusi lielāka ūdens pietece Daugavā 2016. gada otrajā pusē. Optimāli kombinējot *Latvenergo* koncerna Rīgas TEC un Daugavas HES izstrādi ar reģiona importa iespējām, lietotāji Baltijā ieguva gan cenas tuvināšanos Ziemeļvalstu līmenim, gan tās stabilitāti.

Ražotņu efektivitātes paaugstināšana turpinās, īstenojot Daugavas hidroelektrostaciju rekonstrukcijas projektu – notiek savu laiku nokalpojušo hidroagregātu nomaiņa Rīgas HES, Ķeguma HES un Pļaviņu HES. Līdz 2022. gadam paredzēts rekonstrukciju Daugavas kaskādē pilnībā pabeigt. Noslēdzoties rekonstrukciju programmai, pieaugs Daugavas HES kopējā jauda un izstrādes apjoms, nodrošinot kaskādes hidroagregātu darbību turpmākos 40 gadus.

Būtisks 2016. gada process – līdzsvarota sadales tīklu attīstība, padarot to efektīvāku un vienlaikus būtiski uzlabojot tā tehnisko stāvokli. Salīdzinot ar 2012. gadu, ievērojami ir samazināts piegādes pārtraukumu un ilguma indeksi (SAIDI – par 55 % un SAIFI – par 35 %). 2016. gadā ieviesta principiāli jauna līdzsvarota tarifa struktūra, kas ir pamats ekonomiski pamatotai sadales tīkla attīstībai, nodrošinot pieslēguma jaudas tur, kur tās ir nepieciešamas un tiek izmantotas. Ja līdz šim jauniem pieslēgumiem – jo īpaši uzņēmumiem – jauda bija nepietiekama, tad tagad atbrīvojas tās

jaudas, kas bija rezervētas, bet netika izmantotas. Tādējādi šis ir ieguldījums līdzsvarota tīkla attīstībā, kas ir tautsaimnieciski nozīmīgs mērķis ilgtermiņā.

Ne tikai koncerna darbības rezultāti apliecina sekmīgu stratēģisko virzību – 2017. gada februārī starptautiskā kredītreitingu aģentūra *Moody's Investors Service* AS „Latvenergo” pārapstiprināja kredītreitingu Baa2 ar stabili nākotnes vērtējumu. Tas apliecina, ka AS „Latvenergo” ir stabils un drošs aizņēmējs, nodrošinot iespējas piesaistīt aizņēmumus uz izdevīgiem nosacījumiem.

2016. gada aprīlī AS „Latvenergo” emitēja zaļās obligācijas 25 miljonu eiro apmērā ar rekordlielu kopējo pieprasījuma apjomu. Līdz ar to ir noslēgusies AS „Latvenergo” otrā obligāciju piedāvājuma programma, emitējot zaļās obligācijas 100 miljonu eiro apmērā, ko *Moody's* ir novērtējusi ar augstāko GB1 (izcili) novērtējumu. Šis ir pirmais gadījums, kad *Moody's* izvērtē un turklāt

piešķir augstāko *zaļo* obligāciju novērtējumu Austrumeiropā emitētām *zaļajām* obligācijām.

Šeit jāpiemin arī mūsu darbs korporatīvās atbildības jomā, jo Ilgtspējas indeksa vērtējumā 2016. gadā ceturto gadu pēc kārtas saņēmām Ilgtspējas indeksa Platīna (augstāko) novērtējumu, kas apliecina ilgtermiņa un ilgtspējīgus risinājumus enerģijas ražošanā un tirdzniecībā. Šogad Ilgtspējas indeksā piedalījās vairāk nekā 80 Latvijas uzņēmumu. AS „Latvenergo” kopējais Ilgtspējas indekss pārsniedz 90 %. Tas nozīmē, ka komercsabiedrība korporatīvo atbildību ir pilnībā integrējusi savā darbībā, un tajā ir noteikti atbildīgie gan valdes, gan izpildītāju līmenī.

Aizvadīto gadu noslēdza koncernam ļoti svarīgs notikums – īstenojot Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (*OECD, Organisation for Economic Co-operation and Development*) rekomendācijas, ar akcionāra

lēmumu tika iecelta AS „Latvenergo” padome piecu cilvēku sastāvā. Padomes darbības mērķis ir efektīvizēt sabiedrībai piederošo aktīvu pārraudzību, un tas ir svarīgs korporatīvās pārvaldības elements. Vajadzību pēc strukturētas korporatīvās pārvaldības esam izjutuši jau agrāk, īpaši obligāciju emitēšanas procesā, kad līdztekus koncerna efektivitātes rādītājiem daudzi potenciālie investori vērtēja arī korporatīvās pārvaldības atbilstību labas prakses etalonam.

Korporatīvās sociālās atbildības jomā īpaši jāizceļ koncerna atbalsts izglītībai un zinātnei. Esam pārliecināti, ka šodienas izglītība ir tādas Latvijas pamats, kādu mēs to gribam redzēt nākotnē – turīga un gudra valsts. Jau 21. reizi organizējam erudīcijas konkursu skolēniem „Eksperiments”, arvien populārāks kļūst fizikas portāls FIZMIX, un kopā ar Latvijas skolu gudriniekiem esam arī spēlē „Gudrs, vēl gudrāks”. Turpinām sadarbību

ar vadošajām augstākajām izglītības iestādēm un pasniedzam Gada balvu enerģētikā ne tikai jau nopelniem bagātajiem zinātniekiem, bet īpašu uzmanību pievēršam jaunajiem talantiem.

Latvenergo koncerns ir aizvadījis vienu no sasniegumiem bagātākajiem gadiem, un katrs no mūsu darbiniekiem ir sniedzis savu ieguldījumu, lai to panāktu. Vienlaikus jāatceras, ka atvērts tirgus nozīmē konkurenci, un tā aizvien pieaugs, līdz ar to koncerna stratēģijas jaunais ietvars iezīmē jaunus izaicinājumus ne tikai koncernam kopumā, bet arī ikvienam no mums.

Dr. sc. ing. **Āris Žigurs**,
AS „Latvenergo” valdes priekšsēdētājs

LATVENERGO KONCERNA PROFILS

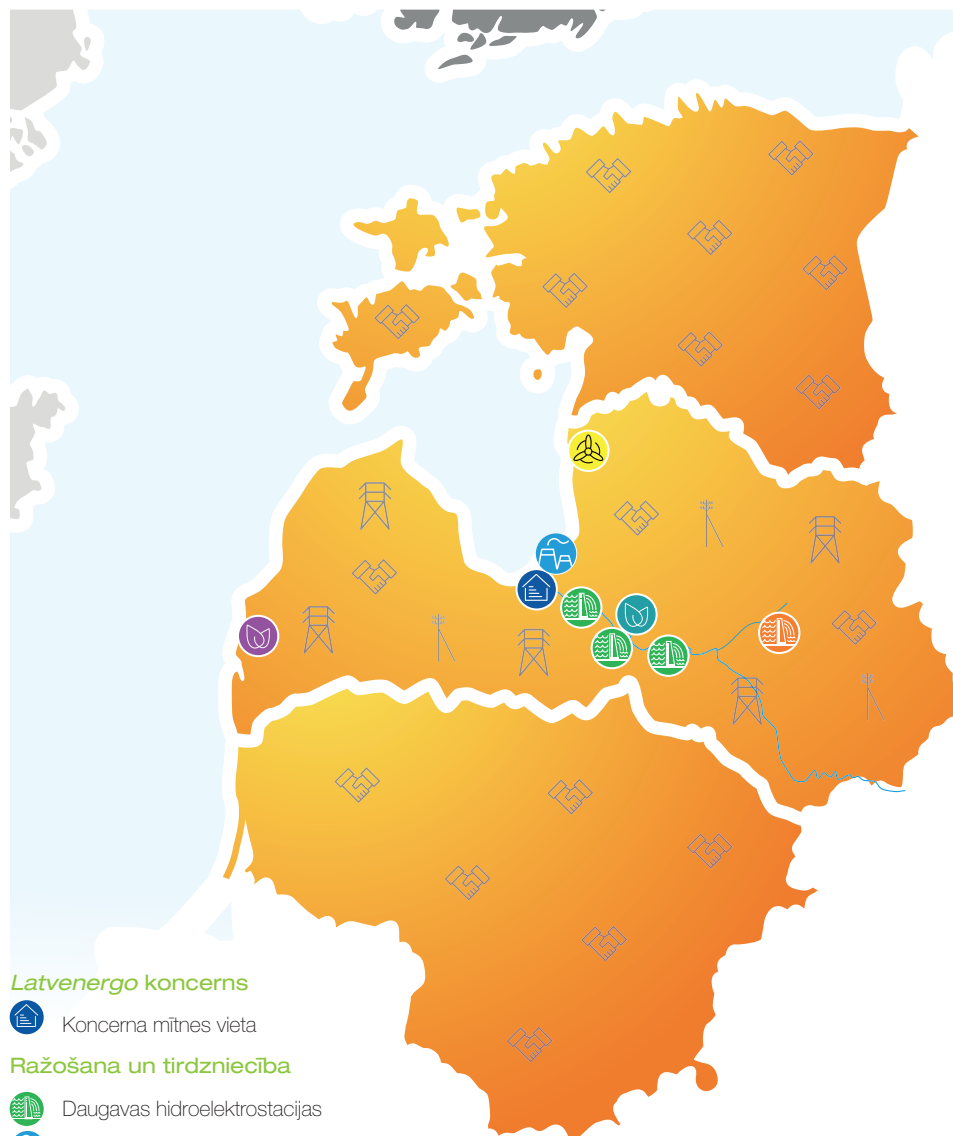
1.1. Īsumā par pārskatu

G4-22	Pārskata periods	2016. gads (1. janvāris – 31. decembris)
	Ziņošanas biežums	Katru gadu kopš 2009. gada – atbilstoši <i>Global Reporting Initiative (GRI)</i> vadlīnijām.
G4-23	Publicēšanas datums	2017. gada 19. aprīlis
G4-28	<i>Global Reporting Initiative</i>	2016. gada Ilgtspējas pārskats sagatavots atbilstoši <i>GRI</i> G4 vadlīniju pamata (<i>Core</i>) prasībām (sk. tabulu <i>GRI</i> G4 pārskata kvalifikācijas nosacījumi).
	Pārskata ietvars	Pārskatā ir atklāta informācija par <i>Latvenergo</i> koncernu (sk. sadaļu 1.2. „Koncerna raksturojums”).
G4-29	Pārskata satura noteikšanas principi	Pārskatā <i>Latvenergo</i> koncerns ir atklājis informāciju par tā darbību un ilgtspējīgai attīstībai būtiskajiem aspektiem un indikatoriem. Pārskatā pilnā apmērā ir sniegta vispārīgā standarta informācija (<i>General Standard Disclosures</i>) par <i>Latvenergo</i> koncerna darbību. Tāpat, pamatojoties uz izvērtēto būtiskumu, ir atklāti <i>Latvenergo</i> koncerna darbībai būtiski 22 ilgtspējas aspekti un 34 specifiskās standarta informācijas indikatori (sk. <i>GRI</i> indikatoru tabulu 79. lpp.).
G4-30		Pārskata sagatavošanas procesa detalizēts apraksts ir sniegts sadaļā 1.9. „Būtiskāko aspektu noteikšana”.
G4-31		Pārskatā ietvertās informācijas datu atklāšanas metodes nav būtiski mainītas, salīdzinot ar iepriekšējo gadu ilgtspējas pārskatiem.
	Revidenta apliecinājums	Revidenta apliecinājumu par 2016. gada Ilgtspējas pārskatu ir sniegusi SIA „Ernst & Young Baltic”.
	Pārskata formāts	Pārskata PDF versija pieejama: <i>Latvenergo</i> interneta vietnē www.latvenergo.lv (latviešu un angļu valodā); <i>GRI</i> starptautiskajā ilgtspējas pārskatu datubāzē database.globalreporting.org/ (angļu valodā).
	Kontaktinformācija	E-pasta adrese ierosinājumiem un jautājumiem par Ilgtspējas pārskatu: sustainability@latvenergo.lv .

GRI G4 pārskata kvalifikācijas nosacījumi

	Pamata (<i>Core</i>)	Padziļināts (<i>Comprehensive</i>)
Vispārīgā standarta informācija	Vismaz 34 noteikti indikatori	Visi 58 indikatori
Specifiskā standarta informācija		
Vispārīgā vadības pieeja	Tikai būtiskiem aspektiem	Tikai būtiskiem aspektiem
Indikatori	Vismaz viens indikators katram būtiskam aspektam	Visi indikatori katram būtiskam aspektam
Specifiskā nozares standarta informācija	Jāatklāj, ja ir pieejama uzņēmuma nozarei un ja ir būtiska	Jāatklāj, ja ir pieejama uzņēmuma nozarei un ja ir būtiska

G4-3
G4-4
G4-5
G4-6
G4-7
G4-8
G4-9
G4-13
G4-17
G4-56

Latvenergo koncerns

Konkursa mītnes vieta

Ražošana un tirdzniecība

Daugavas hidroelektrostacijas

Rīgas termoelektrostacijas

Ainažu vēja stacija

Liepājas ražotnes

Ķeguma katlumāja

Aiviekstes hidroelektrostacija

Elektroenerģijas tirdzniecība

Sadale

AS „Sadales tīkls”

Pārvades aktīvu noma

AS „Latvijas elektriskie tīkli”

1.2. Konkursa raksturojums

Vērtīgākais uzņēmums Latvijā un viens no vērtīgākajiem Baltijā

Latvenergo koncerns ir lielākais energoapgādes pakalpojumu sniedzējs Baltijā, kas nodarbojas ar elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu un tirdzniecību, elektroenerģijas sadales pakalpojuma nodrošināšanu un pārvades aktīvu nomu.

Latvenergo koncerna struktūru veido komercsabiedrību kopums, kurā izšķirošā ietekme ir mātessabiedrībai AS „Latvenergo” un kurā

ietilpst septiņas meitassabiedrības. Informāciju par meitassabiedrībām un koncerna mītnes vietu skatīt 1. un 15. konsolidēto finanšu pārskatu pielikumā. Visas AS „Latvenergo” akcijas pieder valstij, un to turētāja ir Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija.

Latvenergo koncerna darbība ir organizēta trīs darbības segmentos: ražošana un tirdzniecība, sadale un pārvades aktīvu noma. Plašāka informācija par Latvenergo koncerna darbības segmentiem ir atspoguļota pārskata 1.10. sadaļā „Darbības segmentu raksturojums”.

VĪZIJA

Viens no vadošiem un klientu primāri izvēlētiem ilgtspējīgas un kvalitatīvas energoapgādes nodrošinātājiem Baltijas valstu tirgos

MISIJA

Ilgtspējīgi nodrošināt kvalitatīvu, drošu un videi draudzīgu enerģijas ģenerāciju un piegādi klientiem, veicinot koncerna ilgtermiņa vērtības palielināšanu

VĒRTĪBAS ATBILDĪBA

Uz mums var paļauties
EFEKTIVITĀTE

Mēs virzāmies uz izcilību
ATVĒRTĪBA

Mēs esam atklāti un atvērti
jaunām idejām

2016

Vispārējie fakti

Finanšu rādītāji

	2016	2015
Ieņēmumi	931,6	929,1 milj. EUR
Peļņa	130,6	85,0 milj. EUR
Aktīvi	3 901,2	3 517,4 milj. EUR
Investīcijas	200,7	190,5 milj. EUR
Kreditreitis	Baa2 (stabils)	Baa2 Moody's (stabils)

Ražošana un tirdzniecība

	2016	2015
Mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģija	7 580	7 869 GWh
Tirgus daļa Baltijā	30	32 %
Mazumtirdzniecības klientu skaits	855	865 tūkst.
Izstrādātā elektroenerģija	4 707	3 882 GWh
Izstrādātā siltumenerģija	2 675	2 408 GWh
Uzstādītā elektriskā jauda	2 569	2 569 MW
Uzstādītā siltuma jauda	1 842	1 844 MW

Sadale

	2016	2015
SAIDI	286	350 minūtes
SAIFI	3,1	3,2 skaits (vairāk 65. lpp.)
Līniju garums	93 813 km	
Transformatoru jauda	5 892 MVA	

Darbinieki

KOPĀ **4 131**

2015 **4 177**

Ražošana un tirdzniecība **987**

Korporatīvās funkcijas **613**

Pārvades aktīvu noma **10**

Sadale **2 521**

Pārvades aktīvu noma

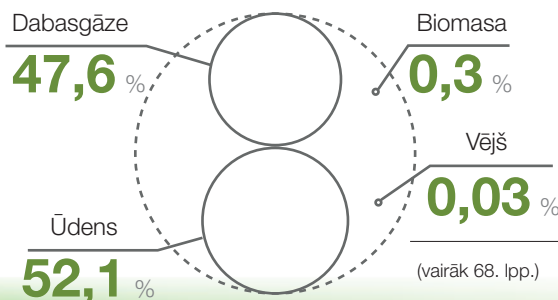
Līniju garums	5 237 km
Transformatoru jauda	8 950 MVA

Klientu apmierinātības indekss

	2016	2015
Uzņēmumiem	3,7	3,9
Mājsaimniecībām	4,0	4,2
		(vairāk 64. lpp.)

Saražotā elektroenerģija, izmantojot dažādus resursus

Ražošanas efektivitātes rādītāji

	2016	2015
Daugavas HES	18,9	18,8 m³/kWh
Rīgas TEC	83	79 %
		(vairāk 57. lpp.)

1.3. Koncerna stratēģija

2013–2016

[Sasniegti stratēģijā noteiktie mērķi]

2016. gads *Latvenergo* koncernam bija noslēdzošais 2013.–2016. gada stratēģijai. Atskatoties uz iepriekšējā stratēģijas periodā paveikto, secināms, ka trīs izvirzītie darbības mērķi ir sekmīgi izpildīti.

- Par mērķi – **Baltijas tirgus pozīcijas nostiprināšana** – var pamatoti teikt, ka Baltija ir apgūta kā mājas tirgus. Baltijas elektroenerģijas mazumtirdzniecības tirgū *Latvenergo* koncerns ir lielākais elektroenerģijas tirgotājs ar ekonomiski pamatotu tirgus daļu – aptuveni 30 %. Ārpus Latvijas pārdotās elektroenerģijas apjoms 2016. gadā, salīdzinot ar 2012. gadu, ir palielināts par 50 % un veido gandrīz 1/3 no kopējā mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģijas apjoma. Tāpat stratēģijas periodā Baltijas tirgū ieviests jauns elektroenerģijas tirdzniecības zīmols *Elektrum*, kura atpazīstamība Latvijā 2016. gada beigās sasniedza 92 %. Tas panāks pastiprinātas un nemitīgi mainīgas konkurences apstākļos un notikušajās nozīmīgajās pārmaiņās Baltijas tirgus vidē.

Stratēģijas periodā Baltijā notika pakāpeniska elektroenerģijas tirgus atvēršana, 2013. gadā tirgus pilnībā atvērs Igaunijā un 2015. gadā – Latvijā. Tāpat turpinās Baltijas valstu integrācija Ziemeļvalstu reģiona elektroenerģijas tirgū, Baltijas tirdzniecības apgabalos izveidojoties *Nord Pool* tirdzniecības biržai un izbūvējot jaunus starpsavienojumus. 2014. gadā pabeigts otrais starpsavienojums starp Igauniju un Somiju, 2015. gadā – starp Lietuvu un Zviedriju, kā arī starp Lietuvu un Poliju. Starpsavienojumu izbūve ir veicinājusi Baltijas reģiona elektroenerģijas cenu tuvināšanos Ziemeļvalstu līmenim.

- **Elektroenerģijas ģenerācijas avotu diversifikācijas** mērķa izpilde vainagojusies ar līdzsvarota, elastīga un videi draudzīga ģenerācijas portfeļa modernizāciju. Kopējā uzstādītā elektriskā jauda *Latvenergo* koncernā ir vairāk nekā 2,5 GW un siltuma jauda – 1,8 GW. Esošais koncerna enerģijas ģenerācijas portfelis ļauj sekmīgi darboties gan bāzes, gan piķa režīmos, elastīgi reaģējot uz procesiem elektroenerģijas tirgū.

Stratēģijas periodā ir pabeigts pēdējo desmitgažu lielākais enerģētikas projekts Baltijā – Rīgas TEC-2 rekonstrukcija. Jaunais Rīgas TEC-2 aizvieto vairāk nekā 30 gadus ekspluatācijā bijušos energoblokus, palielinot energoapgādes drošumu, uzlabojot enerģijas izstrādes efektivitātes rādītājus un izpildot vides prasības. Tāpat stratēģijas periodā ir uzsākta Daugavas HES rekonstrukcijas programma, kas notiks līdz 2022. gadam. Programmas mērķis ir palielināt Daugavas HES efektivitāti, drošību un konkurētspēju. Līdztekus šiem nozīmīgajiem projektiem pastāvīgi notiek arī jaunu elektroenerģijas ģenerācijas projektu izpēte un koncerna kompetences attīstība potenciālo projektu jomās.

- **Līdzsvarotas tīklu attīstības** mērķa ietvaros stratēģijas periodā ir panākts būtisks sadales pakalpojuma kvalitātes un drošuma uzlabojums. Uzsākot stratēģijas īstenošanas periodu, elektroenerģijas sadales jomā lielākais izaicinājums bija sadales infrastruktūras straujā novecošana un vāji elektroapgādes nepārtrauktības un kvalitātes rādītāji, kas bija ilgstošas investīciju nepietiekamības sekas. Stratēģijas periodā ir izstrādāts visaptverošs AS „Sadales tīkls” attīstības plāns, kurā ir definēti ilgtermiņa sasniedzamie sadales sistēmas kvalitātes rādītāji un to sasniegšanai nepieciešamais pasākumu kopums un investīcijas. Attīstības plāna konsekvantas īstenošanas gaitā ir panākts, ka, noslēdzoties stratēģijas periodam, elektroapgādes nepārtrauktības rādītāji ir ievērojami uzlabojušies. Elektroapgādes piegādes pārtraukuma ilguma indekss (SAIDI), salīdzinot ar 2012. gadu, ir samazināts par 55 % un piegādes pārtraukumu skaita indekss (SAIFI) – par 35 %. To ir sekmējusi gaisvadu elektrolīniju nomainīšana pret kabeļu līnijām. Kabeļu līniju garums, salīdzinot ar 2012. gadu, ir palielināts par 22 %.

Tāpat stratēģijas periodā uzsākta viedā elektrotīkla attīstība, kas uzlabo enerģijas patēriņu un elektrotīkla noslodzes izsekojamību, kā arī paaugstina enerģijas gala lietotāju energoefektivitāti. Stratēģijas periodā ir uzstādīti vairāk nekā 270 tūkstoši viedo skaitītāju jeb 25 % no visa skaitītāju kopskaita.

Savukārt pārvades sistēmas attīstības nozīmīgākais rezultāts stratēģijas īstenošanas periodā ir projekta *Kurzemes loks* divu posmu

pabeigšana un Eiropas Savienības (ES) līdzfinansējuma piesaiste projekta noslēdzošajam posmam 45 % apmērā no projekta izbūves izmaksām. Projekts kā Lietuvas–Zviedrijas un Latvijas–Igaunijas starpsavienojumu svarīgs elements ir nepieciešams elektroenerģijas netraucētām plūsmām caur Baltiju no Somijas, Zviedrijas un Polijas. Vienlaikus projekts dos nozīmīgu ieguldījumu elektroapgādes drošuma paaugstināšanai Latvijas rietumu daļā.

2013.–2016. gada stratēģijā noteikto mērķu sasniegšana ir nozīmīgs priekšnoteikums stratēģijas izstrādei nākamajam periodam.

Ilgtermiņā, atbildīgi un ekonomiski pamatoti nodrošināt preces un pakalpojumus enerģētikas sektorā, kas ir svarīgi tautsaimniecības konkurētspējai un izaugsmei, kā arī efektīvi pārvaldīt valsts attīstībai un drošībai stratēģiski nozīmīgus resursus un infrastruktūru, sekmējot energoapgādes drošuma paaugstināšanu.

(Ministru kabineta noteiktais AS „Latvenergo” vispārējais stratēģiskais mērķis).

Aizvadītā stratēģijas perioda galvenie notikumi

2013

Atveras elektroenerģijas mājāsaimniecību tirgus Igaunijā

Tiek izveidots *Nord Pool* biržas Latvijas cenu apgabals

Noslēdzas TEC rekonstrukcijas programma – tiek nodots ekspluatācijā Rīgas TEC-2 otrais energobloks

2014

AS „Latvenergo” visu saražoto elektroenerģiju sāk pārdot *Nord Pool* biržā

Darbu uzsāk starpsavienojums *Estlink-2* starp Somiju un Igauniju

Uzsākta AS „Sadales tīkls” attīstības plāna īstenošana

Pabeigta projekta *Kurzemes loks* 330 kV elektropārvades līnija *Grobiņa–Ventspils*

Tiek dibināta AS „Enerģijas publiskais tirgotājs”

2015

Pilnībā liberalizēts elektroenerģijas tirgus Latvijā

AS „Latvenergo” ir pirmā valsts kapitālsabiedrība Austrumeiropā, kas emitējusi zaļās obligācijas

2016

Uzsāk darbu starpsavienojumi *NordBalt* starp Zviedriju un Lietuvu un *LitPol* starp Lietuvu un Poliju

Tiek izstrādāta *Latvenergo* koncerna konsolidētā vidēja termiņa darbības stratēģija 2017.–2022. gadam

Ieviesta līdzsvarota tarifu sistēma sadales pakalpojumam

Izstrādāta nākamā perioda stratēģija 2017–2022

Ilgspējīga tirgus pozīcija

Lai nodrošinātu *Latvenergo* koncerna stratēģijas īstenošanas procesa nepārtrauktību, jau 2015. gada nogalē tika uzsākta koncerna stratēģijas izstrāde nākamajam periodam. *Latvenergo* koncerna stratēģija 2017.–2022. gadam tika apstiprināta AS „Latvenergo” akcionāra sapulcē 2016. gada 19. oktobrī.

Latvenergo koncerna stratēģija 2017.–2022. gadam ir izstrādāta, balstoties uz Ministru kabineta noteikto AS „Latvenergo” vispārējo stratēģisko mērķi un ņemot vērā nozarē un biznesa vidē sagaidāmos izaicinājumus:

- mainīga darbības vide, ko nosaka jaunas tehnoloģijas un lietotāju prasības, rada nepieciešamību pēc jaunām pieejām un pakalpojumiem;
- starpsavienojumu izbūve ir pavērusi jaunas tirgus iespējas;
- viedo tīklu attīstība veicina jaunu produktu izveidi;
- konkurencei tiek atvērti arī citu enerģijas veidu tirgi.

Ņemot vērā iepriekš minētos sagaidāmos izaicinājumus nozarē un biznesa vidē, stratēģijā ir definēti trīs galvenie darbības mērķi:

1. Nostiprināt ilgtspējīgu un ekonomiski pamatotu tirgus pozīciju mājas tirgos (Baltijā), vienlaikus apsverot ģeogrāfisku un/vai produktu/pakalpojumu ekspansiju. Šī mērķa ietvaros paredzēta arī gāzes mazumtirdzniecības uzsākšana mājas tirgos un jaunu papildinošu produktu, tādu kā energoefektivitātes produkti, mikroģenerācija, patēriņa vadība u. c. potenciāla attīstīšana. Mērķis paredz fokusēties uz tirdzniecības segmenta darbības izcilību un izmaksu efektivitāti.

2. Attīstīt sinerģijai ar tirdzniecību adekvātu un koncerna vērtību palielinošu ģenerācijas portfeli. Padziļinoties Baltijas integrācijai Ziemeļvalstu tirgū, stratēģijas periodā pieaugs elektroenerģijas cenu svārstību risks. Attiecīgi pieaugs arī ģenerācijas un tirdzniecības portfeli ekonomiskās sinerģijas pozitīvais efekts. Tādēļ mērķis paredz pabeigt Daugavas HES ražotņu rekonstrukciju, kas

nodrošinātu to ilgtspējīgu un drošu darbību. Turklāt paredzēts virzīties arī uz esošo ražošanas jaudu diversifikāciju un jaunu jaudu attīstību, kas atbilst primāro resursu diversifikācijas un „zemas” emisijas projektu kritērijiem.

3. Attīstīt klientu vajadzībām atbilstošu, funkcionālu, drošu un efektīvu tīklu. Šī mērķa izpilde paredz paaugstināt gan sadales tīkla darbības un izmaksu efektivitāti, gan arī sadales pakalpojuma kvalitāti un drošumu. Ņemot vērā viedo tehnoloģiju aizvien straujāku ienākšanu ne tikai operatora, bet arī klienta pusē un gaidāmo lietotāja zinātnības pieaugumu, paredzēta arī sadales tīkla digitalizācija, pielāgojot to mūsdienu prasībām.

Stratēģijā noteikto darbības mērķu sekmīga izpilde nodrošinās arī izvirzīto finanšu mērķu sasniegšanu. Tie ir iedalīti trīs mērķu grupās – rentabilitāte, kapitāla struktūra un dividendu politika. Izvirzītie finanšu mērķi ir noteikti, lai nodrošinātu:

- ambiciozu, bet reizē sasniedzamu rentabilitāti, kas ir samērojama ar Eiropas enerģētikas nozares salīdzināmo uzņēmumu vidējiem rādītājiem un nodrošina biznesa riskam atbilstošu atdevi;
- optimālu, nozarei atbilstošu kapitāla struktūru, kas ierobežo iespējamās finanšu riskus;
- adekvātu dividendu politiku, kas ir atbilstoša plānotajai investīciju politikai un izvirzītajam kapitāla struktūras mērķim.

Stratēģijas izstrādes ievaros tika veikta detalizēta nozares un darbības vides analīze, izvērtētas biznesa iespējas, kā arī veiktas diskusijas ar nozares ekspertiem un iesaistītajām pusēm.

Stratēģijas sagatavošanas procesā ir ievērotas gan Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) vadlinijas valsts kapitālsabiedrību pārvaldībai, gan Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma un Pārresoru koordinācijas centra apstiprinātās Valsts kapitālsabiedrību vidēja termiņa darbības stratēģijas izstrādes vadlīniju prasības.

Īstenojot *Latvenergo* koncerna stratēģiju, tiek sniegts ieguldījums sabiedrības vajadzību apmierināšanā un palielināta koncerna vērtība, vienlaikus ievērojot ilgtspējas principus.

Stratēģijā ir definēti šādi finanšu mērķi:

Mērķa grupa	Rādītājs	2022. gads
Rentabilitāte	Pašu kapitāla atdeve (ROE)	> 6 %
Kapitāla struktūra	Neto aizņēmumi pret pašu kapitālu	< 50 %
	Neto aizņēmumi pret peļņu pirms nolietojuma	< 3
Dividenžu politika	Dividendēs izmaksājamā peļņas daļa	> 80 %

Ilgspējas trīs pīlāri

1.4. Korporatīvā sociālā atbildība

Atbildīgas uzņēmējdarbības piemērs Baltijas valstīs

Latvenergo koncerns izpilda ne tikai tiesību aktos noteikto, bet arī uzņemās brīvprātīgu atbildību par savu ietekmi uz sabiedrību, vidi un tautsaimniecību, tādējādi sniedzot ieguldījumu koncerna ilgtspējīgā attīstībā. Nodrošinot produktus un pakalpojumus ar pievienoto vērtību, koncerns tiecas uz darbības procesiem, kuri nemazina sabiedrības labklājību un veselību, kā arī nerada ietekmi uz vidi. Savukārt Latvenergo koncerna korporatīvās sociālās atbildības (KSA) aktivitātes veicina atbildīgas uzņēmējdarbības vidi Baltijas valstu reģionā. Ikdienas darbā īstenojam sociālās atbildības standartā ISO 26000:2010 noteiktos pamatprincipus.

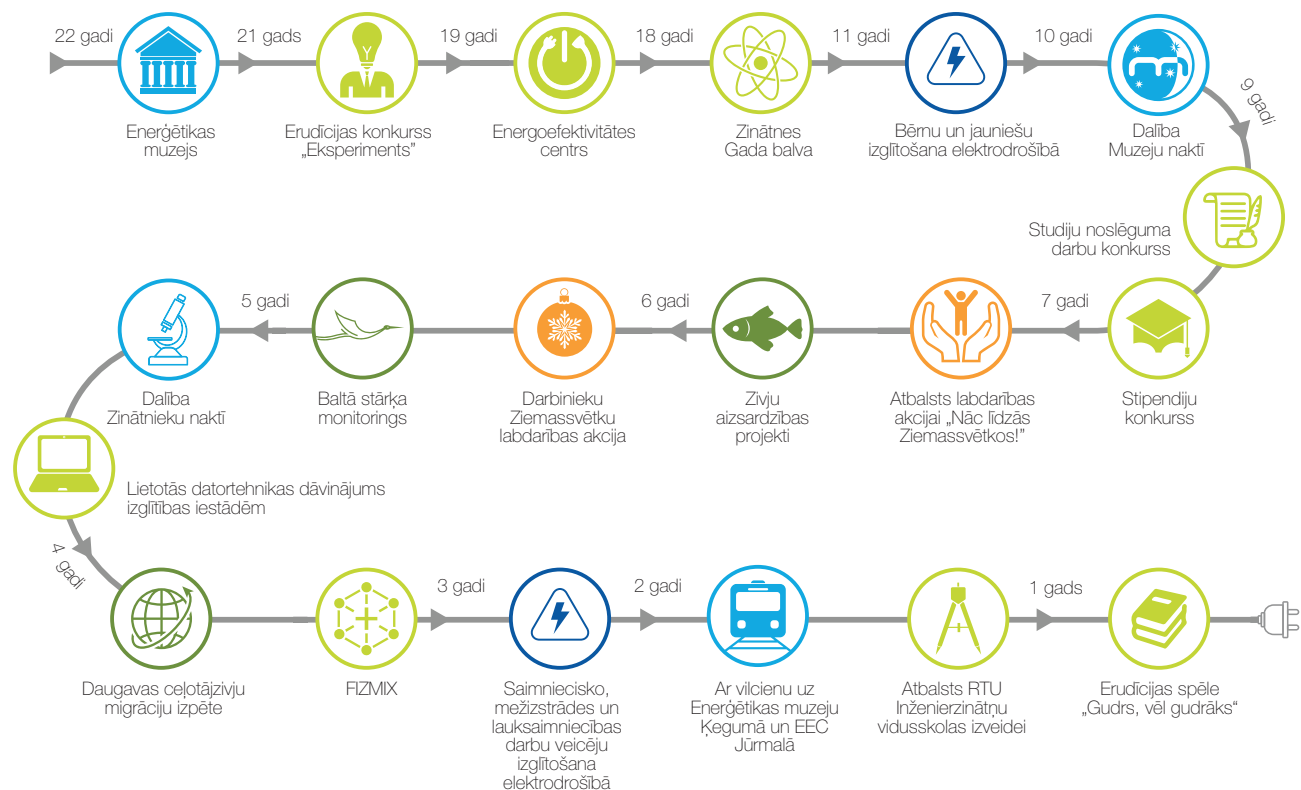
Latvenergo koncerna Korporatīvās sociālās atbildības politika nosaka KSA pamatprincipus, virzienus un kritērijus. Koncerns īsteno tā darbībai un stratēģiskiem mērķiem atbilstošas KSA aktivitātes, kuras veicina sabiedrības izpratni par atbildīgu uzņēmējdarbību un enerģētiku, sniedz būtisku ilgtermiņa ietekmi un nodrošina plašu sabiedrības grupu iesaisti. Koncerns akcentē arī KSA aktivitāšu saikni ar plašu darbības mērogu un elektroenerģiju vai cilvēku radošo enerģiju.

Latvenergo koncerna stratēģijā 2017.–2022. gadam ir noteikti šādi svarīgi atbildīgas uzņēmējdarbības uzdevumi:

- īstenot sociāli atbildīgu enerģijas ģenerāciju un piegādi un apliecināt koncerna labas pārvaldības praksi, brīvprātīgi veicot aktivitātes, kas vērstas uz ilgtspējīgu ekonomisko izaugsmi, vides stāvokļa un sabiedrības labklājības uzlabošanu;
- atbalstīt tādas izglītības nodrošināšanu, kas rada interesi par inženierzinātnēm, atbalsta eksaktās izglītības sistēmu un veicina studentu un mācībspēku iesaisti koncerna kompetenču pilnveidē;
- turpinot sistemātisku darbu ar ieinteresētajām pusēm, iesaistīt tās abpusēji būtisku ilgtspējas jautājumu risināšanā.

Latvenergo koncerns 2016. gadā ir pārskatījis koncerna īstenoto sociālo atbildību. Iekšējā aptauja un ārējās ekspertu intervijas par koncerna KSA virzieniem un aktivitātēm atzinīgi novērtēja koncerna līdzšinējā

Latvenergo koncerna KSA aktivitātes 2016. gadā pēc koncerna iesaistes ilguma

KSA aktivitāšu virzieni

● Zinātne un izglītība

● Sabiedrības izglītošana elektrodrošībā

● Vides aizsardzība

● Kultūra, sports un enerģētikas mantojums

● Sociālais atbalsts un atbildība pret darbiniekiem

KSA prakse. Šajā izvērtējumā augstāko novērtējumu saņēmuši šādi koncerna KSA virzieni:

- elektrodrošība;
- vide;
- zinātne un izglītība;
- energoefektivitāte.

Pamatojoties uz aptauju un starptautisko KSA praksi, koncerns 2016. gadā ir pilnveidojis KSA politiku un konsolidējis KSA virzienus.

2016. gadā SIA „TNS Latvia” sagatavotā korporatīvās reputācijas pētījumā integrētie jautājumi par atbildīgu uzņēmējdarbību liecina, ka vairums biznesa vides, iedzīvotāju, nozares ekspertu un mediju pārstāvju vērtē *Latvenergo* koncerna kapitālsabiedrības kā atbildīga biznesa piemēru. 2016. gada laikā ir palielinājies to Latvijas iedzīvotāju īpatsvars, kuri zina vai ir dzirdējuši par *Latvenergo* koncerna izglītības un zinātnes un industriālā mantojuma saglabāšanai veltītām KSA aktivitātēm. Vairāk nekā puse iedzīvotāju ir informēti arī par kultūras, sporta un energoefektivitātes aktivitātēm. Vairums Latvijas iedzīvotāju, nozares ekspertu un mediju pārstāvju uzskata, ka *Latvenergo* koncernam vajadzētu turpināt atbalstīt izglītību un zinātni. Atzinīgi novērtētas arī vides saglabāšanas, energoefektivitātes un elektrodrošības KSA aktivitātes.

Zinātne un izglītība

Latvenergo koncerns īsteno zinātnes un izglītības KSA projektus ar mērķi:

- veicināt jauniešu interesi par eksaktajiem mācību priekšmetiem un inženiertehniskajām profesijām;
- atbalstīt jauniešu izcilību eksakto zinātnu jomā;
- papildināt mācību bāzi skolotājiem;
- atbalstīt enerģētikas nozares pētnieku un mācībspēku zinātnisko darbību, kas veicina jauniešu izglītību;
- izglītēt sabiedrību energoefektivitātē.

Sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju *Latvenergo* koncerns jau vairāk nekā 15 gadus piešķir Gada balvu par izcilu un nozīmīgu devumu enerģētikā, kā arī par jauno zinātnieku panākumiem enerģētikā. Ikgadēji tiek izsludināts konkurss labākajiem augstākās izglītības studiju noslēguma darbiem aktuālajās enerģētikas jomās un stipendiju konkurss augstākās izglītības iestāžu studentiem. Koncerns nodrošina arī prakses vietas dažādu izglītības iestāžu audzēkņiem. *Latvenergo* koncerna darbinieki piedalās bakalaura un maģistra darbu aizstāvēšanas komisijās Rīgas Tehniskajā universitātē (RTU) un Latvijas Lauksaimniecības universitātē (LLU) un ikgadēji līdzdarbojas grāmatu izdošanā ar enerģētiku saistītās nozarēs. 2016. gadā *Latvenergo* koncerns turpina atbalstu RTU Inženierzinātņu vidusskolai.

Lai veicinātu jauniešu ieinteresētību apgūt fiziku, nodrošinātu ideju un palīgmateriālu bāzi skolotājiem, kā arī celtu fizikas apgušanas prestižu,

AS „Latvenergo” ir izstrādājusi un no 2013. gada piedāvā fizikas portālu FIZMIX (www.fizmix.lv). FIZMIX komanda prezentē fizikas eksperimentus ne tikai portālā fizmix.lv, bet arī izbraukuma stundās Latvijas skolās un dažādos pasākumos, piemēram, Zinātnieku nakts laikā Enerģētikas muzejā un *Elektrum* Energoefektivitātes centrā, erudīcijas spēlē „Gudrs, vēl gudrāks”, Tehniskās jaunrades festivāla ietvaros u. c.

Jau vairāk nekā 20 gadus *Latvenergo* koncerns 8. un 9. klašu skolēniem organizē erudīcijas konkursu „Eksperiments”. Konkurss sniedz ieskatu par teorētisko zināšanu izmantošanu praksē, rosina pamatskolas pēdējo klašu skolēnu interesi par fiziku, dabas parādībām un vidi. Jauniešu erudīcijas veicināšanai *Latvenergo* koncerns 2016. gadā līdzdarbojas Latvijas Televīzijas (LTV1) erudīcijas spēles „Gudrs, vēl gudrāks” 4. sezonas veidošanā. Turpinot iepriekšējo gadu praksi, 2016. gadā koncerns dāvina datortehniku Latvijas izglītības iestādēm.

Elektroenerģijas tirgus atvēršana ir sabiedrībā aktualizējusi energoefektivitātes jautājumus un klientu motivāciju izvērtēt un pilnveidot enerģijas lietošanas paradumus. *Elektrum* Energoefektivitātes centrs jau gandrīz 20 gadus dažādām sabiedrības grupām bez maksas nodrošina izglītošanu energoefektivitātē – lekcijas, seminārus, ekskursijas, kā arī konsultācijas par enerģijas efektīvu izmantošanu sadzīvē un uzņēmējdarbībā, jaunākajām elektroierīcēm, to izvēles kritērijiem un energoefektīvu lietošanu. No 2016. gada septembra centrā apskatei un izmēģināšanai pieejama Baltijas valstīs pirmā jaunākās paaudzes elektrotansporta uzlādes stacija. *Elektrum* interneta vietnē www.elektrum.lv/lv/majai/energoefektivitate/energoefektivitate/video-padomi/ atrodami vienkārši īstenojami padomi efektīvākai elektroenerģijas izmantošanai.

Sabiedrības izglītošana elektrodrošībā

Sabiedrības izglītošana elektrodrošībā ir viena no kapitālsabiedrības AS „Sadales tīkls” KSA prioritātēm. Sadarbībā ar izglītības institūcijām un ekspertiem katru gadu tiek īstenoti bērnu un jauniešu elektrodrošībai veltīti projekti, lai mazinātu iespējamo elektrotraumu, kas rodas zināšanu trūkuma dēļ, skaitu. Īpaši tiek pievērsta uzmanība katrai vecuma grupai atbilstošajam zināšanu līmenim. *Latvenergo* koncernā 2016. gadā ir īstenoti šādi bērnu un jauniešu elektrodrošībai veltīti projekti:

- aicinot bērnus un jauniešus rīkoties atbildīgi elektroietaišu tuvumā, ir uzsākta jauna elektrodrošības kampaņa „Ar elektrību neriskē, izdzīvo!”;
- lai aktualizētu elektrodrošības jautājumus virtuālajā vidē, portālā *draugiem.lv* tiek turpināta lapas *Elektrodrošība* uzturēšana un pilnveide;
- novadītas elektrodrošības nodarbības gandrīz 500 izglītības iestādēs visā Latvijā;
- jau 10 gadus līdzdarbība filmas „Lai dzīvo bērni!” veidošanā;
- dalība dažādos pasākumos, kā skolēnu sporta un prāta sacensībās „ZZ Čempionāts”, izstādē „Bērnu pasaule 2016”, Valsts policijas un Rīgas domes organizētajā drošības festivālā ģimenēm „Piedzīvojumu vasara 2016”, Valsts policijas profesionālās izglītības un drošības projektā „Roku rokā”, bērnu vasaras nometnēs un drošības dienās reģionos.

AS „Sadales tīkls” 2016. gadā turpina saimniecisko, mežizstrādes un lauksaimniecības darbu veicēju izglītošanu, atgādinot un aicinot rūpēties par savu un apkārtnes drošību un ievērot elektrodrošības noteikumus, strādājot elektrolīniju tuvumā. Tāpat darbu veicēji tiek aicināti saskaņot darbus elektrolīniju aizsargjoslās un gaisvadu elektrolīniju tuvumā un bez saskaņošanas nestrādāt ar tehniku, kuras augstums no zemes virsmas pārsniedz 4,5 metrus. Izglītošana par elektrodrošības noteikumiem notiek Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra organizētajos semināros un pasākumā „Traktordiena 2016” Tērvetes novadā. Īpaši aktīva komunikācija par elektrodrošību tiek veikta pirms lauksaimniecības darbu sezonas uzsākšanas.

Vides aizsardzība

Bīvrpātīgas rūpes par vidi ir viens no *Latvenergo* koncerna darbības pamatprincipiem.

AS „Latvenergo” ir viens no pirmajiem enerģētikas uzņēmumiem Latvijā, kas 2016. gadā ir ieviesis un sertificējis energopārvaldības sistēmu, ko apliecina starptautiskā uzņēmuma *DNV GL* izsniegtais ISO 50001:2011 sertifikāts.

Tāpat nozīmīga aktivitāte 2016. gadā ir *zaļā* iepirkuma pamatprincipu ieviešanas un iekļaušanas iepirkuma procedūrās veicināšana.

Rūpējoties par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, *Latvenergo* koncerns 2016. gadā turpina sadarbību ar biedrībām putnu un zivju resursu aizsardzībā un atjaunošanā. AS „Latvenergo” īsteno izpētes projektu par ceļotājzivju migrācijas un dabiskās atražošanas iespēju atjaunošanu Daugavā. Papildu informācija par koncerna īstenotajām vides aizsardzības aktivitātēm pieejama sadaļā 2.4. „Vides aizsardzība”.

Kultūra, sports un enerģētikas mantojums

Līdzdarbojoties valsts mēroga kultūras un sporta pasākumos, *Latvenergo* koncerns veicina Latvijas kultūras tradīciju attīstību un latviešu nacionālās identitātes stiprināšanu, kā arī popularizē aktīvu dzīvesveidu. 2016. gadā *Latvenergo* koncerna aktivitātes šajā jomā ietver:

- koncerna darbinieku dalību vienā no lielākajiem skriešanas notikumiem Ziemeļeiropā – Latttelecom Rīgas maratonā – un vērienīgā nacionālās nozīmes sporta pasākumā – Latvijas riteņbraucēju Vienības braucienā Siguldā;
- iesaisti dažādās sabiedrībai nozīmīgās iniciatīvās, kuru galvenais vadmotīvs ir gaisma un enerģija. Koncerns trešo gadu piedalās *Staro Rīga* festivāla akcijā „Rīgas kamevals”. Tās laikā administratīvā ēka P. Brieža ielā 12 ir izgaismota dažādos krāsu toņos.

Latvenergo koncerna Enerģētikas muzejs nodrošina Latvijas

enerģētikas un *Latvenergo* koncerna vēstures izpēti, enerģētikas mantojuma kolekcijas veidošanu, saglabāšanu un pieejamību. Muzejs piedāvā izziņošanas ekskursijas dažādām auditorijām. Muzejā pieejamas arī tematiskas izglītojošas nodarbības, kurās ikviens var iepazīties ar Latvijas elektroenerģētikas un *Latvenergo* koncerna vēsturi un enerģētikas mantojumu, kā arī noskatīties filmu „Kā tapa Ķeguma spēkstacija. Kārļa Dumbraja atmiņas”.

Muzejā izveidotā ceļojošā izstāde par E. Krauca stikla plašu fotonegativu kolekciju „Ķeguma spēkstacijas celtniecības gaita 1936.–1940.” ir iekļauta UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” reģistrā.

2016. gadā muzejs turpina darbību starptautiskās un vietējās akcijās un pasākumos: Muzeju nakts, Zinātnieku nakts un „Balttour 2016”. Sadarbībā ar AS „Pasažieru vilciens” 2016. gadā tiek turpināts projekts „Ar vilcienu uz enerģētikas muzeju Ķegumā!”. Papildu informācija atrodama *Latvenergo* koncerna interneta vietnē www.latvenergo.lv.

Enerģētikas muzejs 2016. gada 28. oktobrī saņem valsts akreditēta muzeja statusu. Akreditācija apliecina muzeja atbilstību Latvijas muzeju nozares tiesību aktiem un spēju nodrošināt enerģētikas mantojuma ilgtspējīgu saglabāšanu.

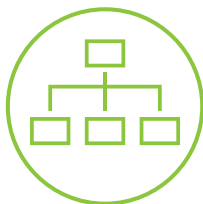
Sociālais atbalsts un atbildība pret darbiniekiem

Latvenergo koncerns iesaistās labdarības pasākumos un sociāli atbalsta savus darbiniekus.

Koncerns jau septīto gadu atbalsta bērnu un jauniešu ar īpašām vajadzībām mākslinieciskos talantus labdarības koncertā „Nāc līdzās Ziemassvētkos!”. Šajā koncertā bērni – festivāla laureāti sniedz priekšnesumus kopā ar Latvijas labākajiem skatuves māksliniekiem.

2016. gada nogalē koncerna darbinieki ziedo dažādas sadzīvē noderīgas mantas trūcīgā nonākušiem iedzīvotājiem.

Informācija par darbinieku sociālo aizsardzību pieejama sadaļā 2.5. „Darbinieki un darba vide”.

1.5. Koncerna pārvaldība

G4-34

Pilnvērtīgas korporatīvās pārvaldības īstenošanai ievēlēta padome

G4-56

Latvenergo koncerna korporatīvās pārvaldības principi nosaka tos darbības elementus, kas attiecas uz koncerna kapitālsabiedrību pārvaldes un pārraudzības institūcijām. Šie elementi atspoguļoti *Latvenergo* koncerna korporatīvās pārvaldības modelī un ir priekšnosacījums stratēģijā noteikto mērķu veiksmīgai ieviešanai un uzņēmuma vērtības pieaugumam. Būtiska nozīme koncerna korporatīvās pārvaldības sistēmas elementu uzturēšanā ir koncerna vērtībām, kā arī aktīvai komunikācijai gan koncernā, gan sadarbībā ar ieinteresētajām pusēm. *Latvenergo* koncerna pārvaldības modelis veidots atbilstoši labas pārvaldības praksei, pamatojoties uz normatīvo aktu regulējumu un korporatīvās pārvaldības vadlīnijām. 2016. gadā ievēlot padomi, ir pilnveidots *Latvenergo* koncerna pārvaldības modelis.

• Ētika un atbildība

Latvenergo koncerns savā darbībā ievēro augstus profesionālās darbības ētikas principus un nodrošina darbības atbildību normatīvo aktu prasībām, tādējādi veidojot ētisku biznesa vidi. Ētikas darbības principi ir noteikti *Latvenergo* koncerna Ētikas kodeksā. Ētikas kodekss nosaka koncerna, darbinieku un koncerna sadarbības partneru ētikas rīcības pamatprincipus, kas ietver interešu konflikta novēršanu, krāpšanas un korupcijas nepieļaušanu, kā arī pienākumu ziņot par Ētikas kodeksa pārkāpumiem. Kodekss 2016. gadā tika pārskatīts un aktualizēts, pielāgojot to spēkā esošajai organizatoriskajai struktūrai un veicot

skaidrojoša rakstura uzlabojumus. Tāpat regulāri tiek veikti skaidrojoši pasākumi, lai nodrošinātu darbinieku informētību un izpratni par ētikas un atbildības normām. Koncernā pastāvīgi tiek veikti iekšējo normatīvo dokumentu uzlabojumi un citas darbības, lai preventīvi tiktu novērsta koruptīvu vai krāpniecisku darbību iespējamība.

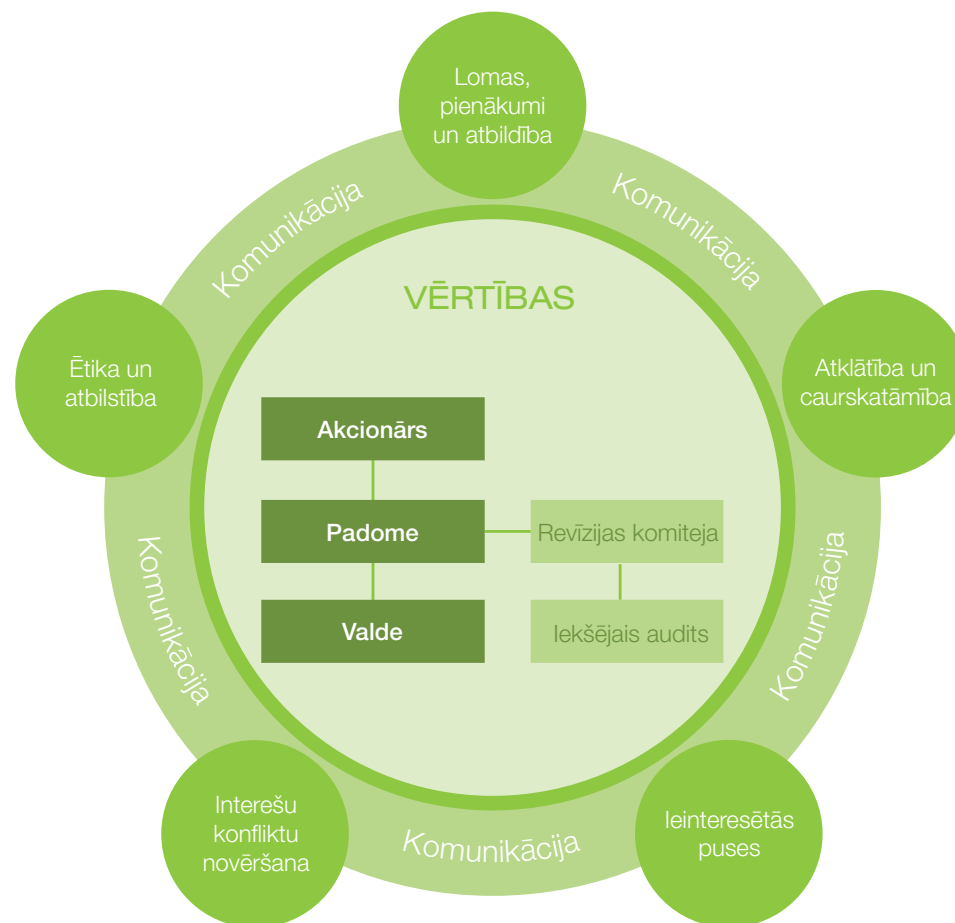
Koncerns atbalsta godīgu komercpraksi, ievēro godīgas konkurences noteikumus, neiesaistās konkurenci ierobežojošos, koruptīvos vai diskriminējošos darījumos. Arī *Latvenergo* koncerna līgumpartneri tiek aicināti ievērot līdzvērtīgus ētikas principus un, slēdzot līgumus, tiek lūgti apliecināt, ka savstarpējā sadarbība pamatosies uz godprātīgiem biznesa sadarbības principiem. Līgumpartneri tiek aicināti rīkoties tā, lai neradītu interešu konflikta situācijas sadarbībā ar *Latvenergo* koncerna kapitālsabiedrībām, tajā skaitā cienīt *Latvenergo* koncernā noteiktos dāvanu pieņemšanas ierobežojumus un nepiedāvāt *Latvenergo* koncerna darbiniekiem materiālas vērtības kā pamudinājumu vai atbildību.

Latvenergo koncerna ētikas pamatprincipi sadarbībai ar līgumpartneriem ir publicēti interneta vietnē www.latvenergo.lv sadaļā *Konkursi un piedāvājumi/lepirkumi*.

• Lomas, pienākumi un atbildība

Pārvaldes un pārraudzības institūciju lomas, pienākumi un atbildība ir skaidri noteikta ārējos normatīvajos aktos, kā arī koncerna iekšējos dokumentos. Galvenie no tiem ir sabiedrību statūti un pārvaldes un pārraudzības institūciju nolikumi. AS „*Latvenergo*” statūti ir publicēti interneta vietnē www.latvenergo.lv sadaļā *Investoriem/Korporatīvā pārvaldība*.

Koncerna pārvaldības modelis

• Atklātība un caurskatāmība

Latvenergo koncerna finanšu un darbības rezultātu atklātība tiek nodrošināta, publicējot dažādus pārskatus un materiālus gan *Latvenergo* mājaslapā, gan ārējās informācijas ziņošanas vietnēs, piemēram, *Nasdaq Baltic* interneta vietnē. Tāpat šie pārskati un materiāli tiek sagatavoti un izplatīti drukātā veidā.

Viens no galvenajiem pārskatiem ir *Latvenergo* koncerna gada pārskats, kas kopš 2002. gada tiek sagatavots atbilstoši ES apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS). Uzsākot obligāciju emisijas programmu un iekļaujot emitētās obligācijas *Nasdaq Riga* biržā, kopš 2013. gada sākuma *Latvenergo* koncerns reizi ceturksnī publicē starpperiodu finanšu pārskatus. Šie pārskati tiek sagatavoti atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likumā noteiktajām informācijas atklāšanas prasībām obligāciju emitentiem. Turklāt kopš 2015. gada regulāri tiek rīkotas virtuālās konferences par koncerna finanšu rezultātiem un darbības aktualitātēm. Izpildot Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma prasības, kopš 2015. gada tiek publicēti arī AS „Latvenergo” un tās meitassabiedrību starpperiodu finanšu pārskati.

Kopš 2012. gada katru gadu tiek sagatavots un publicēts AS „Latvenergo” korporatīvās pārvaldības ziņojums atbilstoši AS „Nasdaq Riga” korporatīvās pārvaldības principiem. Papildu informācija par korporatīvo pārvaldību un citiem svarīgiem tematiem gan koncernam, gan ieinteresētajām pusēm tiek atklāta Ilgtspējas pārskatā. *Latvenergo* koncerna Ilgtspējas pārskats ir vienīgais revidētais ilgtspējas pārskats Latvijā, un kopš 2009. gada to sagatavo atbilstoši GRI vadlīniju prasībām.

Koncerna finanšu un darbības rezultātu atklātība un caurskatāmība ir novērtēta arī ar apbalvojumiem. 2017. gada 26. janvārī AS „Latvenergo” saņēma *Nasdaq* biržas balvu par labākajām investoru attiecībām Baltijā starp obligāciju emitentiem 2016. gadā (skatīt sadaļas 1.6. „Koncerna vadība” apakšsadaļu „Apbalvojumi”).

• Interesešu konfliktu novēršana

Atbilstoši likumam „Par interesešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” valsts kapitālsabiedrību padomes un valdes locekļiem tiek noteikts valsts amatpersonas statuss. Likums ierobežo padomes un valdes locekļu darbību ārpus amata pilnvarām, lai novērstu personiskās vai mantiskās ieinteresētības ietekmi savā darbībā. Padomes un valdes locekļiem ir pienākums katru gadu iesniegt valsts amatpersonas deklarāciju, norādot gūtus ienākumus, ieņemamos amatus, veiktos darījumus, līdzdalību komercdarbībā un citu informāciju.

Koncerna pārvaldības un pārraudzības institūcijas nodrošina, ka, veicot darba pienākumus, tiek ievēroti interesešu konflikta novēršanas principi. Vadības mērķis ir veicināt sapratni par interesešu konflikta situācijām,

nodrošinot skaidrojošus pasākumus, apmācību un kontroli. *Latvenergo* koncerna Ētikas kodeksā ir definēti interesešu konflikta veidi un noteikti pasākumi, lai nepieļautu interesešu konflikta situācijas. Lai veicinātu darbinieku izpratni par interesešu konflikta situācijām, *Latvenergo* koncernā tiek veikta apmācība un skaidrojoši pasākumi par interesešu konflikta situāciju nepieļaušanu ikdienas darbā. Jaunajiem darbiniekiem, uzsākot darba attiecības un parakstot apliecinājumu, ir jāpauž sapratne un gatavība savā darbībā nepieļaut interesešu konflikta situāciju. Tāpat savlaicīgai interesešu konflikta situāciju novēršanai *Latvenergo* koncernā ir ieviestas ikgadējās Interesešu konflikta deklarācijas, kā arī veikta šo deklarāciju izvērtēšana un kontrole.

Atbilstoši *Latvenergo* koncerna Ētikas kodeksa prasībām visu līmeņu vadītāji un vadošie darbinieki, kuri, pildot savus amata pienākumus, piedalās lēmumu pieņemšanā, ir nonākuši vai varētu nonākt interesešu konflikta situācijās, reizi gadā iesniedz darba devējam interesešu konflikta deklarāciju. Minētie darbinieki izvērtē ne tikai savu komerciālo darbību ārpus koncerna, bet arī savu radnieku un ģimenes locekļu komerciālo darbību, ja tā ir ciešā saistībā ar koncerna darbību, un par visām iespējamām interesešu konflikta situācijām ziņo darba devējam.

• Ieinteresētās puses

Sadarbība un komunikācija ar ieinteresētām pusēm ir nozīmīga *Latvenergo* koncerna korporatīvās pārvaldības sistēmas sastāvdaļa. *Latvenergo* koncerns apzinās savu ietekmi uz ieinteresētajām pusēm, to ietekmi uz koncernu un atbildīgi attiecas pret ieinteresētajām pusēm būtiskiem jautājumiem. Plašāka informācija par *Latvenergo* koncerna sadarbību ar ieinteresētajām pusēm atspoguļota sadaļā 1.8. „Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm”.

Akcionārs

AS „Latvenergo” 100 % kapitāla daļu pieder valstij, to turētājs ir Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija. Akcionāra sapulcē akcionāra intereses pārstāv Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs vai viņa pilnvarota persona. Akcionāra sapulces tiek sasauktas, ievērojot Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma prasības un noteiktos termiņus.

Atbilstoši Enerģētikas likumam AS „Latvenergo” ir noteikta kā valstiski svarīgs tautsaimniecības objekts, un tās akcijas nav privatizējamas vai atsavināmas.

AS „Latvenergo” akcionāra sapulces galvenie pienākumi ir:

- apstiprināt gada pārskatu un lemt par aizvadītā gada peļņas izlietošanu;
- ievēlēt un atsaukt padomes un Revīzijas komitejas locekļus, noteikt viņu atalgojumu;
- iecelt revidentu, noteikt viņa atlīdzību.

Līdz 2016. gada 16. decembrim, kad tika ievēlēta AS „Latvenergo” padome (skatīt apakšsadaļu „Padome”), akcionāra sapulce veica arī padomes funkcijas. 2016. gadā notikušas 13 akcionāra sapulces. Būtiskākie 2016. gadā pieņemtie lēmumi ir apstiprināt 2015. gada pārskatu, izmaksāt dividendes 77,4 miljonu EUR apmērā, apstiprināt revidentu, kā arī ievēlēt padomi. Apstiprinot 2015. gada pārskatu, kārtējā akcionāra sapulcē piedalījās arī visi valdes locekļi, Revīzijas komiteja un revidents.

Padome

AS „Latvenergo” akcionāra sapulcē 2016. gada 16. decembrī ievēlēta AS „Latvenergo” padome 5 locekļu sastāvā. Tās pilnvaru termiņš ir 5 gadi. Padomes locekļu pienākumus pilda Andris Ozoliņš (padomes priekšsēdētājs), Andris Liepiņš (padomes priekšsēdētāja vietnieks), Baiba Anda Rubesa, Mārtiņš Bičevskis un Martins Sedlackis (*Martin Sedlackis*). Visi padomes locekļi ir neatkarīgi speciālisti, kas nav saistīti ar koncerna operatīvo darbību.

AS „Latvenergo” padomes locekļu nominēšanas process atbilda korporatīvās pārvaldības labās prakses principiem. Padomes locekļu atlase notika starptautiskā konkursā, kurā tika piesaistīts personāla atlases uzņēmums SIA „Fontes Executive Search”. Procesu nodrošināja un kandidātus novērtēja vispusīga nominācijas komisija, kurā strādāja Ekonomikas ministrijas un Pārresoru koordinācijas centra pārstāvji, kā arī neatkarīgi eksperti un profesionāļi no Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūta, SIA „Fontes Executive Search” un Latvijas arodbiedrības „Enerģija”.

No 2009. līdz 2016. gadam visām valsts kapitālsabiedrībām Latvijā, tajā skaitā AS „Latvenergo”, atbilstoši likuma „Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām” prasībām nebija padomes. Kapitālsabiedrību pārraudzības funkciju veica akcionāra sapulce. 2016. gadā atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumam, kā arī īstenojot OECD rekomendācijas, valsts kapitālsabiedrību padomes tiek atjaunotas lielajās un vidējās publiskas personas kapitālsabiedrībās, kuru kritērijiem atbilst arī AS „Latvenergo”.

Galvenie AS „Latvenergo” padomes pienākumi ir:

- pastāvīgi uzraudzīt valdes darbību;
- ievēlēt un atsaukt valdes locekļus, noteikt viņu atalgojumu;
- apstiprināt vidēja termiņa darbības stratēģiju;
- uzraudzīt, lai kapitālsabiedrība strādātu atbilstoši likumiem, statūtiem un akcionāra sapulces lēmumiem.

AS „Latvenergo” padomes nolikums ir pieejams interneta vietnē: www.latvenergo.lv sadaļā *Investoriem/Korporatīvā pārvaldība/Padome*.

Atbilstoši apstiprinātajam AS „Latvenergo” padomes nolikumam padome var veidot komitejas, kas sastāv no padomes locekļiem, noteiktu jautājumu detalizētai izskatīšanai. 2017. gada 8. februārī padome ir izveidojusi padomes komiteju personāla vadības jautājumos, tajā iecelti M. Bičevskis, B. A. Rubesa un A. Liepiņš.

Revīzijas komiteja

AS „Latvenergo” darbojas neatkarīga Revīzijas komiteja, kas uz pārskata gada beigām par savu darbību un uzdevumu izpildi atskaitās AS „Latvenergo” akcionāra sapulcei. Līdz padomes ievēlēšanai, izvērtējot nepieciešamās kompetences un profesionālo pieredzi, akcionāra sapulce Revīzijas komitejā ievēlēja trīs locekļus. Visi Revīzijas komitejas locekļi ir neatkarīgi speciālisti, kas nav saistīti ar koncerna operatīvo darbību.

2016. gadā notikušas piecas Revīzijas komitejas sēdes. Papildus ierastajiem Revīzijas komitejas pienākumiem – finanšu pārskatu sagatavošanas procesa, iekšējo kontroli un riska pārvaldības sistēmas darbības efektivitātes, kā arī iekšējā audita un revidenta darbības uzraudzībai – 2016. gadā AS „Latvenergo” Revīzijas komiteja pārskatīja un apsprieda koncerna riska pārvaldības procesus, koncerna risku novērtēšanas integrāciju iekšējā audita plānošanā un izpildē, piešķirtos resursus iekšējam auditam, AS „Sadales tīkls” operatīvās darbības efektivitātes projektu, kā arī koncerna vidēja termiņa stratēģiju 2017–2022.

Saistībā ar grozījumiem Finanšu instrumentu tirgus likumā, kas stājās spēkā 2017. gada 1. janvārī, un padomes ievēlēšanu uz šī pārskata publicēšanas brīdi ir mainījis Revīzijas komitejas darbības regulējums. Turpmāk Revīzijas komitejas sastāvā būs pieci locekļi, no kuriem vairums ir neatkarīgi un no kuriem vismaz viens ir AS „Latvenergo” padomes loceklis. 2017. gada 3. martā Revīzijas komitejas sastāvs ir papildināts ar padomes locekļiem A. Ozoliņu un A. Liepiņu. Revīzijas komiteja par savu darbību un uzdevumu izpildi atskaitās AS „Latvenergo” padomei. Tās pilnvaru termiņš ir 3 gadi.

Revīzijas komitejas nolikums ir pieejams interneta vietnē www.latvenergo.lv sadaļā *Investoriem/Korporatīvā pārvaldība/Revīzijas komiteja*.

Valde

Par koncerna darbību ir atbildīga AS „Latvenergo” valde. Izvērtējot nepieciešamās kompetences, pieredzi un plānoto atbildības sfēru, padome (līdz 2016. gada 16. decembrim – akcionāra sapulce) valdē ievēlēja piecus valdes locekļus.

Valde darbojas atbilstoši statūtiem un valdes nolikumam. Galvenie AS „Latvenergo” valdes pienākumi ir:

- vadīt un pārstāvēt kapitālsabiedrību;

- atbildēt par kapitālsabiedrības komercdarbību, kā arī par grāmatvedības atbilstību tiesību aktiem;
- pārvaldīt kapitālsabiedrības mantu;
- noteikt koncerna stratēģisko virzību, attīstības plānus, mērķus un politikas.

AS „Latvenergo” valdes nolikums ir pieejams interneta vietnē www.latvenergo.lv sadaļā *Investoriem/Korporatīvā pārvaldība*.

Lai vadītu koncerna darbību un operatīvi pieņemtu lēmumus, tiek rīkotas valdes sēdes. 2016. gadā notikušas 64 valdes sēdes. Valde ir lemtiesīga, ja tās sēdē piedalās vismaz trīs valdes locekļi, to skaitā valdes priekšsēdētājs vai viņu aizvietojošais valdes loceklis.

Apmeklēto valdes sēžu skaits: Ā. Žigurs, valdes priekšsēdētājs – 64; G. Baļčūns, valdes loceklis – 61; U. Bariss, valdes loceklis – 59; M. Kuņickis, valdes loceklis – 58; G. Staķeckis, valdes loceklis – 50.

Valde atskaitās padomei (līdz padomes ievēlēšanai atskaitījās akcionāra sapulcei), un valdes locekļi ir solidāri atbildīgi par visu saistošo tiesību aktu ievērošanu, par akcionāra sapulces un padomes lēmumu izpildi un koncerna finansiālo darbību. Visi valdes locekļi ir neatkarīgi savā darbībā, un valdes locekļiem nav līdzdalības sadarbības partneru vai saistīto uzņēmumu kapitālā. Papildus AS „Latvenergo” valde meitassabiedrībās, kurās tā ir vienīgais dalībnieks/akcionārs, pilda arī meitassabiedrības dalībnieka/akcionāra funkcijas.

Padomes, Revīzijas komitejas un valdes atalgojuma politika

Padomes un valdes atalgojumu nosaka Latvijas Republikas tiesību akti – Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi. Tiesību aktos ir noteikts vienots regulējums publiskas personas kapitālsabiedrību padomes un valdes locekļu atbildībai.

Padomes un valdes priekšsēdētāja mēneša atbildības apmērs ir piesaistīts Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes oficiālajā statistikas paziņojumā publicētajam valstī strādājošo iepriekšējā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēram, tam piemērojot koeficientu, kas noteikts atbilstoši kapitālsabiedrību raksturojošiem kritērijiem (apgrozījums, aktīvi, darbinieku skaits). Maksimālais mēneša atbildības noteikšanas koeficients padomes priekšsēdētājam ir 3, kas 2016. gadā arī piemērots AS „Latvenergo” padomes priekšsēdētāja mēneša atbildībai. Savukārt valdes priekšsēdētājam maksimālais mēneša atbildības noteikšanas koeficients ir 10, bet, ņemot vērā Ministru kabineta noteikumos noteikto ierobežojumu vienotās mēneša atbildības pieaugumam salīdzinājumā ar iepriekšējā pārskata gadā noteikto, 2016. gadā valdes priekšsēdētājam mēneša atbildībai piemērots koeficients 9,35.

Padomes un valdes locekļa mēneša atbildība nedrīkst pārsniegt 90 % no attiecīgi padomes vai valdes priekšsēdētāja mēneša atbildības. Valdes locekļiem ir paredzētas tiesības saņemt atalgojumu par papildu pienākumu veikšanu kapitālsabiedrībā. Valdes priekšsēdētāja un valdes locekļu vienotajā mēneša atbildībā 20 % veido atbildība par Galvenā izpilddirektora un virzienu direktoru pienākumu veikšanu.

Akcionāra sapulce reizi gadā pēc gada pārskata apstiprināšanas un darbības rezultātu izvērtēšanas var lemt par prēmijas izmaksu padomes locekļiem. Prēmija nedrīkst būt lielāka par viena mēneša atbildības apmēru.

Savukārt padome (līdz padomes ievēlēšanai – akcionāra sapulce) reizi gadā pēc gada pārskata apstiprināšanas var lemt par prēmijas izmaksu valdes locekļiem. Prēmijas noteikšanā ņem vērā kapitālsabiedrības darbības rezultātus, stratēģijas izpildi un noteikto mērķu sasniegšanu. Prēmijas apjoms nedrīkst būt lielāks par divām valdes locekļa mēnešalgām. Ar valdes locekļiem noslēgtu pilnvarojuma līgumu nosacījumi paredz iespēju saņemt atsaukšanas pabalstu triju mēnešu atbildību apmērā gadījumā, ja valdes loceklis tiek atsaukts no pilnvaru pildīšanas pirms termiņa beigām, t. sk. sabiedrības reorganizācijas vai likvidācijas gadījumā. Atalgojuma politika neparedz iespēju izmaksāt atalgojumu akciju vai akciju opciju veidā.

Atalgojums Revīzijas komitejai, kas izveidota, pamatojoties uz Latvijas Republikas Finanšu instrumentu tirgus likumu, tiek noteikts Revīzijas komitejas nolikumā. Revīzijas komitejas locekļu atbildību nosaka akcionāra sapulce, un tās apmērs atbilst Centrālās statistikas pārvaldes oficiālajā statistikas paziņojumā publicētajai valstī strādājošo iepriekšējā gada mēneša vidējai darba samaksai. Revīzijas komitejas locekļa mēneša atbildību nosaka uz visu pilnvaru termiņu ar tiesībām to pārskatīt reizi gadā. Revīzijas komitejas loceklis, kurš vienlaikus ir arī AS „Latvenergo” padomes loceklis par darbu Revīzijas komitejā atbildību nesaņem. Ar Revīzijas komitejas locekļiem tiek slēgti pilnvarojuma līgumi, un uz viņiem nav attiecināmi Darba koplīguma noteikumi.

Atalgojums par 2016. gadu AS „Latvenergo” padomes priekšsēdētājam A. Ozoliņam ir 1 153 EUR, pārējiem padomes locekļiem 1 038 EUR. Atalgojums par 2016. gadu katram AS „Latvenergo” Revīzijas komitejas loceklim ir 9 445 EUR.

Kopējais atalgojums par 2016. gadu AS „Latvenergo” valdes priekšsēdētājam, Galvenajam izpilddirektoram Ā. Žiguram ir 131 241 EUR; valdes loceklim, Finanšu direktoram G. Baļčūnam – 115 312 EUR; valdes loceklim, Komercdirektoram U. Barisam – 118 890 EUR; valdes loceklim, Ražošanas direktoram M. Kuņickim – 119 920 EUR; valdes loceklim, Tehnoloģiju un atbalsta direktoram G. Staķeckim – 100 815 EUR.

Iekšējais audits

Iekšējais audits ir neatkarīga AS „Latvenergo” struktūrvienība, kuras darbības mērķis ir neatkarīgas un objektīvas pārlicības iegūšana un konsultēšana, lai palīdzētu koncernam sasniegt tā mērķus, novērtējot un uzlabojot riska pārvaldības, iekšējās kontroles un korporatīvās pārvaldības procesu efektivitāti. Savā darbībā iekšējais audits ievēro Iekšējo Auditoru Institūta izdotos Starptautisko iekšējā audita profesionālās prakses standartus (turpmāk – standarts), un tā darbību uzrauga Revīzijas komiteja.

Atbilstoši standartiem Iekšējais audits katru gadu, pamatojoties uz veikto auditu rezultātiem, sagatavo un iesniedz vispārējo atzinumu par *Latvenergo* koncerna iekšējās kontroles sistēmas efektivitāti un priekšlikumus tās pilnveidei. Ikgadējs vispārējais atzinums apliecina, ka tiek nodrošinātas pietiekami efektīvas kontroles, lai pārvaldītu būtiskākos riskus un varētu sasniegt koncerna mērķus. Atbilstoši standartiem Iekšējais audits sagatavo un iesniedz savas darbības pārskatu, kurā ir ietverta informācija par darbības atbilstību standartiem, veikto pašnovērtējumu, kā arī pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanas un pilnveides pasākumus.

Dividenžu politika

AS „Latvenergo” dividenžu izmaksu turpmākajos gados reglamentē Latvijas Republikas likumi „Par valsts budžetu 2017. gadam” un „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2017., 2018. un 2019. gadam”. Atbilstoši likumiem AS „Latvenergo” maksājamo dividenžu par valsts kapitāla izmantošanu paredzamais apjoms 2017. gadā (par 2016. pārskata gadu) ir 90,1 miljons EUR, 2018. gadā – 121,7 miljoni EUR, bet 2019. gadā – 129,5 miljoni EUR. Faktisko AS „Latvenergo” dividenžu apmēru nosaka AS „Latvenergo” akcionāra sapulce pēc gada pārskata apstiprināšanas, izvērtējot iepriekšējā gada pārskata rezultātus.

Meitassabiedrību pārvaldība

Latvenergo koncerna meitassabiedrību pārvaldība tiek īstenota, izmantojot tādos galvenos pārvaldības instrumentus kā stratēģija, funkcionāli organizēta organizatoriskā struktūra un politikas.

AS „Latvenergo” meitassabiedrību AS „Sadales tīkls”, AS „Latvijas elektriskie tīkli” un AS „Energijas publiskais tirgotājs” valdes darbību pārrauga akcionāra sapulce, kuras intereses pārstāv AS „Latvenergo” valde. Savukārt meitassabiedrību *Elektrum Eesti*, OÜ un *Elektrum Lietuva*, UAB, kuru darbība ir ārpus Latvijas teritorijas, pārraudzības institūcija ir to padome. Minēto meitassabiedrību padomēs ir iecelti AS „Latvenergo” darbinieki, kuru atbildībā ir AS „Latvenergo” attiecīgu darbības jomu pārraudzība. SIA „Liepājas enerģija”, kurā AS „Latvenergo” līdzdalības daļa ir 51 %, pārraudzības funkcijas veic padome sešu cilvēku sastāvā, no tiem puse ir AS „Latvenergo” pārstāvji.

2016. gada 5. maijā AS „Sadales tīkls” akcionāra sapulce AS „Sadales tīkls” valdes locekļa amatā ar 2016. gada 6. jūniju ievēlēja Baibu Priedīti. Līdz 2016. gada 6. jūnijam AS „Sadales tīkls” valde strādāja četru valdes locekļu sastāvā.

2016. gada sākumā tika veiktas izmaiņas korporatīvajā pārvaldībā *Elektrum Lietuva*, UAB. 2016. gada 22. februārī direktora amatu atstāja Uldis Mucinieks un šajā amatā stājās Martinas Giga (*Martynas Giga*). Padomes locekļu skaits tika palielināts, nosakot, ka padomē ir līdz 5 locekļiem. Attiecīgi par padomes locekļiem iecelti Guntars Baļčūns (no 2016. gada 9. februāra) un Uldis Mucinieks (no 2016. gada 23. februāra), padomes locekļa amatu atstāja Gatis Junghāns.

2016. gadā ir notikušas izmaiņas *Elektrum Eesti*, OÜ padomes sastāvā. 2016. gada 24. maijā par padomes locekli iecēla Guntaru Baļčūnu un padomes locekļa amatu atstāja Gatis Junghāns.

AS „Latvenergo” padome

Mārtiņš
Bičevskis

Baiba Anda
Rubesa

Andris
Ozoliņš

Andris
Liepiņš

Martins
Sedlackis
(Martin Sedlacký)

Andris Ozoliņš (55)

padomes priekšsēdētājs

pilnvaru termiņa sākums: 16.12.2016.
pilnvaru termiņa beigas: 15.12.2021.

Pieredze

- 2017.–pašlaik: AS „Latvenergo”, Revīzijas komitejas loceklis;
- 2016.–pašlaik: AS „Latvenergo”, padomes priekšsēdētājs;
- 2016.–pašlaik: AS „Baltic International Bank”, padomes loceklis;
- 2013.–2014.: AS „Reverta”, padomes loceklis;
- 2013.–2014.: AS „Kreditinformācijas birojs”, padomes loceklis;
- 2010.–2011.: DNB Bank, ASA, valdes loceklis;
- 1999.–2012.: AS „DNB banka” (AS „NORD/LB Latvija”), valdes priekšsēdētājs un prezidents, valdes loceklis;
- 1997.–1999.: SIA „Irvin & Co Baltics”, izpilddirektors, vecākais konsultants.

Izglītība

- Starptautiskais vadības attīstības institūts Šveicē (*International Institute for Management Development*), kurss biznesa attīstībā un korporatīvajā pārvaldībā (2011);
- Eiropas vadības un tehnoloģiju skola Berlīnē (*European School of Management and Technology*), Vadītāju pārejas programma (*Executive Transition Program*) (2006);
- RTU Rīgas Biznesa skola, maģistra grāds biznesa vadībā (2002);
- The Chartered Institute of Bankers (*Lielbritānija*), banku darbinieka sertifikāts (1997);
- Latvijas Universitāte (LU), diploms filozofijā (1991).

Andris Liepiņš (47)

padomes priekšsēdētāja vietnieks

pilnvaru termiņa sākums: 16.12.2016.
pilnvaru termiņa beigas: 15.12.2021.

- 2017.–pašlaik: AS „Latvenergo”, Revīzijas komitejas loceklis;
- 2016.–pašlaik: AS „Latvenergo”, padomes priekšsēdētāja vietnieks;
- 2014.–2016.: VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga””, valdes priekšsēdētājs;
- 2011.–2014.: AS „Air Baltic Corporation”, padomes priekšsēdētājs;
- 2001.–2014.: Ekonomikas ministrija, valsts sekretāra vietnieks;
- 2002.–2006.: AS „Latvenergo”, padomes loceklis (padomes sekretārs);
- 1995.–2001.: BO VAS „Latvijas attīstības aģentūra”, valdes loceklis, Investīciju departamenta direktors;
- 1994.–1995.: Saeimas deputāts, Ekonomikas ministrijas parlamentārais sekretārs;
- 1994.: BO VAS „Latvijas attīstības aģentūra”, valdes loceklis, Investīciju departamenta direktors;
- 1991.–1994.: Ekonomikas ministrija, Ārējo ekonomisko sakaru nodaļa, vecākais speciālists.

- RTU Rīgas Biznesa skola, maģistra grāds biznesa vadībā (2010);
- Kolumbijas Universitāte Ņujorkā, ASV, maģistra grāds starptautiskajās attiecībās (1997);
- LU, maģistra grāds sabiedrības vadībā (1996);
- LU, diploms ekonomikā (1993).

Baiba Anda Rubesa (62)

padomes locekle

pilnvaru termiņa sākums: 16.12.2016.
pilnvaru termiņa beigas: 15.12.2021.

- 2016.–pašlaik: AS „Latvenergo”, padomes locekle;
- 2015.–pašlaik: AS „RB RAIL”, valdes priekšsēdētāja, izpilddirektore;
- 2014.–pašlaik: SIA „RFactor”, īpašniece un valdes priekšsēdētāja;
- 2012.–2015.: AS „Citadele Banka”, padomes locekle;
- 2010.–2013.: Statoil, ASA, korporatīvās sociālās atbildības viceprezidente;
- 2008.–2010.: Statoil Azerbaijan, direktore sadarbībai ar valsts iestādēm;
- 2002.–2009.: AS „DnB NORD Banka”, padomes locekle;
- 2001.–2008.: SIA „Latvija Statoil”, izpilddirektore;
- 1996.–2000.: Statoil Baltic States, mārketinga un sabiedrisko attiecību direktore;
- 1994.–1996.: SIA „Es un partneri”, īpašniece;
- 1993.: Bell SYGMA INC., viceprezidenta asistente;
- 1985.–1992.: Volkswagen Group, korporatīvā tēla menedžere un starptautisko attiecību koordinatore.

- Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts, augstākā līmeņa izglītība, padomes locekļa sertifikāts (2014);
- Shaw koledža, grāds biznesa administrācijā (1975);
- Jorkas Universitāte, bakalaura grāds politikas zinātnē (1974).

Mārtiņš Bičevskis (42)

padomes loceklis

pilnvaru termiņa sākums: 16.12.2016.
pilnvaru termiņa beigas: 15.12.2021.

- 2016.–pašlaik: AS „Latvenergo”, padomes loceklis;
- 2016.–pašlaik: VAS „Valsts Nekustamie īpašumi” padomes priekšsēdētājs;
- 2012.–2017.: Latvijas Darba devēju konfederācija, viceprezidents, padomes loceklis;
- 2011.–2016.: Latvijas Komerčbanku asociācija, valdes loceklis, prezidents;
- 2008.–2011.: Finanšu ministrija, valsts sekretārs;
- 2004.–2008.: Tieslietu ministrija, valsts sekretārs;
- 2003.–2004.: Iekšlietu ministrija, valsts sekretāra vietnieks;
- 2000.–2003.: Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, priekšnieks;
- 1999.–2000.: Iekšlietu ministrija, parlamentārais sekretārs;
- 1999.: Saeimas deputāts;
- 1999.: Privatizācijas aģentūra, padomes loceklis.

- Hārvardas Universitātes Džona Kenedija valsts pārvaldības skola, (*Harvard Kennedy School*), vasaras skolas programma „Krīzes vadība” (2008);
- LU, Juridiskā fakultāte, jurists (1998).

Martins Sedlackis

(Martin Sedlacky) (34)

padomes loceklis

pilnvaru termiņa sākums: 16.12.2016.
pilnvaru termiņa beigas: 15.12.2021.

- 2016.–pašlaik: AS „Latvenergo”, padomes loceklis;
- 2012.–pašlaik: AS „Air Baltic Corporation” valdes loceklis, operatīvās vadības direktors;
- 2006.–2013.: The Boston Consulting Group (Čehija), projektu vadītājs.

- Ekonomikas Universitāte Prāgā, maģistra grāds starptautisko procesu vadībā (2006);
- Ekonomikas Universitāte Prāgā, inženiera grāds ekonomikā (2006).

AS „Latvenergo” valde

Guntars
Baļčūns

Guntis
Staļeckis

Āris
Žīgurs

Uldis
Bariss

Māris
Kuņickis

Āris Žigurs (51) valdes priekšsēdētājs

pilnvaru termiņa sākums: 16.11.2015.
pilnvaru termiņa beigas: 15.11.2020.

Pieredze

- 2016.–pašlaik: Augstākās izglītības padomes loceklis;
- 2015.–pašlaik: Latvijas Darba devēju konfederācijas padomes loceklis;
- 2013.–pašlaik: AS „Latvenergo” Galvenais izpilddirektors;
- 2011.–pašlaik: LLU Padomnieku konventa loceklis;
- 2011.–pašlaik: RTU Padomnieku konventa priekšsēdētājs;
- 2011.–pašlaik: Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālās komitejas viceprezidents;
- 2010.–pašlaik: AS „Latvenergo” valdes priekšsēdētājs;
- 2010.–pašlaik: Eiropas elektroenerģētikas uzņēmumu asociācijas (EURELECTRIC) Direktoru padomes loceklis;
- 1996.–2010.: AS „Rīgas siltums” prezidents un valdes priekšsēdētājs.

Izglītība

- Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts, augstākā līmeņa izglītība, padomes priekšsēdētāja sertifikāts (2013);
- Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts, augstākā līmeņa izglītība, padomes locekļa sertifikāts (2010);
- RTU, inženierzinātņu doktora grāds enerģētikas nozarē (2009);
- RTU Rīgas Biznesa skola, maģistra grāds uzņēmumu un organizāciju vadīšanā (2004);
- LLU, Tehniskā fakultāte, inženieris-mehāniķis (1988).

Guntars Baļčūns (36) valdes loceklis

pilnvaru termiņa sākums: 16.11.2015.
pilnvaru termiņa beigas: 15.11.2020.

- 2016.–pašlaik: *Elektrum Eesti*, OÜ padomes loceklis;
- 2016.–pašlaik: Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūta padomes loceklis;
- 2016.–pašlaik: *Elektrum Lietuva*, UAB padomes loceklis;
- 2015.–pašlaik: AS „Latvenergo” Finanšu direktors;
- 2015.–pašlaik: AS „Latvenergo” valdes loceklis;
- 2014.–2015.: AS „Enerģijas publiskais tirgotājs” valdes loceklis;
- 2005.–2015.: AS „Latvenergo” Biznesa plānošanas un kontroles direktors, Korporatīvās stratēģijas funkcijas projektu vadītājs;
- 2003.–2005.: AS „Aizkraukles Banka” kredītu analītiķis.

- Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts, augstākā līmeņa izglītība, padomes locekļa sertifikāts (2016);
- RTU Rīgas Biznesa skola, maģistra grāds uzņēmumu un organizāciju vadīšanā (2016);
- SIA „Komerzizglītības centrs”, Biznesa klase (2008);
- LU, maģistra grāds ekonomikā (2005);
- Rīgas Ekonomikas augstskola, bakalaura grāds ekonomikā un uzņēmējdarbības vadībā (2003).

Uldis Bariss (51) valdes loceklis

pilnvaru termiņa sākums: 16.11.2015.
pilnvaru termiņa beigas: 15.11.2020.

- 2013.–pašlaik: AS „Latvenergo” Komercedirektors;
- 2010.–pašlaik: *Elektrum Eesti*, OÜ padomes priekšsēdētājs;
- 2010.–pašlaik: *Elektrum Lietuva*, UAB padomes priekšsēdētājs;
- 2005.–pašlaik: AS „Latvenergo” valdes loceklis;
- 2005.: AS „Latvenergo” sadales tīklu reorganizācijas projekta direktors;
- 2002.–2004.: AS „Latvenergo” Ekonomikas departamenta direktors;
- 1996.–2002.: SIA „Lattelekom” Finanšu plānošanas un kontroles nodaļas vadītājs, vadības sektora grāmatvedības sektora vadītājs.

- Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts, augstākā līmeņa izglītība, padomes locekļa sertifikāts (2010);
- Rīgas Ekonomikas augstskola, profesionālā maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā (2008);
- LU, maģistra grāds ekonomikā (2004);
- Starptautiski sertificēta grāmatveža kvalifikācija (*Association of Chartered Certified Accountants*) (2000).

Māris Kuņickis (37) valdes loceklis

pilnvaru termiņa sākums: 16.11.2015.
pilnvaru termiņa beigas: 15.11.2020.

- 2013.–pašlaik: AS „Latvenergo” Ražošanas direktors;
- 2012.–pašlaik: EURELECTRIC Direktoru padomes locekļa vietnieks;
- 2011.–pašlaik: Latvijas Elektroenerģētiku un Energobūvnieku asociācijas (LEEAA) valdes loceklis;
- 2010.–pašlaik: AS „Latvenergo” valdes loceklis;
- 2006.–2010.: Rīgas P/A „Rīgas gaisma” direktors, izpilddirektors.

- RTU, studijas Enerģētikas un elektrotehnikas fakultātes doktorantūrā;
- Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts, augstākā līmeņa izglītība, padomes locekļa sertifikāts (2013);
- LU, Fizikas un matemātikas fakultātes maģistra grāds (2005);
- RTU, Enerģētikas un elektrotehnikas fakultātes bakalaura, inženieris (2002).

Guntis Stafeckis (53) valdes loceklis

pilnvaru termiņa sākums: 16.11.2015.
pilnvaru termiņa beigas: 15.11.2020.

- 2016.–pašlaik: AS „Latvenergo” Tehnoloģiju un atbalsta direktors;
- 2015.–pašlaik: AS „Latvenergo” valdes loceklis;
- 2015.–2016.: AS „Latvenergo” Attīstības direktors;
- 2011.–2015.: AS „Latvijas elektriskie tīkli” Izpilddirektors, valdes priekšsēdētājs;
- 2010.–2011.: AS „Siltumelektroprojekts” Izpilddirektors;
- 1995.–2009.: SIA „Siemens” Izpilddirektors, Enerģētikas nodaļas vadītājs, Enerģētikas un Transporta sistēmu nodaļas vadītājs;
- 1995.: AS „Latvenergo” Daugavas HES Tehniskā un ražošanas departamenta vadītāja vietnieks.

- *Siemens*, S4 – stratēģiskā un līderības apmācība (2006);
- *Lary W. Stout* vadīts apmācību kurss, vadības prasmju attīstība (2005);
- ERAB, Iepirkumu un projektu vadības seminārs (1995);
- *Vattenfall*, Baltijas valstu enerģētikas vadība (1993);
- RTU, profesionālais maģistra grāds elektroenerģētikā (1986).

AS „Latvenergo” Revīzijas komiteja

Torbens Pedersens
(Torben Pedersen) (67)
Revīzijas komitejas priekšsēdētājs

pilnvaru termiņa sākums: 03.03.2017.
pilnvaru termiņa beigas: 02.03.2020.

Pieredze

- 2015.–pašlaik: *Electronic House, UAB*, padomes loceklis;
- 2013.–pašlaik: Viļņas Starptautiskā skola, ieinteresēto pušu pārstāvis;
- 2013.–2014.: *Rus Agro Team, A/S*, valdes loceklis;
- 2012.–pašlaik: AS „Latvenergo” Revīzijas komitejas priekšsēdētājs;
- 2012.–pašlaik: *Baltic Engineers, UAB*, valdes priekšsēdētājs;
- 2011.–pašlaik: Dānijas Tirdzniecības kameras Lietuvā padomes loceklis;
- 2001.–2010.: audita kompānijas *Deloitte* partneris;
- 1994.–2001.: audita kompānijas *Arthur Andersen* partneris.

Izglītība

- Orhūsas Biznesa skola, maģistra grāds ekonomikā un auditā (1974);
- Zvērināta grāmatveža kvalifikācija (Dānija).

Marita Salgrāve (51)
Revīzijas komitejas locekle

pilnvaru termiņa sākums: 03.03.2017.
pilnvaru termiņa beigas: 02.03.2020.

- 2017.–pašlaik: Starptautiskās augstāko revīzijas iestāžu organizācijas INTOSAI Profesionālo revīzijas un labas pārvaldības standartu padomes locekle;
- 2015.–pašlaik: AS „Latvenergo” Revīzijas komitejas locekle;
- 2015.–pašlaik: Latvijas Republikas Valsts kontrolpārvaldes padomniece stratēģiskajos jautājumos;
- 2007.–2015.: Latvijas Republikas Valsts kontrole, Valsts kontroles padomes locekle, Ceturtā revīzijas departamenta direktore;
- 1998.–2007.: Centrālā finanšu un līgumu aģentūra, direktora vietniece, Programmu vadības departamenta direktore, Vecākā iepirkumu speciāliste;
- 1993.–1998.: AS „RAMBOLL”, Dānija, projektu vadītāja.

- *Sint-Aloysius* Ekonomikas augstskola (*EHSAL*), Brisele, Beļģija, maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā (1998);
- LU, Ekonomikas un vadības fakultātes profesionālās izglītības atestāts par ekonomista (grāmatveža) kvalifikācijas iegūšanu (1997);
- Oksfordas Naftas un enerģētikas koledža, profesionālās izglītības diploms par enerģētikas un vides speciālista kvalifikācijas iegūšanu (1995);
- LU Ķīmijas fakultātes maģistra grāds analītiskajā ķīmijā (1988).

Svens Dinsdorfs (41)
Revīzijas komitejas loceklis

pilnvaru termiņa sākums: 03.03.2017.
pilnvaru termiņa beigas: 02.03.2020.

- 2015.–pašlaik: AS „Elko Grupa” direktors, valdes loceklis;
- 2012.–pašlaik: AS „Latvenergo” Revīzijas komitejas loceklis;
- 2006.–2014.: AS „Elko Grupa” Finanšu direktors, valdes loceklis;
- 2004.–2006.: AS „Sirowa Riga” Finanšu direktors;
- 1998.–2004.: AS „Air Baltic Corporation” viceprezidents stratēģiskās attīstības jautājumos, Biznesa kontroles direktors.

- Stokholmas Ekonomikas augstskola, maģistra grāds finansēs un ekonomikā (2003);
- Rīgas Ekonomikas augstskola, bakalaura grāds ekonomikā un biznesa administrēšanā (1998).

Andris Ozoliņš (55)
Revīzijas komitejas loceklis

pilnvaru termiņa sākums: 03.03.2017.
pilnvaru termiņa beigas: 02.03.2020.

Informācija par pieredzi un izglītību pieejama apakšsadaļā „AS „Latvenergo” padome”.

Andris Liepiņš (47)
Revīzijas komitejas loceklis

pilnvaru termiņa sākums: 03.03.2017.
pilnvaru termiņa beigas: 02.03.2020.

Informācija par pieredzi un izglītību pieejama apakšsadaļā „AS „Latvenergo” padome”.

1.6. Koncerna vadība

G4-14 Nodalīta stratēģiskā un
G4-33 operatīvā vadība nodrošina
koncerna efektīvu darbību

G4-34 *Latvenergo* koncerna vadības modelis ir veidots,
ievērojot korporatīvās pārvaldības labo praksi,
nodalot stratēģisko un operatīvo vadību. Koncerna
G4-56 stratēģisko vadību nodrošina valde, kurai atbilstoši
Komerclikumam noteikta solidāra atbildība, bet
operatīvo vadību nodrošina virzienu direktori,
kuriem savukārt noteikta individuāla atbildība.
Valdes galvenais uzdevums ir vadīt koncernu,
lai sasniegtu vidēja termiņa darbības stratēģijā
noteiktos mērķus. Valde vismaz reizi ceturksnī
atskaitās padomei un reizi gadā – akcionāra
sapulcēs kapitāla daļu turētāja pārstāvim. Savukārt
virzienu direktori veic AS „Latvenergo” operatīvo
vadību, kas ietver izvirzīto mērķu sasniegšanu,
stratēģijas un izstrādāto politiku ieviešanu un
citu ikdienas pienākumu izpildes nodrošināšanu
atbilstoši deleģējumam.

Virzienu direktoriem ir skaidri definētas atbildības
jomas, nodalītas padotībā esošās funkcijas un
administratīvo lēmumu pārraudzība šo funkciju
ietvaros. Līdz ar to virzienu direktori individuāli
atskaitās Galvenajam izpilddirektoram par pakļautībā
esošo funkciju operatīvo darbību, nodrošina sava

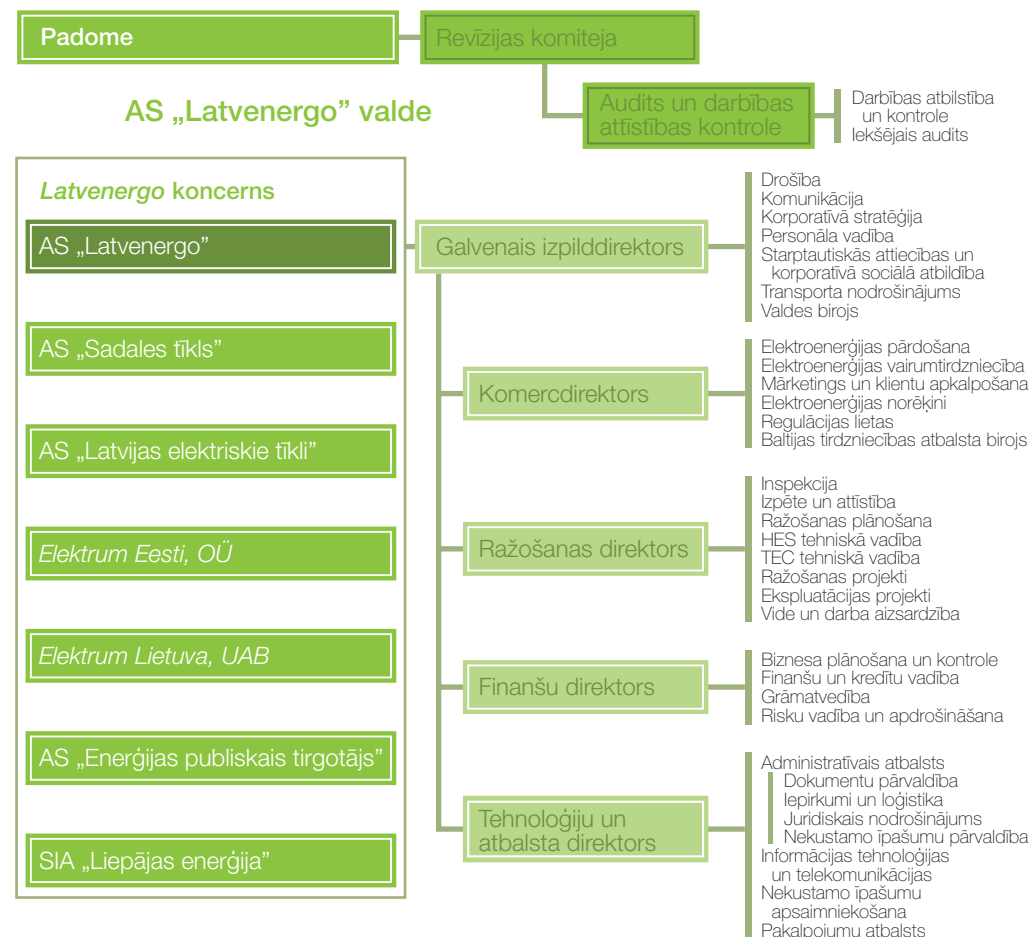
virziena sadarbību ar citu virzienu funkcijām un
lēmumu pieņemšanu atbilstoši koncerna stratēģijai.
Savukārt Galvenais izpilddirektors par pakļautībā
esošo funkciju operatīvo darbību atskaitās valdei.
Virzieni ir veidoti un direktoru atbildība ir noteikta
atbilstoši koncerna stratēģiskajiem uzdevumiem.

2016. gada septembrī nolūkā pilnveidot
AS „Latvenergo” komercdarbības veikšanai
nepieciešamo organizācijas struktūru un lēmumu
pieņemšanas procesu ir izveidots jauns virziens
jaunu produktu un pakalpojumu izpētei un izveidei –
Tehnoloģijas un atbalsts. Jaunais virziens izveidots,
restrukturizējot virzienu direktoru atbildībā esošās
funkcijas. Tāpat ir izveidota jauna funkcija –
Pakalpojumu atbalsts, kas ir Tehnoloģiju un atbalsta
direktora padotībā. Ņemot vērā līdzšinējo pieredzi
un zināšanas par koncerna darbību, virzienu
direktoru pienākumus pilda AS „Latvenergo” valdes
locekļi.

Virzienu direktoru pienākumu sadalījums pārskata
gada beigās:

- Āris Žigurs – Galvenais izpilddirektors;
- Guntars Baļčūns – Finanšu direktors;
- Uldis Bariss – Komercdirektors;
- Māris Kuņickis – Ražošanas direktors;
- Guntis Stafeckis – Tehnoloģiju un atbalsta
direktors.

Latvenergo koncerna organizatoriskā struktūra

COSO kubs

Iekšējās kontroles sistēma

Lai nodrošinātu *Latvenergo* koncerna stratēģisko mērķu sasniegšanu, sekmīgu darbības pārraudzību un efektivitāti, koncernā ir izveidota iekšējās kontroles sistēma, kas veidota, ņemot vērā starptautiski atzīta standarta *COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission)* pamatnostādnes. *COSO* modeli paredzēts, ka efektīvu iekšējo kontroles sistēmu veido: kontroles vide; riska novērtēšana; kontroles pasākumi; informācijas apmaiņa un saziņa; uzraudzība. Īstenojot šos galvenos elementus, tiek sasniegti iekšējās kontroles sistēmas mērķi – koncerna darba procesu efektivitāte, pārskatos sniegtās informācijas ticamība un atbilstība darbību regulējošiem likumiem un citiem normatīvajiem aktiem.

Kontroles vide

Koncerna vadība veicina godprātīgiem principiem atbilstošu komercdarbību, atbilstību ētikas normām, kā arī veic nepieciešamās darbības, lai novērstu koruptīvas un krāpnieciskas darbības riskus un veicinātu kontroles vides pilnveidi. Koncerns veicina darbinieku izpratni par iekšējās kontroles procesiem un nepārtraukti pilnveido darbinieku kompetences, lai sekmētu efektīvāku mērķu sasniegšanu. Ir noteiktas konkrētas atbildības par kontroļu izveidi un veikšanu visos organizācijas līmeņos. Iekšējā audīta funkcija ik gadu sniedz vispārēju atzinumu par iekšējās kontroles vides darbības efektivitāti un izstrādā ieteikumus kontroles vides pilnveidei.

Risku novērtēšana

Latvenergo koncerns nepārtraukti pilnveido izveidoto risku vadības procesu, lai veiksmīgāk pielāgotos mainīgajai uzņēmējdarbības videi un tirgus attīstības tendencēm. Risku novērtēšanas process arvien vairāk tiek integrēts uzņēmuma pārvaldības procesos, kā arī tiek apvienotas risku novērtēšanas metodes un rīki. Plašāk par koncerna risku vadības procesu un koncerna būtiskākajiem riskiem skatīt šīs nodaļas apakšsadaļā „Risku vadība”.

Kontroles pasākumi

Latvenergo koncernā ir ieviestas un tiek pastāvīgi pilnveidotas vispārēja līmeņa kontroles (politikas, instrukcijas, procesu apraksti utt.), kuru uzdevums ir veicināt uzņēmuma stratēģijas īstenošanu un mērķu sasniegšanu. Lai nodrošinātu stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanu, tiek īstenota koncerna gada mērķu izstrāde un izpildes kontrole. Gada mērķi tiek kaskadēti līdz darbinieku mērķiem, tādējādi iesaistot visus koncerna darbiniekus stratēģisko mērķu izpildē. *Latvenergo* koncerns regulāri atjauno kontroles aktivitātes būtisko biznesa risku mazināšanai.

Informācijas apmaiņa un saziņa

Latvenergo koncerna iekšējās informācijas apgrozības un kontroles sistēmas nodrošina pārbaudītu, precīzu un ticamu informāciju komunikācijai gan koncerna iekšienē, gan ar ārējām ieinteresētajām pusēm.

Latvenergo koncerna vadība lielu uzmanību pievērš darbinieku informētības nodrošināšanai, regulāri komunicējot gan ilgtermiņa, gan īstermiņa plānus. Galvenie informācijas apmaiņas un saziņas kanāli ir intranets, darbinieku žurnāls „*Latvenergo Vēstis*”, iekšējās lietvedības sistēmas, elektroniskā saziņa, iekšējās datu bāzes, darbinieku forumi, semināri u. c. Lai nodrošinātu atgriezenisko saiti, tiek veiktas iekšējās viedokļu aptaujas, darbinieku attīstības pārrunas un kompetenču vērtēšana. Tiek veidotas arī darba grupas, kurās deleģē pārstāvjus ar dažādām prasmēm, iemaņām un kompetencēm, lai nodrošinātu darbinieku viedokļu un zināšanu apmaiņu, kā arī veicinātu darbinieku motivāciju un iesaisti lēmumu pieņemšanā. Papildus tam, lai veicinātu izpratnes pilnveidi par kontroļu veidiem, kontroles aktivitāšu nozīmi un to praktisko piemērošanu koncerna darbībā, kā arī darbinieku atbildību kontroļu ieviešanā un pilnveidē, koncerns veic darbinieku apmācības.

Uzraudzība

Koncerna vadība atbild par regulāru kontroļu novērtēšanu un uzlabošanu. Vadības darba izpildes uzraudzību veic padome, Revīzijas komiteja un Iekšējais audits. Ārējais revidents sniedz atzinumu par vadības finanšu atskaišu atbilstību. Visas minētās institūcijas ir neatkarīgas savā darbībā.

Pārraudzības institūcijas

Institūcija	Darbības mērķis	Pārraudzības jomas un uzdevumi	Ziņošana
Revidents	Izteikt viedokli par koncerna finanšu pārskatu atbilstību SFPS	- Finanšu pārskatu revīzija un nefinanšu pārskatu pārbaude; - grāmatvedības uzskaites principu un nozīmīgu vadības grāmatvedības aplēšu pamatotības novērtēšana.	Reizi gadā pēc konsolidētā finanšu pārskata sagatavošanas revidents sniedz ziņojumu akcionāra sapulcei
Padome	Pārstāvēt akcionāra intereses akcionāra sapulcē starplaikā un uzraudzīt valdes darbu	- Valdes darbības uzraudzība; - gada pārskatu sagatavošanas uzraudzība; - sabiedrības darbības atbilstības likumiem, statūtiem un akcionāra sapulces lēmumiem uzraudzība.	Ne retāk kā vienu reizi gadā padome sniedz ziņojumu akcionāra sapulcei
Revīzijas komiteja	Uzraudzīt koncerna finanšu pārskatu sagatavošanu un iekšējās kontroles sistēmu darbību, veicinot uzņēmuma darbības caurskatāmību	- Finanšu pārskatu sagatavošanas uzraudzība; - iekšējo kontroļu un riska pārvaldības sistēmas darbības efektivitātes uzraudzība; - iekšējā audita un revidenta darbību un Krāpšanas riska vadības plāna ieviešanas uzraudzība.	Ne retāk kā vienu reizi gadā Revīzijas komiteja par savu darbību un uzdevumu izpildi atskaitās padomei (līdz padomes izveidei – akcionāra sapulcei)
Iekšējais audits	Novērtēt un palīdzēt pārvaldes institūcijām un struktūrvienībām uzlabot riska pārvaldības, iekšējās kontroles un korporatīvās pārvaldības procesu efektivitāti	iekšējās kontroles, riska pārvaldības un korporatīvās pārvaldības procesu efektivitātes novērtēšana, ieteikumu izstrāde to uzlabošanai un to īstenošanas uzraudzība.	Katru ceturksni Audita un darbības atbilstības kontroles direktors atskaitās Revīzijas komitejai par veiktajiem auditiem un audita ieteikumu ieviešanas statusu

Risku vadība

Latvenergo koncerna risku vadības mērķis ir savlaicīgi identificēt un pārvaldīt būtiskākos *Latvenergo* koncerna riskus, nodrošinot koncerna stratēģisko mērķu sasniegšanu un samazinot potenciālos zaudējumus vai kaitējumu reputācijai.

Latvenergo koncerna risku vadības mērķi un pamatprincipi ir noteikti Risku vadības politikā. Risku vadības process paredz nepārtrauktu risku identificēšanu, novērtēšanu un pārvaldīšanu.

Koncerna identificētie būtiskie riski tiek detalizēti analizēti iekšējās starpfunkciju darba grupās un Risku vadības komitejā, kas ir īpaši izveidota risku vadības pārraudzības institūcija AS „Latvenergo” valdes līmenī. Risku analīzes ietvaros tiek novērtēta riska iespējamība un ietekme, izstrādāti risku mazinājoši pasākumi, kā arī uzraudzīta risku mazinājošo pasākumu ieviešana. Risku vadība *Latvenergo* koncernā ir integrēta gan stratēģijas izstrādes un ieviešanas procesos, gan ikdienas operatīvajā darbībā. Iekšējie risku vadības principi nodrošina, ka risku vadība pastāvīgi ir AS „Latvenergo” valdes, Revīzijas komitejas un padomes darbības un atbildības lokā.

Koncerna būtiskie riski ir iedalīti četrās kategorijās:

- stratēģiskie riski** – riski, kas saistīti ar koncerna stratēģiskajiem jautājumiem, piemēram, ar nozares attīstību, jaunu konkurentu ienākšanu tirgū un stratēģiski nozīmīgu projektu īstenošanu. Galvenie šīs grupas risku vadības instrumenti ir izmaiņu un attīstības tendenču monitorings enerģētikas nozarē, politiskajā vidē, līdzdalība aktualitātēs, kas skar koncerna darbības sfēru, kā arī nepieciešamo izmaiņu izvērtēšana un ieviešana koncernā;
- darbības riski** – riski, kas saistīti ar koncerna darbības specifiku: enerģijas ražošanu, elektrostaciju uzturēšanu un darbības nodrošināšanu, enerģijas piegādi un sadali. Darbības riski saistīti arī ar aktīvu bojāeju, cilvēku veselību un drošību, informācijas tehnoloģijām, ietekmi uz vidi un citiem jautājumiem. Darbības riski izriet no nepilnīgiem vai nepietiekami efektīviem procesiem un sistēmām, no darbinieku kļūdām vai nepietiekamas kompetences, kā arī no iekārtu bojājumiem vai ārējiem notikumiem. Darbības risku pārvaldības mērķis ir mazināt nevēlamu notikumu negatīvo ietekmi. Lai to īstenotu, koncerns nepārtraukti attīsta iekšējās kontroles sistēmas, uzturēšanas un attīstības plānus, izmanto apdrošināšanas pakalpojumus un citas aktivitātes, kas mazina darbības riskus;

- finanšu riski** – riski, kas saistīti ar kapitāla intensīvas nozares regulāru nepieciešamību piesaistīt papildu finansējumu (finanšu tirgus, likviditātes un finansējuma riski). Lai mazinātu finanšu riskus, koncerns izmanto finanšu instrumentus, pēc iespējas diversificē aizņēmumu avotus, kā arī nodrošina likviditātes rezervi vismaz 12 kalendāro mēnešu periodam. Tāpat tiek vērtēti un pārraudzīti arī nodokļu, finanšu pārskatu un atskaišu riski;
- juridiskie un atbilstības riski** – riski, kas izriet no dažādiem ES un Latvijas Republikas institūciju izdotiem noteikumiem un regulējumiem. Galvenie šīs grupas risku vadības instrumenti ir koncerna darbības sfēru ietekmējošu izmaiņu un attīstības tendenču monitorings juridiskajā vidē, līdzdalība jaunu normatīvo dokumentu izstrādes procesā, kā arī nepieciešamo izmaiņu ieviešana koncernā. Savukārt lai novērstu jebkāda veida ļaunprātīgu, nepareizu vai nelikumīgu rīcību personīgā labuma gūšanai, koncernā ir izveidota un tiek uzturēta stingra iekšējās darbības atbilstības un kontroles sistēma. Nozīmīgs šī riska vadības instruments ir pastāvīga koncerna darbinieku apmācība un kontrole.

Koncerns kontrolē identificētos riskus un uztur tos iespējami zemā līmenī. Koncerna būtiskie riski ir sasaistīti ar iekšējā audita sistēmu, ļaujot risku vērtējumus izmantot arī iekšējā audita aktivitāšu plānošanā.

Apbalvojumi

Latvenergo koncerns pārskata periodā saņem apbalvojumus un atzinības, kas apliecina atbildīgu un ilgtspējīgu komercdarbību un labas korporatīvās pārvaldības praksi.

Devīto gadu Latvijas vērtīgākais uzņēmums

Jau deviņo gadu AS „Latvenergo” ir atzīta par Latvijas vērtīgāko komercsabiedrību „Latvijas vērtīgāko uzņēmumu TOP 101”, ko veido AS „Prudentia” un birža *Nasdaq Riga* sadarbībā ar SIA „Lursoft IT” un žurnālu „Kapitāls”. Atbilstoši pētījumam AS „Latvenergo” vērtība 2016. gadā ir pieaugusi par 22 % salīdzinājumā ar 2015. gadu. Pētījumā augstu novērtēta AS „Latvenergo” korporatīvā pārvaldība, caurskatāmība un atklātās informācijas kvalitāte (piešķirts 91 no 100 iespējamajiem punktiem).

„Baltijas vērtīgāko uzņēmumu TOP 10” AS „Latvenergo” ieņem piekto vietu.

Labākās investoru attiecības Baltijas Parāda vērtspapīru tirgū

AS „Latvenergo” ir pirmais uzņēmums Baltijas valstīs, kas saņem apbalvojumu „Labākās investoru attiecības Baltijas Parāda vērtspapīru tirgū”.

Nasdaq Baltijas valstu biržas pasniedz *Baltic Market Awards* apbalvojumus jau kopš 2006. gada. 2017. gadā pirmo reizi tos pasniedz uzņēmumiem, kuru emitētās obligācijas tiek kotētas Baltijas valstu biržās. Izvērtējot 160 kritērijus, AS „Latvenergo” apbalvojums piešķirts par uzticamām, caurskatāmām un labākās prakses attiecībām ar investoriem 2016. gadā. Papildus apbalvojumam AS „Latvenergo” saņem biržas uzaicinājumu svinīgi iezvanīt tirdzniecības sesijas noslēguma zvanu *Nasdaq MarketSite* studijā Ņujorkas Taimskvērē.

Ceturto gadu augstākais novērtējums Latvijas Ilgtspējas indeksā

AS „Latvenergo” 2016. gadā jau ceturto gadu pēc kārtas saņem Latvijas Ilgtspējas indeksa Platīna (augstāko) kategoriju – uzņēmuma ilgtspējas novērtējumu atbilstoši starptautiskām prasībām visos korporatīvās sociālās atbildības virzienos. Ilgtspējas indeksā AS „Latvenergo” piedalās jau kopš 2010. gada.

Ilgtspējas nedēļā 2016. gada 8. jūnijā organizētās konferences „Atbildīgu ideju tirgus” ietvaros AS „Latvenergo” jau piekto gadu saņem arī Latvijas Republikas Labklājības ministrijas Apliecinību par ģimenei draudzīga komersanta statusu, kas apliecina rūpes par darbinieku un klientu ģimenēm, tādējādi veicinot lojalitāti pret uzņēmumu un uzlabojot reputāciju.

Par cieņā, godīgumā un atklātībā balstītu attiecību veidošanu ar darbiniekiem, klientiem, sadarbības partneriem un vietējo kopienu AS „Latvenergo” Ilgtspējas indeksa noslēguma ceremonijā 2016. gada 9. jūnijā saņem arī Ārlietu ministrijas „Godīgas tirdzniecības” specbalvu. Atzinība saņemta arī par AS „Latvenergo” īstenoto godīgo komercpraksi un godīgas konkurences noteikumu ievērošanu, aicinot arī līgumpartnerus ievērot līdzvērtīgus ētikas principus.

Savukārt AS „Sadales tīkls” 2016. gadā pirmo reizi piedalās „Ilgtspējas indeksā” un iegūst vienu no augstākajiem novērtējumiem – Zelta kategoriju. Par atbildību pret darbiniekiem, klientiem un viņu ģimenēm uzņēmums saņem arī Ģimenei draudzīga komersanta statusu. Arī SIA „Liepājas enerģija” 2016. gadā pirmo reizi piedalās „Ilgtspējas indeksā” un iegūst Sudraba kategoriju. Novērtējums apliecina uzņēmuma darbības atklātību, caurskatāmību un atbildīgu rīcību attiecībās ar klientiem, sadarbības partneriem un sabiedrību, kā arī attieksmē pret apkārtējo vidi.

Piekto gadu reputācijas līderpozīcija elektroenerģijas, gāzes un ūdens apgādes nozarē

SIA „Nords Porter Novelli”, laikraksta „Dienas Bizness”, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) un sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS organizētajā Latvijas uzņēmumu reputācijas topā AS „Latvenergo” piekto gadu pēc kārtas ieņem līdera pozīciju elektroenerģijas, gāzes un ūdens apgādes nozarē.

AS „Latvenergo” – TOP 500 Valsts uzņēmums, TOP 500 Vietējā kapitāla uzņēmums, TOP 500 EBITDA pelnītājs

Laikraksta „Dienas Bizness”, SIA „Lursoft IT” un LIAA organizētajā Latvijas lielāko, pelnošāko, stabilāko un rentablāko uzņēmumu godināšanas ceremonijā 2016. gada novembrī AS „Latvenergo” saņēma apbalvojumus trīs nominācijās – „TOP 500 Valsts uzņēmums”, „TOP 500 Vietējā kapitāla uzņēmums”, „TOP 500 EBITDA pelnītājs”. AS „Latvenergo” ir pirmajā vietā starp lielākajiem enerģētikas nozares uzņēmumiem pēc neto apgrozījuma 2015. gadā, kā arī viens no uzņēmumiem ar lielākajiem ilgtermiņa ieguldījumiem 2015. gadā, kas apliecina spēju veikt apjomīgus ieguldījumus un piesaistīt ārējo finansējumu.

Ilggadēji iekārotākais darba devējs

Interneta personāla atlases uzņēmuma „CV-Online Latvia” gadu mijā rīkotajā aptaujā „TOP darba devējs 2016” AS „Latvenergo” jau piekto gadu atzīta par populārāko darba devēju Latvijā, kā arī TOP darba devēju ražošanas sektorā. Kā galvenie iemesli vēlmei strādāt AS „Latvenergo” akcentēti motivējošs atalgojums un papildu labumi, atpazīstamība un laba reputācija, labas karjeras izaugsmes iespējas, iedvesmojoša un profesionāla vadība, saistoša uzņēmuma kultūra.

Latvijas zaļākais darba kolektīvs

2016. gadā biedrība „Eizenšteins un dēli” sadarbībā ar Latvijas Vides aizsardzības fondu un kanālu Rīga TV 24 meklēja un aicināja pievienoties uzņēmumus jaunai kustībai, lai uzlabotu dzīves kvalitāti un popularizētu vidi draudzīgu dzīvesveidu. Par 2016. gada Latvijas zaļāko darba kolektīvu ir atzīta AS „Latvenergo”. Apbalvojums saņemts par saudzīgu attieksmi pret vidi enerģijas ražošanā, kā arī par energoefektivitātes aktivitātēm, sadarbību ar ieinteresētajām pusēm zivju resursu atjaunošanā, baltā stārķa monitoringu, ISO 14001 standartam sertificēto Vides pārvaldības sistēmu un citiem pasākumiem (skatīt sadaļu 2.4. „Vides aizsardzība”).

Labākais prakses devējs

Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) „Gada balva 2016” pasniegšanas ceremonijā LDDK sveica gada labākos darba devējus un pirmo reizi arī labāko prakses devēju valstī. 2016. gadā par labāko prakses devēju atzīta AS „Latvenergo”. LDDK Gada balvas pasniegšanas mērķis ir izcelt darba devēju nozīmi un ieguldījumu reģionu izaugsmē, stimulēt uzņēmējdarbību veicinošas publiskā sektora prakses attīstību visā Latvijā un labās prakses apmaiņu nozaru un reģionu līmeņos.

Nameja balva 2016

Latvijas Tirdzniecības palāta Lietuvā un Latvijas Republikas vēstniecība Lietuvā „Nameja balva 2016” nominācijā „Lielākais nodokļu maksātājs Lietuvas budžetā” pasniedz balvu *Elektrum Lietuva, UAB*, kura 2015. gadā nodokļos samaksājusi vairāk nekā 16 miljonus EUR.

Lielākais nodokļu maksātājs starp valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībām Latvijā

Valsts ieņēmumu dienesta Lielo nodokļu maksātāju apbalvošanas svinīgā pasākumā AS „Latvenergo” otro gadu pēc kārtas saņēma apbalvojumu nominācijā „2016. gada lielākais nodokļu maksātājs starp valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībām”.

1.7. Korporatīvās pārvaldības ziņojums un Revīzijas komitejas ziņojums

Korporatīvās pārvaldības ziņojums

Istenojam *Nasdaq Riga* korporatīvās pārvaldības principus

AS „Latvenergo” valde ir izvērtējusi kapitālsabiedrības atbilstību Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.² panta prasībām un AS „Nasdaq Rīga” 2010. gada 1. jūnijā apstiprinātajiem „Korporatīvās pārvaldības principiem un ieteikumiem to ieviešanā”. Principi ir izstrādāti, ņemot vērā ES un *OECD* ieteikumus kapitālsabiedrības korporatīvajai pārvaldībai. Tie nosaka prasības attiecībā uz akcionāru sapulci, valdi un padomi, kā arī informācijas atklāšanu, iekšējo kontroli un riska vadību un pārvaldes institūciju atbalgojuma politiku.

Izvērtējot gan kapitālsabiedrības pārvaldības sistēmu, gan principu ievērošanu 2016. gadā, valde uzskata, ka kapitālsabiedrība būtiskos

aspektos ir ievērojusi visus uz tās darbību attiecināmos korporatīvās pārvaldības principus.

AS „Latvenergo” Korporatīvās pārvaldības ziņojums par 2016. gadu ir publiski pieejams *Latvenergo* interneta vietnē www.latvenergo.lv un *Nasdaq Baltic* interneta vietnē www.nasdaqbaltic.com. Detalizēta informācija par korporatīvās pārvaldības principu ievērošanu ir atspoguļota *Latvenergo* koncerna 2016. gada Ilgtspējas pārskata sadaļās 1.5. „Koncerna pārvalde” un 1.6. „Koncerna vadība”. Kopumā no 83 AS „Nasdaq Rīga” korporatīvās pārvaldības principiem pilnībā ievēroti ir 77, savukārt uz kapitālsabiedrības darbību nav attiecināmi 6 principi.

Revīzijas komitejas ziņojums

AS „Latvenergo” Revīzijas komiteja darbojas, pamatojoties uz Latvijas Republikas Komerclikumu, Finanšu instrumentu tirgus likumu un akcionāru sapulces apstiprinātu Revīzijas komitejas nolikumu.

Mūsu darbība netika ierobežota, un AS „Latvenergo” pārstāvi nodrošināja visas nepieciešamās informācijas pieejamību. Mēs esam informējuši valdes locekļus par mūsu viedokli un ieteikumiem, kas radušies, pamatojoties uz Revīzijas komitejas veiktajām aktivitātēm.

2016. gadā Revīzijas komitejas darbība tika vērsta uz šādu jautājumu izskatīšanu, kas ietekmē koncerna darbību:

- Koncerna riska vadības procesa izskatīšana, tai skaitā koncerna riska izvērtēšanas integrēšana iekšējā audita plāna plānošanā un izpildē;

- Krāpšanas riska vadības plāna ieviešanas uzraudzība;
- Iekšējā audita un ārējā revidenta darbības uzraudzība.

Izvērtējot 2016. gada finanšu gadā izskatīto informāciju un procesus, mēs neesam konstatējuši apstākļus, kas liecinātu par to, ka AS „Latvenergo” iekšējo kontroļu sistēma nenodrošina 2016. gada pārskata sagatavošanai nepieciešamās informācijas ticamību.

Mūsu novērtējuma kopsavilkumu mēs iesniedzam AS „Latvenergo” akcionāru sapulcei konsolidētā 2016. gada pārskata apstiprināšanas dienā.

Torbens Pedersens,
Revīzijas komitejas priekšsēdētājs

Marita Salgrāve,
Revīzijas komitejas locekle

Svens Dinsdorfs,
Revīzijas komitejas loceklis

Andris Ozoliņš,
Revīzijas komitejas loceklis
(no 03.03.2017.)

Andris Liepiņš,
Revīzijas komitejas loceklis
(no 03.03.2017.)

1.8. Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm

G4-15 Ieinteresēto pušu līdzdalība koncerna darbībā

G4-16 *Latvenergo* koncerns atbilstoši tā darbības mērogam noskaidro un atbildīgi risina ieinteresēto pušu vajadzības, apzinoties koncerna darbības sociālo, vides un ekonomisko ietekmi.

G4-21 Iekšēju un ārēju apspriežu rezultātā *Latvenergo* koncerns ir identificējis ieinteresētās puses, kas ir sagrupētas ieinteresēto pušu shematiskā attēlojumā. Ieinteresētās puses ir izvērtētas pēc to ietekmes uz koncerna darbību un *Latvenergo* koncerna ietekmes uz tām. Izvērtējums veikts visās *GRI* jomās – ekonomiskā atbildība, apkārtējā vide, darbinieki un darba vide, sabiedrība un atbildība par produktu. Identifikācija un grupēšana veikta, ņemot vērā *GRI* G4 vadlīnijas un rekomendējošo AA 1000 Sadarbības ar ieinteresētajām pusēm (SES) standartu – labās prakses paraugu kvalitātei ieinteresēto pušu iesaistei gan stratēģiskā, gan darbības līmenī.

G4-27

Latvenergo koncerna sadarbība ar ieinteresētajām pusēm noris dažādos sadarbības līmeņos:

- konsultācijas – aktuālu jautājumu noskaidrošana;
- sarunas – kolektīva apspriešanās;
- iesaiste – viedokļu apmaiņa bez kopēja lēmuma pieņemšanas un darbības;
- partnerība – kopēja lēmuma pieņemšana un darbība.

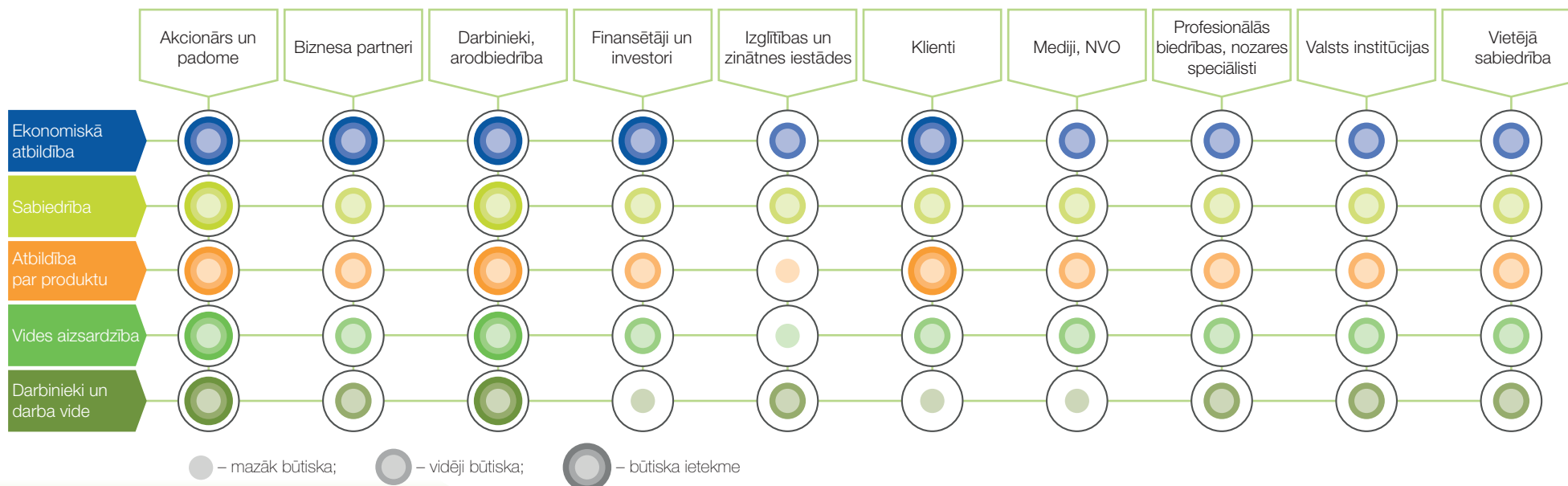
Latvenergo koncerns 2016. gadā turpina ilgtspējas, sociālās atbildības un korporatīvās pārvaldības labās prakses popularizēšanu. *Latvenergo* koncerns dalās ar savu pieredzi 2016. gada februāra Pārresoru koordinācijas centra konferencē „KORPORATĪVĀS PĀRVALDĪBAS REFORMA LATVIJĀ: Sasniegtais un nākotnes ieceres” un 2016. gada jūnija Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības un LDDK organizētā konferencē

„Atbildīgu ideju tirgus”.

Latvenergo koncerns 2016. gadā īsteno 2015. gada rudenī ieinteresēto pušu seminārā saņemtos ieteikumus darbības uzlabošanai. Koncerns atbilstoši ieinteresēto pušu ieteikumiem turpina sadarbību ar zinātnes un izglītības iestādēm, lai veicinātu jauniešu interesi par eksaktajiem mācību priekšmetiem un inženiertehniskajām profesijām. Tāpat atbilstoši ieteikumiem pirmā zvana risinājums klientu apkalpošanā ir noteikts kā viens no galvenajiem darbības rādītājiem un tiek regulāri mērīts un analizēts.

Papildu informāciju par ieinteresēto pušu semināra norisi un koncerna ilgtspējai būtiskiem aspektiem skatīt sadaļā 1.9. „Būtiskāko aspektu noteikšana”.

Latvenergo koncerna ieinteresētās puses

leinteresētā puse	Pārstāvji	Būtiski temati/ilgtspējas aspekti	Sadarbības apraksts	Sadarbības līmenis
Akcionārs un padome	Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, padomes locekļi	- Koncerna stratēģija, pārvaldība, investīcijas un darbības rezultāti; - atbilstība normatīvo aktu prasībām un godīga konkurence; - iesaiste enerģētikas nozares politikas veidošanā; - koncerna ieguldījums valsts ekonomikā; - enerģijas ražošanas efektivitāte; - elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanas no atjaunīgiem resursiem un tās īpatsvara palielināšana; - ieguldījums sabiedrības labklājības veicināšanā un KSA aktivitātēs; - ārkārtas situāciju pārvaldīšanas plāni.	AS „Latvenergo” akcionāru sapulcē 2016. gada 16. decembrī ievēlēja AS „Latvenergo” padome. Informācija par padomi, akcionāru sapulču skaitu 2016. gadā un būtiskākajiem lēmumiem pieejama sadaļā 1.5. „Koncerna pārvaldība”.	Partnerība
Biznesa partneri	Būvuzņēmēji un iekārtu piegādātāji, pakalpojumu sniedzēji, energoresursu piegādātāji, enerģijas ražotāji un tirgotāji, pārvades sistēmas operatori (PSO) u. c.	- Skaidri un atklāti iepirkumu konkursi; - elektroenerģijas pārvade un sadale; - elektroenerģijas obligātais iepirkums (OI) un Subsīdētās elektroenerģijas nodoklis (SEN); - elektroenerģijas starpsavienojumu attīstība; - enerģijas ražošanas efektivitāte.	Koncerns regulāri informē biznesa partnerus par ētikas principiem līgumpartneriem, kā arī uztur un regulāri atjauno Kvalificēto pretendentu reģistru un aicina partnerus iesniegt pieteikumus to iekļaušanai kvalifikācijas sistēmā. Koncerns veic regulāras esošo un potenciālo biznesa partneru aptaujas, nosakot jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi. Biznesa vides pārstāvji ir viena no respondentu grupām 2016. gada Korporatīvās reputācijas pētījumā. 2016. gadā AS „Sadales tīkls” organizē juridisko klientu dienas, piedāvājot informāciju par iespējām samazināt elektroenerģijas izmaksas. 2016. gadā AS „Latvenergo” ar Baltijas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoriem apspriež balansēšanas tirgus elementu harmonizēšanu Baltijas valstīs.	Iesaiste
Darbinieki, arodbiedrība	Esošie un potenciālie darbinieki, arodbiedrība „Enerģija”	- Darba kopīgums, veselīga un droša darba vide, darba devēja un darbinieku tiesības un atbildība; - darbinieku produktivitāte un motivācija, kompetences, atalgojums un labklājība; - datu drošība; - sadales pakalpojumu pieejamība un efektivitāte; - koncerna ieguldījums valsts ekonomikā.	<i>Latvenergo</i> koncerns katru gadu veic darbinieku viedokļu aptauju, lai noskaidrotu darbinieku attieksmi pret dažādiem darba vidi ietekmējošiem faktoriem. Reizi ceturksnī tiek veikts darba izpildes novērtējums. Ikgadējās attīstības pārskatā darbinieki ar vadītāju apspriež struktūrvienības un individuālo gada mērķu sasniegšanu un turpmākās aktivitātes kompetenču paaugstināšanai. 2016. gada darbinieku viedokļu aptaujā iekļauti jautājumi par ilgtspējas pārskata izmantošanu un saturu. 2016. gadā koncerna pārstāvji tiek ar arodbiedrību 16 sapulcēs, meklējot risinājumus abpusēji nozīmīgos tematos. 2016. gada nogalē darbinieku konferencē tiek parakstīts jauns Darba kopīgums ar termiņu no 2017. gada 1. janvāra līdz 2021. gada 31. decembrim.	Sarunas un iesaiste
Finansētāji un investori	Bankas, Eiropas Komisija (EK), obligāciju investori	- Koncerna finanšu rezultāti, būtiski notikumi, līgumu nosacījumu ievērošana; - iesaiste enerģētikas nozares politikas veidošanā; - atbilstība normatīvo aktu prasībām un godīga konkurence; - caurskatāma, taisnīga un ētiska mārketinga un komunikācijas prakse; - klientu apmierinātība ar uzņēmumu, tā pakalpojumiem, apkalpošanu, informācijas pieejamību un saturu; - koncerna ieguldījums valsts ekonomikā.	<i>Latvenergo</i> koncerna interneta vietnē investoriem tiek nodrošināta aktuāla informācija par koncerna finanšu rezultātiem un darbības rādītājiem, tajā skaitā ik ceturksni tiek publicēti starpperiodu finanšu pārskati. Visā būtiskā informācija tiek publicēta arī <i>Nasdaq Riga</i> biržas interneta vietnē un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas uzturētajā Oficiālā obligātās informācijas centralizētā glabāšanas sistēmā. 2016. gadā <i>Latvenergo</i> koncerns turpina organizēt vebinārus par finanšu rezultātiem un darbības aktualitātēm, kuros jebkurš interesents var uzdot jautājumus tiešsaistē. 2016. gadā AS „Latvenergo” emitēja <i>zaļās</i> obligācijas 25 miljonu EUR apmērā, tādējādi noslēdzot otro obligāciju piedāvājuma programmu 100 miljonu EUR apmērā. Papildu informāciju par <i>zaļajām</i> obligācijām skatīt pielikumā „Pārskats par <i>zaļajām</i> obligācijām”.	Konsultācijas un partnerība

Izglītības un zinātnes iestādes	Akadēmiskās institūcijas, augstākās izglītības iestādes, vidējās un arodizglītības iestādes	- Darba tirgus prasībām atbilstošas izglītības programmas; - izglītojošu materiālu saturs bērniem un jauniešiem; - ieguldījums sabiedrības labklājības veicināšanā un KSA aktivitātes; - iesaiste enerģētikas nozares politikas veidošanā; - caurskatāma, taisnīga un ētiska mārketinga un komunikācijas prakse; - informācijas pieejamība.	Sadarbībā ar LLU un RTU 2016. gadā turpinās speciālistu teorētiskā un praktiskā apmācība – koncerna eksperti kā vieslektori piedalās augstskolu darbā, bakalaura un maģistra darbu aizstāvēšanas komisijās un uzņem studentu vizītes enerģijas ražotnēs un citos objektos. Koncerns ikgadēji sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju pasniedz balvas zinātniekiem par sasniegumiem enerģētikā, kā arī organizē studiju noslēguma darbu un stipendiju konkursus un nodrošina prakses vietas studentiem. Koncerns 2016. gadā turpina atbalstīt RTU Inženierzinātņu vidusskolu. Sociālās atbildības projektu ietvaros koncerns veicina jauniešu interesi par eksaktajiem mācību priekšmetiem un inženiertehniskajām profesijām, atbalsta jauniešu izcilību eksakto zinātņu jomā, papildina mācību bāzi skolotājiem, kā arī atbalsta enerģētikas nozares pētnieku un mācībspēku zinātnisko darbību.	Partnerība
Klienti	Esošie un potenciālie klienti (mājsaimniecības un juridiskās personas)	- Elektroenerģijas produkti, tarifi un saistīto pakalpojumu cenas; - sniegto pakalpojumu kvalitāte; - klientu apmierinātība ar uzņēmumu, tā pakalpojumiem, apkalpošanu, informācijas pieejamību un saturu; - norēķinu iespējas un pakalpojumi; - sadales pakalpojumu pieejamība un efektivitāte; - neplānoto atslēgumu biežuma un ilguma samazināšana; - caurskatāma, taisnīga un ētiska mārketinga un komunikācijas prakse; - atbilstība normatīvo aktu prasībām un godīga konkurence; - ārkārtas situāciju pārvaldīšanas plāni.	<i>Latvenargo</i> koncerna elektroenerģijas produktu piedāvājums tiek pielāgots klientu vajadzībām. Klientus interesējošā informācija ir pieejama klientu portālā www.elektrum.lv , sociālajos tīklos, klientu apkalpošanas centros u. c. informācijas kanālos. <i>Latvenargo</i> koncerns katru gadu veic klientu apmierinātības pētījumus, kā arī nepieciešamās aktivitātes klientu apmierinātības paaugstināšanai (vairāk sadaļā 2.3. „Atbildība par produktu”). Koncerns sagatavo un biznesa klientiem regulāri nosūta Elektroenerģijas tirgus apskatu.	Iesaiste
Mediji, nevalstiskās organizācijas (NVO)	Žurnālisti, NVO	- Koncerna pamatdarbība un pārvaldība; - Latvijas un ES enerģētikas politikas aktualitātes; - OI un OI komponente; - koncerna KSA aktivitātes; - enerģijas ražotņu efektivitāte; - ārkārtas situāciju pārvaldīšanas plāni; - elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošana no atjaunīgiem resursiem; - darbinieku veselība un drošība; - sadales pakalpojumu pieejamība un efektivitāte.	<i>Latvenargo</i> koncerns sadarbojas ar nacionāliem un reģionāliem medijiem. 2016. gadā sagatavotas gandrīz 200 preses relīzes un organizēti vairāki mediju pasākumi un preses konferences. Galvenie temati ir par koncerna vidēja termiņa stratēģiju 2017.–2022. gadam, zivju resursu atjaunošanu, ceļotājiņu migrācijas un dabiskās atražošanās iespēju atjaunošanu Daugavā augšpus Rīgas HES. Interneta vietnē un sociālajos medijos koncerns regulāri sniedz aktuālu informāciju par savu darbību un atbild uz žurnālistu uzdotajiem jautājumiem. Žurnālisti ir arī viena no respondentu grupām 2016. gada Korporatīvās reputācijas pētījumā. Tāpat <i>Latvenargo</i> koncerns nodrošina ar pamatdarbību saistītu informāciju NVO, kuru darbības virzieni ir pilsoniskās sabiedrības attīstība un individuālo tiesību aizsardzība.	Konsultācijas un iesaiste
Profesionālās biedrības un nozares speciālisti	Sk. sadaļu „Pārstāvība biedrībās, organizācijās un apvienībās”	- ES un Latvijas enerģētikas un saistītās politikas un normatīvā vide; - enerģētikas nozares attīstības tendences un inovācijas; - enerģijas pašpatēriņa optimizēšana; - elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošana no atjaunīgiem resursiem; - elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanā radītā gaisa piesāņojuma apjoms; - vides aizsardzības izdevumi; - atbilstība vides aizsardzības prasībām; - atbilstība normatīvo aktu prasībām un godīga konkurence; - ārkārtas situāciju pārvaldīšanas plāni; - caurskatāma, taisnīga un ētiska mārketinga un komunikācijas prakse; - ieguldījums valsts ekonomikā.	2016. gadā koncerns ar nozares speciālistiem laikraksta „Dienas Bizness” enerģētikas forumā „Ceļā uz ilgtspējīgu energoapgādi Latvijā” un <i>BIG Event</i> konferencē „Enerģētika 2016”, kā arī citās konferencēs, semināros un darba grupās apspriež jautājumus par enerģētikas un saistīto nozaru attīstību un normatīvo vidi. Papildu informācijai skatīt apakšsadaļu „Pārstāvība biedrībās, organizācijās un apvienībās”.	Konsultācijas un iesaiste

Valsts institūcijas	Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK), Konkurences padome, VARAM, Iepirkumu uzraudzības birojs u.c.	- Latvijas un ES enerģētikas politikas attīstība un regulējošās normas; - regulatīvās vides uzlabošana; - enerģijas tarifi un to komponentes; - elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošana no atjaunīgiem resursiem; - ārkārtas situāciju pārvaldīšanas plāni; - atbilstība normatīvo aktu prasībām un godīga konkurence; - enerģijas ražotņu efektivitāte.	2016. gadā <i>Latvenergo</i> koncerna eksperti turpina līdzdarboties enerģētikas nozares politikas dokumentu un tiesību aktu izstrādē, kā arī regulāri sniedz atzinumus nacionālo pozīciju sagatavošanā par ES Padomē aktuālajiem enerģētikas un vides jautājumiem. Informācija par 2016. gadā sagatavotajām pozīcijām pieejama sadaļā 2.2. „Sabiedrība”. <i>Latvenergo</i> koncerns tiesību aktos noteiktā kārtībā sadarbojas ar Konkurences padomi, kuras darbības mērķis ir brīva un godīga konkurence visos tautsaimniecības sektoros, tajā skaitā enerģētikā. <i>Latvenergo</i> koncerns regulāri sniedz SPRK informāciju par savu darbību, finanšu rezultātiem un OI komponentu aprēķinu. 2016. gadā AS „Latvenergo” veicina <i>zaļā</i> iepirkuma pamatprincipu ieviešanu un iekļaušanu iepirkuma procedūrās.	Konsultācijas un iesaiste
Vietējā sabiedrība	Latvijas iedzīvotāji, pašvaldības, iedzīvotāji koncerna objektu tuvumā	- Koncerna KSA aktivitātes; - vides aizsardzība, ražotņu modernizācijas un elektrotīkla infrastruktūras projekti; - koncerna pakalpojumu nodrošināšana un problēmsituāciju risināšana; - OI komponente.	Vietējā sabiedrība tiek regulāri iesaistīta koncerna objektu modernizācijas projektu apspriešanā. 2016. gadā koncerns organizē Igaunijas–Latvijas trešā elektropārvades starpsavienojuma projekta ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedrisko apspriedi par jaunu lokālu elektropārvades tīkla risinājumu Salaspils novadā. Latvijas iedzīvotāju viedoklis tiek regulāri izziņāts dažādās viedokļu aptaujās, tajā skaitā koncerna 2016. gada Korporatīvās reputācijas pētījumā. Tāpat koncerns īsteno plaša spektra sociālās atbildības aktivitātes, kuru apraksts pieejams sadaļā 1.4. „Korporatīvā sociālā atbildība”. <i>Latvenergo</i> koncerns 2016. gadā turpina sadarbību ar vietējām pašvaldībām energoapgādes nodrošināšanā, ietekmes uz vidi novērtējumos koncerna objektu modernizācijas projektiem, kā arī enerģētikas normatīvās vides veidošanā pašvaldību un valsts iestādēs. Papildu informāciju skatīt sadaļā 2.2. „Sabiedrība”.	Konsultācijas, iesaiste un sarunas

Pārstāvība biedrībās, organizācijās un apvienībās

Latvenergo koncerna sadarbība ar nacionālām biedrībām un profesionālām organizācijām, kā arī starptautiskām organizācijām un apvienībām nodrošina interešu pārstāvniecību nacionālo un

starptautisko politikas dokumentu, tiesību aktu un standartu izstrādē, kā arī sniedz aktuālu informāciju par enerģētikas un saistīto nozaru aktualitātēm.

Nacionālās biedrības un profesionālās organizācijas

Biedrība, profesionālā organizācija	Sadarbības apraksts
Biedrība „Latvijas Elektroenerģētiku un Energobūvnieku asociācija” (LEEA) 	Dalība biedrībā sniedz iespēju piedalīties elektroenerģētikas un energobūvniecības tiesību aktu, politikas dokumentu un standartu izvērtēšanā un pilnveidē, personāla sertifikācijas un apmācības programmu organizēšanā, ar elektroenerģētiku saistītu zinātnisku pētījumu veikšanā un zinātniski tehnisku pasākumu organizēšanā, kā arī sadarboties ar elektroenerģētikas virziena mācību iestādēm, tajā skaitā programmu akreditācijā. 2016. gadā <i>Latvenergo</i> koncerna pārstāvji regulāri piedalās LEEA sēdēs, lai nodrošinātu viedokļu apmaiņu par aktualitātēm enerģētikā, tajā skaitā par sadales tīkla darbību un elektrotīklu izbūves darbu vadību un būvuzraudzību. 2016. gada novembrī organizētā LEEA 95. gadskārtas jubilejas konferencē <i>Latvenergo</i> koncerna pārstāvji ar tās dalībniekiem apspriež koncerna stratēģiju 2017.–2022. gadam, kā arī sadarbību standartizācijas jautājumu risināšanā.
Biedrība „Latvijas Lielo aizsprustu biedrība” 	Dalība biedrībā nodrošina informāciju par aizsprustu un hidrotehnisko būvju tehniskiem, ekonomiskiem, vides un sociāliem aspektiem, inovācijām, kā arī drošuma jautājumiem. Biedrība ir pārstāvēta Starptautiskajā Lielo aizsprustu komitejā (<i>ICOLD</i>). Biedrības pārstāvji 2016. gadā piedalās <i>ICOLD</i> 84. ikgadējā sanāksmē Dienvidāfrikā, Johannesburgā, kā arī turpina darbu <i>ICOLD</i> Dambju drošības komisijā.
Biedrība „Latvijas Siltumuzņēmumu asociācija” (LSUA) 	LSUA sniedz <i>Latvenergo</i> koncernam aktuālu informāciju par centralizēto siltumapgādi un koģenerāciju, atjaunīgo energoresursu izmantošanu siltumenerģijas ražošanā, kā arī citiem enerģētikas nozares attīstībai aktuāliem jautājumiem un pārstāv koncerna intereses valsts un pašvaldību iestādēs. 2016. gadā koncerna speciālisti turpina piedalīties LSUA pozīciju sagatavošanā par nozarei aktuāliem politikas dokumentu un tiesību aktu projektiem, tajā skaitā par energoefektivitātes pienākumu shēmu Energoefektivitātes direktīvas 2012/27/ES prasību ieviešanai Latvijas tiesību aktos. 2016. gada septembrī koncerna kapitālsabiedrība SIA „Liepājas enerģija” organizē LSUA padomes sēdi, kurā diskutē par atjaunīgo energoresursu izmantošanas iespējām centralizētajā siltumapgādē, kā arī nozares un normatīvo regulējumu aktualitātēm.
Biedrība „Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera” (LTRK) 	LTRK ir Eiropas Tirdzniecības un rūpniecības kameru asociācijas un Starptautiskās Tirdzniecības palātas biedrs. LTRK nodrošina biedru, tajā skaitā <i>Latvenergo</i> koncerna, interešu pārstāvību vispārējās uzņēmējdarbības un enerģētikas nozarei specifisku politikas dokumentu un tiesību aktu sagatavošanā valsts un pašvaldību institūcijās.
Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK) Latvijas Darba devēju konfederācija	Dalība LDDK koncernam nodrošina interešu pārstāvību darba tiesību un darba aizsardzības politikas dokumentu un tiesību aktu sagatavošanā, kā arī veicina uzņēmējdarbībai labvēlīgas ekonomiskās, izglītības un sociālās politikas veidošanu. 2016. gadā <i>Latvenergo</i> koncerna pārstāvji turpina līdzdarboties LDDK Enerģētikas un vides platformā un nostāju izstrādē, kā arī piedalās LDDK darba grupās, konkursos, konferencēs un semināros.
Latvijas Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts KORPORATĪVĀS ILGTSPĒJAS UN ATBILDĪBAS INSTITŪTS	<i>Latvenergo</i> koncerns 2016. gadā turpina piedalīties Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta organizētajā Latvijas Ilgtspējas indeksā – starptautiski atzīta metodoloģija uzņēmumu ilgtspējas un korporatīvās atbildības novērtēšanai. Par saņemtajiem apbalvojumiem skatīt apakšsadaļu „Apbalvojumi” sadaļā 1.6. „Koncerna vadība”. 2016. gadā koncerns ir institūta organizētās Ilgtspējas nedēļas dalībnieks, tajā skaitā konferencē „Atbildīgu ideju tirgus” un Atbildīgu ideju katalogā informējot par ilgtspējīgu <i>Latvenergo</i> koncerna attīstību sadarbībā ar ieinteresētajām pusēm.
Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālā komiteja (PEP LNK) World Energy Council Pasaules Enerģijas padome Latvijas Nacionālā komiteja	<i>Latvenergo</i> koncerna pārstāvji aktīvi piedalās PEP LNK darbā, īpaši valsts elektroenerģijas politikas un stratēģijas jautājumos. Dalība PEP LNK nodrošina aktuālu informāciju par energoresursu izpēti, ieguvī, transportu, pārveidi un efektīvu izmantošanu gan nacionālā, gan starptautiskā mērogā. 2016. gada oktobrī PEP LNK pārstāvji piedalās 23. Pasaules enerģētikas kongresā Turcijā, Stambulā, kurā diskutē par starptautiskajām aktualitātēm enerģētikā, tajā skaitā par globālās enerģētikas nākotni, biznesa iespējām un ilgtspējīgu enerģiju.

Starptautiskās organizācijas un apvienības

Starptautiska organizācija, apvienība	Sadarbības apraksts
Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts (<i>The Baltic Institute of Corporate Governance / BICG</i>) 	<i>Latvenergo</i> koncerns ir aktīvs <i>BICG</i> biedrs kopš institūta darbības pirmsākumiem, iesaistoties aktivitātēs, apmācībās un atbalstot Baltijas valstu uzņēmumu pārvaldības vadlīniju izstrādi. Līdz ar <i>BICG</i> Latvijas pārstāvniecības darbības uzsākšanu 2015. gada augustā koncerns kļuvis par <i>BICG</i> Attīstības biedru, tādējādi atbalstot labas korporatīvās pārvaldības prakses attīstību Latvijā. <i>Latvenergo</i> koncerna vadība <i>BICG</i> apgūst padziļinātas zināšanas par labas korporatīvās pārvaldības praksi un apliecina koncerna gatavību to ievērot. 2016. gada maijā Rīgas HES notiek <i>BICG</i> Latvijas biedru tikšanās un pieredzes apmaiņa par uzņēmuma ilgtspējīgu attīstību. 2016. gada decembrī <i>BICG</i> organizētā korporatīvās pārvaldības konferencē AS „Latvenergo” informē auditoriju par vērtspapīru emisiju un koncerna darbības caurskatāmību.
Eiropas Elektroenerģijas nozares savienība EURELECTRIC 	EURELECTRIC pārstāv elektroenerģētikas nozares intereses starptautiskā mērogā. <i>Latvenergo</i> koncerna pārstāvju darbību asociācijā uz līguma pamata nodrošina LEEA, kura ir EURELECTRIC biedrs. Dalība EURELECTRIC Direktoru padomē, komitejās un darba grupās <i>Latvenergo</i> koncernam nodrošina pieeju aktuālai informācijai par ES aktualitātēm enerģētikā, kā arī sniedz iespēju piedalīties ES politikas dokumentu, tiesību aktu, EURELECTRIC pētījumu un pozīciju izstrādē. Papildu informācija par <i>Latvenergo</i> koncerna speciālistu līdzdalību dažādu EURELECTRIC pozīciju sagatavošanā 2016. gadā pieejama sadaļā 2.2. „Sabiedrība”.
Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (<i>Organization for Economic Cooperation and Development, OECD</i>) Uzņēmējdarbības un rūpniecības konsultatīvā komiteja (<i>Business and Industry Advisory Committee / BIAC</i>) 	<i>BIAC</i> piedalās <i>OECD</i> politiku veidošanā un nodrošina biedrus ar aktuālu informāciju par <i>OECD</i> uzņēmējdarbības attīstības iniciatīvām. <i>Latvenergo</i> koncernam dalība <i>BIAC</i> nodrošina iespēju saņemt informāciju un piedalīties starptautiski nozīmīgu uzņēmējdarbības attīstības lēmumu apspriešanā un pieņemšanā. 2016. gadā <i>Latvenergo</i> koncerns piedalās ceturtajā globālajā atbildīgā uzņēmējdarbībai veltītajā <i>OECD</i> forumā, kura dalībnieki apspriež vadlīnijas multinacionālajiem uzņēmumiem, nefinanšu ziņošanu un ieinteresēto pušu iesaisti.
Elektroenerģijas un siltumenerģijas ražotāju tehniskā asociācija VGB PowerTech e.V. 	Dalība asociācijā <i>Latvenergo</i> koncernam nodrošina informāciju par elektrostaciju labāko praksi ekspluatācijas, attīstības un vides aizsardzības jomās, tajā skaitā par līdzīgu elektrostaciju iekārtu pieejamību, drošumu, darbības elastīguma un efektivitātes paaugstināšanas risinājumiem. 2016. gadā koncerns organizē <i>VGB</i> Hidroenerģijas komitejas rudens sanākumi Latvijā. Vizītes ietvaros asociācijas pārstāvji iepazīs ar hidroagregātu rekonstrukcijas darbiem Daugavas HES, augstu novērtējot Daugavas HES ekspluatācijas līmeni.
Eiropas sadales sistēmas operatoru asociācija viedajiem tīkliem 	Dalība asociācijā sniedz iespēju AS „Sadales tīkls” saņemt aktuālu informāciju par Eiropas valstu sadales sistēmas operatoru plāniem un viedo tīklu tehnoloģijām, kā arī piedalīties nostāju sagatavošanā viedo tīklu jomā.

Ārējo iniciatīvu saistības

Papildus normatīvajos aktos noteiktajām prasībām *Latvenergo* koncerns savā darbībā ievēro starptautisko standartu prasības.

AS „Latvenergo” Ražošanas virzienā un AS „Sadales tīkls” ir ieviestas un sertificētas integrētās vadības sistēmas, kas ietver vides pārvaldības, kvalitātes vadības un darba aizsardzības jomas. Ražošanas virzienā kvalitātes vadības sistēmas ietvaros papildus ieviesta un sertificēta projektu vadība. Minēto sistēmu atbilstību starptautisko standartu

ISO 14001, ISO 9001, OHSAS 18001 prasībām auditē un apliecina akreditēts sertifikācijas uzņēmums. Savukārt AS „Latvijas elektriskie tīkli” un SIA „Liepājas enerģija” ir sertificējuši un uztur kvalitātes vadības sistēmu atbilstoši standarta ISO 9001 prasībām.

2016. gadā AS „Latvenergo” ir ieviesusi un sertificējusi energopārvaldības sistēmu atbilstoši starptautiskajam standartam ISO 50001.

Tāpat *Latvenergo* koncerns brīvprātīgi integrē savā uzņēmējdarbībā aktivitātes sabiedrības labklājības un vides stāvokļa uzlabošanai sadarbībā ar ieinteresētajām pusēm, tajā skaitā ievērojot ISO 26000 rekomendējošā standartā par sociālo atbildību un AA 1000 Sadarbības ar ieinteresētajām pusēm standartā noteiktos principus.

1.9. Būtiskāko aspektu noteikšana

G4-18 [Atklājam koncernam
un ieinteresētajām pusēm
būtiskus aspektus

G4-20

G4-21

G4-23

Latvenergo koncerna ilgtspējas pārskata saturu pamato nozīmīgākie aspekti ekonomiskās atbildības, apkārtējās vides, nodarbinātības un darba vides, cilvēktiesību, sabiedrības un atbildības par produktu jomās atbilstoši *GRI* G4 vadlīnijām un *Latvenergo* koncerna izstrādātajai būtiskuma izvērtējuma metodoloģijai. 2015. gadā pārskata satura

noteikšanai tika veikta padziļināta koncerna vadības un ieinteresēto pušu iesaiste. 2016. gadā veicām ilgtspējas aspektu pārskatīšanu un atklāto indikatoru izvērtēšanu. Satura noteikšanas procesu var iedalīt četros posmos.

1. posms

Ilgtspējas pārskata satura noteikšanas process tika uzsākts ar iespējamo ilgtspējas aspektu, kas būtu attiecināmi uz *Latvenergo* koncerna darbību un kas būtu aktuāli gan koncernam, gan tā ieinteresētajām pusēm, saraksta izstrādi. Par pamatu šim sarakstam tika izmantoti šādi informācijas avoti:

- *GRI* G4 vadlīnijas;
- *GRI* Elektroenerģētikas sektora papildinājumi (*Electric Utilities Sector Disclosures*);
- līdzīgu uzņēmumu, kas darbojas enerģētikas sektorā, atklātā informācija;
- *Latvenergo* koncerna stratēģija un politikas;
- iepriekšējos ilgtspējas pārskatos sniegtā informācija;
- koncerna komunikācijas izpēte;
- ieinteresēto pušu viedoklis u. c.

Latvenergo koncerna ilgtspējai potenciāli būtisku aspektu saraksts tika izveidots vides, ekonomiskās atbildības, nodarbinātības un darba vides, cilvēktiesību, sabiedrības un atbildības par produktu jomās. Tika izvērtēti, kuri aspekti atbilst koncerna darbībai un kuri aspekti varētu atbilst ieinteresēto pušu gaidām, kā arī kurus var apvienot, lai būtu vieglāk izvērtēt šo aspektu būtiskumu. Kopumā tika identificēti 27 uz *Latvenergo* koncernu attiecināmi aspekti (skatīt būtiskuma matricu 39. lpp.).

Latvenergo koncerna prioritārās ieinteresētās puses katrā ilgtspējas jomā tika identificētas koncerna vadītāju aptaujā, un tās izvērtēja attiecīgo jomu vadītāji.

2. posms

Lai noskaidrotu būtiskākos ilgtspējas aspektus *Latvenergo* koncerna skatījumā, tika veikta koncerna vadītāju viedokļu aptauja un organizētas darba grupas.

Prioritārām ieinteresētajām pusēm tika rīkots seminārs, lai noskaidrotu ne tikai viedokli par koncerna ilgtspējai būtiskiem aspektiem, bet arī par līdzšinējo sadarbību un nepieciešamajiem uzlabojumiem koncerna darbībā. Uz semināru tika uzaicināti aptuveni 70 koncerna ieinteresēto pušu pārstāvji, kas pārstāvēja visas *Latvenergo* koncerna prioritārās ieinteresētās puses.

Semināra laikā ieinteresētās puses tika aicinātas izvērtēt katru iepriekš izvēlēta aspekta būtiskumu skalā no *nav būtisks* līdz *ļoti būtisks*. Savukārt nākamajā semināra posmā dalībnieki tika lūgti darba grupās izteikt idejas un savus ierosinājumus, ko koncerns varētu darīt, lai nodrošinātu ilgtspēju visbūtiskākajos aspektos. Darba grupu diskusiju rezultāti tika izklāstīti paneļa diskusijā.

Papildus tam visu koncerna darbinieku viedoklis tika noskaidrots arī ikgadējā darbinieku aptaujā, kurā tika iekļauti jautājumi par koncerna ilgtspējai būtiskiem aspektiem.

3. posms

Apkopojot ieinteresēto pušu semināra, darbinieku viedokļu aptaujas un *Latvenergo* koncerna vadītāju aptaujas un darba grupu rezultātus, ir sagatavota ilgtspējas aspektu būtiskuma matrica, ko izvērtēja un apstiprināja *Latvenergo* koncerna augstākā vadība.

Būtiskuma matricas vertikālā ass attēlo aspektus, kuri mūsu ieinteresētajām pusēm ir vissvarīgākie, savukārt horizontālā parāda to svarīgumu *Latvenergo* koncerna skatījumā. Matricā ir iekļauti 27 identificētie uz *Latvenergo* koncernu attiecināmie ilgtspējas aspekti. Būtiskuma matrica ir sadalīta trīs daļās: būtiskākā, vidēji būtiskā un mazāk būtiskā. Kā būtiskākie ir novērtēti 9 aspekti, kurus gan ieinteresētās puses, gan *Latvenergo* koncerns novērtējuši kā vissvarīgākos. No šiem visvairāk ir jomas „Sabiedrība” aspektu, taču visbūtiskākais aspekts ir „Enerģijas ražošanas efektivitāte” no „Ekonomiskās atbildības” jomas. Vidēji būtiski ir 12 aspekti, bet kā mazāk būtiski – 6 aspekti.

Mazāk būtiski aspekti nav iekļauti šajā pārskatā. Būtiskāko aspektu izvērtēšanas procesā kā papildu atklājama aspekts tika iekļauta *Bioloģiskā daudzveidība*, kas ir viens no *Latvenergo* koncerna Vides politikas pamatprincipiem. Tāpat *Latvenergo* koncerns ir guvis pārliecību, ka atsevišķas ieinteresētās puses vēlētos saņemt informāciju par koncerna ietekmi un ieguldījumu bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā, it īpaši jautājumos, kas saistīti ar balto stārķu aizsardzību un zivju resursu atjaunošanu Daugavas baseinā. Tas nozīmē, ka kopā

pārskatā tiek atklāti 22 ilgtspējas aspekti.

Pēc atklājamo aspektu izvērtēšanas, izmantojot GRI G4 vadlīnijas, sadarbībā ar atbildīgajiem attiecīgo jomu vadītājiem koncernā tika identificēti aspektiem atbilstoši atklājamo indikatori. Kopumā pārskatā ir atklāta informācija par 22 *Latvenergo* koncerna darbībai būtiskiem ilgtspējas aspektiem un 34 specifiskās standarta informācijas indikatoriem (sk. GRI indikatoru tabulu 79. lpp.). Sagatavojot pārskatā atklājamo informāciju, tika izvērtēts un ņemts vērā katra aspekta

būtiskums *Latvenergo* koncerna sabiedrībām, kā arī ieinteresētajām pusēm (sk. sadaļu 1.8. „Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm” un pielikumu „Ilgspējas aspektu būtiskums un atbilstība GRI aspektiem”).

4. posms

Atkārtota pārskata sagatavošanas process ietver ieinteresēto pušu viedokļa izvērtēšanu atbilstoši izmaiņām darbības vidē. 2016. gadā izvērtēta iepriekšējā gada pārskatā atklātā informācija, ņemot vērā izmaiņas *Latvenergo* koncerna darbībā, kā arī saņemto atgriezenisko

informāciju no ieinteresētajām pusēm, t. sk. par iepriekšējā gada pārskatu. Izvērtēšanā konstatēts, ka iepriekš identificētos ilgtspējas aspektus nav nepieciešams mainīt. Identificētajiem būtiskajiem aspektiem veicām arī atkārtotu indikatoru izvērtēšanu. Pārskatot indikatorus, esam nomainījuši G4-LA5 indikatoru uz G4-LA6, kas atklāj informāciju, kas nozarē ir plašāk atspoguļota un raksturo darba aizsardzības sistēmas efektivitāti. Tāpat tā kā ilgtspējas joma „Ekonomiskā atbildība” ir kopumā visaugstāk novērtētā joma, 2016. gada pārskatā esam iekļāvuši papildu indikatoru G4-EC3.

Būtiskuma matrica

Ekonomiskā atbildība

- 1 Enerģijas ražošanas efektivitāte
- 3 Ieguldījums valsts ekonomikā
- 20 Saņemtais atbalsts

Sabiedrība

- 2 Ārkārtas situāciju pārvaldīšanas plāni
- 4 Iesaiste nozares politikas veidošanā
- 7 Atbilstība normatīvo aktu prasībām un godīga konkurence
- 16 Ieguldījums dažādās sabiedrības grupās
- 21 Ietekme uz sabiedrību

Atbildība par produktu

- 5 Sadales pakalpojumu pieejamība un efektivitāte
- 6 Klientu apmierinātība
- 10 Datu drošība
- 14 Informācijas pieejamība
- 19 Godīga mārketinga komunikācija

Vides aizsardzība

- 8 Resursu patēriņš ražošanā
- 11 Atbilstība vides aizsardzības prasībām
- 15 Gaisa piesārņojums
- 17 Enerģijas patēriņš
- 18 Atjaunīgā enerģija
- 22 Atkritumi un notekūdeņi
- 24 Vides aizsardzības izdevumi
- 26 Bioloģiskā daudzveidība

Darbinieki un darba vide

- 9 Veselība un drošība
- 12 Atbilstība normatīvo aktu prasībām par darba vietu
- 13 Darbinieku izaugsme
- 23 Cilvēktiesības un dažādība darba vietā
- 25 Darba un personīgās dzīves līdzsvars
- 27 Darbinieku iesaiste un piederības brīvība

1.10. Darbības segmentu raksturojums

G4-13

Latvenergo koncerna darbība ir organizēta trīs darbības segmentos: ražošana un tirdzniecība, sadale un pārvades aktīvu noma.

EU1

Ražošanas un tirdzniecības segments aptver elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu, ko nodrošina AS „Latvenergo” un SIA „Liepājas enerģija”, kā arī elektroenerģijas pārdošanu un vairumtirdzniecību Baltijas valstīs, ko veic AS „Latvenergo” un meitassabiedrības *Elektrum Eesti*, *OÜ* un *Elektrum Lietuva, UAB*. Publiskā

EU2

EU3

EU4

1.10.1. Ražošana un tirdzniecība

Prasmīga darbība jaunos tirgus apstākļos

Ražošana un tirdzniecība pēc apgrozījuma un EBITDA vērtības ir lielākais koncerna darbības segments. Segmenta darbību raksturo saražotās un iepirktais elektroenerģijas tirdzniecība gan mazumtirdzniecības klientiem Baltijā, gan vairumtirdzniecībā – galvenokārt *Nord Pool* elektroenerģijas biržā. Tāpat koncerns veic siltumenerģijas ražošanu un pārdošanu Rīgā un Liepājā. Lielākā daļa no ražošanas un tirdzniecības segmenta darbības ieņēmumiem ir neregulēti, savukārt ar tarifu regulētos darbības ieņēmumus galvenokārt veido:

- maksa par uzstādīto elektrisko jaudu un siltumenerģijas ražošanu Rīgas TEC;
- elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošana Liepājas ražotnēs un mazajās stacijās (Aiviekstes HES un Ķeguma katlumāja).

Latvenergo koncerns ir lielākais elektroenerģijas tirgotājs Baltijā. 2016. gadā tā tirgus daļa Baltijas valstīs ir aptuveni 30 %. Kopējais mazumtirdzniecībā

tirgotāja funkcijas veic meitassabiedrība AS „Enerģijas publiskais tirgotājs”.

Sadales segments nodrošina elektroenerģijas sadales pakalpojumu Latvijā, to veic AS „Sadales tīkls” – lielākais sadales sistēmas operators Latvijā.

Pārvades aktīvu nomas segmenta darbību nodrošina AS „Latvijas elektriskie tīkli”, kas ir pārvades aktīvu īpašnieks un iznomā tos pārvades sistēmas operatoram – AS „Augstsprieguma tīkls”.

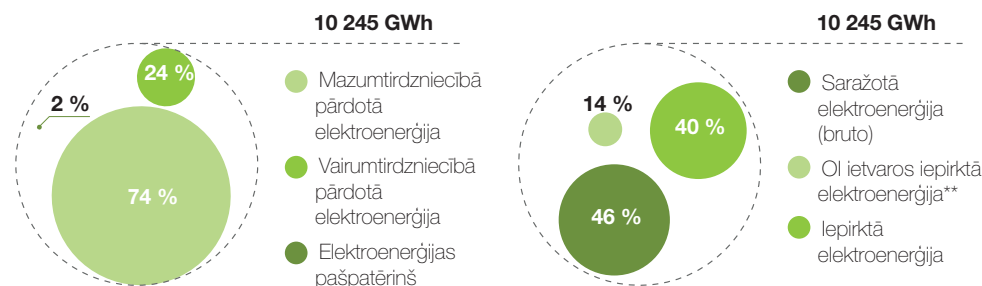
un vairumtirdzniecībā pārdotās elektroenerģijas apjoms, ietverot elektroenerģijas pašpatēriņu, 2016. gadā ir 10 245 GWh – no tā 74 % pārdoti mazumtirdzniecības klientiem.

2016. gadā 59 % jeb 4 461 GWh no *Latvenergo* koncerna mazumtirdzniecībā pārdotās elektroenerģijas ir saražota no atjaunīgajiem energoresursiem jeb ir zaļā enerģija¹. Tā ietver gan *Latvenergo* koncerna ražotnēs saražoto, gan arī *Nord Pool* biržā un divpusējos darījumos no citiem ražotājiem iepirkto elektroenerģiju.

Latvenergo koncerna ražotnēs 2016. gadā ir saražotas 4 707 GWh jeb 46 % no kopējā pārdotā elektroenerģijas apjoma. Salīdzinot ar 2015. gadu, saražots par 21 % vairāk elektroenerģijas. Vairāk nekā puse no elektroenerģijas saražota no atjaunīgajiem energoresursiem.

Latvenergo koncerna ražošanas jaudas apjoms ļauj nodrošināt arī tādus elektroenerģijas palīgpakalpojumus kā avārijas jaudas rezervju nodrošināšana un regulējošās elektroenerģijas piegāde pārvades sistēmas operatoriem.

Latvenergo koncerna elektroenerģijas bilance 2016. gadā*

Latvenergo koncerna elektroenerģijas bilance (2012–2016)*

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģija	GWh	8 287	7 954	8 688	7 869	7 580
Vairumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģija	GWh	1 886	1 588	1 562	1 907	2 474
Elektroenerģijas pašpatēriņš	GWh	177	215	201	188	191
KOPĀ	GWh	10 350	9 757	10 451	9 963	10 245
Saražotā elektroenerģija (bruto)	GWh	5 077	4 854	3 625	3 882	4 707
Ol ietvaros iepirkta elektroenerģija**	GWh	1 019	1 247	1 235	1 380	1 457
Iepirkta elektroenerģija	GWh	4 254	3 656	5 590	4 701	4 081
KOPĀ	GWh	10 350	9 757	10 451	9 963	10 245

* *Latvenergo* koncerna ražotņu izstrādātais elektroenerģijas apjoms, kas ir pārdots un iegādāts biržā savām vajadzībām, nav iekļauts *Latvenergo* koncerna elektroenerģijas bilanci.

** neietver *Latvenergo* koncerna saražoto elektroenerģiju.

¹ elektroenerģija, kas iegūta no atjaunīgiem nefosilīem energoresursiem, piemēram, hidroenerģija, vēja enerģija, biomasas, biogāzes enerģija u. c.

Ražošana

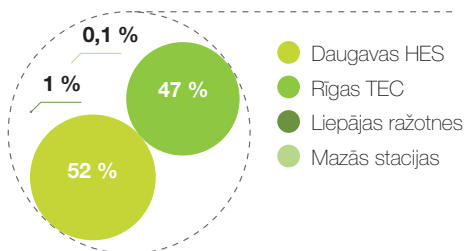
Elastīga darbība tirgū

Latvenergo koncernam ir sabalansēts un videi draudzīgs enerģijas ražošanas portfelis, ko galvenokārt veido hidroelektrostacijas un augsti efektīvas termoelektrostacijas. Lielāko daļu elektroenerģijas un siltumenerģijas saražo trijās Daugavas hidroelektrostacijās (HES) un divās Rīgas termoelektrostacijās (TEC). Tāpat enerģijas izstrādi veic Liepājas ražotnēs, Aiviekstes HES, Ainažu vēja elektrostacijā (VES) un Ķeguma katlumājā.

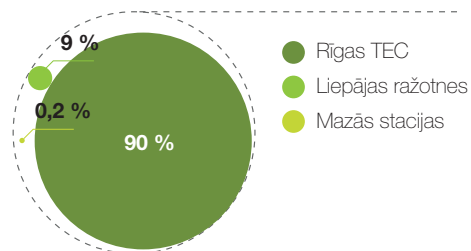
Elektroenerģijas izstrāde 2016. gadā

4 707 GWh

Siltumenerģijas izstrāde 2016. gadā

2 675 GWh

Uzstādīto ģenerējošo iekārtu elektriskā jauda (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Daugavas HES	MW _{el}	1 536	1 536	1 536	1 536	1 536
Rīgas TEC*	MW _{el}	806	1 025	1 025	1 025	1 025
Liepājas ražotnes	MW _{el}	6	6	6	6	6
Mazās stacijas	MW _{el}	1	2	2	2	2
KOPĀ	MW_{el}	2 349	2 569	2 569	2 569	2 569

* uzstādītā jauda, kad Rīgas TEC-2 ir kondensācijas režīmā.

Uzstādīto ģenerējošo iekārtu siltuma jauda (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Rīgas TEC	MW _{th}	1 840	1 617	1 617	1 617	1 617
Liepājas ražotnes	MW _{th}	208	236	223	223	221
Mazās stacijas	MW _{th}	4	4	4	4	4
KOPĀ	MW_{th}	2 052	1 857	1 844	1 844	1 842

Elektroenerģijas izstrāde (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Daugavas HES	GWh	3 627	2 852	1 925	1 805	2 449
Rīgas TEC	GWh	1 409	1 957	1 648	2 025	2 206
Liepājas ražotnes	GWh	37	43	48	48	47
Mazās stacijas	GWh	4	3	4	3	5
KOPĀ	GWh	5 077	4 854	3 625	3 882	4 707

Siltumenerģijas izstrāde (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Rīgas TEC	GWh	2 446	2 305	2 308	2 175	2 417
Liepājas ražotnes	GWh	261	257	248	229	253
Mazās stacijas	GWh	5	5	5	4	5
KOPĀ	GWh	2 712	2 566	2 560	2 408	2 675

Daugavas HES

Latvenergo koncerns lielāko daļu saražotās elektroenerģijas iegūst trijās valstī lielākajās HES, kas nodrošina videi draudzīgu elektroenerģijas ražošanas veidu. To darbināšanai izmanto atjaunīgu energoresursu – ūdeni.

Lai arī Daugavas HES jauda ir liela, to spēja saražot elektroenerģiju ir atkarīga no ūdens pieteces Daugavā. Ar pilnu jaudu Daugavas HES var darboties pavasara palu periodā, kas ilgst aptuveni vienu līdz divus mēnešus gadā. Palu laikā

ūdens daudzums vairāk nekā 10 reizes pārsniedz pieteci mazūdens periodos – pamatā vasaras mēnešos. Palu periodā ir iespējams nodrošināt visu *Latvenergo* koncerna klientu elektroenerģijas pieprasījumu un pārpalikumu pārdot biržā.

Daugavas HES, izņemot palu periodu, dod iespēju uzkrāt ūdeni un izstrādāt elektroenerģiju laikā, kad ir palielināts elektroenerģijas pieprasījums un cena biržā.

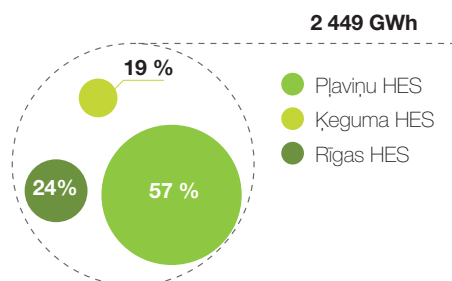
Daugavas HES uzstādīto ģenerējošo iekārtu jauda (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Ķeguma HES	MW _{el}	240	240	240	240	240
Plaviņu HES	MW _{el}	894	894	894	894	894
Rīgas HES	MW _{el}	402	402	402	402	402
KOPĀ	MW_{el}	1 536	1 536	1 536	1 536	1 536

Daugavas HES elektroenerģijas izstrāde (2012–2016)

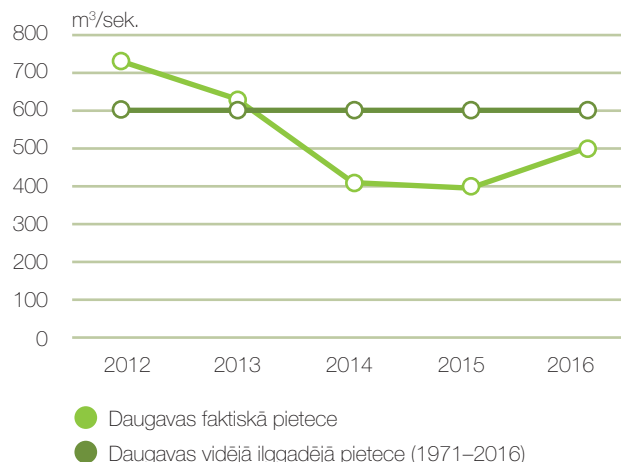
	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Ķeguma HES	GWh	702	532	376	350	475
Plaviņu HES	GWh	2 067	1 640	1 089	1 022	1 386
Rīgas HES	GWh	858	679	460	433	588
KOPĀ	GWh	3 627	2 852	1 925	1 805	2 449

Daugavas HES elektroenerģijas izstrāde 2016. gadā

2016. gadā kopumā Daugavas HES saražotas 2 449 GWh elektroenerģijas, kas veido 52 % no kopējā saražotā elektroenerģijas apjoma. Saražotās elektroenerģijas apjoms ir par 36 % lielāks nekā gadu iepriekš, ko noteica lielāka Daugavas pietece.

Daugavas pietece (2012–2016)

Daugavas HES izbūves hronoloģija

Vecākā Daugavas HES ir Ķeguma HES, kas celta 1936.–1939. gadā (atjaunota 1945.–1947.) ar sākotnēji uzstādīto jaudu 72 MW. Līdz 1979. gadam papildus tika uzbūvēti 3 hidroagregāti ar kopējo jaudu 168 MW. No 1998. līdz 2001. gadam notika stacijas rekonstrukcija, kuras laikā nomainīja četrus hidroagregātus un to kontroles un vadības sistēmu, tādējādi stacijas jauda sasniedza 240 MW. 2016. gada nogalē Ķeguma HES faktiskā jauda sakarā ar hidroagregātu atjaunošanas programmu ir 184 MW (viens hidroagregāts ir izvests rekonstrukcijai).

Plaviņu HES uzstādītās jaudas ziņā ir lielākā hidroelektrostacija Baltijā un viena no lielākajām ES. Tā sāk darboties 1968. gadā ar desmit hidroagregātiem, kuru kopējā jauda tolaik bija 825 MW. No 1991. līdz 2001. gadam veikta piecu hidroagregātu atjaunošana, sasniedzot uzstādīto jaudu 869 MW. Hidroagregātu rekonstrukcijas process turpinās arī no 2007. līdz 2010. gadam, tā laikā atjauno vēl trīs hidroagregātus, palielinot jaudu līdz 894 MW. Līdz ar hidroagregātu rekonstrukciju ir uzlabojusies arī Plaviņu hidroelektrostacijas lietderība. Sakarā ar hidroagregātu atjaunošanas programmu 2016. gada nogalē faktiskā jauda ir 811 MW (viens hidroagregāts ir izvests rekonstrukcijai).

Rīgas HES nodota ekspluatācijā 1974. gadā, tajā uzstādīti 6 hidroagregāti ar kopējo jaudu 402 MW. Sakarā ar hidroagregātu atjaunošanas programmu 2016. gada nogalē faktiskā jauda ir 335 MW (viens hidroagregāts ir izvests rekonstrukcijai).

Plaviņu HES un Rīgas HES ir darbināmas arī sinhronā kompensatora režīmā (regulējot spriegumu augstsprieguma elektrotīklos), kas pārvades sistēmas operatoram palīdz nodrošināt noteiktu sprieguma kvalitāti.

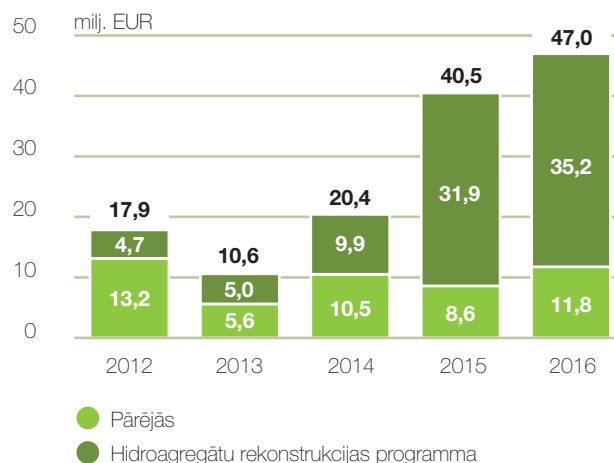
Investīcijas

2016. gadā kopējās investīcijas Daugavas HES aktīvos ir 47,0 miljoni EUR, t. sk. 35,2 miljoni EUR ir ieguldīti Daugavas HES hidroagregātu atjaunošanas programmā.

Latvenergo koncerns turpina veikt pakāpenisku nerekonstruēto Daugavas HES hidroagregātu atjaunošanu. Rekonstrukcijas projektu galvenais mērķis ir nomainīt novecojušās hidroturbīnas, paaugstinot to uzstādīto jaudu, lietderības koeficientu un elektroenerģijas izstrādi. Tādējādi tiek veicināta droša, efektīva, ilgtspējīga un konkurētspējīga Daugavas HES darbība kopējā enerģētiskajā sistēmā un brīvajā elektroenerģijas tirgū.

Kopumā no visiem 23 hidroagregātiem šobrīd ir modernizēti divpadsmit. Visu hidroagregātu rekonstrukcijas procesu plānots pabeigt 2022. gadā, un paredzēts, ka kopējās 11 nerekonstruēto hidroagregātu atjaunošanas izmaksas varētu pārsniegt 200 miljonus

Investīcijas Daugavas HES (2012–2016)

EUR. 2017. gada vasarā plānots pabeigt viena Plaviņu HES un viena Ķeguma HES hidroagregātu rekonstrukciju, 2018. gada pavasarī – viena Plaviņu HES un viena Ķeguma HES hidroagregātu, kā arī divu Rīgas HES hidroagregātu rekonstrukciju.

Hidroagregātu uzstādītās jaudas un lietderības koeficientu paaugstināšana nodrošina efektīvāku atjaunīgā energoresursa – ūdens – izmantošanu. Katra Daugavas HES papildu izstrādātā elektroenerģijas megavattstunda samazina CO₂ emisiju par 0,39 t/MWh, pieņemot, ka šī enerģija būtu jāsarāžo termoelektrostacijās kondensācijas režīmā. Tādējādi koncerns mazina negatīvo ietekmi uz klimata pārmaiņām.

Rīgas TEC

Modernizētās *Latvenergo* koncerna Rīgas TEC pārsvarā tiek darbinātas siltuma slodzes nodrošināšanai, pamatā strādājot augsti efektīvā koģenerācijas režīmā. Tādējādi elektroenerģijas ražošana TEC lielā mērā pakārtota siltumenerģijas patēriņam, kas savukārt ir atkarīgs no klimatiskajiem apstākļiem un apkures sezonas ilguma, kā arī situācijas elektroenerģijas tirgū.

Rīgas TEC garantē Latvijai būtiskas elektroenerģijas bāzes jaudas, kas spēj gandrīz pilnībā nodrošināt Latvijas elektroenerģijas patēriņu situācijās, kad kādu apstākļu ietekmē ir ierobežots elektroenerģijas imports no ārvalstīm. Tādās situācijās tās darbojas kā stabilas bāzes jaudas ražotnes, kas spēj operatīvi aizpildīt ārējo piegāžu iztrūkumu.

Rīgas TEC kā pamata kurināmo izmanto dabasgāzi, kas ir videi draudzīgāks no enerģijas ražošanai pieejamā fosilā kurināmā veidiem. Rūpējoties par siltumapgādes drošumu, gadījumiem, kad avārijas kārtā tiek pārtraukta dabasgāzes piegāde, Rīgas TEC tiek glabāts avārijas kurināmais – dīzeļdegviela.

2016. gadā Rīgas TEC saražo 2 206 GWh elektroenerģijas, kas ir par 9 % vairāk nekā iepriekšējā gadā. Rīgas TEC darbojas efektīvi un elastīgi, darbības režīmus pielāgojot elektroenerģijas tirgus apstākļiem. Rīgas TEC saražotais elektroenerģijas daudzums 2016. gadā ir 47 % no kopējā *Latvenergo* koncerna saražotā elektroenerģijas daudzuma.

Savukārt Rīgas TEC 2016. gadā saražotais siltumenerģijas apjoms ir 2 417 GWh, un tas ir par 11 % lielāks nekā gadu iepriekš. Siltumenerģijas ražošana Rīgas TEC ir pakārtota siltumenerģijas pieprasījumam, ko nosaka ārējā gaisa temperatūra un apkures sezonas ilgums. Rīgas TEC saražotā siltumenerģija tiek pārdota par regulētiem tarifiem Rīgas siltumapgādes uzņēmumam.

Rīgas TEC izbūves hronoloģija

Rīgas pirmā termoelektrostacija (Rīgas TEC-1) ir celta laika periodā no 1954. līdz 1958. gadam, tā pilnībā rekonstruēta 2005. gadā. Stacijā tiek ekspluatētas divas gāzes turbīnas, viena tvaika turbīna un trīs ūdenssildāmie katli centralizētai siltumapgādei. Rīgas TEC-1 uzstādītā elektriskā jauda ir 144 MW_{el}, bet siltuma jauda – 493 MW_{th}.

Rīgas otrā termoelektrostacija (Rīgas TEC-2) ir lielākā Latvijas termoelektrostacija. Savu darbību tā sāka 1973. gadā. Rīgas TEC-2 rekonstrukcija sāka 2006. gadā, tās pirmā energobloka izbūve pabeigta 2008. gada beigās, savukārt otrais bloks nodots ekspluatācijā 2013. gada nogalē, tādējādi noslēdzot koncerna termoelektrostaciju rekonstrukciju. Līdz ar Rīgas TEC-2 otrā energobloka nodošanu ekspluatācijā pārtraukta neefektīvo un videi nedraudzīgo energobloku izmantošana.

Šobrīd Rīgas TEC-2 ir modernākā un efektīvākā kombinētā cikla termoelektrostacija Baltijā. Rīgas TEC-2 tiek ekspluatēti divi kombinētā cikla gāzes turbīnas bloki (CCGT) un pieci ūdenssildāmie katli. Pēc otrā energobloka nodošanas ekspluatācijā Rīgas TEC-2 elektriskā jauda koģenerācijas režīmā sasniedz 832 MW_{el}, bet abu energobloku siltuma jauda koģenerācijas režīmā – 544 MW_{th}. Savukārt kopējā Rīgas TEC-2 siltuma jauda, ieskaitot ūdens sildāmos katlus, sasniedz 1 124 MW_{th}.

Rīgas TEC kopējā uzstādītā elektriskā jauda koģenerācijas režīmā ir 976 MW_{el} (kondensācijas režīmā – 1 025 MW_{el}).

Kopējās investīcijas Rīgas TEC aktīvos 2016. gadā ir 11,3 miljoni EUR.

Rīgas TEC elektroenerģijas izstrāde (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Rīgas TEC-1	GWh	328	406	487	464	613
Rīgas TEC-2	GWh	1 081	1 550	1 161	1 561	1 593
KOPĀ	GWh	1 409	1 957	1 648	2 025	2 206

Rīgas TEC siltumenerģijas izstrāde (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Rīgas TEC-1	GWh	976	772	966	978	1 110
Rīgas TEC-2	GWh	1 470	1 533	1 342	1 197	1 307
KOPĀ	GWh	2 446	2 305	2 308	2 175	2 417

Investīcijas Rīgas TEC (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Investīcijas	milj. EUR	106,1	34,0	11,0	15,0	11,3

Liepājas ražotnes

AS „Latvenergo” ir SIA „Liepājas enerģija” 51 % kapitāldaļu turētāja. SIA „Liepājas enerģija” nodrošina siltumenerģijas ražošanu, pārvadi, sadali un pārdošanu Liepājas pilsētā, kā arī elektroenerģijas ražošanu koģenerācijas režīmā.

Liepājas ražotņu kopējā uzstādītā siltuma jauda ir 221 MW_{th}, tajā skaitā uzstādītā jauda ar atjaunīgo kurināmo – šķeldu – 40 MW_{th}. Savukārt uzstādītā elektriskā jauda ir 6 MW_{el}. 2016. gadā Liepājas ražotnes saražoja 253 GWh siltumenerģijas un 47 GWh elektroenerģijas.

Uzņēmuma attīstības gaitā, ar ES Kohēzijas fonda līdzfinansējumu izbūvējot jaunas ģenerējošās jaudas, Liepājas ražotnēs ir palielinājies biomasas

Mazās ražotnes

Latvenergo koncerna energosistēmas ģenerējošo jaudu sastāvā ir divas mazās elektrostacijas – Ainažu VES ar jaudu 1,0 MW_{el} un Aiviekstes HES ar jaudu 0,8 MW_{el}.

Savukārt Ķeguma katlumājā, kuras uzstādītā siltuma jauda ir 4 MW_{th}, veic tikai siltumenerģijas ražošanu. Ķeguma katlumājā kā kurināmo izmanto koksnes šķeldu.

patērīna īpatsvars kurināmā bilancē: pirms 2010. gada tas bija 0 %, bet 2016. gadā sasniedza 62 %.

Pēdējo gadu laikā, veicot Liepājas pārvades un sadales siltumtīklu rekonstrukciju, ir izdevies ievērojami samazināt siltumenerģijas zudumus. Zudumu rādītājs, kas 2012. gadā bija 15,5 %, 2016. gadā sasniedz 13,0 %.

Tāpat, rosinot siltumenerģijas lietotājus atbildīgi patērēt siltumenerģiju un rūpēties par apkārtējās vides ilgtspēju, SIA „Liepājas enerģija” īstenojusi iespēju klientiem tiešsaistē iegūt un analizēt datus par sava mājokļa siltumenerģijas patēriņa apjomu.

Mazās elektrostacijas 2016. gadā saražoja 5 GWh elektroenerģijas, kas ir aptuveni 0,1 % no Latvenergo koncerna kopējās elektroenerģijas izstrādes. Savukārt Ķeguma katlumāja 2016. gadā izstrādā 5 GWh siltumenerģijas.

Liepājas enerģija (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Uzstādīto ģenerējošo iekārtu elektriskā jauda	MW _{el}	6	6	6	6	6
Uzstādīto ģenerējošo iekārtu siltuma jauda	MW _{th}	208	236	223	223	221
Elektroenerģijas izstrāde	GWh	37	43	48	48	47
Siltumenerģijas izstrāde	GWh	261	257	248	229	253
Siltumenerģijas zudumi	GWh	40	38	36	32	32
Zudumu īpatsvars	%	15,5	15,4	15,2	14,3	13,0

Tirdzniecība

Elektroenerģijas tirdzniecības līderpozīcijas Baltijas tirgū

Latvenergo koncerns elektroenerģiju Baltijas valstīs pārdod, izmantojot tirdzniecības zīmolu *Elektrum*. Tā produktu klāstu veido dažādi elektroenerģijas tirgus produkti, kas izstrādāti atbilstoši dažādiem elektrības patēriņiem un lietošanas paradumiem, lai katrs klients varētu izvēlēties sev atbilstošāko produktu (vairāk par *Elektrum* atpazīstamību un klientu apmierinātību sadaļā 2.3. „Atbildība par produktu”).

2016. gadā *Latvenergo* koncerns ir saglabājis elektroenerģijas tirdzniecības līdera pozīciju Baltijā. *Latvenergo* koncerna tirgus daļa veido aptuveni 30 % no kopējā Baltijas elektroenerģijas tirgus, kura kopējais patēriņš ir gandrīz 26 TWh.

Ārpus Latvijas pārdotās elektroenerģijas apjoms veido gandrīz 1/3 no kopējā mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģija apjoma un sasniedz 2 376 GWh. Šis apjoms ir aptuveni par 20 % lielāks nekā konkurējošo elektroenerģijas tirgotāju pārdošanas apjoms Latvijā.

Latvenergo koncerns 2016. gadā Baltijā mazumtirdzniecības klientiem pārdevis 7 580 GWh elektroenerģijas, kas ir par 4 % mazāk nekā gadu iepriekš. Pārdotās elektroenerģijas apjoma samazinājums ir primāri saistīts ar pastiprinātu cenu konkurenci lielo biznesa klientu segmentā.

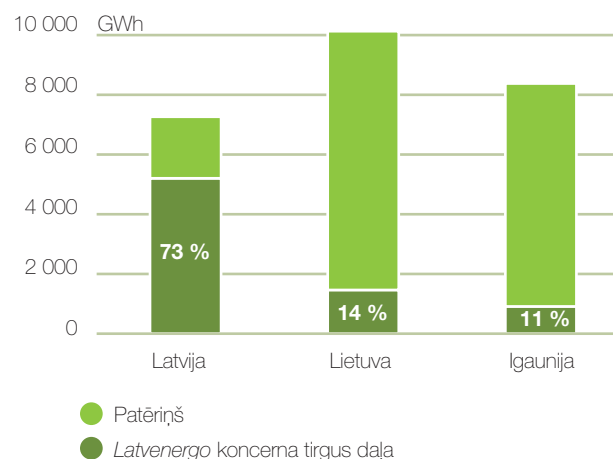
Latvenergo koncerna klientu īpatsvars Baltijā ir saglabājies stabils. Galvenais fokuss ārpus Latvijas tika vērsts uz mikro un mazo un vidējo uzņēmumu klientu segmentu, kur kopējais mūsu klientu skaits ir pieaudzis par 3 %.

Kopumā 2016. gada beigās *Latvenergo* koncernam ir aptuveni 821,2 tūkstoši mājāsaimniecību un 33,7 tūkstoši biznesa klientu, no tiem:

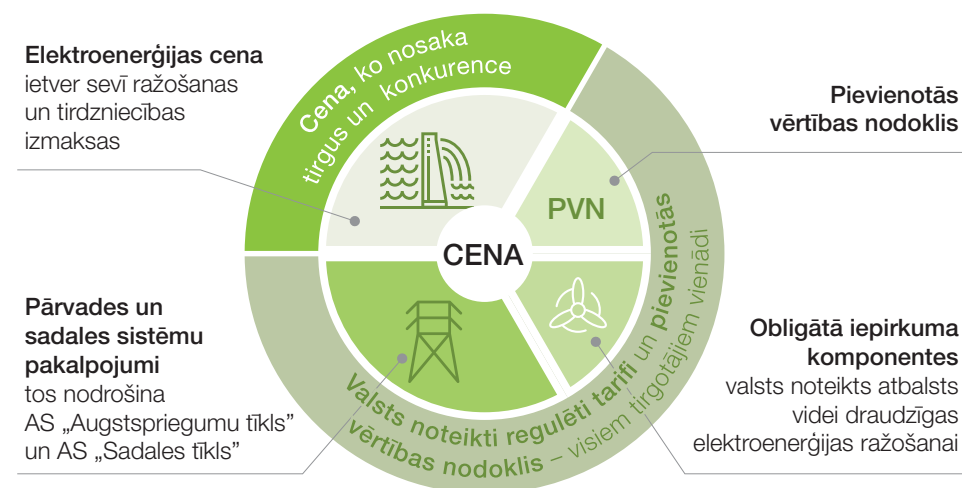
- Latvijā – 795,5 tūkstoši mājāsaimniecību un 24,9 tūkstoši biznesa klientu;
- Lietuvā – 7,1 tūkstotīs biznesa klientu;
- Igaunijā – 25,7 tūkstoši mājāsaimniecību un 1,9 tūkstoši biznesa klientu.

Klientu dalījumā pa segmentiem mājāsaimniecības veido 96 % no kopējā klientu skaita un juridiskie klienti 4 %.

Tirgus daļa Baltijas valstīs 2016. gadā

Elektrības cenu veido vairākas sastāvdaļas (Latvijas piemērs)

Obligātais iepirkums

Obligātā iepirkuma kopējā komponente saglabāta nemainīga

Obligātais iepirkums (OI) ir Latvijas valsts noteikts atbalsta mehānisms elektroenerģijas ražotājiem elektroenerģijas iepirkuma veidā vai garantētās maksas par elektrostacijā uzstādīto jaudu veidā. Obligātā iepirkuma izmaksas tiek finansētas no elektroenerģijas galalietotāju maksājumiem un valsts budžeta dotācijas.

Atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likumam tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju OI ietvaros vai saņemt garantētu maksu par elektrostacijā uzstādīto elektrisko jaudu var iegūt ražotāji, kuri elektroenerģiju ražo efektīvā koģenerācijā vai elektroenerģijas ražošanai izmanto atjaunīgos energoresursus. Šīs tiesības ražotājiem piešķir Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija. Nosacījumus elektroenerģijas ražošanai, elektroenerģijas OI cenu un garantētās jaudas maksājuma apmēru reglamentē Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi. OI atbalsta apmērs ir atkarīgs no izmantoto energoresursu veida (vējš, ūdens, biomasas, biogāze, dabasgāze), uzstādītās jaudas un daļai staciju – arī no dabasgāzes cenas. Lielāko atbalstu 2016. gadā OI ietvaros (pēc SEN) uz vienu saražoto kilovatstundu ir saņēmušas mazās hidroelektrostacijas (12,8 centi/kWh) un biogāzes stacijas (11,4 centi/kWh), savukārt mazāko – Rīgas TEC (3,9 centi/kWh).

Elektroenerģijas obligāto iepirkumu veic publiskais tirgotājs, kura funkcijas kopš 2014. gada 1. aprīļa pilda AS „Enerģijas publiskais tirgotājs”. Obligātā iepirkuma un garantētās maksas par uzstādīto jaudu izdevumus publiskajam tirgotājam kompensē visi Latvijas elektroenerģijas galalietotāji proporcionāli savam elektroenerģijas patēriņam, maksājot OI komponenti. Obligātā iepirkuma komponentes (OIK) apmēru nosaka, pamatojoties uz iepriekšējā gada faktiskajām OI izmaksām un administratīvo izmaksu nākotnes prognozi,

kuras apstiprina SPRK, un izmaiņas stājas spēkā nākamā gada 1. aprīlī.

Lai saglabātu nemainīgu kopējo OIK vērtību, kas kopš 2014. gada 1. aprīļa ir 2,679 centi/kWh, AS „Enerģijas publiskais tirgotājs” no valsts saņem dotāciju. Tā tiek finansēta no SEN ieņēmumiem un AS „Latvenergo” samaksātajām dividendēm. SEN ir ieviests kopš 2014. gada 1. janvāra, un ar to apliek valsts sniegto atbalstu OI ražotājiem, t. i., ienākumus no OI ietvaros pārdotās elektroenerģijas, kā arī garantētos jaudas maksājumus koģenerācijas stacijām. Nodoklis ir diferencēts atkarībā no izmantojamā energoresursa veida.

Obligātā iepirkuma galvenie rādītāji

OI ietvaros 2016. gadā iepirkta 1 503 GWh elektroenerģijas, no tās koģenerācijā izstrādātas 630 GWh jeb 42 % un no atjaunīgajiem resursiem – 873 GWh jeb 58 %. Salīdzinot ar 2015. gadu, iepirkts par 5 % lielāks no atjaunīgajiem resursiem saražotās elektroenerģijas apjoms. OI iepirkta elektroenerģijas pieaugumu galvenokārt nosaka jaunu elektrostaciju nodošana ekspluatācijā un esošo staciju jaudu palielināšana.

2016. gadā kopējā OIK nav mainījies, un arī no 2017. gada 1. aprīļa SPRK to ir noteikusi 2,679 centi/kWh. Lai 2016. gadā saglabātu OIK līdzšinējā apmērā, saņemta valsts mērķdotācija 78,9 miljonu EUR apmērā². Savukārt, lai saglabātu OIK nemainīgu 2017. gadā, ir paredzēta valsts budžeta dotācija 62,9 miljonu EUR apmērā.

Atbilstoši izmaiņām SPRK apstiprinātajā OIK aprēķināšanas metodikā 2017. gada sākumā valsts dotācija pilnā mērā tiek attiecināta uz obligātā iepirkuma komponenti no ražotājiem, kas elektroenerģiju ražo koģenerācijā. Līdz ar to, sākot ar 2017. gada 1. aprīli, būtiski mainīsies īpatsvars atjaunīgo energoresursu un koģenerācijas komponentēm.

Obligātā iepirkuma galvenie rādītāji (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Staciju skaits	skaits	335	368	386	400	402
Uzstādītā jauda	MW	1 033	1 310	1 354	1 364	1 379
OI ietvaros iepirkta elektroenerģija	GWh	2 263	2 610	1 284	1 427	1 503
OI izmaksas virs tirgus cenas (pēc SEN)	milj. EUR	189,0	209,9	215,4	224,3	207,9

OI komponentes (2013–2017)

	Mērv.	01.04.13	01.04.14	01.04.15	01.04.16	01.04.17
OI komponentes	centi/kWh	2,689	2,679	2,679	2,679	2,679
Koģenerācija	centi/kWh	1,892	1,737	1,671	1,625	1,185
Atjaunīgie energoresursi	centi/kWh	0,797	0,942	1,008	1,054	1,494

² 59,2 miljoni EUR 2016. gadā un 17,9 miljoni EUR 2017. gada februārī.

1.10.2. Sadale

Klientu vajadzībām ekonomiski pamatota elektrotīkla attīstība

Sadales segments pēc apgrozījuma vērtības ir otrs lielākais *Latvenergo* koncerna darbības segments. Tā darbību raksturo sadales sistēmas pakalpojumu sniegšana Latvijā par regulātiem tarifiem aptuveni 828 tūkstošiem klientu. Sadales sistēmas pakalpojumu sniedz AS „Sadales tīkls”, kas ir lielākais sadales sistēmas operators Latvijā. Sadales sistēmas operators nodrošina vienlīdzīgu piekļuvi sadales elektrotīkliem, un tas ir viens no priekšnoteikumiem konkurences nodrošināšanai Latvijas elektroenerģijas tirgū.

Sadales elektrotīklu sistēma nodrošina elektroenerģijas plūsmu no elektroenerģijas pārvades tīkla un no sadales elektrotīkliem pieslēgtajiem elektroenerģijas ražotājiem līdz elektroenerģijas patērētājiem. Kopējais elektrolīniju garums 2016. gada beigās ir 93 813 km. Sadales tīkla transformatoru skaits ir 29 899, savukārt transformatoru apakšstaciju skaits ir 26 916 un to kopējā uzstādītā jauda ir 5 892 MVA.

Līdz ar būtiskām investīcijām sadales tīklos gadu no gada samazinās zemsprieguma elektrolīniju garums līdz sadales sistēmas lietotājam. Tas rada labāku pakalpojumu kvalitāti, jo vēsturiski izbūvētās garās zemsprieguma līnijas nenodrošina noteiktajiem parametriem atbilstošu elektroapgādes kvalitāti. Tāpat līdz ar investīcijām kabeļu programmas izpildē ar katru gadu palielinās kabeļu līniju īpatsvars kopējā elektrolīniju garumā. 2016. gada beigās kabeļu līnijas veido jau 1/3 no kopējo līniju garuma.

2016. gadā sadalītās elektroenerģijas apjoms ir pieaudzis par 3 % un ir 6 465 GWh. Nozīmīgs sadales darbības segmenta efektivitātes rādītājs ir elektroenerģijas sadales zudumi (skatīt arī indikatoru EU12). Elektroenerģijas zudumi, salīdzinot ar 2015. gadu, nav būtiski mainījušies un ir 4,6 % no kopējā tīklā saņemtās elektroenerģijas apjoma. Kopumā zudumu apjoms laika periodā no 2012. līdz 2016. gadam ir samazinājies par 23 % jeb 98 GWh.

2016. gadā turpina pieaugt elektroenerģijas apjoms, kas saņemts sadales elektrotīklos no mazajiem elektroenerģijas ražotājiem. Šis apjoms sasniedz 1 495 GWh, kas ir 1,6 reizes vairāk nekā 2012. gadā. No mazajiem ražotājiem saņemtās elektroenerģijas apjoma pieaugums galvenokārt saistīts ar jaunu elektroenerģijas ražošanas jaudu nodošanu ekspluatācijā.

2016. gada 1. augustā stājās spēkā jaunie sadales sistēmas pakalpojuma līdzsvarotie tarifi. Pakalpojuma cenu par elektroenerģijas sadali veido divdaļīgs tarifs – viena daļa ir fiksēta ikmēneša maksa par pieslēguma nodrošināšanu, bet otra daļa ir mainīga – atkarībā no patērētās elektroenerģijas apjoma. Jaunie līdzsvarotie sadales tarifi veicina elektrotīkla pieslēguma jaudas efektīvu izmantošanu. Līdz 2016. gada 1. augustam spēkā esošie sadales sistēmas pakalpojumu tarifi, kas bija spēkā kopš 2011. gada aprīļa, nesedza visas sadales sistēmas pakalpojuma izmaksas.

Investīcijas un uzturēšana

Katru gadu, nodrošinot sadales elektrotīklu uzturēšanu un attīstību, tiek veikti apjomīgi remontdarbi un investīcijas. To mērķis ir sekmēt kvalitatīvu un drošu energoapgādi un samazināt plānotu un neplānotu bojājumu izraisīto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu biežumu un laiku, kā arī nodrošināt atbilstošu sprieguma kvalitāti. Elektropārvades līniju trašu tīrīšanas apjoma palielinājums, kā arī investīciju programma 2016. gadā sekmēja bojājumu skaita elektrotīklos un neplānota pārtraukuma ilguma vienam lietotājam samazināšanos attiecīgi par 19 % un 17 %, salīdzinot ar 2015. gadu (papildu informāciju skatīt pie indikatoriem EU28 un EU29).

Pēdējo trīs gadu laikā investīciju apjoms sadales aktīvos ir stabilizējies sadales aktīviem stratēģiski nepieciešamajā līmenī. 2016. gadā veikto investīciju apjoms pārsniedz 100 miljonus EUR.

Investīcijas sadales elektrotīklu rekonstrukcijā un modernizācijā tiek veiktas, ņemot vērā AS „Sadales tīkls” attīstības plānu 2014.–2023. gadam. Attīstības plāns tika aktualizēts 2016. gadā. Plāna mērķis ir

Sadalītā elektroenerģija un zudumi (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Sadalītā elektroenerģija	GWh	6 468	6 447	6 421	6 263*	6 465
Elektroenerģijas sadales zudumi, tehnoloģiskais un saimnieciskais patēriņš	GWh	432	361	346	328**	334
KOPĀ	GWh	6 900	6 808	6 767	6 591	6 799
Elektroenerģijas zudumi	%	5,9	5,0	4,8	4,6	4,6

* sadalītās elektroenerģijas apjoms neietver 123 GWh, kas atbilst 2015. gada sākumā saņemtā regulētā tarifa elektroenerģijas ieņēmumiem, kas atzīti 2014. gada rezultātos.

** zudumu apjoms palielināts par 30 GWh, kas saistīts ar pārreķinu par klientu faktiski patērēto un faktiski atmaksāto patērēto elektroenerģiju.

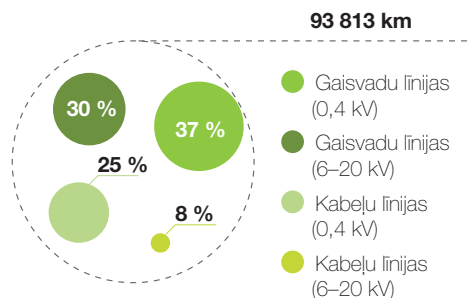
Sadales tīklā saņemtā elektroenerģija (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
No pārvades tīkla	GWh	5 993	5 670	5 470	5 236	5 304
No mazajiem ražotājiem	GWh	907	1 139	1 297	1 448	1 495
KOPĀ	GWh	6 900	6 808	6 767	6 684	6 799

Rekonstrukcijas un izbūves darbi (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Izbūvētas gaisvadu līnijas (0,4 kV)	km	64	17	19	37	22
Izbūvētas kabeļu līnijas (0,4 kV)	km	852	995	1 089	934	651
Zemsprieguma elektrolīnijas KOPĀ	km	916	1 012	1 107	972	673
Izbūvētas gaisvadu līnijas (6–20 kV)	km	149	305	300	556	628
Izbūvētas kabeļu līnijas (6–20 kV)	km	212	126	104	189	140
Izbūvētas kabeļu līnijas (6–20 kV) (kabeļu programma)	km	144	162	207	210	208
Vidsprieguma elektrolīnijas KOPĀ	km	505	593	611	955	976
Rekonstruētas transformatoru a/st	skaitis	388	577	649	877	773
Izbūvēti pieslēgumi	skaitis	6 944	7 335	8 510	7 588	9 353

Elektropārvades līniju garumi 2016. gadā

ilgtspējīga un ekonomiski pamatota elektroenerģijas sadales pakalpojuma nodrošināšana, efektīvi pārvaldot elektrotīklu, uzlabojot elektroapgādes drošumu un kvalitāti, kas ir svarīgi tautsaimniecības konkurētspējai un izaugsmei. Plānā izvērti aprakstītas veicamās aktivitātes, lai sasniegtu AS „Sadales tīkls” vidējā termiņa darbības stratēģijā noteiktos mērķus.

2016. gadā AS „Sadales tīkls” pabeidza analītisku pētījumu par parametriem, kuri norāda uz elektrotīkla attīstības un izmantošanas perspektīvu, un noteica kritērijus, kuri jāņem vērā, plānojot rekonstrukcijas un atjaunošanas darbus.

Sadales segmentā 2016. gadā turpināti šādi investīciju projekti un programmas:

- Automatizācijas programma – izbūvēti attālināti vadāmi jaudas slēdži un bojājumu vietas uzraudzītāji, lai nodrošinātu efektīvāku elektroapgādes bojājumu novēršanu. Tas nodrošina iespēju operatīvi saņemt informāciju par elektroapgādes bojājumiem elektrotīklos;
- Kabeļu programma – galvenokārt mežainās teritorijās vīdriepuma neizolēto gaisvadu elektrolīnijas tiek nomainītas ar kabeļu līnijām. Tas ļauj mazināt nelabvēlīgu laika apstākļu dēļ radušos bojājumu skaitu elektroapgādes sistēmā. 2016. gadā kopumā izbūvēti 208 km vīdriepuma kabeļu līniju;
- Līniju atjaunošana un rekonstrukcijas darbi transformatoru apakšstacijās – izbūvēti 9 353 jauni pieslēgumi, un sprieguma kvalitāte uzlabota 1 992 klientu objektiem;
- Viedo elektroenerģijas skaitītāju ieviešana – projekta mērķis ir uzlabot klientu informētību par elektroenerģijas patēriņu, veicinot energoefektivitāti un izmaksu samazinājumu gan sadales sistēmas operatoram, gan arī klientiem un elektroenerģijas tirgotājiem. Projekts uzsākts 2014. gadā atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2009/72/EK. Trīs gadu laikā kopā ir uzstādīti 270 tūkstoši viedo skaitītāju, kas kopumā no visa skaitītāju parka veido 25 % un uzskaita 75 % no visu klientu patērētās elektroenerģijas.

Investīcijas (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Investīcijas	milj. EUR	87,2	92,0	103,2	102,0	106,4

1.10.3. Pārvades aktīvu noma

Projekti energosistēmas stiprināšanai un integrācijai

Segmenta darbību raksturo AS „Latvijas elektriskie tīkli” īpašumā esošo Latvijas pārvades aktīvu (330 kV un 110 kV elektropārvades līniju, apakšstaciju un sadales punktu) finansēšana un iznomāšana pārvades sistēmas operatoram – AS „Augstsprieguma tīkls”.

2016. gada beigās kopējais elektropārvades līniju garums ir 5 237 km, no tā 74 % veido 110 kV līnijas un 26 % – 330 kV līnijas. Pārvades tīkla darbības nodrošināšanai izmanto sešpadsmit 330 kV apakšstacijas ar kopējo autotransformatoru jaudu 3 825 MVA un simt divdesmit vienu 110 kV apakšstaciju ar kopējo transformatoru uzstādīto jaudu 5 125 MVA.

Investīcijas

Kopējais pārvades aktīvos veikto investīciju apjoms 2016. gadā ir 25,5 miljoni EUR. Nozīmīgākie pārvades tīkla investīciju projekti ir *Kurzemes loks* un trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums starp Igauniju un Latviju.

Projekts Kurzemes loks

Pēdējo gadu nozīmīgākais pārvades sistēmas investīciju projekts *Kurzemes loks* uzsākts 2009. gadā. Tas tiek īstenots trīs posmos. Pirmais posms noslēdzās 2012. gadā, un tā ietvaros izbūvēts *Rīgas loks*. Līdz ar jaunās 330 kV elektropārvades līnijas *Grobiņa–Ventspils* nodošanu ekspluatācijā 2014. gada augustā noslēdzās otrais projekta *Kurzemes loks* posms.

Projekta noslēdzošajam posmam *Ventspils–Tume–Rīga* ir pabeigta ietekmes uz vidi novērtēšana un 2016. gadā ir uzsākta 330 kV līnijas projektēšana un būvniecība. Projektam novirzīto investīciju apjoms 2016. gadā ir 4,5 miljoni EUR. Trešā posma izbūves līdzfinansēšanai ar EK Inovācijas un tīklu izpildaģentūru ir noslēgts līgums par līdzfinansējumu 45 % apmērā.

Projektu *Kurzemes loks* paredzēts pabeigt 2019. gadā. Kopējās projekta izbūves izmaksas

ir plānotas aptuveni 220 miljonu EUR apmērā, tajā skaitā projekta pirmā un otrā posma realizācijas izmaksas – 95 miljoni EUR. Kopējais 330 kV pārvades loka garums plānots ap 330 km.

Trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums starp Igauniju un Latviju

Būtisks nākotnes elektroenerģijas pārvades infrastruktūras projekts visam Baltijas reģionam ir jauns trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums starp Igauniju un Latviju. Minētā projekta īstenošana ir iekļauta AS „Augstsprieguma tīkls” izstrādātajā elektroenerģijas pārvades tīkla 10 gadu attīstības plānā. Izbūvējamais 330 kV līnijas starpsavienojums palielinās pieejamās caurlaides spējas starp Latvijas un Igaunijas energosistēmām, samazinot cenu atšķirību Igaunijas un Latvijas tirdzniecības apgabalos.

Jaunās 330 kV starpsavienojuma līnijas plānotais garums Latvijas pusē ir ap 190 km, un tās izbūvi paredzēts pabeigt līdz 2020. gada beigām. Kopējās projekta izbūves izmaksas Latvijas pusē ir plānotas aptuveni 100 miljonu EUR apmērā. 2015. gadā ir noslēgts līgums ar EK Inovācijas un tīklu izpildaģentūru par līdzfinansējuma nodrošinājumu projekta izbūvei 65 % apmērā no visām attiecināmām izmaksām. 2016. gadā ir pabeigta projekta ietekmes uz vidi novērtēšana, un Latvijas Republikas Ministru kabinets akceptēja starpsavienojuma pārbūvei un jaunbūvei paredzēto darbību un vietu, kā arī noteica tam nacionālo interešu objekta statusu.

Lai uzlabotu elektroenerģijas piegādes stabilitāti un nodrošinātu pieprasīto jaudu pārvades tīkla punktos, 2016. gadā veikti arī citi pārvades tīklu investīciju projekti. Nozīmīgākie no tiem ir 330/110 kV apakšstacijas *Imanta* 110 kV sadales rekonstrukcija, sāka apakšstaciju *Aloja*, *Ventspils* un *Viskalī* 110 kV sadaļu rekonstrukcija, veikta 110 kV transformatoru nomaiņa apakšstacijās *Iecava*, *Valka*, *Priekule*, *Jēkabpils*, *Lauma*, *Sigulda*, *Ezerkrasts* un *Inčukalns*. Tāpat turpinās 330 kV un 110 kV elektropārvades līniju rekonstrukcija, atjaunojot līniju elementus, un pabeigta 110 kV kabelu līnijas *Andrejsala–Hanža* rekonstrukcija.

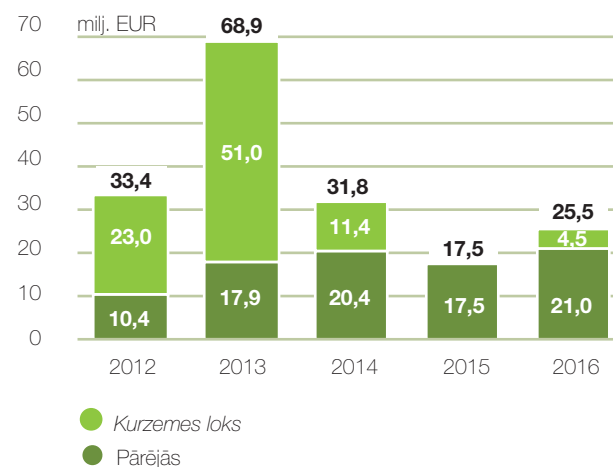
Elektropārvades līniju garumi (2012–2016)

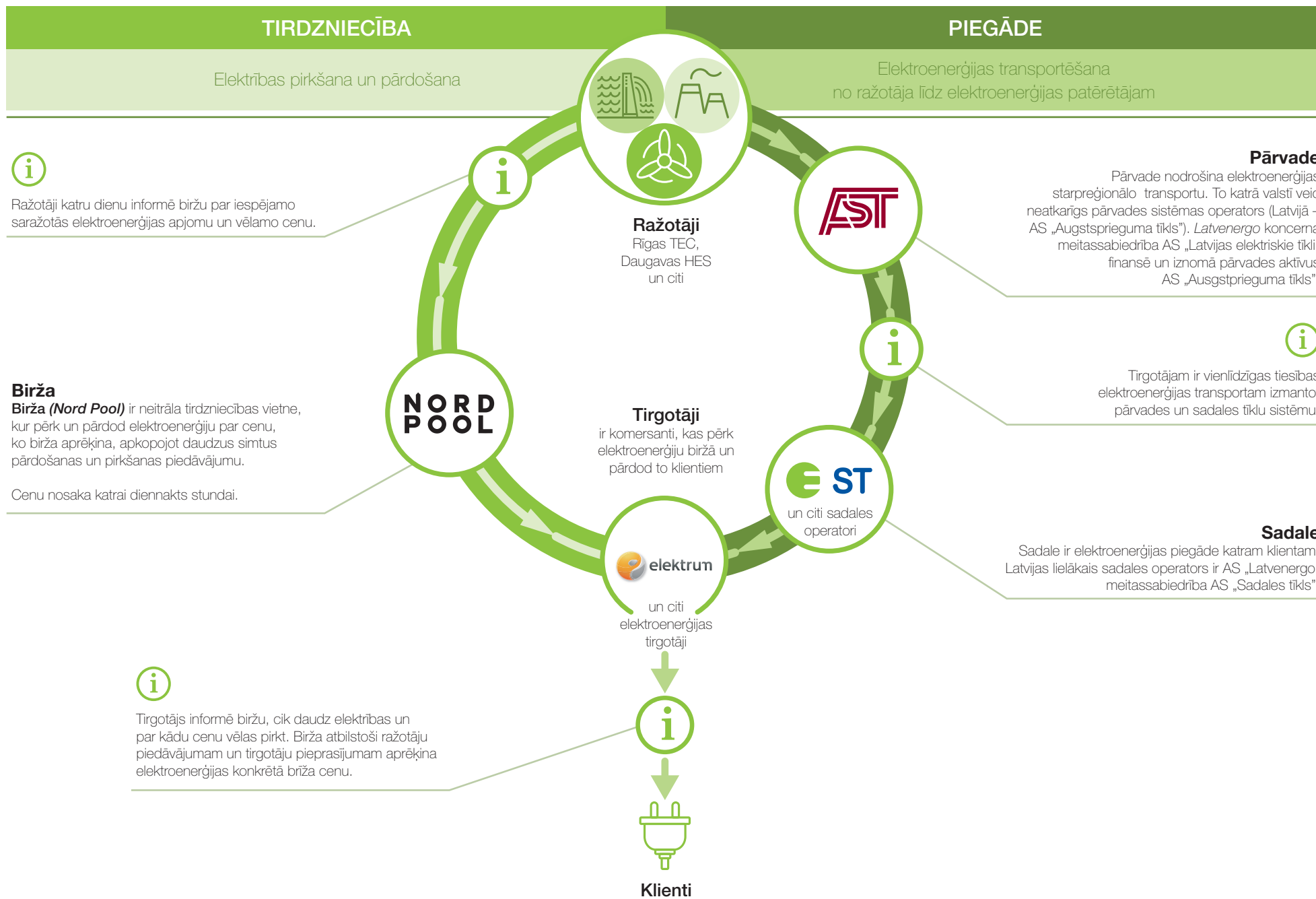
	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
330 kV	km	1 250	1 265	1 381	1 360	1 346
110 kV	km	4 010	4 010	3 891	3 891	3 891
KOPĀ	km	5 260	5 275	5 273	5 251	5 237

Transformatoru apakšstaciju, transformatoru skaits un uzstādītās jaudas (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Apakšstacijas (330 kV)	skaits	15	15	16	16	16
Autotransformatori (330 kV)	skaits	22	23	25	25	25
Autotransformatoru uzstādītā jauda (330 kV)	MVA	3 325	3 575	3 825	3 825	3 825
Transformatoru apakšstacijas (110 kV)	skaits	121	122	121	121	121
Transformatori (110 kV)	skaits	244	246	246	246	245
Transformatoru uzstādītā jauda (110 kV un 10 kV papildsprieguma transformatori)	MVA	4 902	4 968	5 075	5 102	5 125

Investīcijas pārvades aktīvos (2012–2016)

1.11. Koncerna iepirkumi

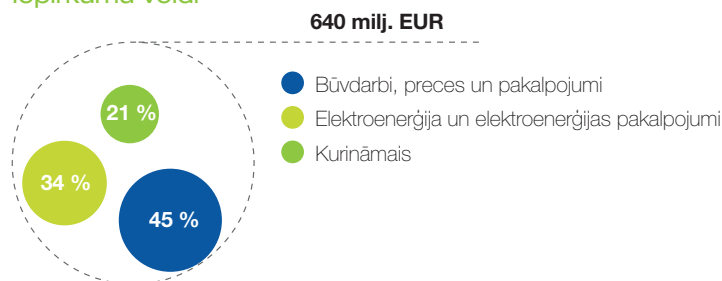
Iepirkumu procesa caurskatāmība

Latvenergo koncerns savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai veic elektroenerģijas un kurināmā, kā arī dažādu veidu būvdarbu, preču un pakalpojumu iegādi. *Latvenergo* koncerna kopējās iepirkumu izmaksas 2016. gadā ir aptuveni 640 miljonu EUR, no tām lielākā daļa jeb aptuveni 45 % ir būvdarbu, preču un pakalpojumu izmaksas, aptuveni 34 % – elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu izmaksas un aptuveni 21 % – kurināmā izmaksas.

Lielākā daļa koncerna iepirkumu ir veikti no piegādātājiem un pakalpojumu sniedzējiem Baltijā un Ziemeļvalstīs. Savukārt kopējais piegādātāju skaits pārsniedz 3,5 tūkstošus.

Koncerns iepirkumu veikšanā ievēro ES un Latvijas Republikas, kā arī to valstu normatīvos aktus, kuru teritorijā koncerns veic savu komercdarbību. Koncerna iepirkumu pamatprincipi izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvām 2014/24/ES un 2014/25/ES un Latvijas Republikas Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkuma likuma prasībām. Veicot iepirkumus, *Latvenergo* koncerns tiecas nodrošināt visefektīvāko līdzekļu izmantošanu, kā arī ievēro pārredzamības, vienlīdzības un nediskriminācijas principus. Piegādātāju izvēlē tiek nodrošināta konkurence, vienlīdzīga un taisnīga attieksme, kā arī ievērots iepirkuma atklātības princips.

Iepirkumu veidi

Latvenergo koncerna līgumpartneriem tiek prasīts savstarpējā sadarbībā ievērot koncerna ētikas principus un godprātīgus biznesa sadarbības principus. Slēdzot sadarbības līgumus, *Latvenergo* koncerns aicina savus sadarbības partnerus sniegt apliecinājumu par augstu ētikas principu ievērošanu savstarpējā sadarbībā. *Latvenergo* koncerna ētikas pamatprincipi sadarbībai ar līgumpartneriem ir publicēti *Latvenergo* mājaslapas www.latvenergo.lv sadaļā *Konkursi un piedāvājumi/ Iepirkumi*.

Efektīvākai iepirkumu veikšanai *Latvenergo* koncernā ir izveidota būvdarbu un pakalpojumu piegādātāju kvalifikācijas sistēma nolūkā atlasīt un uzturēt kvalificētu piegādātāju reģistru. Kvalifikācijas sistēmā ir iekļauti 24 būvdarbu un pakalpojumu (projektēšanas) veidi, kuru izpildei ir kvalificējušies 103 būvdarbu veicēji un pakalpojumu sniedzēji (projektētāji).

Elektroenerģijas iepirkums

2016. gadā *Latvenergo* koncerna elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu izmaksas kopā bija aptuveni 215 miljoni EUR, kas veido aptuveni 34 % no kopējām iepirkumu izmaksām. Elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu izmaksas ietver arī palīgpakalpojumu izmaksas, kā arī elektroenerģijas nākotnes darījumu izmaksas, kas veikti cenu risku samazināšanas nolūkos. Kopējais vairumtirdzniecībā

iepirktās elektroenerģijas un elektroenerģijas palīgpakalpojumu apjoms 2016. gadā sasniedza 4 081 GWh. Visu *Latvenergo* koncerna ražotnēs saražoto elektroenerģiju koncerns pārdod un vienlaikus klientu patēriņam nepieciešamo elektroenerģiju iegādājas Eiropas vadošajā starptautiskajā elektroenerģijas biržā *Nord Pool*, kas nodrošina iepirkumu pilnīgu caurskatāmību.

Latvenergo koncerna elektroenerģijas iegādes process ir vērsts uz izmaksu optimizēšanu un nodrošina ekonomisku ieguvumu gan *Latvenergo* koncernam, gan tā klientiem. *Latvenergo* koncerna Rīgas TEC un Daugavas HES ražošanas apjomi ir sasaistīti ar ekonomiski ekvivalenta klientu portfeļa apjomiem, tādējādi sasniedzot izmaksu efektivitāti, vienlaikus izslēdzot iekšējos cenu riskus starp pārdošanas un iegādes darījumiem. *Latvenergo* koncerna klientu portfeli iespējams veidot lielāku nekā koncerna ražošanas apjomu, cenu risku vadībā papildus piesaistot elektroenerģijas finanšu instrumentus un izmantojot koncerna ražošanas aktīvu elastību, operatīvi mainot elektroenerģijas piegādes avotu – starp biržu un izstrādi savās elektrostacijās. Tādējādi tiek īstenots gan saražotās elektroenerģijas pārdošanas peļņas potenciāls, gan klientiem nepieciešamās elektroenerģijas iepirkuma izmaksu samazināšanas iespējas un mazināta *Latvenergo* koncerna pakļautība tirgus cenu svārstību riskam. Turklāt Rīgas TEC nodrošina iespēju stabilizēt elektroenerģijas cenu reģionā.

Iepirktā elektroenerģija (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Iepirktā elektroenerģija	GWh	4 254	3 656	5590	4 701	4 081

Kurināmā iepirkums

Latvenergo koncerna kurināmā iepirkumus veido dabasgāze, dīzeļdegviela un šķelda. 2016. gadā *Latvenergo* koncerna kurināmā izmaksas kopā bija aptuveni 140 miljonu EUR, kas veido aptuveni 21 % no kopējām iepirkumu izmaksām. Vairāk nekā 90 % no kopējām *Latvenergo* koncerna kurināmā izmaksām veidojas Rīgas TEC ražotnēs, pārējās – Liepājas ražotnēs un Ķeguma katlumājā.

Dabasgāzes izmaksas veido aptuveni 98 % no kopējām *Latvenergo* koncerna kurināmā izmaksām. Rīgas TEC kā pamata kurināmo izmanto dabasgāzi, kas ir videi draudzīgākais no enerģijas ražošanai pieejamo fosilo kurināmo veidiem. Daļēji dabasgāze tiek izmantota arī Liepājas ražotnēs. Dabasgāzes ikgadējais patēriņš svārstās no 500 līdz 650 milj. nm³.

Dabasgāzes iepirkums atšķiras no citiem iepirkumiem, jo Latvijā atšķirībā no citiem energoresursu tirgus segmentiem dabasgāzes apgāde ir pilnībā regulēts pakalpojums. Atbilstoši tiesiskajam regulējumam līdz 2017. gada 3. aprīlim AS „Latvijas Gāze” ir vienīgais komersants Latvijas teritorijā, kas sniedz dabasgāzes piegādes pakalpojumus. Dabasgāzes cenu nosaka atbilstoši SPRK apstiprinātajiem dabasgāzes diferenciētajiem tirdzniecības gala tarifiem, kas ir piesaistīti naftas produktu cenām. Globālā naftas cenu krituma rezultātā 2016. gadā dabasgāzes cena (ietverot akcīzes nodokli) Latvijā bija vidēji par 24 % zemāka nekā gadu iepriekš, tādējādi samazinot arī *Latvenergo* koncerna kurināmā izmaksas.

AS „Latvijas Gāze” dabasgāzes piegādi *Latvenergo* koncerna ražotnēm veic uz divpusēji noslēgtu līgumu pamata. Piegādes tiek veiktas atbilstoši nepieciešamajam dabasgāzes apjomam,

iepriekš to saskaņojot. Kopējais koncerna iepirtās dabasgāzes apjoms 2016. gadā bija 604 milj. nm³. Dabasgāzes patēriņš *Latvenergo* koncerna ražotnēs ir atkarīgs no siltumenerģijas pieprasījuma un elektroenerģijas tirgus apstākļiem. Rīgas TEC strādā tirgus konjunktūrā, efektīvi plānojot darba režīmus un kurināmā izmantošanu, t. i., nelabvēlīgos tirgus apstākļos stacijas tiek darbinātas mazākā apjomā, izmantojot iespēju iepirkt lētāku elektroenerģiju biržā.

Latvijas tiesiskā regulējuma aktuālās izmaiņas paredz dabasgāzes tirgus atvēršanu 2017. gada 3. aprīlī. Šīs izmaiņas un fakts, ka 2014. gada oktobrī Klaipēdā sāka darboties sašķidrinātās dabasgāzes terminālis, paredz *Latvenergo* koncernam iespēju dažādot dabasgāzes piegādes risinājumus turpmākajos gados.

Rūpējoties par siltumapgādes drošumu gadījumos, kad avārijas situācijā nav pieejama dabasgāzes pievade, Rīgas TEC rezervēs tiek glabāts avārijas kurināmais – dīzeļdegviela. Tāpat SIA „Liepājas enerģija” 2016. gadā tika uzbūvēta jauna katlumāja, kas tiek darbināta ar dīzeļdegvielu. Kopumā 2016. gadā dīzeļdegvielas iepirkums koncernā veido nebūtisku daļu no kopējām kurināmā iepirkuma izmaksām.

Liepājas ražotnēs un Ķeguma katlumājā elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai pārsvarā izmanto atjaunīgo energoresursu – šķeldu. 2016. gadā šķeldas iegāde *Latvenergo* koncernā veidoja aptuveni 2 % no kopējām kurināmā iepirkuma izmaksām.

Šķeldas un dīzeļdegvielas, līdzīgi kā pārējo preču un pakalpojumu iegāde, notiek brīvas konkurences apstākļos.

Kurināmā iepirkuma apjomi (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Dabasgāze	tūkst. nm ³	514 673	597 846	517 119	569 003	603 720
Šķelda	ber. m ³	45 501	162 491	226 826	211 283	219 315
Dīzeļdegviela	t			6 843		3

LATVENERGO KONCERNA DARBĪBAS INDIKATORI

2.1. Ekonomiskā atbildība

Vadības pieeja

Latvenergo koncerns vienlaikus ar ilgtspējīgām un pārdomātām investīcijām enerģijas ražošanā un tīklu attīstībā sniedz arī tiešu ieguldījumu kopējā labklājībā – valsts budžetā samaksātos nodokļus, dividendes, kā arī radītās darba vietas. Visā enerģijas ražošanas un piegādes procesā liela nozīme ir efektivitātei, tādējādi uzlabojot pakalpojumu konkurētspēju un kvalitāti.

2016. gadā valsts budžetā

iemaksāti
209 milj. EUR

no tiem
dividendēs
**77
milj. EUR**

Ieguldījums valsts ekonomikā

Latvenergo koncerns ir lielākais energoapgādes pakalpojumu sniedzējs un viens no vērtīgākajiem uzņēmumiem Baltijas valstīs. *Latvenergo* koncerna darbība sniedz būtisku ieguldījumu sabiedrībai un ekonomikas izaugsmei. Enerģētikas nozare ir nozīmīgs ekonomikas virzītājspēks gan ar tās apjomīgo investīciju lielumu, gan ar tiešo un netiešo darba vietu radīšanu. 2016. gadā *Latvenergo* koncerns ir veicis investīcijas 201 miliona EUR apmērā, savukārt pēdējo piecu gadu laikā veiktās investīcijas pārsniedz 1 miljardu EUR. Būtisks līdzekļu apjoms tiek ieguldīts videi draudzīgos un apkārtējo vidi uzlabojošos investīciju projektos enerģijas ražošanā un tīklu attīstībā: Daugavas HES hidroagregātu atjaunošanas programma, projekts *Kurzemes loks* un citi (skatīt pielikumā „Pārskats par zaļajām obligācijām”).

Vienlaikus *Latvenergo* koncerns nodrošina arī tiešu ekonomisko labumu sabiedrībai kopumā. Koncerns ir viens no lielākajiem nodokļu maksātājiem Latvijā. Pēdējo piecu gadu laikā *Latvenergo* koncerns valsts budžetā ir iemaksājis vairāk nekā 810 miljonus EUR, no tiem dividendēs par valsts kapitāla izmantošanu iemaksāti 230 miljoni EUR. Tāpat koncerns ir viens no lielākajiem darba devējiem Latvijā, kopumā 2016. gada beigās nodarbinot 4 131 darbinieku. *Latvenergo* koncerns rūpējas par saviem darbiniekiem, nodrošinot iemaksas pensiju fondā

un izmaksājot darba attiecību pārtraukšanas pabalstu sakarā ar došanos pensijā.

Latvenergo koncerna finanšu rezultāti norāda uz tā stabilu finansiālo stāvokli un attīstību. Detalizēta informācija par koncerna darbības rezultātiem pieejama *Latvenergo* konsolidētajā 2016. gada pārskatā.

Enerģijas ražošanas efektivitāte

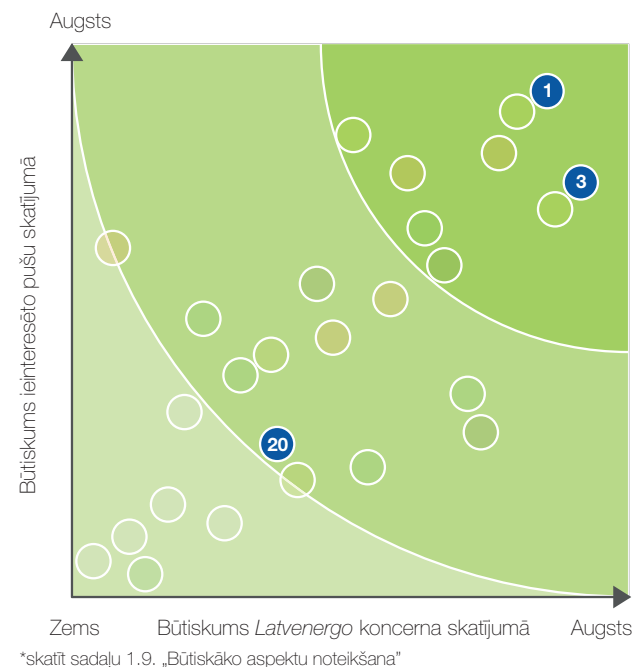
Latvenergo koncerna lielākās ražotnes – Daugavas HES un Rīgas TEC – darbojas brīvas konkurences apstākļos, pārdodot visu saražoto elektroenerģiju *Nord Pool* elektroenerģijas biržā. Enerģijas ražošanas darbības efektivitāte ir būtiska, lai saglabātu staciju konkurētspēju mainīgos tirgus apstākļos.

2013. gada nogalē ekspluatācijā tika nodots Rīgas TEC-2 energobloks, tādējādi pilnībā noslēdzot Rīgas TEC-2 enerģētiskās daļas rekonstrukciju. Līdz ar to Rīgas TEC-2 ir modernākā un efektīvākā kombinētā cikla termoelektrostacija Baltijā. Rīgas TEC-1 pilnībā rekonstruēta 2005. gadā. Rīgas TEC garantē Latvijai būtiskas elektroenerģijas bāzes jaudas. Savukārt Daugavas HES vēl turpinās atjaunošanas procesu. Līdz 2022. gadam *Latvenergo* koncerns plāno veikt pakāpenisku 11 nerekonstruēto Daugavas HES hidroagregātu atjaunošanu. Tādējādi tiks uzlaboti hidroturbinu lietderības koeficienti un uzstādītā jauda, palielinot ikgadējo elektroenerģijas izstrādi.

Rīgas TEC atbilstoši tirgus konjunktūrai efektīvi plāno darbības režīmus un kurināmā izmantošanu. Nelabvēlīgos tirgus apstākļos Rīgas TEC tiek darbinātas mazākā apjomā, izmantojot iespēju iepirkt lētāku elektroenerģiju Ziemeļvalstīs. Savukārt Daugavas HES izstrāde tiek plānota, ņemot vērā Daugavas ūdens pieteci un iespēju uzkrāt ūdeni un izstrādāt elektroenerģiju laikā, kad ir palielināts tās pieprasījums un cena biržā. Optimāli kombinējot *Latvenergo* koncerna Rīgas TEC un Daugavas HES izstrādi ar reģiona importa iespējām, lietotāji Baltijā iegūst gan cenas tuvināšanos Ziemeļvalstu līmenim, gan tās stabilitāti ilgtermiņā.

Latvenergo koncerna ražotnēs darbību organizē un plāno atbilstoši ilgtspējīgas attīstības pamatprincipiem. Apliecinot darbības efektivitāti,

Ekonomiskās atbildības aspekti būtiskuma matricā*

ražotnēs ir ieviesta un tiek uzturēta sertificēta integrētā vadības sistēma elektroenerģijas un siltuma enerģijas ražošanas jomā. Kvalitātes politikas mērķis ir nepārtraukti uzlabot un pilnveidot siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanas procesus, nodrošinot to kvalitatīvu un stabilu norisi atbilstoši tiesību aktu un klientu prasībām.

Sadales efektivitāte

Latvenergo koncernā līdztekus elektroenerģijas piegādes kvalitātes uzlabošanai tiek īstenotas sadales tīklu elektroenerģijas zudumu mazināšanas programmas un aktivitātes. To ietvaros regulāri tiek veikta elektroenerģijas patēriņa uzraudzība un tās pilnveides pasākumi, elektrotīklu optimizācija un automatizācija, kā arī viedā tīkla tehnoloģiju pakāpeniska ieviešana. Arī turpmākajos gados tiks turpināti dažādu veidu pasākumi, lai mazinātu zudumu apjomu sadales tīklos.

Papildu informācijai skatīt pārskata apakšsadaļu 1.10.2. „Sadale”.

G4-EC1 Radītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība

2016. gadā *Latvenergo* koncerna radītā ekonomiskā vērtība ir 940,6 miljoni EUR, bet sadalītā ekonomiskā vērtība – 656,8 miljoni EUR. Sadalītās ekonomiskās vērtības samazinājumu salīdzinājumā ar pagājušo gadu ietekmēja mazākas iepirktais elektroenerģijas un kurināmā izmaksas zemāku elektroenerģijas un dabasgāzes cenu dēļ. Savukārt pozitīvi sadalīto ekonomisko vērtību ietekmēja lielākas dividendes un uzņēmumu ienākuma nodoklis.

Sadalītā ekonomiskā vērtība sasniedz 70 % no radītās ekonomiskās vērtības. Lielāko daļu jeb 65 % no sadalītās vērtības veido darbības izmaksas, kas ietver elektroenerģijas iegādes, elektroenerģijas pakalpojumu, kurināmā un citas ar saimniecisko darbību saistītas izmaksas.

2016. gadā dividendēs par 2015. gadu izmaksāti 77,4 miljoni EUR. *Latvenergo* koncerns ir nozīmīgs dividenžu maksātājs par izmantoto valsts kapitālu Latvijā. Pēdējo piecu gadu laikā valsts budžetā ir iemaksāti 230 miljoni EUR. AS „Latvenergo” dividendes papildus SEN ieņēmumiem tiek izmantotas kā finansējuma avots valsts budžeta programmai „Elektroenerģijas lietotāju atbalsts”, tādējādi saglabājot OI komponenti turpmākajos gados līdzšinējā apmērā.

2016. gadā *Latvenergo* koncerna nesadalītā ekonomiskā vērtība ir 30 % no radītās ekonomiskās vērtības un sasniedz 281,1 miljonus EUR. No tās 200,7 miljoni EUR ir novirzīti investīcijām.

Koncerna radītā un sadalītā ekonomiskā vērtība (2015–2016)

	Mērv.	2015	2016
Radītā ekonomiskā vērtība	milj. EUR	936,9	940,6
Ieņēmumi un pārējie ieņēmumi	milj. EUR	934,0	938,3
Finanšu darbības ieņēmumi	milj. EUR	2,9	2,3
Sadalītā ekonomiskā vērtība	milj. EUR	679,4	656,8
Izejvielas, materiāli u. c. darbības izmaksas	milj. EUR	507,4	424,2
Darbinieku atlīdzība	milj. EUR	94,6	96,0
Atlīdzība par valsts kapitāla izmantošanu	milj. EUR	31,5	77,4
Atlīdzība par aizņemtā kapitāla izmantošanu	milj. EUR	18,6	14,2
Valsts noteikti maksājumi	milj. EUR	26,7	44,6
Ziedojumi un atbalsts	milj. EUR	0,7	0,5
Nesadalītā ekonomiskā vērtība	milj. EUR	256,7	281,1
Nolietojums un amortizācija	milj. EUR	182,5	186,8
Uzkrājumi un rezerves	milj. EUR	74,2	94,3

G4-EC3 Kopīguma noteiktās pēcnodarbinātības saistības

Rūpējoties par saviem darbiniekiem un ievērojot Darba kopīgumā noteikto, *Latvenergo* koncerns nodrošina iemaksas pensiju fondā un darba attiecību pārtraukšanas pabalstu sakarā ar došanos pensijā (vairāk par Darba kopīgumu sadaļā 2.5. „Darbinieki un darba vide”). Šis atbalsts attiecas uz 97 % no kopējā koncerna darbinieku skaita.

Atbilstoši Darba kopīgumam *Latvenergo* koncerns veic ikmēneša iemaksas AS „Pirmais Slēgtais Pensiju fonds” (turpmāk – Pensiju fonds) norēķinu

kontā par labu darbiniekiem līdz valsts vecuma pensijas vecuma sasniegšanai. Iemaksas tiek veiktas 5 % apmērā no katra pensiju plāna dalībnieka ikmēneša atlīdzības par darbu. 2016. gadā *Latvenergo* koncerna veiktās iemaksas Pensiju fondā par labu darbiniekiem ir 2,3 miljoni EUR (2015. gadā – 2,6 miljoni EUR). Iemaksu apmēra samazinājums, salīdzinot ar 2015. gadu, ir saistīts ar labumu izvēles sistēmas ieviešanu 2015. gadā. Šī sistēma ļauj darbiniekiem novirzīt

paredzētās darba devēja iemaksas Pensiju fondā citu labumu izmantošanai.

Uzkrātā privātā pensija kļūst pieejama, sasniedzot 55 gadu vecumu, vai arī gadījumos, kad darbinieks kļūst par 1. grupas invalīdu. Ja darbinieks sāk izmantot uzkrāto pensiju pēc 55 gadu vecuma, darba devējs iemaksas pārtrauc. AS „Pirmais Slēgtais Pensiju fonds” darbību pārtrauc Finanšu un kapitāla tirgus komisija.

Savukārt darba attiecību pārtraukšanas pabalsts sakarā ar došanos pensijā attiecas uz darbiniekiem, kuri pārtrauc darba attiecības un ir tiesīgi saņemt valsts vecuma vai invaliditātes pensiju. Pabalsta apmērs atkarīgs no nostrādātā laika *Latvenergo* koncernā. Par katru nostrādāto gadu *Latvenergo* koncernā tiek piešķirts pabalsts vienas nedēļas vidējās algas apmērā. *Latvenergo* koncerna šo saistību apmērs atklāts konsolidēto finanšu pārskatu 22. pielikumā.

G4-EC4 Valsts finansējums atbalsts

Latvenergo koncerns būtisku investīciju projektu izpildei piesaistījis arī ES līdzfinansējumu (ārvalstu finanšu palīdzību). Viens no galvenajiem projektiem, kam ir piesaistīts līdzfinansējums, ir pārvades tīklu projekts *Kurzemes loks*. Tā sākotnējo posmu *Rīgas loks* un *Grobiņa–Ventspils* izbūve 50 % apmērā tika līdzfinansēta Eiropas Enerģētikas programmas ekonomikas atveseļošanai ietvaros. Par projekta noslēdzošo posmu *Ventspils–Tume–Rīga* ir noslēgts

līgums ar EK Inovāciju un tīklu izpildaģentūru, nosakot 45 % ES līdzfinansējumu. Tāpat ES līdzfinansējums ir piesaistīts arī Trešajam elektropārvades tīkla 330 kV līnijas starpsavienojumam starp Igauniju un Latviju, tas noteikts 65 % apmērā. Pārvades projektu īstenošanu no 2015. gada 1. janvāra veic AS „Augstsprieguma tīkls” (plašāka informācija par projektiem sadaļā 1.10. „Darbības segmentu raksturojums”).

Saņemtais valsts un ES finansējums (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Projekts <i>Kurzemes loks</i>	milj. EUR	0,2	7,6		18,0	0,2
Liepājas ražotnes	milj. EUR	3,4	2,4	2,2		
Viedās tehnoloģijas	milj. EUR		0,2			
Mērķdotācija OIK ierobežošanai	milj. EUR			29,3	20,3	59,2
KOPĀ	milj. EUR	3,6	10,1	31,4	38,3	59,4

Tāpat AS „Energijas publiskais tirgotājs”, kas veic normatīvajos aktos noteiktos publiskā tirgotāja pienākumus, saņem valsts budžeta mērķdotāciju. Tās nolūks ir nodrošināt, lai obligātā iepirkuma

komponente nepalielinātos un saglabātos iepriekšējā gada līmenī, t.i., 2,69 centi/kWh. Valsts budžeta mērķdotācijas finansējuma avots ir AS „Latvennergo” dividendes un 2014. gadā Latvijā

ieviestais SEN. Nodokli maksā tie uzņēmumi, kuri saņem atbalstu elektroenerģijas ražošanai Ol ietvaros vai arī garantēto maksu par elektrostacijā uzstādīto elektrisko jaudu. 2016. gadā AS „Energijas

publiskais tirgotājs” ir saņēmusi valsts budžeta mērķdotāciju 59,2 miljonu EUR apmērā.

EU11 Termoelektrostaciju vidējā ražošanas efektivitāte, ņemot vērā enerģijas avotus un regulācijas režīmu

Ražošanas efektivitātes rādītāji tiek aprēķināti kā saražotās elektroenerģijas, siltumenerģijas un to saražošanai nepieciešamās enerģijas attiecība. Ražošanas efektivitātes rādītājus ietekmē izvēlētie ražotņu darbības režīmi, kas ir pielāgojami elektroenerģijas tirgus apstākļiem.

2016. gadā ražošanas efektivitātes rādītājs Daugavas HES nav būtiski mainījies. Lai saglabātu augstu ražošanas efektivitāti, Daugavas HES izmanto iespēju uzkrāt ūdeni un izstrādāt

elektroenerģiju laikā, kad ir palielināts pieprasījums (dienas maksimuma stundās). Savukārt Rīgas TEC ražošanas efektivitātes rādītājs palielinājās līdz ar mazāku elektroenerģijas izstrādi kondensācijas režīmā, salīdzinot ar 2015. gadu. Rīgas TEC strādā tirgus konjunktūrā, efektīvi plānojot darbības režīmus un kurināmā izmantošanu.

Latvennergo koncerna ražotņu efektivitātes rādītāji ir vērtējami kā augsti, salīdzinot ar citiem Baltijas enerģijas ražošanas uzņēmumiem.

Ražošanas efektivitātes rādītāji (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Daugavas HES	m ³ /kWh	19,4	19,5	18,7	18,8	18,9
Rīgas TEC	%	85	79	80	79	83
Liepājas ražotnes	%	93	91	91	90	90
Ķeguma katlumāja	%	83	86	86	86	86

EU12 Sadales zudumi procentuāli no kopējā elektroenerģijas apjoma

Viens no nozīmīgākajiem sadales segmenta efektivitāti raksturojošiem indikatoriem ir elektroenerģijas sadales zudumu procentuālā attiecība pret kopējo tīklā saņemto elektroenerģiju.

2016. gadā minētais rādītājs nav mainījies, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, un ir 4,6 %. Tas ir *Latvennergo* koncerna vēsturiski zemākais sadales segmenta elektroenerģijas zudumu rādītājs.

Sadales zudumi (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Sadales zudumi	%	5,9	5,0	4,8	4,6	4,6

EU30 Vidējais stacijas darba gatavības rādītājs, ņemot vērā enerģijas avotus un regulācijas režīmu

Daugavas HES un Rīgas TEC ražotņu darba gatavības rādītāji tiek aprēķināti kā laika periods, kurā stacija nodrošina tās nominālo jaudu. Pārējais laiks ir paredzēts plānotajiem un neplānotajiem remontdarbiem.

2016. gadā Daugavas HES darba gatavības rādītājs ir zemāki, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. To noteica Daugavas HES hidroagregātu rekonstrukcijas programma, kuras ietvaros 2016. gadā notika trīs hidroagregātu rekonstrukcijas darbi. Savukārt Rīgas TEC darba gatavības rādītāji palika nemainīgi, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

2016. gadā Daugavas HES strādāja vidēji 1 907 stundas, bija rezervē vidēji 6 246 stundas. Plānoto remontdarbu ilgums gadā vidēji vienam hidroagregātam bija 743 stundas, un neplānoti remontdarbi veikti Pļaviņu HES un Rīgas HES hidroagregātiem, kopā veidojot 111 stundas.

TEC strādāja vidēji 2 675 stundas, bija rezervē vidēji 4 927 stundas. Plānoto remontdarbu ilgums gadā vidēji vienai iekārtai bija 1 164 stundas, un neplānoti remontdarbi bija veikti tikai TEC-1 tvaika turbinai un TEC-2 otrā energobloka gāzes turbinai, kopā veidojot 212 stundas.

Ražotņu darbīgā gatavība (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Daugavas HES	%	90	91	93	87	81
Rīgas TEC	%	86	93	86	82	82

2.2. Sabiedrība

Vadības pieeja

Atbildība ir viena no *Latvenergo* koncerna vērtībām un korporatīvās pārvaldības pamatprincipiem. Koncerns un tā darbinieki uzņemas atbildību par veiktajiem uzdevumiem atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām. *Latvenergo* koncerns nodrošina caurskatāmu, ētisku, drošu, atbildīgu un godīgu uzņēmējdarbību, kā arī ieinteresēto pušu informētību un iesaisti savu aktivitāšu īstenošanā.

Atbildība pret sabiedrību visās darbības jomās

Sabiedrības jomas aspekti ir samērā būtiski salīdzinājumā ar citām jomām gan ieinteresēto pušu, gan *Latvenergo* koncerna skatījumā (skatīt Būtiskuma matricu sadaļā 1.9. „Būtiskāko aspektu noteikšana”).

Latvenergo koncerna vadības pieeja sabiedrības jomā pamatojas uz atvērtību un šādām sociāli atbildīgām darbībām:

- atbilstoši Ētikas kodeksam tiek nodrošināta godīga un vienlīdzīga attieksme saskarsmē ar darbiniekiem, klientiem, piegādātājiem un citām ieinteresētajām pusēm, nepieļaujot krāpšanu un korupciju. *Latvenergo* koncerna līgumpartneri tiek aicināti ievērot līdzvērtīgus ētikas principus un savstarpējā sadarbībā ievērot godprātīgus biznesa sadarbības principus;
- ikdienas darbā un jaunu projektu īstenošanā tiek izvērtēta koncerna darbības ietekme uz sabiedrību un apkārtējo vidi. Vietējās kopienas tiek regulāri iesaistītas koncerna objektu modernizācijas projektu apspriešanā. Koncerna kritiskās infrastruktūras objektos ir izstrādāti plāni ārkārtas situāciju un krīžu pārvaldīšanai un novēršanai;
- tiek veiktas aktīvas darbības sabiedriskā viedokļa veidošanā par koncernam un tā ieinteresētajām pusēm kopēji būtiskiem tematiem enerģētikā un saistītajās nozarēs.

Atbilstība normatīvo aktu prasībām un godīga konkurence

Viens no *Latvenergo* korporatīvās pārvaldības stūrakmeņiem ir ētika un atbilstība.

Latvenergo koncernā ir ieviests Ētikas kodekss, kurā ir noteiktas koncerna korporatīvās vērtības, augsti profesionālas rīcības un ētikas standarti. Kodeksā ir noteikti principi, lai nodrošinātu to, ka koncerna darbinieki godprātīgi veic savus pienākumus, ir objektīvi, ievēro augstus ētikas standartus, savā darbībā nepieļauj krāpšanu, korupciju, nelikumīgu vai negodprātīgu rīcību. Arī koncerna līgumpartneri tiek aicināti ievērot līdzvērtīgus ētikas principus.

Tāpat *Latvenergo* koncerns ir izstrādājis un ieviesis Krāpšanas un korupcijas riska pārvaldīšanas politiku. Šī politika nosaka krāpšanas un korupcijas riska pārvaldīšanas pamatprincipus, kā arī galvenos uzdevumus un pienākumus iesaistītajām pusēm dažādos koncerna organizācijas līmeņos. Līdz ar politiku koncernā ir ieviesta virkne pasākumu, lai mazinātu krāpšanas un korupcijas risku iespējamību:

- katru gadu tiek veikts krāpšanas un korupcijas risku novērtējums, korektīvo darbību plānošana un reizi ceturksnī – risku mazināšanas pasākumu ieviešanas kontrole;
- lai novērstu potenciālos interešu konfliktus, koncerna atbildīgie darbinieki katru gadu aizpilda interešu konflikta deklarāciju. Jaunajiem darbiniekiem, uzsākot darba attiecības, parakstot apliecinājumu, ir jāpauž sapratni un gatavību savā darbībā nepieļaut interešu konflikta situāciju;
- koncerna darbinieki tiek regulāri apmācīti labai kontroles praksei krāpniecības un darbības atbilstības risku novēršanai un mazināšanai;
- koncernā tiek veicināta iekšējo normatīvo dokumentu uzlabošana un citas darbības, lai nodrošinātu godīgu komercdarbību un novērstu koruptīvas un krāpnieciskas darbības riskus.

Latvenergo koncerns uzņemas atbildību par tā darbību atbilstoši spēkā esošo tiesību aktu normām. Lai koncerna darbība atbilstu normatīvo

Sabiedrības aspekti būtiskuma matricā*

*skatīt sadaļu 1.9. „Būtiskāko aspektu noteikšana”

aktu prasībām, tiek atvēlēti gan materiāli, gan cilvēkresursi, tādējādi preventīvi samazinot neatbilstības risku iestāšanās varbūtību. Koncerns regulāri seko līdzi regulējošo normatīvo aktu izmaiņām, piedalās publiskajās apspriedēs un kontaktējas ar atbildīgajām institūcijām. Tāpat koncernā tiek izstrādāti un uzturēti iekšējie normatīvie dokumenti darbības atbilstības nodrošināšanai.

Ņemot vērā, ka *Latvenergo* koncerns ir dominējošais tirgus dalībnieks elektroenerģijas tirgū Latvijā, koncernā pastiprināta uzmanība tiek pievērsta arī vienlīdzīgas konkurences principiem. Lai preventīvi mazinātu konkurences risku iestāšanās varbūtību, koncernā ir izstrādāta Konkurences tiesību rokasgrāmata un regulāri tiek veikti izglītojoši semināri darbiniekiem, kuru darbība var ietekmēt riska iestāšanos.

Ārkārtas situāciju pārvaldīšanas plāni

Latvenergo koncerns nav pilnībā pasargāts no stihiskiem dabas vai cilvēku izraisītiem postījumiem, tādēļ šo risku mazināšanai *Latvenergo* koncernā ir izveidota vienota ārkārtas situāciju un krīzes pārvaldīšanas sistēma. Tās mērķis ir noteikt vienotu pieeju ārkārtas situāciju un krīzes pārvaldīšanas jautājumu risināšanai, lai nodrošinātu nepārtrauktu un drošu koncerna darbību vai tās ātru un efektīvu atjaunošanu ārkārtas un krīzes situācijās.

Izstrādātie principi rīcībai ārkārtas situācijās nosaka sadarbību ar Krīzes vadības padomi, Enerģētikas krīzes centru, pašvaldībām, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Operatīvās vadības pārvaldi, Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem un AS „Augstsprieguma tīkls”. Koncerna ārkārtas situāciju un krīzes pārvaldīšanas plāns ir saskaņots ar Latvijas Republikas Ekonomikas ministriju, kas ir atbildīga par valsts enerģētikas politikas izstrādi un enerģētikas krīzes novēršanas pasākumu plānošanu un vadību.

Lai veicinātu darbinieku izpratni par pienākumiem ārkārtas situāciju un krīzes pārvaldīšanā, darbiniekus regulāri izglīto. Tāpat sadarbībā ar AS „Augstsprieguma tīkls” katru gadu tiek rīkotas ārkārtas situāciju un krīzes pārvaldīšanas mācības ar iespējamo ārkārtas situāciju scenāriju izpēli, iesaistot dažādu koncerna struktūrvienību darbiniekus, kā arī pieaicinot VUGD Operatīvās vadības pārvaldes un Nacionālo bruņoto spēku speciālistus. Mācību noslēgumā tiek veikta norises analīze, noteikti veicamie un preventīvie pasākumi, lai uzlabotu seku novēršanas operativitāti un mazinātu materiālos zaudējumus.

Iesaiste nozares politikas veidošanā

Latvenergo koncerns kā viens no Baltijas valstu energoapgādes līderiem iesaistās ilgtspējīgas enerģētikas nozares veidošanā. Koncerna pārstāvji atbalstoši koncerna vidējā termiņa stratēģijai izstrādā nostājas un atzinumus par Latvijas un ES mēroga pētījumiem, vadlinijām, standartiem, politikas dokumentiem un tiesību aktiem enerģētikā un saistītajās nozarēs.

Koncerna eksperti 2016. gadā sniedz ieteikumus dažādu Latvijas normatīvo aktu izstrādei un pilnveidei. Nozīmīgākie no tiem: Latvijas dabasgāzes tirgus regulatīvās vides izveide, ES energoefektivitātes direktīvas prasību ieviešana Latvijas nacionālajā regulējumā, Dabas resursa nodokļa likums, OI komponentu finansēšanas piemērošanas principu pilnveide u. c.

Koncerna pozīciju aizstāvēšana ES mērogā ir nodrošināta ar darbu Eiropas elektroenerģētikas nozares profesionālā asociācijā EURELECTRIC. 2016. gadā koncerna eksperti līdzdarbojas EURELECTRIC pozīciju izstrādē par energoefektivitātes un energoapgādes drošības risku jautājumiem. 2016. gadā ar EURELECTRIC līdzdalību Rīgas TEC-2 ir nominēta EK kā veiksmes stāsts ES direktīvas par rūpnieciskajām emisijām ieviešanā.

Pedaloties dažādos forumos, *Latvenergo* koncerna eksperti veicina viedokļu apmaiņu par Latvijas un ES enerģētikas politikas aktualitātēm. Kā nozīmīgākos piemērus var minēt 2016. gada „Dienas Biznesa” enerģētikas forumu „Ceļā uz ilgtspējīgu energoapgādi Latvijā” un *BIG Event* konferenci „Enerģētika 2016”. Šajos forumos tiek apspriesti tādi ar nozari saistīti temati kā primāro energoresursu tirgus ietekme uz enerģijas ražotāja konkurētspēju, elektroenerģijas tirgus attīstība un līdzsvarota sadales elektrotīkla attīstība.

Ietekme uz sabiedrību

Latvenergo koncerns apzinās, ka tā darbība ietekmē ieinteresētās puses. Koncerns ievēro visas normatīvos noteiktās prasības attiecībā uz darbības ietekmes izvērtēšanu un veic nepieciešamās darbības tās mazināšanai. Lai mazinātu potenciālo kaitējumu vai kaitējuma risku videi un sabiedrībai un nodrošinātu sabiedrības iesaistīšanos lēmumu pieņemšanā, tiek apzināts ieinteresēto pušu viedoklis. To dara, organizējot sabiedriskās apspriešanas, nodrošinot iespēju sniegt viedokli visērtākajā veidā (sk. 2.3. sadaļu „Atbildība par produktu”). Tāpat tiek veikta izpēte vides aizsardzības jomā un ietekmes uz vidi novērtējums. Savukārt, rūpējoties par iedzīvotāju drošību Daugavas HES ūdenskrātuvi apkārtne esošajās pašvaldībās, pavasara plūdu periodā *Latvenergo* koncerns sadarbojas ar atbildīgajiem dienestiem, institūcijām un pašvaldībām. Papildu informācija par 2016. gada sabiedrības iesaistīšanas aktivitātēm ir sniegta indikatora G4-SO1 sadaļā.

G4-SO1 **Darbību, kurās īstenota sabiedrības iesaistīšanās, ietekmes novērtēšana un attīstības programmas, procentuālais īpatsvars**

Latvenergo koncerns iesaista sabiedrību visos projektos, kuri skar tās intereses. Tā, piemēram, atbilstoši normatīvo aktu prasībām īstenojot elektrotīkla infrastruktūras projektus, koncerns komunicē ar sabiedrību un apzina tās viedokli iespējami agrākā projekta stadijā. Būtisks nākotnes elektropārvades projekts Baltijas reģionā ir Igaunijas–Latvijas trešais 330 kV elektropārvades tīkla starpsavienojums, kam *Latvenergo* koncerns 2016. gadā organizē diskusijas ar infrastruktūras objekta ietekmes zonā esošajām pašvaldībām un

zemju īpašniekiem. 2016. gadā Salaspils novadā notika vairākas tikšanās ar iedzīvotājiem, kas ļāva pabeigt un iesniegt Vides pārraudzības biroja ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu un saņemt projekta akceptu. Uz tā pamata šim projektam ir noteikts nacionālo interešu objekta statuss. Projektā Igaunijas–Latvijas trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums sabiedriskās apspriešanas notika, ievērojot likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” prasības.

Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī 2016. gadā, lai nodrošinātu koordinētu rīcību un informētu par operatīvo situāciju Latvijas ūdenstilpēs pavasara palu laikā, VUGD sadarbībā ar AS „*Latvenergo*” rīkoja pavasaru plūdu koordinācijas sanāksmi.

Latvenergo koncerns sabiedrības informēšanā par tā darbību sadarbojas ar nacionālajiem un reģionālajiem plašsaziņas līdzekļiem. 2016. gadā rīkoti mediju pasākumi par *Latvenergo* koncerna darbības stratēģiju 2017.–2022. gadam, zivju

resursu atjaunošanu un zinātnisko projektu „Ceļotājzivju migrācijas un dabiskās atražošanas iespējas atjaunošana Daugavā augšpus Rīgas HES”.

Saziņai ar iedzīvotājiem un klientiem *Latvenergo* koncerns komunikācijā aktīvi izmanto sociālos medijus, tādējādi operatīvi sniedzot atbildes gan par koncerna darbību, gan konkrētiem praktiskiem klientu jautājumiem.

G4-SO4 **Komunikācija un apmācība par pretkorupcijas politikām un procedūrām**

2016. gadā tika turpinātas *Latvenergo* koncerna darbinieku mācības par krāpšanas un korupcijas riska pārvaldīšanu un ieteicamo kontroli riska mazināšanai. Lai veicinātu darbinieku izpratni par pretkorupcijas jautājumiem, izvērtējot potenciālos riskus un apzinot nepieciešamās kontroles, tika

veiktas apmācības un sniegtas konsultācijas. 2016. gadā apmācībās par krāpšanas un korupcijas riska pārvaldīšanu un ieteicamo kontroli ir piedalījušies 100 % no AS „*Latvenergo*”, AS „*Sadales tīkls*” un AS „*Latvijas elektriskie tīkli*” valdes locekļiem, virzienu direktoriem un vadītājiem.

Papildus klātienēs semināriem un diskusijām 2016. gadā *Latvenergo* koncernā tika izstrādāta e-mācību programma par interešu konflikta situāciju novēršanu. Pirmās apmācības notika 2016. gada decembrī. Mācību programma ir veidota, lai pilnveidotu darbinieku izpratni par interešu konflikta

situācijām un mazinātu interešu konflikta risku. Tiek plānots, ka 2017. gadā e-mācības tiks veiktas visiem *Latvenergo* koncerna darbiniekiem.

G4-SO5 **Apstiprināti korupcijas gadījumi un veiktie pasākumi, reaģējot uz tiem**

2016. gadā *Latvenergo* koncernā nav konstatēti korupcijas gadījumi.

Latvenergo koncernā tiek veikts ikgadējais krāpšanas un korupcijas riska novērtējums. Tā mērķis ir identificēt krāpšanas un korupcijas riskus koncernā, novērtēt kontroles efektivitāti un izstrādāt nepieciešamos risku mazināšanas pasākumus. Tādējādi pēc iespējas

tiek mazināti potenciālie zaudējumi un reputācijas kaitējums, un tiesisku pienākumu vai sankciju piemērošanas riski koncernam.

Atbilstoši riska novērtējumam krāpšanas un korupcijas risks *Latvenergo* koncernā tiek atbilstoši pārvaldīts. Iekšējie normatīvie dokumenti, kas regulē darbinieku darbības un ierobežo pilnvaru

apmērus (politikas, procedūras, noteikumi, Ētikas kodekss u. c. dokumenti), nodrošina, ka krāpšanas un korupcijas risks tiek samazināts. Papildus, lai uzlabotu krāpšanas un korupcijas riska pārvaldīšanas efektivitāti, *Latvenergo* koncernā tiek veikti risku mazinoši pasākumi, kā arī uzlabotas preventīvās un detektīvās kontroles.

2016. gadā AS „*Latvenergo*”, AS „*Sadales tīkls*” un AS „*Latvijas elektriskie tīkli*” ir ieviests vienots programmnodrošinājums krāpšanas un korupcijas riska novērtēšanai.

G4-SO6 **Kopējā ieguldījuma vērtība politiskajām partijām dalījumā pēc valsts un saņēmēja**

Latvenergo koncerns neveic finansiālus un/vai nefinansiālus ieguldījumus politiskās organizācijās.

G4-SO7 **Pret konkurenci, neuzticību un monopolistisku praksi vērsto uzvedības juridisko darbību kopskaits, kā arī šo darbību rezultāti**

2016. gadā nav konstatēts neviens gadījums un ierosināta vai procesā esoša tiesvedība pret *Latvenergo* koncernu par konkurences

ierobežošanu vai dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

G4-SO8 **Būtisko sodu vērtība naudas izteiksmē un kopējais nemateriālo sankciju skaits par neatbilstību normatīvajiem aktiem**

Latvenergo koncerns nodrošina darbības atbilstību normatīvajiem aktiem – 2016. gadā nav piemēroti

būtiski sodi vai nefinanšu sankcijas par koncerna darbības neatbilstību regulējumam.

2.3. Atbildība par produktu

Vadības pieeja

Latvenergo koncerns turpina īstenot stratēģisko virzību Baltijas tirgus pozīcijas nostiprināšanā, būdams atpazīstams un konkurētspējīgs elektroenerģijas tirgus dalībnieks visās Baltijas valstīs. Koncerna darbība ir vērsta uz konkurētspējīgu, klientu vajadzībām atbilstošu elektroenerģijas produktu un pakalpojumu izstrādi un piedāvāšanu, kā arī tirdzniecības zīmola *Elektrum* vērtības palielināšanu. Viena laiku *Latvenergo* koncerns tiecas sasniegt augstu klientu apmierinātību un veido ilgstošas abpusēji izdevīgas un lojālas attiecības ar dažādiem klientu segmentiem. Ņemot vērā atvērtā elektroenerģijas tirgus principus un pieaugošo konkurenci, koncerns savā organizatoriskajā un produktu un pakalpojumu izstrādes stratēģijā pamatojas uz izmaksu efektivitātes un darbības izcilības pamatprincipiem.

Abpusēji izdevīgas un lojālas attiecības ar klientiem

Nostiprinot vadošās elektroenerģijas tirgotāja pozīcijas Baltijas tirgū, 2016. gadā koncerns turpināja attīstīt un palielināt tirdzniecības zīmola *Elektrum* vērtību. Tāpat tika īstenotas iniciatīvas, lai veicinātu augstu klientu apmierinātību un lojalitāti un attīstītu jaunus klientu vajadzībām atbilstošus pakalpojumus un apkalpošanas pieeju.

Lai palielinātu tirdzniecības zīmola *Elektrum* atpazīstamību un draudzīgas enerģijas tēla asociācijas, 2016. gadā veiktas vairākas aktivitātes:

- koncerns noslēdza sadarbības līgumu ar Latvijas Olimpisko komiteju. Tā ietvaros *Elektrum* zīmols tiek plaši popularizēts trīs Olimpiskajos centros, tostarp piešķirot *Elektrum* nosaukumu Rīgas Olimpiskajam centram un Valmieras Olimpiskā centra ledus hallei;
- Olimpisko spēļu laikā *Elektrum* īstenoja nacionāla mēroga kampaņu „Dāvā enerģiju olimpiešiem”. Tās ietvaros organizēti desmit simboliski „enerģijas vākšanas” pasākumi visā Latvijā, kā arī reklāmas kampaņa medijos „Turam ikškus par mūsējiem”;
- *Elektrum* zīmola komunikācijai izstrādāta un ieviesta jauna, radoša

komunikācijas platforma. Tajā kā tēls piedalās zinātnieks Vjačeslavs Kaščejevs un tiek uzsvēta viena no *Elektrum* zīmola vērtībām – spēja sarežģītus jautājumus izskaidrot vienkārši;

- izveidoti atsevišķi *Elektrum* konti sociālajos tīklos *Twitter* un *Facebook*.

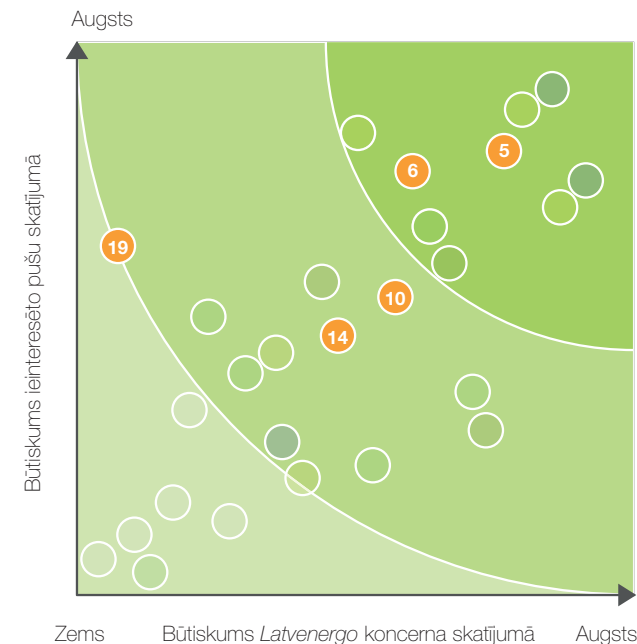
Aktivitātes panākušas, ka zīmola *Elektrum* atpazīstamība gada laikā pieaugusi no 44 % līdz 92 %, savukārt zīmola spontānā atpazīstamība pieaugusi no 2 % līdz 45 %.

Lai varētu koncerna konkurētspēju un paaugstinātu klientu apmierinātību un lojalitāti, tiek attīstītas un pilnveidotas klientu apkalpošanas iespējas un pakalpojumi, kas atbilst klientu pieaugošajām prasībām pēc ērtībām, augstas pieejamības un laika ekonomijas. 2016. gada nogalē mobilajai lietotnei *Elektrum*, ko savos viedtālrunos lejupielādējuši vairāk nekā 44 tūkstoši mājāsaimniecību lietotāju, funkcionalitāte papildināta ar pakalpojumiem uzņēmumiem. Lietotnes pakalpojumu klāsts papildināts arī ar lojalitātes programmas „Draudzīgie labumi” piedāvājumiem. Mobilās lietotnes popularizēšanai regulāri notiek reklāmas aktivitātes gan plašsaziņas līdzekļos, gan sociālajos tīklos. To mērķis ir veicināt izmaksu ziņā efektīvas, mūsdienīgas un klientu apmierinātību veicinošas apkalpošanas iespējas. Jaunas funkcionālās iespējas ieviestas arī klientu portālā *elektrum.lv*, piemēram, radot iespēju uzņēmumiem veidot salīdzināšanas aktus, pārskatīt viedās elektroenerģijas uzskaites un energomonitoringa pakalpojuma datus.

Pamatojoties uz klientu interesēm un vajadzībām, koncerns aktīvi darbojas, lai veicinātu klientu un plašas sabiedrības informētību par energoefektivitātes un drošības jautājumiem. Padomi par šiem tematiem tiek regulāri publicēti klientu izdevumā „*Elektrum* Tavām mājām” un *Elektrum* sociālo tīklu kontos, kā arī regulāras informatīvas aktivitātes un kampaņas tiek organizētas *Elektrum* Energoefektivitātes centrā. Arī AS „Sadales tīkls” veic sabiedrības izglītošanu energodrošības jautājumos.

Klientu lojalitātes veicināšanai AS „Latvenergo” īsteno programmu „*Elektrum* draudzīgie labumi”. Šī sadaļa koncerna portālā 2016. gada laikā apmeklēja vairāk nekā 237 tūkstošus reizi, vairāk nekā 14,3 tūkstoši klientu izmantojuši kādu no tās atlaizī piedāvājumiem. Draudzīgu un lojālu attiecību stiprināšanai klientiem tiek sūtīti apsveikumi sezonālos svētkos, kā arī dzimšanas dienās.

Atbildības par produktu aspekti būtiskuma matricā*

*skatīt sadaļu 1.9. „Būtiskāko aspektu noteikšana”

Klientu apkalpošanas kanāli un pakalpojumi

Lai nodrošinātu augstu apmierinātības līmeni, apkalpošanas kvalitāti un pieejamību, klientu ērtībai ir piedāvāti dažādi apkalpošanas kanāli. Latvijā klientu apkalpošanā izmanto šādus kanālus:

- pašapkalpošanās portāls *elektrum.lv*;
- pakalpojums pa tālruni;
- apkalpošana klātienē klientu centros;
- iespēja iesūtīt jautājumus elektroniski e-pastā;
- sociālie tīkli.

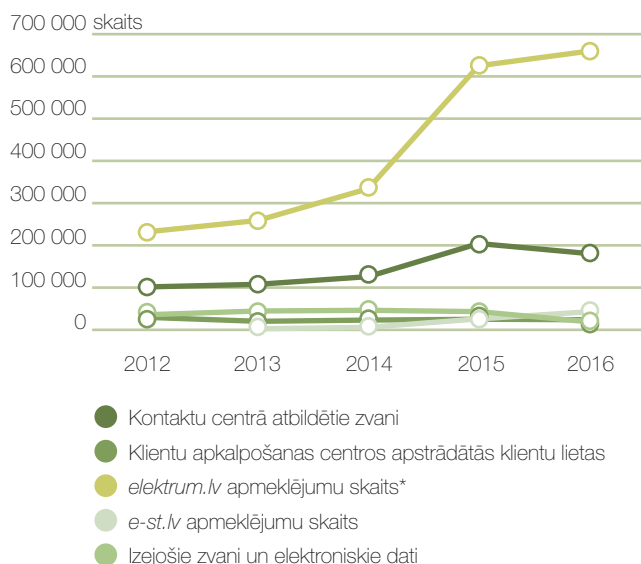
Klientu apkalpošana Lietuvā un Igaunijā tiek veikta, izmantojot klientu apkalpošanas portālus *elektrum.ee* un *elektrum.lt*, kā arī telefoniski. Tāpat arī jebkurai iedzīvotājam, kurš nav *Latvenergo* koncerna klients, tiek nodrošināta iespēja iesniegt pretenziju vai iesniegumu, izmantojot minētos klientu apkalpošanas kanālus (izņemot pašapkalpošanās portālus).

Populārākais klientu apkalpošanas kanāls ir portāls *elektrum.lv*, kura apmeklējumu skaits 2016. gada laikā saglabājies iepriekšējā gada līmenī. Klienti aktīvi izmanto portālu skaitītāja rādījumu paziņošanai un maksājumu veikšanai, kā arī līgumu pagarināšanai un elektroenerģijas produktu izvēlei. Kopumā 2016. gadā portāla apmeklējumu skaits mēnesī svārstās no 567 līdz 777 tūkstošiem. Portālā vidēji mēnesī reģistrēti vairāk nekā 660 tūkstoši klientu vizišu, no tām 357 tūkstoši – unikālu klientu.

Par 65 % pieaudzis AS „Sadales tīkls” klientu pašapkalpošanās portāla *e-st.lv* apmeklējumu skaits. 2016. gadā vidēji mēnesī tajā reģistrēti 42,9 tūkstoši klientu vizišu. Pārējos klientu apkalpošanas kanālos klienti izmantojuši salīdzinoši mazāk nekā 2015. gadā, kad nozīmīgu klientu aktivitāti radīja elektroenerģijas tirgus atvēršana.

Kopumā 2016. gadā klientu kontaktu skaits dažādos *Latvenergo* koncerna klientu apkalpošanas kanālos Latvijā vidēji mēnesī bija 935 tūkstoši. No tiem tikai 430 bija klientu pretenzijas, kas atbilst mazāk nekā procentam no koncerna klientu kopskaita. 9 % no visām pretenzijām ir bijušas pamatotas un 8 % – daļēji pamatotas. Atbildes klientiem sniegtas maksimāli operatīvi – uz 71 % no visām pretenzijām atbildēts 15 dienu laikā.

Apkalpoto klientu kontaktu skaits vidēji mēnesī (2012–2016)

*Iepriekš *e-latvenergo.lv*

Klientu apkalpošanas kvalitāte

Latvenergo koncernā ir definēti klientu apkalpošanas galvenie darbības rādītāji, ar kuru palīdzību regulāri tiek uzraudzīts klientu apkalpošanas kvalitātes līmenis. Tie ir klientu zvanu atbildēšanas servisa līmenis (atbildēto zvanu īpatsvars, 30 sekunžu laikā atbildētie klientu zvani), kā arī 15 dienu laikā atbildētās klientu pretenzijas un iesniegumi. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, ir samazinājis klientu zvanu apkalpošanas rādītāju līmenis. Tas saistīts ar klientu jautājumu komplicētības

palielināšanos, kas sarunai liek veltīt vairāk laika un resursu.

2016. gadā galvenajiem darbības rādītājiem pievienoja jaunu rādītāju – risinājums pirmajā kontaktā. Tas parāda, cik daudz no klientu jautājumiem, kas uzdoti dažādos klientu apkalpošanas kanālos, tiek atrisināti pirmā kontakta laikā. Tādējādi tiek novērsta nepieciešamība klientam vērsties klientu apkalpošanā atkārtoti. Kvalitātes mērījums ir nozīmīgs arī no izmaksu efektivitātes un darbības izcilības aspekta. 2016. gadā 91 % klientu jautājumu atrisināti pirmā kontakta laikā.

Klientu apkalpošanas galvenie darbības rādītāji Latvijā (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Atbildētie zvani	%	90	92	90	90	87
30 sekunžu laikā atbildētie zvani	%	82	86	78	78	73
15 dienu laikā pretenzijām sniekto atbilžu īpatsvars	%	58	63	75	69	71
Risinājums pirmajā kontaktā mājāsaimniecību segmentā	%	n/a	n/a	n/a	n/a	91

Klientu apmierinātība

Latvenergo koncerna vadības pieejā klientu apmierinātības nodrošināšana ir viens no galvenajiem priekšnoteikumiem ilgtermiņa un lojālu attiecību veidošanā ar klientiem. Lai nodrošinātu klientu apkalpošanas kvalitātes augstu līmeni, *Latvenergo* koncerns sadarbībā ar sociālisko pētījumu aģentūrām regulāri veic klientu apmierinātības un lojalitātes pētījumus. Šie pētījumi nodrošina iespēju:

- identificēt attīstāmos un pilnveidojamos pakalpojumu un apkalpošanas virzienus;
- veikt koncerna pakalpojumu un komunikācijas kanālu salīdzinājumu ar vietējiem un starptautiskiem rādītājiem;
- salīdzināt klientu apmierinātības indeksu un aspektus ar iepriekšējiem periodiem.

Klientu apmierinātības līmenis tiek novērtēts dažādos aspektos. Tie ir kopējā apmierinātība ar uzņēmumu, tā pakalpojumiem, apkalpošanu, norēķinu iespējām, informācijas pieejamību un saturu. Klientu apmierinātība un lojalitāte tiek izvērtēta māsaimniecību un uzņēmumu segmentos (skatīt indikatoru G4-PR5).

Klientu datu drošība

Latvenergo koncerna rīcībā ir plašas klientu datu bāzes, kuru apstrāde un uzturēšana notiek atbilstoši valsts normatīvo aktu prasībām par datu drošību un konfidencialitātes ievērošanu. Klientu apkalpošanas procesi ir pielāgoti, lai nodrošinātu datu konfidencialitāti. Datu drošības un aizsardzības apsvērumi ir ievēroti arī klientu portālā, klientu apkalpošanā, kā arī īstenojot tiešās komunikācijas aktivitātes ar klientiem. Informācija par klientu datu privātuma ievērošanu ir pieejama indikatorā G4-PR8.

Pakalpojumu pieejamība

Lai nodrošinātu *Latvenergo* koncerna pakalpojumu saprotamību un ērtu klientu servisa pieejamību pēc iespējas plašākam klientu lokam, piedāvājam:

- klientu apkalpošanu pa tālruni, elektroniski un klātienē nodrošina arī krievu un angļu valodā;
- interneta vietnēs www.latvenergo.lv, www.sadalestikls.lv un klientu pašapkalpošanās portālos elektrum.lv, elektrum.ee un elektrum.lt klientiem pieejama informācija ne tikai attiecīgās valsts valodā, bet arī krievu un angļu valodā. Savukārt interneta vietne www.let.lv ir pieejama latviešu un angļu valodā;

- klientu apkalpošanas centros izplatītie informatīvie un reklāmas materiāli par uzņēmuma pakalpojumiem pieejami arī krievu valodā;
- klientu apkalpošanas kanālos pieejami arī klientu tiešā pasta sūtījumu un līgumu tulkojumi krievu valodā.

Klientu apkalpošanas centros ir nodrošināta pieeja klientiem ar kustību ierobežojumiem un ratīnkrēslos. Savukārt klientiem ar bērniem un grūtniecēm ir izveidota atsevišķa rinda, lai samazinātu šai grupai rindā gaidīšanas laiku.

Godīga komunikācija ar klientu

Latvenergo koncerns komunikācijā ar klientiem mārketinga un sponsorēšanas aktivitātēs nodrošina informācijas atbilstību ne tikai Latvijas un ES tiesību aktiem un godīgas konkurences standartiem, bet arī koncerna iekšēji definētām politikām. Nozīmīgākie iekšējie dokumenti ir koncerna Ētikas kodekss, Zīmolvadības politika un Korporatīvās sociālās atbildības politika. *Latvenergo* koncerna un tajā ietilpstošo zīmolu komunikācija vienmēr tiek veikta atbilstoši koncerna un zīmola vērtībām.

Elektroenerģijas sadales pakalpojuma kvalitāte

AS „Sadales tīkls” ir lielākais sadales sistēmas operators Latvijā un nodrošina pakalpojumu aptuveni 99 % Latvijas teritorijas. AS „Sadales tīkls” darbības pamatā ir kvalitatīvu un drošu elektroenerģijas piegādes pakalpojumu nodrošināšana Latvijas iedzīvotājiem.

Rūpējoties par sniegto pakalpojumu maksimālas kvalitātes nodrošināšanu, AS „Sadales tīkls” pastāvīgi pilnveido ar klientu apkalpošanu saistītos procesus. Gadījumā, ja tiek konstatēta noteiktajām kvalitātes prasībām neatbilstoša elektroenerģijas piegādes pakalpojumu sniegšana, klientam kompensē radušos zaudējumus.

Primārie elektroenerģijas piegādes kvalitāti raksturojošie rādītāji, kurus AS „Sadales tīkls” detalizēti analizē, ir vidējais elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaits un ilgums. Šos rādītājus aprēķina pēc piegādes pārtraukumu skaita (SAIFI) un ilguma minūtēs (SAIDI) vienam klientam gada laikā (skatīt indikatorus EU28 un EU29).

Elektroenerģijas piegādes pārtraukumu rādītāji dalās plānotajos un neplānotajos. Plānotie piegādes pārtraukumi ir saistīti ar plānveida tīkla uzturēšanas remontdarbiem un tā izbūvi. Savukārt neplānoto piegādes

pārtraukumu skaitu nosaka esošo elektrotīklu vēsturiski tehniskais risinājums un nelabvēlīgo dabas apstākļu (vētras, snieglauzes, plūdi u. c.) radītie bojājumi, kā arī trešo personu radīti bojājumi un zādzības. Neplānoto atslēgumu radīto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu ilguma samazināšanai 2016. gadā turpināti šādi darbi:

- vīdsprieguma gaisvadu elektrolīnijas mežainās teritorijās pārbūvētas par kabeļu līnijām kopumā 208 km garumā;
- veikti elektrolīniju uzturēšanas un trašu tīrīšanas darbi 6 677 km garumā;
- izbūvēti 269 attālināti vadāmi slēdži, nodalot elektrolīnijas blīvi apdzīvotās vietās un mežainās lauku teritorijās, kā arī nomainīti tehniski un morāli novecojoši slēdži ar jaunāko tehnoloģiju slēdžiem.

Arī turpmākajos gados plānots veikt preventīvus pasākumus elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaita un ilguma samazināšanai. Šim nolūkam paredzēts turpināt jaunu kabeļu līniju izbūvi, veikt elektrolīniju trašu tīrīšanu, kā arī ieviest jaunus tehniskos risinājumus un uzlabot esošos procesus. Ziemas mēnešos plānota pakāpeniska atslēguma laika samazināšana plānoto darbu izpildei maksimāli līdz 5 stundām. Tāpat tiks sekmēta zemsprieguma elektroietaisēs plānoto atslēgumu veikšana bez pakalpojuma atslēgšanas klientam.

Elektroenerģijas sadales pakalpojuma drošība

Drošu enerģijas pakalpojumu nodrošināšana ir AS „Sadales tīkls” prioritāte. Nelaimes gadījumi AS „Sadales tīkls” elektroietaisēs visbiežāk ir saistīti ar trešo personu neuzmanīgu rīcību, neievērojot Aizsargjoslu likumā noteiktos ierobežojumus saimnieciskās darbības veikšanai un pieskaroties 20 kV elektrolīniju vadiem ar tehniku. Informācija par nelaimes gadījumu skaitu un veidiem ir pieejama indikatorā EU25. Lai mazinātu elektrotraumu un negadījumu skaitu, AS „Sadales tīkls” veic dažādas izglītojošas aktivitātes – organizē nodarības skolās un izglītojošās iestādēs, veic izglītojošo darbu elektrodrošības tematam veltītos pasākumos traktortehnikas un lauksaimniecības darbību uzraugošajās institūcijās u. c. Šo pasākumu ietvaros AS „Sadales tīkls” darbinieki savās lekcijās izskaidro elektrības bīstamības būtību un rīcību negadījumu situācijās. Tāpat, lai aktualizētu elektrodrošības jautājumus virtuālajā vidē, portālā draugiem.lv ir izveidota interneta vietne „Elektrodrošība”, kā arī AS „Sadales tīkls” mājaslapā www.sadalestikls.lv ir sadaļa „Elektrodrošība”.

G4-PR5 Klientu apmierinātības aptauju rezultāti

Elektroenerģijas tirdzniecība

Klientu apmierinātības līmenis tiek mērīts ar klientu apmierinātības indeksa palīdzību 6 ballu sistēmā. 2016. gadā klientu apmierinātības līmenis, salīdzinot ar šo rādītāju iepriekšējā gadā, ir nedaudz samazinājies gan mājsaimniecību, gan uzņēmumu segmentā. Klientu apmierinātības līmeņa samazināšanos ietekmēja 2016. gada

1. augustā spēkā stājušies līdzsvarotie sadales tarifi. Aspekti, kurus mājsaimniecības novērtējušas visaugstāk, ir skaitītāja rādījumu nodošanas ērtums, norēķinu iespējas kopumā un klientu portāls *elektrum.lv*. Uzņēmumi savukārt augstāko apmierinātības novērtējumu snieguši par problēmsituāciju risinājumu, klientu apkalpošanas darbiniekiem, klientu portālu *elektrum.lv* un norēķinu iespējām. 2016. gadā samazinājies

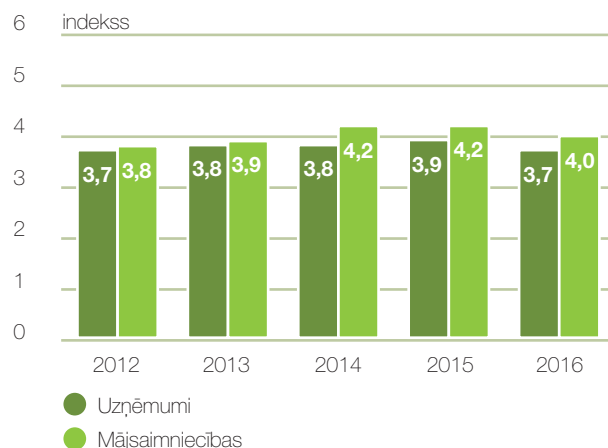
rekomendēšanas rādītājs (*NPS* – *net promoters score*) no +16 iepriekšējā gadā uz –10 mājsaimniecībām un no –1 uz –28 uzņēmumiem. Klientu apmierinātības līmeņa kritums korelē arī ar lojalitātes indeksa samazināšanos 2016. gadā.

Sadales pakalpojumi

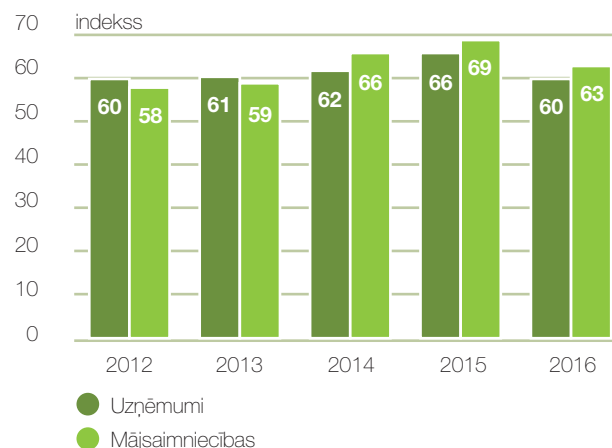
2016. gada kopējais klientu apmierinātības indekss sadales pakalpojumiem ir 61 indeksa punkts. Tas

salīdzinājumā ar 2015. gada pētījuma rezultātu nav būtiski mainījies un vērtējams kā vidēji augsts. 2016. gadā mājsaimniecību un uzņēmumu rādītājs sasniedz vienādu vērtējumu. Jāatzīmē, ka indeksa rādītājam uzņēmumu grupā kopš indeksa ieviešanas 2014. gadā ir tendence mēreni palielināties.

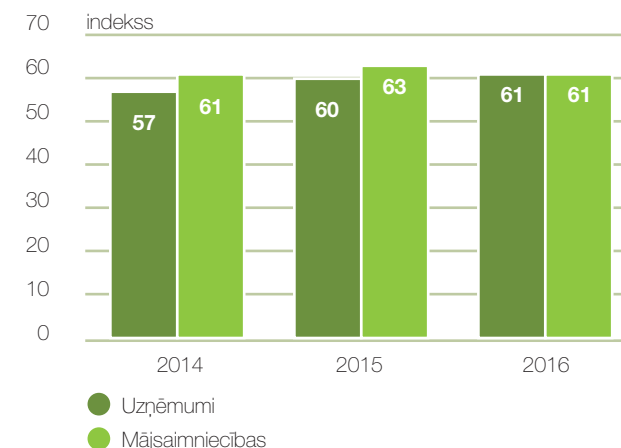
Latvenergo klientu apmierinātības indekss uzņēmumiem un mājsaimniecībām Latvijā (2012–2016)

Latvenergo klientu lojalitātes indekss uzņēmumiem un mājsaimniecībām Latvijā (2012–2016)

AS „Sadales tīkls” klientu apmierinātības indekss uzņēmumiem un mājsaimniecībām (2014–2016)

G4-PR7 Normatīvo aktu un brīvprātīgo mārketinga komunikācijas kodeksu neatbilstību kopējais skaits, t. sk. reklamēšana, produktu popularizēšana un sponsorēšana dalījumā pēc iznākuma

2016. gadā nav konstatēts neviens gadījums, kad *Latvenergo* koncerna mārketinga aktivitātes

būtu neatbilstošas tiesiskajam regulējumam vai brīvprātīgu aktu noteikumiem.

G4-PR8 Pamatotu sūdzību kopskaits par klientu privātuma pārkāpumiem un klientu datu pazaudēšanu

2016. gadā reģistrētas divas pamatotas (2015. gadā – 5) un divas nepamatotas (2015. gadā – 6) sūdzības par klientu datu privātuma iespējamiem pārkāpumiem. Pēc sūdzību

saņemšanas kļūdas klientu datu apstrādē tika nekavējoties novērstas. Visas iesūtītās sūdzības saņemtas no klientiem, kuru kopumā ir vairāk nekā 850 tūkstoši.

G4-PR9 Būtiskie sodi par ražojumu un pakalpojumu nodrošināšanas un izmantošanas neatbilstību normatīvajiem aktiem naudas izteiksmē

2016. gadā atbildība par elektroierīču bojājumiem, kas saistīti ar traucējumiem sadales sistēmas elektrotīklos, izmaksāta 48 gadījumos par kopējo

summu 24,1 tūkstotus EUR. Savukārt 131 klienta objektam piemērots pazemināts elektroenerģijas sadales tarifs par neatbilstošu sprieguma kvalitāti.

Atbildība par elektroierīču bojājumiem, kas saistīti ar traucējumiem sadales sistēmas elektrotīklos (2012–2016)

Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Izmaksu gadījumi skaits	83	97	71	66	48
Izmaksu summa tūkst. EUR	20,0	43,3	31,3	23,0	24,1

Objektu skaits, kam piemērots pazemināts elektroenerģijas sadales tarifs par neatbilstošu sprieguma kvalitāti (2012–2016)

Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Objekti skaits	38	72	156	163	131

EU25 Nelaiemes un letālu gadījumu skaits trešajām personām, t. sk. juridiskie spriedumi, tiesvedības procesu atrisinājumi un procesā esošas tiesvedības, saistībā ar uzņēmuma īpašumu

2016. gadā elektrotraumas lietotāju elektroietaisēs guvuši 56 cilvēki, tajā skaitā 15 bērni. 2016. gadā ir notikuši trīs nelaimes gadījumi, kas saistīti ar trešo personu nokļūšanu zem sprieguma. Visi

gadījumi saistīti ar makšķeres kāta pieskaršanos elektrolīnijām. 2016. gadā nav notikuši letāli nelaimes gadījumi. Apskatāmajā periodā nav bijuši tiesvedības gadījumi.

Nelaiemes gadījumu skaits trešajām personām (2012–2016)

Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Letāli skaits	4	2	0	2	0
Smagi skaits	1	1	1	0	1
Nav smagi skaits	3	6	2	5	2
KOPĀ	8	9	3	7	3

EU26 Iedzīvotāju, kam netiek piegādāts sadales sistēmas pakalpojums, īpatsvars sadales licenču zonā

Elektroenerģijas sadales licencē noteiktā darbības zona aptver 99 % no Latvijas valsts teritorijas. Elektroenerģijas sadales pakalpojums tiek nodrošināts aptuveni 828 tūkstošiem klientu.

Licencē noteiktajā darbības zonā ar elektroenerģijas sadales pakalpojumu tiek apgādātas visas māsaimniecības, kas ir noslēgušas līgumu par elektroenerģijas piegādi.

EU28 Elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaits (SAIFI) un ilgums (SAIDI)

EU29 *Latvenergo* koncerna mērķtiecīgas investīcijas sadales darbības segmentā ir veicinājušas elektroenerģijas piegādes pārtraukuma biežuma (SAIFI) un ilguma (SAIDI) samazinājumu pēdējo piecu gadu laikā. Samazinājumu ir veicinājuši arī elektrotīklu, kuriem ir augsta pārtraukuma ietekme uz klientu elektroapgādi, atjaunošana un elektrolīniju trašu tīrīšana.

2016. gadā ir izpildīts SAIDI indeksa samazināšanas mērķis, kas bija noteikts līdz 350 minūtēm. 2016. gadā uzņēmums turpināja palielināt apjoma īpatsvaru darbiem, kas veikti, neatslēdzot spriegumu patērētājiem.

Elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaita indekss (2012–2016)

Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Neplānotie: dabas apstākļi (masveida bojājumi) skaits	0,5	0,6	0,4	0,2	0,2
Neplānotie: bojājumi (t. sk. trešo personu radītie) skaits	3,4	2,9	2,4	2,1	2,2
Plānotie: tīklu uzturēšana un atjaunošana skaits	0,9	1,0	1,0	0,8	0,7
Vidējais elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaita indekss (SAIFI) KOPĀ skaits	4,8	4,5	3,8	3,2	3,1

Elektroenerģijas piegādes pārtraukuma ilguma indekss (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Neplānotie: dabas apstākļi (masveida bojājumi)	min.	116	149	57	18	26
Neplānotie: bojājumi (t. sk. trešo personu radītie)	min.	255	192	153	126	104
Plānotie: tīklu uzturēšana un atjaunošana	min.	265	280	256	206	156
Vidējais elektroenerģijas piegādes pārtraukuma ilguma indekss (SAIDI) KOPĀ	min.	636	621	466	350	286

2.4. Vides aizsardzība

Vadības pieeja

Latvenergo koncerns izprot vides aizsardzības jomas nozīmi koncerna ilgtspējīgā attīstībā un ievieš vides aizsardzības pamatprincipus visās koncerna darbībās. Turpinot līdzšinējos sasniegumus vides jomā, Latvenergo koncerns 2017.–2022. gada stratēģijā kā vienu no darbības prioritātēm izvirza vides aizsardzību enerģijas ražošanas un piegādes procesos.

leviestā energopārvaldība – vēl viens solis
resursu efektīvākas izmantošanas virzienā

Vides politika

Latvenergo koncerna pamatprincipi vides jautājumos ir noteikti Vides politikā. Viens no prioritāriem Vides politikas jautājumiem ir ietekmes uz klimata pārmaiņām samazināšana atbilstoši Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas iniciatīvām un lēmumiem. Vides politikas pamatprincipi, kas raksturo koncerna vides filozofiju un attieksmi pret apkārtējo vidi, ir:

- efektīvi pārvaldīt vides risku visās Latvenergo koncerna darbības sfērās;
- samazināt piesārņojošo vielu emisiju vidē un koncerna ietekmi uz klimata pārmaiņām;
- efektīvi izmantot dabas resursus;
- rūpēties par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu;
- plānojot attīstību, izvērtēt investīciju projektu ietekmi uz vidi, kā arī minimizēt kaitējumu videi;
- regulāri un atklāti informēt sabiedrību un ieinteresētās puses par aktivitātēm vides jomā;
- rīkoties videi draudzīgi un aicināt uz to arī sadarbības partnerus un sabiedrību;
- veicināt zaļā iepirkuma pamatprincipu iekļaušanu iepirkuma procedūrās.

Efektīvs un videi draudzīgs energoresursu patēriņš

Efektīvai resursu izmantošanai tiek pievērsta arvien lielāka nozīme gan valsts, gan arī Eiropas līmenī. To īpaši veicina ES energoefektivitātes direktīvas prasību īstenošana un apņemšanās ES līmenī samazināt primāro energoresursu patēriņu līdz 2020. gadam par 20 %, kas ir nopietns izaicinājums enerģētikas nozarei.

Latvenergo koncerns lepojas ar sasniegumiem enerģijas ražošanā no atjaunīgajiem energoresursiem un mērķtiecīgi ieviestām videi draudzīgām tehnoloģijām. 2016. gadā vairāk nekā puse Latvenergo koncerna saražotās elektroenerģijas ir iegūta, izmantojot atjaunīgos energoresursus, savukārt pārējā elektroenerģija saražota galvenokārt koģenerācijas stacijās, kas izmanto videi draudzīgāko fosilo kurināmo – dabasgāzi. Arī nākotnē Latvenergo koncerns plāno veikt investīciju projektus ne vien tehnoloģiskiem uzlabojumiem, bet arī ražošanas procesu un objektu ietekmes uz vidi samazināšanai.

2016. gada vasarā Liepājas ražotnes, popularizējot zaļo domāšanu un atjaunīgo energoresursu izmantošanu, siltumenerģijas ražošanai sākušas izmantot arī Saules starojumu, ko nodrošina vienā no katlumājām uzstādītie saules kolektori. Patlaban uzstādītās solārās sistēmas jauda ir neliela – 15 kW. Tā vasaras periodā spēj ar karsto ūdeni nodrošināt blakus esošo bērnudārzu un divas daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas. Perspektīvā Liepājas ražotnes vērtēs iespēju izveidot plašāku saules kolektoru parku, tādējādi būtiski paaugstinot zaļās siltumenerģijas apjomu.

Efektīvu un modernu tehnoloģiju izmantošana ir viens no galvenajiem veidiem, kā ietaupīt resursus un samazināt emisijas apjomu. Rīgas TEC ir augsti efektīvas enerģijas ražotnes, kurās energoresursu patēriņa un CO₂ un citu kaitīgo vielu emisijas apjoms atmosfērā ir samazināts līdz minimumam.

Viens no termoelektrostaciju raksturojošiem rādītājiem ir kurināmā izmantošanas koeficients. Latvenergo koncerna termoelektrostaciju rekonstruētajās iekārtās šis koeficients (bruto) koģenerācijas režīmā ir robežās no 80 % līdz 91 %, savukārt kondensācijas režīmā vidēji

Vides aizsardzības aspekti būtiskuma matricā*

*skatīt sadaļu 1.9. „Būtiskāko aspektu noteikšana”

51 %. Ražojot enerģiju koģenerācijas režīmā, tiek iegūts primāro energoresursu ietaupījums attiecībā pret to, kāds būtu, ja iekārta darbotos kondensācijas režīmā. 2016. gadā, izmantojot koģenerācijas potenciālu, ir iegūts primāro energoresursu ietaupījums 27 % (Rīgas TEC-1) un 19 % (Rīgas TEC-2) apjomā.

Akcentējot TEC-2 rekonstrukcijas projektā sasniegtos vides ieguvumus, Latvenergo koncerns ir iesaistījies EK iniciatīvā, kuras ietvaros tiek apkopoti Eiropas “veiksmes stāsti” rūpniecisko emisiju samazināšanas jomā.

Atbilstība vides aizsardzības prasībām

Vides normatīvo aktu prasību izpildes nodrošināšanai Latvenergo koncerns aktīvi sadarbojas ar valsts vides institūcijām. Koncerns valsts institūcijām sniedz ar vides aizsardzību saistīto informāciju, ievērojot nosacījumus par piesārņojošām darbībām noteiktos ierobežojumus, kā arī konsultējas par vides aizsardzības jautājumiem.

Gaisa piesārņojums

Siltumnīcefekta gāzu izraisītās klimata pārmaiņas ir viena no aktuālākajām globālajām vides problēmām. *Latvenergo* koncerna iekārtu modernizācija, aizstājot vecās, mazāk efektīvās iekārtas ar tādām, kas atbilst labākajiem tehniskajiem paņēmieniem, ir nozīmīgs ieguldījums klimata pārmaiņu samazināšanā un izvirzīto mērķu sasniegšanā.

2016. gadā ES institūcijas turpina normatīvo aktu izstrādi un pilnveidi klimata un enerģētikas jomā plānošanas periodam, kas sāksies pēc 2020. gada. Virzībā uz CO₂ emisijas samazināšanu ir gaidāmas pārmaiņas ES Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ES ETS) darbībā. *Latvenergo* koncerns sagaida, ka jauno normatīvo aktu izstrāde un ieviešana ES ETS dalībniekiem radīs taisnīgus un vienlīdzīgus nosacījumus, kā arī emisijas kvotu cenas atspoguļos efektīvu un videi draudzīgu tehnoloģiju priekšrocības enerģijas tirgū.

Bioloģiskā daudzveidība

Latvenergo koncerna rūpes par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un darbības ietekmes mazināšanu ir viens no koncerna Vides politikas pamatprincipiem. Savā darbībā koncerns plāno un veic pasākumus, kas vērsti uz bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu. Galvenie virzieni šajā jomā ir putnu aizsardzība un zivju resursu atjaunošana.

Vides pārvaldība un energoefektivitāte

Latvenergo koncerna spēju pilnveidoties un uzlabot vides sniegumu apliecina atbilstoši ISO 14001 standarta prasībām ieviestā un sertificētā vides pārvaldības sistēma. 2016. gadā koncerna Vides pārvaldības sistēma sertificēta atbilstoši jaunākajai standarta versijai (2015).

2016. gadā stājās spēkā jaunais Energoefektivitātes likums, kurā integrētas ES energoefektivitātes politikas pamatnostādnes un normatīvo aktu prasības. Viens no energoefektivitātes prasību

elementiem ir pienākums lielajiem uzņēmumiem veikt energoauditu un plānot energoefektivitātes pasākumus. *Latvenergo* koncerna darbība arī līdz šim bija vērsta uz efektīvu energoresursu izmantošanu sertificētās vides pārvaldības sistēmas ietvaros. 2016. gadā *Latvenergo* koncerns turpina pilnveidoties, ieviešot un sertificējot energopārvaldības sistēmu AS „Latvenergo” atbilstoši ISO 50001 standartam. Šis sertifikāts apliecina, ka īstenojam pareizu taktiku energoefektivitātes uzlabošanā, un vienlaikus tas ir pienākums arī turpmāk izvirzīt un sasniegt energoefektivitātes mērķus. Savukārt, lai pildītu energoefektivitātes prasības, AS „Sadales tīkls” energopārvaldības principi ir iekļauti sertificētajā vides pārvaldības sistēmā.

2016. gadā *Latvenergo* koncerns apstiprina *Zaļā* iepirkuma vadlīnijas, veicinot plašāku vides aizsardzības kritēriju integrēšanu iepirkuma procedūrās.

G4-EN1 Izmantoto materiālu masa vai apjoms un organizācijas enerģijas patēriņš

G4-EN3 *Latvenergo* koncerns elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai izmanto atjaunīgos energoresursus – ūdeni, vēju un koksni, kā arī fosilo kurināmo – galvenokārt dabasgāzi un nelielos daudzumos dīzeldegvielu. 2016. gadā atjaunīgie energoresursi veido 32 % no kopējā energoresursu patēriņa. Pārējo energoresursu patēriņu veido fosilais kurināmais.

Elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai ir atšķirīga primāro energoresursu patēriņa proporcija starp atjaunīgajiem un fosilajiem energoresursiem. Elektroenerģijas ražošanai 2016. gadā 45 % no primārā energoresursu patēriņa veido atjaunīgie energoresursi, bet 54 % veido videi draudzīgs fosilais kurināmais – dabasgāze. Lielo atjaunīgo energoresursu īpatnību galvenokārt nodrošina elektroenerģijas izstrāde Daugavas HES. Savukārt siltumenerģijas ražošanai atjaunīgie energoresursi veido 6 % no kopējā primāro energoresursu patēriņa. Koksni siltumenerģijas ražošanā izmanto Ķeguma katlumājā, kā arī Liepājas ražotnēs – biomasas koģenerācijas stacijā un biomasas katlumājā.

Atjaunīgo energoresursu īpatnību kopējā energoresursu patēriņā gada griezumā ietekmē

izstrādātās enerģijas apjoms, ko savukārt ietekmē hidroloģiskie apstākļi un tirgus faktori (skatīt sadaļu 1.10.1. „Ražošana un tirdzniecība”).

2016. gadā saražotās elektroenerģijas daudzums, izmantojot atjaunīgos energoresursus (ūdens, vējš, koksne), ir 2 469 GWh, bet 2 238 GWh saražotas, izmantojot dabasgāzi.

Saražotās siltumenerģijas daudzums, izmantojot dabasgāzi un nelielā apjomā dīzeldegvielu, ir 2 507 GWh jeb 93 %. Savukārt 177 GWh jeb 7 % no kopējā *Latvenergo* koncernā saražotā siltumenerģijas apjoma – izmantojot koksni (šķeldu).

Enerģijas patēriņš 2016. gadā ražošanas procesu nodrošināšanai (pašpatēriņš) ir 162 GWh.

2016. gadā transporta vajadzībām izmantotais degvielas daudzums: benzīns – 1 297 tūkstoši litru, dīzeldegviela – 2 451 tūkstoši litru.

Energoresursu uzskaitē un aprēķins tiek veikts, pamatojoties uz nepārtrauktiem mērījumiem vai atbilstoši kurināmā piegādātāja dokumentācijai un iekšējai uzskaitē, kā arī atbilstoši Latvijas normatīvajos aktos, siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujās un ES noteiktajām prasībām.

Primāro energoresursu patēriņš (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Ūdens, vējš*	TJ	13 072	10 278	6 946	6 511	8 834
Dabaszgāze	TJ	17 364	20 168	17 459	19 194	20 185
Koksne	TJ	147	522	718	693	759
Dīzeldegviela	TJ	1	1	6	2	1

* resursu daudzums novērtēts kā ar šiem resursiem saražotās enerģijas daudzums (3,6 GJ = 1 MWh).

Primāro energoresursu patēriņš elektroenerģijas ražošanai (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Ūdens, vējš*	TJ	13 072	10 278	6 946	6 511	8 834
Dabaszgāze	TJ	6 746	10 253	8 391	10 910	10 583
Koksne	TJ	14	59	173	181	193

* resursu daudzums novērtēts kā ar šiem resursiem saražotās enerģijas daudzums (3,6 GJ = 1 MWh).

Primāro energoresursu patēriņš siltumenerģijas ražošanai (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Dabasgāze	TJ	10 618	9 915	9 068	8 284	9 602
Koksne	TJ	133	463	545	512	566
Dīzeldegviela	TJ	1	1	6	2	1

G4-EN8 Kopējais ūdens patēriņš pēc avota veida

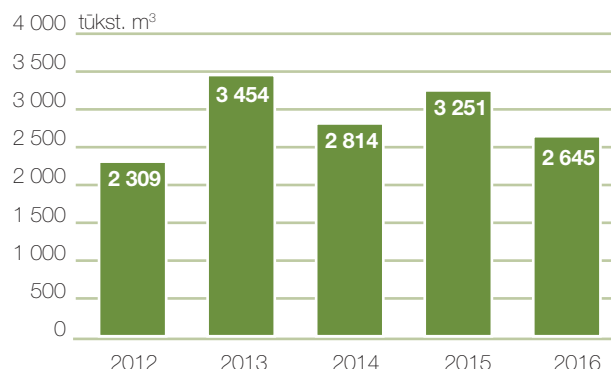
Latvenergo koncerns ūdens resursus izmanto galvenokārt ražošanas procesu nodrošināšanai. Salīdzinoši neliels ūdens daudzums tiek patērēts citām saimnieciskām vajadzībām, kā arī ārējo lietotāju ūdensapgādei.

Latvenergo koncerna ūdens patēriņa bilance ietver virszemes, pazemes un ūdensvadu ūdeni. 2016. gadā darbības nodrošināšanai patērēti 2 645 tūkstoši kubikmetru (m³) ūdens, t. sk. 2 410 tūkstoši m³ virszemes ūdens, 145 tūkstoši m³ pazemes ūdens un 90 tūkstoši m³ ūdensvadu ūdens.

Lielākais virszemes ūdens resursu patērētājs ir Rīgas TEC-2, kas ražošanas vajadzībām 2016. gadā ir patērējis 2 404 tūkstošus m³ ūdens (2015. gadā – 3 047 tūkstošus m³), kas ir 91 % no kopējā patēriņa. Lielākā daļa no šī apjoma, t. i., 2 082 tūkstoši m³, ir dzesēšanas ūdens. Rīgas TEC ūdens resursu patēriņu galvenokārt ietekmē ražošanas iekārtu darbības režīmi un izstrādātās enerģijas daudzums.

Lielākais pazemes ūdens patērētājs ir Rīgas TEC-1, kas siltumtīklu piebarošanas ūdens sagatavošanai ir izlietojis 63 tūkstošus m³ pazemes ūdens.

Ūdens resursu patēriņš (2012–2016)

G4-EN12 Darbību, produktu un pakalpojumu būtiska ietekme uz bioloģisko daudzveidību

Putnu aizsardzība

Putnu aizsardzības un izpētes jautājumos *Latvenergo* koncerns sadarbojas ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību (LOB). Īpašu uzmanību *Latvenergo* koncerns pievērš baltā stārķa aizsardzības jautājumiem. Jau sesto gadu *Latvenergo* koncerns kopā ar LOB īsteno projektu *Baltā stārķa monitorings* ar mērķi iegūt informāciju par šo putnu populāciju Latvijā. Latvijā ligzdo vismaz 12 000 balto stārķu pāru. Visbiežāk par ligzdas būvēšanas vietu šie putni izvēlas elektrolīniju balstus. 2016. gadā uz elektrolīniju balstiem Latvijā atradās 9 688 baltā stārķa ligzdas. Lai izpildītu elektroenerģijas piegādes drošības nosacījumus un samazinātu balto stārķu bojāeju elektrolīnijās, 2016. gadā, saskaņojot ar vides institūcijām, no elektrolīniju balstiem noņemtas 1 065 potenciāli bīstamas ligzdas. Stārķu ligzdošanas periodā putnus traucē tikai retos gadījumos, ja tiek

apdraudēta energoapgādes un sabiedrības drošība.

Zivju resursu atjaunošana un Daugavas krastu stiprināšana

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām *Latvenergo* koncerns ik gadu veic maksājumus zivju resursu atjaunošanai Daugavas baseinā un Daugavas krastu nostiprināšanai un inženieraizsardzības būvju uzturēšanai. 2016. gadā šajās programmās veikti maksājumi attiecīgi 1 035,5 tūkstoši EUR un 1 452,3 tūkstoši EUR. 2017. gada sākumā stājās spēkā izmaiņas normatīvajos aktos attiecībā uz Daugavas krastu stiprināšanas izdevumu segšanu. Turpmāk šie izdevumi tiks segti no dabas resursu nodokļa par elektroenerģijas ražošanai HES izmantoto ūdeni.

Zivju resursu atjaunošanas izdevumi tiek novirzīti zivju populāciju mākslīgai atražošanai, tādējādi

minimizējot Daugavas HES radīto ietekmi uz tām. 2016. gadā Daugavas baseina zonā ielaisti 664,7 tūkstoši laša un taimiņa smolta mazuļu, 884,3 tūkstoši zandarta, sīgas un vimbas mazuļu, kā arī 5,8 miljoni līdakas un nēga kāpuru.

Latvenergo koncerns 2016. gadā turpina sadarbību ar biedrību „Mēs zivīm”. 2016. gada maijā Ķeguma HES un Rīgas HES ūdenskrātuvēs veikta 400 mākslīgo nārsta ligzdu izvietošana Daugavas baseinam raksturīgo zivju sugu atjaunošanas veicināšanai.

Papildu minētajiem zivju resursu atražošanas pasākumiem *Latvenergo* koncerns novērš zivju bojāeju ūdenslīmeņu pazemināšanas laikā, lai vasaras periodā veiktu nepieciešamos remontdarbus hidroelektrostacijās. Pazeminot Ķeguma HES ūdenskrātuves ūdens līmeni, tiek pielāgoti HES darbības režīmi, un sadarbībā ar „Mēs zivīm” organizēta atsegtu platību apsekošana.

Ceļotāzivju migrācijas un dabiskās atražošanas atjaunošanas iespēju izpēte Daugavas baseinā

Sadarbībā ar Latvijas un ārzemju ekspertiem turpinās 2013. gadā uzsāktā ceļotāzivju migrācijas un dabiskās atražošanas atjaunošanas iespēju izpēti Daugavas baseinā. 2016. gadā *Latvenergo* koncerns sadarbojās ar Zviedrijas zinātniekiem un energokompāniju pārstāvjiem, lai apzinātu ārzemju pieredzi un tālākos soļus, lai izvērtētu iespējas atjaunot ceļotāzivju dabisko atražošanas Daugavā. Projekta ietvaros organizēti informatīvie pasākumi un sāka sadarbība ar Ogres novada pašvaldību. 2017. gadā *Latvenergo* koncerns turpinās izpēti. Izpētes rezultāti tiks izmantoti, lai papildus esošajām aktivitātēm vērtētu un plānotu citus zinātniski pamatotus zivju resursu aizsardzības pasākumus Daugavā, veicinot zivju resursu dabisko atražošanu.

G4-EN15 Tiešo siltumnīcefekta gāzu emisija

Tiešo siltumnīcefekta gāzu emisijas apjomu *Latvenergo* koncernā nosaka kurināmā patēriņš, ko savukārt ietekmē koncernā izstrādātās enerģijas apjoms un ražotņu izvēlētie darbības režīmi. 2016. gadā *Latvenergo* koncerna sadedzināšanas iekārtas emitē 1 139 tūkstošus tonnu CO₂, kas ir par 61 tūkstoti tonnu vairāk nekā gadu iepriekš. (CO₂ emisiju apjomu uz vienu MWh skatīt G4-EN18 indikatorā.) CO₂ emisijas pieaugumu salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu nosaka par 9 % lielāka elektroenerģijas un par 11 % lielāka siltumenerģijas izstrāde Rīgas TEC.

Minētais koncerna CO₂ emisijas apjoms ietver emisiju gan no iekārtām, kas piedalās ES ETS (sadedzināšanas iekārtas ar nominālo ievadīto

siltuma jaudu virs 20 MW), gan no iekārtām, kas šajā sistēmā nepiedalās (9,8 tonnas CO₂). Tāpat CO₂ emisijas apjomā ir ietverts arī netiešais CO₂ emisijas apjoms, kas saistīts ar enerģijas ražošanas procesa nodrošināšanu.

CO₂ emisijas aprēķins tiek veikts atbilstoši Latvijas normatīvajos aktos, TEC-1 un TEC-2 siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujās un ES noteiktajām prasībām.

Papildus norādītajam apjomam *Latvenergo* koncernā CO₂ emisija rodas arī no transportā izmantotās degvielas. Autotransporta radīto CO₂ emisiju apjoms 2016. gadā ir 9,5 tūkstoši tonnu, kas ir aptuveni 1 % no kopējā emisiju daudzuma.

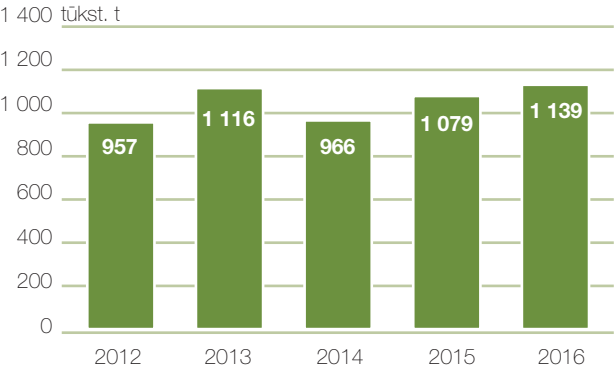
G4-EN18 Siltumnīcefekta gāzu emisijas intensitāte

Īpatnējie CO₂ emisijas rādītāji uz vienu saražoto elektroenerģijas vienību koncernā kopumā raksturo atjaunīgo energoresursu un fosilā kurināmā patēriņa sadalījumu un efektivitāti. Jo zemāki ir šie rādītāji, jo lielāks elektroenerģijas īpatsvars ir saražots no atjaunīgajiem energoresursiem un efektīvāk darbojušās Rīgas TEC iekārtas.

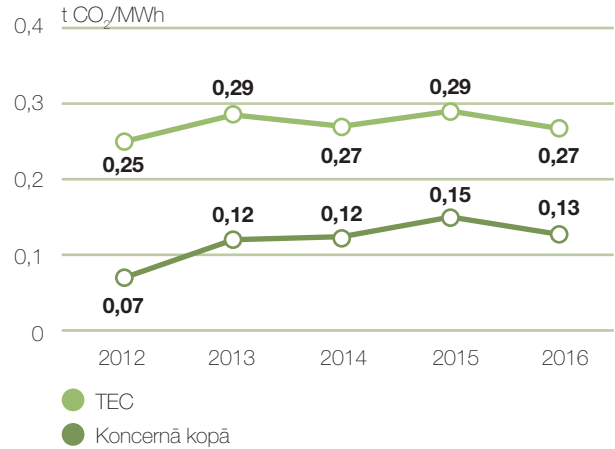
2016. gadā CO₂ emisija uz saražoto elektroenerģijas vienību ir 0,13 t CO₂/MWh, savukārt tikai Rīgas TEC ir 0,27 t CO₂/MWh. 2016. gadā koncerna kopējās CO₂ emisijas intensitātes samazinājumu, salīdzinot ar 2015. gadu, nosaka hidroelektrostacijās izstrādātās enerģijas pieaugums par 36 %, kā arī TEC-2 elektroenerģijas izstrādes samazinājums kondensācijas režīmā.

CO₂ emisija no sadedzināšanas iekārtām (2012–2016)

Īpatnējā CO₂ emisija (2012–2016)

G4-EN21 NO_x, SO_x un citas būtiskas emisijas gaisā

Kaitīgo vielu emisija atmosfērā ir tieši atkarīga no saražotās enerģijas apjoma, izmantotā kurināmā, tā izmantošanas efektivitātes un tehnoloģiju veida. *Latvenergo* koncerns elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai izmanto atjaunīgos energoresursus – ūdeni, vēju un koksni, kā arī fosilo kurināmo – galvenokārt dabasgāzi.

Dabasgāze ir viens no videi draudzīgākajiem fosilā kurināmā veidiem, ko *Latvenergo* koncernā izmanto gan termoelektrostacijās, gan arī, kur tas iespējams, mazajās katlumājās. Tomēr, sadedzinot dabasgāzi, bez oglekļa dioksīda atmosfērā tiek radīta arī kaitīga citu vielu emisija. Tie ir slāpekļa oksīdi (NO_x) un oglekļa monoksīds (CO).

Koksni izmanto koncerna katlumājās siltumenerģijas ražošanai un biokoģenerācijas stacijā Liepājā. Sadedzinot koksni, rodas NO_x, CO un cieto daļiņu emisija.

Kā avārijas kurināmais Rīgas TEC-1 un Rīgas TEC-2 ūdenssildāmajos katlos, kā arī vienā no Liepājas ražotnēm tiek izmantota dīzeļdegviela. Dedzinot dīzeļdegvielu, papildus tiek radīta nenožīmīga sēra dioksīda (SO₂) un cieto daļiņu emisija. Dīzeļdegvielas uzglabāšanas laikā rodas ogļūdeņražu emisija.

Emisijas daudzumi no sadedzināšanas iekārtām, kas atbilst rūpnieciskā piesāņojuma direktīvas nosacījumiem, tiek noteikti, pamatojoties uz nepārtraukto emisijas mērījumu rezultātiem. Mazo un vidējo sadedzināšanas iekārtu (ar ievadīto jaudu līdz 50 MW) emisiju nosaka, izmantojot normatīvajos aktos noteiktos emisijas faktorus.

2016. gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, piesāņojošo vielu emisijas pieaugumu ir veicinājis lielāks Rīgas TEC saražotās enerģijas apjoms, izmantojot dabasgāzi, kā arī pieaugusi koksnes izmantošana, galvenokārt Liepājas ražotnēs. 2016. gadā Rīgas TEC izstrādātais elektroenerģijas

NO_x, CO, SO₂ un citas emisijas (2012–2016)

Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
NO _x t	674	792	623	737	803
NO _x sadedzināšanas iekārtās kg/MWh	0,18	0,18	0,16	0,17	0,16
NO _x koncernā kopā kg/MWh	0,09	0,11	0,11	0,12	0,11
CO t	336	397	415	319	361
CO sadedzināšanas iekārtās kg/MWh	0,09	0,09	0,10	0,08	0,07
CO koncernā kopā kg/MWh	0,05	0,06	0,07	0,05	0,05
SO ₂ t	0	3	1	4	4
Citas* t	10	14	17	4	17

* ietverts cieto daļiņu un ogļūdeņražu emisijas apjoms.

daudzums ir lielākais pēdējo piecu gadu laikā.

Lai ierobežotu piesāņojošo vielu emisiju no sadedzināšanas iekārtām un ievērotu normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības, *Latvenergo* koncerns

veic piesāņojošo vielu monitoringu un uzskaiti, kā arī plāno un īsteno energoefektivitātes un vides aizsardzības pasākumus. Iekārtu modernizācija ir aktuāla gan no efektivitātes, gan no vides aizsardzības viedokļa.

G4-EN29 Būtisko sodu vērtība naudas izteiksmē un kopējais beznaudas sankciju skaits par neatbilstību vides aizsardzības normatīvajiem aktiem

2016. gadā *Latvenergo* koncerna objektos nav konstatēti vides aizsardzības prasību pārkāpumi.

2016. gadā koncernā veiktas vienpadsmit Latvijas Republikas VARAM Valsts vides dienesta plānveida

tematiskās pārbaudes. Pārbažu rezultātā par koncerna darbību nav saņemti būtiski aizrādījumi

vai sankcijas, kā arī nav maksātas soda naudas.

EU5 Piešķirto CO₂ emisijas kvotu sadalījums kvotu tirdzniecības sistēmā

2013. gadā sākās ES ETS trešais periods. Atšķirībā no iepriekšējās kārtības tas nosaka, ka emisijas kvotas bez maksas tiek piešķirtas tikai siltumenerģijas ražošanai. Piešķirto kvotu apjoms pakāpeniski samazinās līdz 2020. gadam, sasniedzot 30 % no nepieciešamā apjoma.

2016. gadam Rīgas TEC siltumenerģijas ražošanai ir piešķirtas 343 330 kvotas un Liepājas ražotnēm – 21 158 kvotas. Viena tonna CO₂ emisijas ir ekvivalenta 1 kvotai.

Piešķirtās CO₂ emisijas kvotas (2012–2016)

Mērv.	2012*	2013	2014	2015	2016
Rīgas TEC skaits	1 401 375	502 865	442 778	392 255	343 330
Liepājas enerģija skaits	111 023	36 536	29 025	29 855	21 158

* citi kvotu piešķiršanas principi.

2.5. Darbinieki un darba vide

Vadības pieeja

Latvenergo koncerna vadība apzinās, ka koncerna darbinieki ar viņu atšķirīgām kompetencēm un dažādību ir vērtība, kas dod iespēju uz vienu un to pašu raudzīties no dažādiem skatupunktiem un tā sasniegt labākus rezultātus.

Pieņemot un atbalstot dažādas intereses, vajadzības un spējas, koncernā tiek pilnveidotas ieviestās sistēmas tā, lai būtu lielāka elastība gan darbinieku attīstībā un iesaistē, gan piedāvātajās motivācijas programmās. Koncerns piesaista un attīsta vadītājus un līderus, kas spēs veicināt koncerna attīstību un nodrošināt to, ka darbinieku kompetences atbilst uzņēmuma mērķu sasniegšanai un nākotnes vajadzībām. Koncerna vadība 2016. gadā kā vienu no savām prioritātēm noteikusi darbinieku iesaisti, attīstību un inovācijas veicinošas vides veidošanu koncernā, kas ir pamats darbinieku un koncerna veiksmīgai izaugsmei nākotnē.

Darba vide veicina darbinieku iesaisti, attīstību un inovācijas

Latvenergo koncerna personāla vadības primārie uzdevumi ir pakārtoti stratēģijai un vērsti uz to, lai ikviena darbinieka rīcība atbilstu koncerna vērtībām – atbildībai, efektivitātei un atvērtībai. Latvenergo koncerns rūpējas par drošu, motivējošu un inovācijas veicinošu darba vidi, nodrošinot darbiniekiem iespēju iesaistīties koncerna procesos. Tādējādi tiek sekmēta informācijas apmaiņa, darbinieku attīstība, zināšanu pārmantojamība un sekmēts darba un personīgās dzīves līdzsvars.

Darbinieku iesaiste mērķu sasniegšanai

Darba sniegums un produktivitāte ir atkarīga no tā, vai darbinieki jūtas iesaistīti un piederīgi. Tādēļ, lai noskaidrotu darbinieku viedokli par dažādiem darba vidi veidojošiem faktoriem, tiek veiktas ikgadējās

anonīmās darbinieku aptaujas. 2016. gadā veiktās aptaujas dati rāda augstu dalības aktivitāti, un rezultāti apstiprina pozitīvo tendenci darbinieku iesaistes rādītājos. 2016. gadā 55,3 % no koncerna darbiniekiem piedalījās aptaujā. Iesaistes aspektu vidējais vērtējums ir augstāks nekā pirms gada, sasniedzot līdz šim augstāko novēroto rezultātu – 6,05 septiņu punktu skalā.

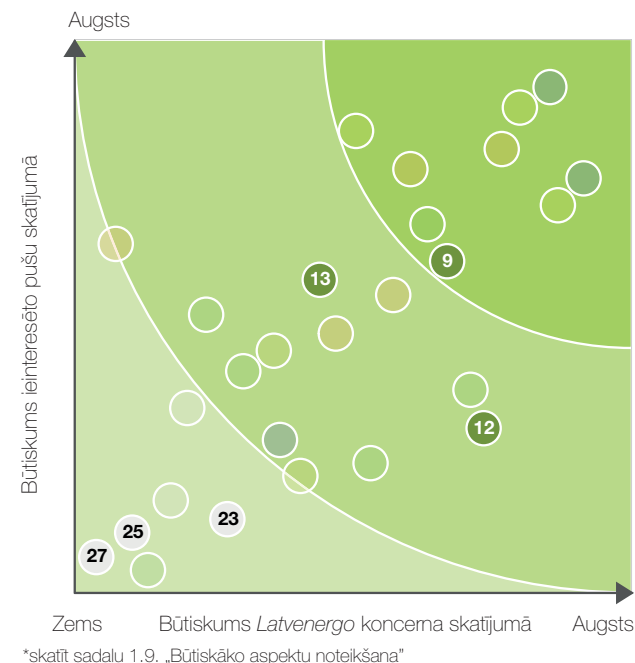
2016. gadā koncerns turpināja pilnveidot darbinieku pašapkalpošanās sistēmu, kas ir pieejama ikvienam darbiniekam gan darba vietā, gan ārpus tās. Šajā vidē tiek nodrošināta ātra un efektīva informācijas apmaiņa, kā arī:

- iespēja noteikt mērķus un dot uzdevumus;
- katram darbiniekam saprast un apzināties savu lomu koncerna kopējo mērķu sasniegšanā;
- sniegt atgriezenisko saiti uzdevumu izpildes kontrolē un darba rezultātu novērtēšanā.

2016. gadā tika aktualizēta Latvenergo koncerna atalgojuma politika. Tā veicina darbinieku iesaisti biznesa mērķu sasniegšanā, sasaistot atalgojumu ar darba izpildes rezultātiem, vienlaikus efektīvi un pamatoti izmantojot finanšu resursus. Atalgojuma politikā ir definēti atalgojuma noteikšanas pamatprincipi:

- atbalsts mērķu sasniegšanai – tiek veikots un uzturēts atalgojums, kas piesaista darbiniekus ar nepieciešamajām kompetencēm un veicina izcilu darbu īstermiņa un ilgtermiņa mērķu sasniegšanai;
- atbilstība darba izpildes rezultātiem – tiek veidota un uzturēta saikne starp atalgojumu un individuālajiem darba izpildes rezultātiem. Darbiniekam atalgojumu veido garantētā un mainīgā atalgojuma daļa;
- konkurētspēja un pamatots finanšu resursu izlietojums – tiek nodrošināts darba tirgū konkurētspējīgs atalgojums, efektīvi un pamatoti izmantojot kapitālsabiedrības finanšu resursus;
- vienlīdzīgas iespējas un taisnīgums – nosakot un saņemot atalgojumu, visiem darbiniekiem tiek nodrošinātas vienlīdzīgas iespējas un jebkāda veida diskriminācija netiek pieļauta.

Darbinieki un darba vides aspekti būtiskuma matricā*

Droša darba vide

Latvenergo koncernā drošas darba vides radīšanai tiek veltīta īpaša uzmanība. Veicot darba vides iekšējo uzraudzību un ievērojot Latvijas Republikas normatīvo aktu prasības, tiek izstrādāts ikgadējs darba aizsardzības pasākumu plāns, kas vērsts uz darbinieku drošas darba vides nodrošināšanu. Latvenergo koncerns kā atbildīgs darba devējs nodrošina darbiniekus ar viņu vajadzībām atbilstošām darba vietām, individuāliem aizsardzības līdzekļiem un tehniskajiem resursiem, kā arī veic darbinieku apmācību par darba aizsardzības jautājumiem un drošām darba metodēm. Esošā Arodveselības un darba drošuma pārvaldības sistēma, kas atbilst OHSAS 18001 prasībām, ļauj mērķtiecīgi mazināt uzņēmuma arodveselības un darba drošības riska veidus un īstenot atbilstošu politiku un mērķus, ievērojot normatīvās prasības.

Darba aizsardzības pasākumi tiek veikti ne tikai *Latvenergo* koncerna, bet arī pakalpojumu sniedzēju darbiniekiem. Koncernā tiek veikta visu darbuzņēmēju darbinieku instruktāža un apmācība drošai darba izpildei.

Latvenergo koncerns pastāvīgi pievērš uzmanību darbinieku viedoklim par darba vides drošību, un šis darbs turpinājās arī 2016. gadā. Pastiprinātu uzmanību tika veltīta klientu apkalpošanas darbinieku apmācībām par psihoemocionālo faktoru ietekmi uz viņu veselību un darba rezultātiem.

Darbinieku attīstība

Latvenergo koncerns rūpējas par darbinieku attīstību, lai nodrošinātu koncerna mērķu izpildi un attīstītu tās kompetences, kas būs nepieciešamas tuvākajā nākotnē. 2016. gadā tika pilnveidots stratēģisko kompetenču modelis, kas atbalsta inovāciju, nepārtrauktas mācīšanās un pašattīstības kultūras veidošanu koncernā. Strukturētai stratēģisko kompetenču attīstīšanai izveidota kompetenču vadības programma, kurā ietvertas četras jomas:

- vadītāju izaugsme;
- darbinieku izcilības veicināšana;
- zināšanu apmaiņas nodrošināšana;
- darbaudzinātāju attīstība.

Nemainīgi augstu darbinieki vērtē darba devēja sniegto iespēju pilnveidot profesionālās zināšanas un prasmes gan iekšējās, gan

ārējās mācībās (skatīt indikatoru G4-LA9). *Latvenergo* koncerns atbalsta dažādību mācību procesā, lai atrastu efektīvākās mācīšanās metodes. Tiek attīstīta e-mācību platforma, paplašinās informācijas tehnoloģiju lietojums iekšējo mācību un informācijas apmaiņas procesu nodrošināšanai.

Zināšanu pārmantojamība

Latvenergo koncerna darbības specifika nosaka, ka ilgtspējas nodrošināšanai būtiski ir uzkrāt un nodot zināšanas sabalansētas pēctecības nodrošināšanai. Koncerns veicina zināšanu uzkrāšanu un nodošanu kolēģiem, lielu uzmanību pievērš jaunu darbinieku apmācībai un savlaicīgai pēcteču sagatavošanai darba vietās, kur nepieciešamas specifiskas un unikālas tehniskās zināšanas.

Kā viena no prioritātēm zināšanu pārmantojamībā ir kvalitatīvas praktiskās apmācības sniegšana augstskolu un vidējo profesionālo izglītības iestāžu audzēkņiem, nodrošinot apmaksātas prakses vietas koncerna sabiedrībās. 2016. gadā *Latvenergo* koncerns nodrošināja apmaksātas prakses vietas 145 praktikantiem. *Latvenergo* koncernam ir izveidota sadarbība ar Latvijas izglītības iestādēm, tādējādi veicinot izglītību inženierzinātņu jomā un veicot sociāli atbildīgu darbu nākotnes darbaspēka attīstībā Latvijā kopumā. 2016. gadā uzsāka īpaša darbaudzinātāju apmācības programma, kas paredz visiem darbiniekiem, kuri vada praktisko apmācību, apgūt zināšanas un

prasmes darbaudzināšanas jomā, lai nodrošinātu vienotus praktiskās apmācības kvalitātes standartus visā koncernā. Koncernā tiek nodrošināta līdzsvarota paaudžu nomaiņa (skatīt indikatoru EU15).

Kvalitatīvas praktiskās apmācības nodrošināšana profesionālo skolu audzēkņiem un potenciālo darbinieku piesaiste ir aktuāla visās ES energokompānijās. Lai tiktu ieviesti vienoti praktiskās apmācības kvalitātes standarti ES līmenī, *Latvenergo* koncerns ir piedalījies atbilstoša ietvardokumenta izstrādē, kā arī pilnā mērā izpilda dokumentā noteiktos standartus.

Dažādības vadība

Latvenergo koncerns apzinās, ka darbinieku dažādība ir nevis šķērslis, bet iespēja raudzīties no dažādiem skatupunktiem un tādējādi sasniegt labākus rezultātus, tāpēc to integrē koncerna iekšējos procesos.

2016. gadā koncernā tika organizētas plašas diskusijas un veikts pētījums par paaudžu atšķirībām. Atbilstoši rezultātiem tika izdalītas vairākas jomas uzlabojumu veikšanai, lai veidotu motivējošu darba vidi, padarītu efektīvākus iekšējos procesus un turpinātu līdzsvarot darba un personīgo dzīvi, ņemot vērā dažādas darbinieku intereses. Pētījuma rezultāti tiek izmantoti darba organizācijas formu dažādošanai, mācīšanās kultūras veidošanai, karjeras plānošanai, darbinieku iesaistes veicināšanai, ņemot vērā paaudžu vērtības un prioritātes.

G4-10 Darbinieku skaits un Darba kopīgums

G4-11 *Latvenergo* koncerns nepārtraukti pilnveido procesus, lai nodrošinātu efektīvu darbinieku struktūru un optimālu darbinieku skaitu. 2016. gada beigās *Latvenergo* koncernā bija nodarbināts 4 131 darbinieks; skaits nav būtiski mainījies, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Darbinieku struktūrā ir salīdzinoši augsts vīriešu īpatsvars – 72 % no darbiniekiem ir vīrieši, 28 % – sievietes. Vīriešu īpatsvars saistīts ar nozares specifiku, kas nosaka augstu tehnisko profesiju skaitu.

Latvenergo koncernā vairumā gadījumu darba līgumi tiek slēgti uz pilnu darba laiku un nenoteiktu laiku. Nepilnu darba laiku 2016. gadā strādā 8 darbinieki jeb 0,2 % no kopējā darbinieku skaita (0,1 % no vīriešu kopskaita un 0,5 % no sieviešu kopskaita). Savukārt uz noteiktu laiku ir noslēgti

2 % no visiem darba līgumiem (vīriešiem – 1 %, sievietēm 5 %). Šie rādītāji nav būtiski mainījušies, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem.

Rūpējoties par savu darbinieku sociālo drošību un labsajūtu, koncerna kapitālsabiedrības AS „Latvenergo”, AS „Sadales tīkls”, AS „Latvijas elektriskie tīkli” un AS „Enerģijas publiskais tirgotājs” ir noslēgušas Darba kopīgumu ar arodbiedrību „Enerģija”. Darba kopīgums nodrošina darbinieku ekonomisko un sociālo interešu aizsardzību papildus tiesību aktos noteiktajām prasībām. 2016. gadā Darba kopīgums attiecas uz 97 % koncerna darbinieku, šis īpatsvars ir nemainīgs pēdējo gadu laikā. *Latvenergo* koncerna kapitālsabiedrību slēgtie kopīgumi attiecas ne tikai uz arodbiedrības biedriem, kas šobrīd ir ap 60 % no koncerna darbinieku skaita, bet uz

Darbinieku sadalījums darbības segmentos (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Ražošana un tirdzniecība	skaits	940	971	989	992	987
Sadale	skaits	2 502	2 505	2 545	2 568	2 521
Pārvades aktīvu noma*	skaits	438	444	443	11	10
Korporatīvās funkcijas	skaits	577	592	586	606	613
KOPĀ	skaits	4 457	4 512	4 563	4 177	4 131

* Līdz ar pārvades sistēmas aktīvu izbūves un uzturēšanas funkciju nodošanu AS „Augstsprieguma tīkls” no 2015. gada 1. janvāra notika 430 *Latvenergo* koncerna darbinieku pāreja uz AS „Augstsprieguma tīkls”.

visiem šajās kapitālsabiedrībās nodarbinātajiem. Līdz ar to sociālo garantiju jomā tiek nodrošināta vienlīdzīga attieksme pret ikvienu darbinieku un tiek mazināta konfliktu iespējamība starp darbiniekiem un darba devēju. Tā kā 2016. gadā beidzās esošā Darba kopīguma termiņš, ir noslēgts jauns Darba

kopīgums uz 5 gadu termiņu.

Darbuzņēmēji pārvalda savus cilvēkresursus, un koncerns uzrauga to darbību koncerna objektos. Koncerns uztur datubāzi par darbuzņēmēju darbinieku veselības un drošības apmācību.

G4-LA4 Minimālais iepriekšējās paziņošanas periods(-i) par darbības izmaiņām, tostarp norādot, vai šis noteikums ir ietverts koplīgumā

Latvenergo koncerns regulāri informē darbiniekus un arodorganizāciju par koncerna saimniecisko darbību, aktualitātēm, attīstību un plānotajām izmaiņām struktūrā. *Latvenergo* Darba koplīgums

nosaka, ka darba devējam jāinformē arodbiedrība ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms pieprasījuma iesniegšanas par piekrišanas došanu darba līguma uzteikšanai darbiniekam. Savukārt par paredzēto

kolektīvo atlaišanu jāuzsāk konsultēšanās ar arodorganizāciju ne vēlāk kā mēnesi pirms paziņojuma iesniegšanas Nodarbinātības valsts aģentūrai. Par izmaiņām struktūrā, kas saistītas

ar darba vietu skaita samazināšanu, darbinieki jāinformē ne vēlāk kā piecu dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas.

G4-LA6 Nelaiimes gadījumu un to veidu, arodslimību, zaudēto dienu un prombūtnes rādītāju skaits, dalīts pēc dzimuma

2016. gadā *Latvenergo* koncernā notikuši 8 nelaimes gadījumi, no kuriem septiņi nav smagi. Neviens ar darbu saistīts nāves gadījums koncernā 2016. gadā nav bijis. Nelaimes gadījumi tiek uzskaitīti un izmeklēti atbilstoši Latvijas Republikas

normatīvajos aktos noteiktajam. Tāpat tiek veiktas atbilstošas papildu apmācības darbiniekiem.

2016. gadā darbuzņēmēju darbiniekiem ir konstatēti trīs nelaimes gadījumi (2015. gadā – 2).

Nelaimes gadījumu un prombūtnes rādītāji (2012–2016)

	Mērv.	2012	2013	2014	2015	2016
Nelaimes gadījumu rādītājs (<i>Injury rate, IR</i>)*	indekss	0,47	0,34	0,23	0,23	0,23
Arodslimību gadījumu rādītājs (<i>Occupational diseases rate, ODR</i>)*	indekss	0,03	0,05	0,10	0,03	0,20
Zaudēto darba dienu rādītājs (<i>Lost day rate, LDR</i>)*	indekss	12	15	8	15	8
Nelaimes gadījumu skaits (nav smagi)	skaits	15	11	8	5	7
Nelaimes gadījumu skaits (smagi)	skaits	3	2	1	2	1
Nelaimes gadījumu skaits (letāli)	skaits	0	0	0	1	0
Arodsaslimšanas	skaits	4	2	4	1	7
Prombūtnes laiks (<i>Absentee rate, AR</i>)* un **	%	3,4	3,9	3,5	4,5	4,7

$$IR = \frac{\text{nelaimes gadījumu skaits}}{\text{kopējās darba stundas}} \cdot 200\,000$$

$$ODR = \frac{\text{arodslimību skaits}}{\text{kopējās darba stundas}} \cdot 200\,000$$

$$LDR = \frac{\text{nelaimes gadījumu dēļ zaudēto dienu skaits}}{\text{kopējās darba stundas}} \cdot 200\,000$$

$$AR = \frac{\text{prombūtnes dienu skaits}}{\text{plānotais darba dienu skaits}} \cdot 100$$

Nelaimes gadījumu un prombūtnes rādītāji dalījumā pa dzimumiem (2015–2016)

		2015		2016	
	Mērv.	sievietes	vīrieši	sievietes	vīrieši
Nelaimes gadījumu rādītājs (<i>Injury rate, IR</i>)*	indekss	0,00	0,23	0,03	0,20
Arodslimību gadījumu rādītājs (<i>Occupational diseases rate, ODR</i>)*	indekss	0,03	0,00	0,11	0,09
Zaudēto darba dienu rādītājs (<i>Lost day rate, LDR</i>)*	indekss	0,0	14,6	0,3	7,4
Nelaimes gadījumu skaits (nav smagi)	skaits	0	5	1	6
Nelaimes gadījumu skaits (smagi)	skaits	0	2	0	1
Nelaimes gadījumu skaits (letāli)	skaits	0	1	0	0
Arodsaslimšanas	skaits	1	0	4	3
Prombūtnes laiks (<i>Absentee rate, AR</i>)* un **	%	6,5	3,7	6,3	4,1

** prombūtnes laiks darba nespējas dēļ, tajā skaitā darba nespēja, kas nav saistīta ar nelaimes gadījumiem darbā un arodsaslimšanas gadījumiem, ieskaitot grūtniecības un dzemdību prombūtni (2012.–2014. gadā nav iekļauti dati par *Elektrum Eesti*, *OÜ* un *Elektrum Lietuva, UAB*).

G4-LA8 Darba aizsardzības jautājumi, kas iekļauti Darba koplīgumā

Latvenergo Darba koplīgumā ir ietverti darba aizsardzības jautājumi un sadarbība šo jautājumu risināšanā, t. sk.:

- gan darba devējs, gan arodbiedrība, gan darbinieki apliecinājuši savu atbildību, kas attiecas uz darba aizsardzības sistēmas pilnveidošanu, t. sk. darba vides risku

- novērtēšanu un risku ietekmes maksimālu samazināšanu;
- iekļauta vienošanās par uzticības personu ievēlēšanas termiņu, kas ir pieci gadi, kā arī

- uzticības personu iesaisti darba aizsardzības uzlabošanā;
- norādīti darba devēja pienākumi arī situācijā, ja noticis nelaimes gadījums darbā.

G4-LA9 Mācībās pavadītās stundas dalījumā uz vienu darbinieku pēc dzimuma un darba attiecību veida

2016. gadā *Latvenergo* koncernā ārējām mācībām kopumā veltītas 72 123 stundas, kurās piedalījās 2 473 dalībnieki. Vidēji mācībām tika veltītas 17 stundas vienam darbiniekam, t. sk.

- vadītāju amata grupā vidēji 31 stunda;
- speciālistu – 17 stundas;
- kvalificēto strādnieku – 20 stundas;

- citu amatu grupā – vidēji 6 stundas uz vienu darbinieku.

Attiecībā uz darbinieku dalību mācībās sadalījumā pa dzimumiem koncernā vīrieši mācībās pavadījuši vidēji 20 stundas, bet sievietes – vidēji 12 stundas.

Iekšējās mācības, pieredzes apmaiņas pasākumi

vai diskusijas, kurās iesaistīti visi koncerna darbinieki, tiek organizētas regulāri, ne retāk kā reizi gadā.

Liela uzmanība tiek pievērsta jaunāko tehnoloģiju apguvei, koncerna tehniskajam personālam organizējot gan iekšējās mācības, gan iekārtu

piegādātāju veiktu apmācību. 2016. gadā apmācīti 39 koncerna tehniskie speciālisti, kam kopumā tika veltītas 944 mācību stundas. Savukārt 81 darbinieks 2016. gada laikā darba devēja apmaksātās mācībās ieguva profesionālo kvalifikāciju, pārskata gadā mācoties 48 840 stundas.

EU15 Darbinieku procentuālā daļa, kam ir tiesības pensionēties nākamo 5 un 10 gadu laikā sadalījumā pēc darba attiecību veida

Latvenergo koncernā tiek uzturēta līdzsvarota pēctecība un paaudžu nomaīņa atbilstoši koncerna darba specifikai. Attiecīgi darbinieku īpatnībā, kuri tuvāko 10 gadu laikā varētu pensionēties, salīdzinot ar 2015. gadu, nozīmīgas izmaiņas nav notikušas.

Pensionēšanās laiks

		5 gados		10 gados	
		Mērv.	sievietes	vīrieši	sievietes
Vadītāji	%	0,2	1,2	0,5	2,0
Speciālisti	%	3,3	6,0	5,6	10,0
Kvalificēti strādnieki	%	0,4	5,1	0,5	10,1
Citas profesijas	%	0,9	0,3	1,8	0,4
KOPĀ	%	4,8	12,6	8,4	22,5

EU18 Procentuālā daļa no visiem sadarbības partneriem un to apakšuzņēmumiem, kuru darbiniekiem veikta veselības un darba drošības apmācība

Latvenergo koncernā notiek visa darbuzņēmēju personāla instruktāža un apmācība drošai darba izpildei, kā to nosaka Latvijas normatīvie akti, Latvijas energostandarti un savstarpēji noslēgtie līgumi. Koncerna darba aizsardzības speciālisti instruē darbuzņēmēju darbiniekus. Instrukcijas

un saistošie dokumenti par drošu darba izpildi ir pieejami arī elektroniskā vidē, ar tiem darbuzņēmēja personālam ir jāiepazīstas. Tādējādi, izmantojot dažādas metodes, instruēti ir visi darbuzņēmēju darbinieki, kas nodarbināti koncerna objektos.

Pārskats par zaļajām obligācijām

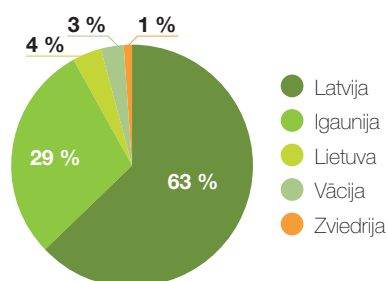
Veiksmīgi noslēgta
zaļo obligāciju
piedāvājuma
programma

piesaistīti
100 milj. EUR

Zaļo obligāciju emisijas programma tika uzsākta 2015. gada jūnijā, veicot pirmo zaļo obligāciju emisiju 75 miljonu EUR apmērā, tādējādi AS „Latvenergo” kļuva par pirmo valsts kapitālsabiedrību Austrumeiropā, kas emitējusi šāda veida obligācijas. 2016. gada 14. aprīlī AS „Latvenergo” kā papildu laidienu emitēja zaļās obligācijas 25 miljonu EUR apmērā, noslēdzot 100 miljonu EUR zaļo obligāciju programmu. Obligāciju dzēšanas termiņš – 2022. gada 10. jūnijs, fiksētā procentu likme (kupons) – 1,9 % gadā.

Zaļo obligāciju emisijas programma tika īstenota, turpinot 2012. gadā uzsāktu AS „Latvenergo” obligāciju emisiju un finansējuma piesaistes avotu diversifikāciju. Šobrīd kopumā *Latvenergo* koncernā ir emitētas obligācijas 205 miljonu EUR apmērā, kas veido aptuveni ¼ daļu no koncerna kopējiem aizņēmumiem.

Investoru ģeogrāfiskais sadalījums

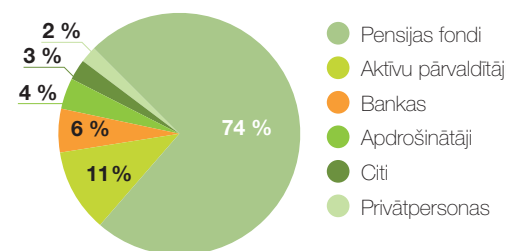

2016. gada aprīlī emitēto zaļo obligāciju kopējais pieprasījums bija rekordliels – 5,8 reizes pārsniedzot piedāvājumu un ienesīgumam nofiksējoties 1,3107 % līmenī. Visas AS „Latvenergo” obligācijas ir iekļautas Baltijas parāda vērtspapīru sarakstā un tiek kotētas AS „Nasdaq Riga”. Zaļo obligāciju ISIN kods – LV0000801777. Obligāciju emisijas organizators ir AS „SEB banka”.

2016. gada jūnijā tika veikta pirmā zaļo obligāciju kupona izmaksa kopumā 137 obligāciju turētājiem. Investoru struktūra un ģeogrāfiskais iedalījums proporcionāli kupona izmaksas sadalījumam ir redzams grafikos tālāk.

Zaļo obligāciju pamatprasība ir piesaistīto līdzekļu izmantošana vienīgi noteiktos vides projektos, kas veicina atjaunīgo energoresursu izmantošanu, energoefektivitāti un vides aizsardzību, kā arī vides ilgtspēju. Lai to nodrošinātu, tika izstrādāts Zaļo obligāciju satvars¹, kas nosaka attiecināmo projektu izvēles kritērijus, to atlases procesu, speciāla naudas līdzekļu konta izveidi un regulāru atskaites ziņojumu sagatavošanu.

Investoru struktūra

Par Zaļo obligāciju satvaru 2015. gada maijā īsi pirms obligāciju emisijas tika saņemts neatkarīga vides eksperta – CICERO² augstākais iespējamais zaļo obligāciju novērtējums – *tumši zaļā nokrāsa*. Tas norādīja uz plānoto attiecināmo projektu atbilstību ilgtermiņa vides aizsardzības un klimata pārmaiņu samazināšanas mērķiem, kā arī uzņēmuma labu korporatīvo pārvaldību un caurskatāmību. 2016. gada oktobrī starptautiskā kredītreitingu aģentūra *Moody's* zaļajām obligācijām piešķīra augstāko zaļo obligāciju novērtējumu – GB1 (izcili)³. Atzinīgs novērtējums tika saņemts par caurskatāmu un pārdomātu lēmumu pieņemšanas procesu, atklātu un saprotamu vērtspapīru emisijā iegūto līdzekļu pārvaldību, kā arī efektīvu ziņošanas un informācijas atklāšanas kārtību. *Moody's* zaļajām obligācijām ir piešķīrusi arī kredītreitingu – Baa2 līmenī ar stabili nākotnes vērtējumu, kas atbilst AS „Latvenergo” kredītreitingam.

Moody's zaļajām obligācijām piešķīrusi novērtējumu – izcili

2015. un 2016. gadā zaļo obligāciju ietvaros piesaistītie līdzekļi ir novirzīti ražošanas (66 %), pārvades (25 %) un sadales (9 %) projektos. Savukārt projektu līmenī lielākie attiecināmie projekti ir Daugavas HES hidroagregātu atjaunošanas programma un *Kurzemes loks*.

2017. gada janvārī par emisijā gūto līdzekļu pārvaldības un attiecināmo projektu atlases atbilstību Zaļo obligāciju satvarā noteiktajam ir veikts iekšējais audits⁴, kas atzinis šos procesus par atbilstoši īstenotiem.

Detalizētu informāciju par attiecinātajiem projektiem, to attiecināmajām izmaksām, projektu mērķiem un ieguvumiem skatīt tabulā tālāk.

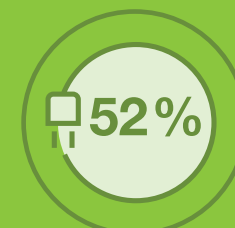
¹ Zaļo obligāciju satvara pilna versija atrodama *Latvenergo* interneta vietnē www.latvenergo.lv/lat/investoriem/.

² CICERO – *The Center for International Climate and Environmental Research – Oslo* (Starptautiskais klimata un vides izpētes centrs – Oslo). Novērtējuma pilnais teksts (angļu valodā) ir pieejams *Latvenergo* interneta vietnē www.latvenergo.lv/files/news/Second%20Opinion%20_2015.05.18.pdf.

³ Vairāk informācijas *Latvenergo* interneta vietnē www.latvenergo.lv/lat/investoriem/pazinojumi/9813-moodys-pieskir-izcilu-vertejumu-latvenergo-zalajam-obligacijam.

⁴ Vairāk informācijas *Latvenergo* interneta vietnē www.latvenergo.lv/lat/investoriem/finansu_informacija/obligacijas/.

Koncerna darbības segments (īpatsvars no kopējām attiecināmām izmaksām)	Attiecināmie projekti	Attiecināmās izmaksas, milj. EUR	Projektu grupa (īpatsvars no kopējā)	Projekta mērķi un ieguvumi*
RAŽOŠANA (66,0 %)	Daugavas HES hidroagregātu atjaunošanas programma un tehnoloģisko iekārtu atjaunošana	47,9, t. sk. 25,0 milj. EUR , kas piesaistīti 2016. gadā	ATJAUNĪGĀ ENERĢIJA (47,9 %)	Daugavas HES hidroagregātu darba mūža pagarināšana, saglabājot augstu atjaunīgās enerģijas īpatsvaru saražotās elektroenerģijas kopapjomā (<i>Latvenergo</i> koncernā šis īpatsvars 2016. gadā bija 52 %) Hidroagregātu jaudas un lietderības koeficienta paaugstināšana Daugavas HES darbības drošuma palielināšana
	Daugavas HES un Aiviekstes HES hidrotehnisko būvju atjaunošana	18,1	VIDES AIZSARDZĪBA (18,1 %)	Hidrotehnisko būvju un dambju noturības un drošuma uzlabošana, dzīves cikla pagarināšana Dambju avārijas risku varbūtības samazināšana Elļas noplūžu no hidroagregātiem Daugavā riska samazināšana Efektīva plūdu riska pārvaldība, samazinot potenciālo ietekmi uz iedzīvotājiem, īpašumiem un vidi (ūdens kvalitāti, sugām un biotopiem) Programmas realizācijas gaitā CO ₂ emisijas samazinājums ir līdz 16 000 tonnu gadā
	Celotājzivju migrācijas atjaunošanas izpēte Daugavā	0,07	ILGTSPĒJĪGA VIDE (0,1 %)	Iespējamo pasākumu, kas ļautu efektīvāk kompensēt Daugavas HES ietekmi uz zivju resursiem, apzināšana
SADALE (9,1 %)	Ilgadējais balto stārķu monitorings	0,004	ENERGOEFEKTIVITĀTE (34,0 %)	Ietekmes uz bioloģisko daudzveidību samazināšana
	Viedie elektroenerģijas skaitītāji	9,1		Energoapgādes drošuma paaugstināšana
PĀRVADES AKTĪVU NOMA (24,9 %)	Elektrolīniju un transformatoru punktu izbūve un rekonstrukcija		ENERGOEFEKTIVITĀTE (34,0 %)	Kopš 2014. gada ir uzstādīti 270 tūkstoši viedo skaitītāju (25 % no visa skaitītāju parka; uzskaita 75 % no visu klientu patērētās elektroenerģijas)
	<i>Kurzemes loks, posms Grobiņa–Ventspils</i>	24,9		Elektroenerģijas zudumu samazināšana Energoefektivitātes un darbības efektivitātes uzlabošana – kopš 2014. gada SAIFI un SAIDI rādītāju samazinājums Tīklu ekspluatācijas laika pagarināšana Elektroenerģijas ražotāju, kas izmanto atjaunīgos energoresursus, integrēšana piegādes tīklos un elektroenerģijas piegādes avotu diversificēšana, tādējādi palielinot konkurenci elektroenerģijas tirgū Starpsavienojumu jaudas palielināšana, lai veicinātu virzību uz konkurētspējīgāku, drošāku un ilgtspējīgāku energosistēmu
Pavisam KOPĀ		100,0		

Atjaunīgās enerģijas īpatsvars

CO₂ emisijas samazinājums**

SAIDI samazinājums 2016. gadā

Atjaunīgā enerģija – atjaunīgās enerģijas jaunu jaudu būvniecība un esošo jaudu rekonstrukcija – hidroenerģija, bioenerģija (ne pārtikas), vēja enerģija un saistītā infrastruktūra.

Energoefektivitāte – pārvades un sadales tīklu būvniecība un rekonstrukcija, lai samazinātu zudumus tīklos un nodrošinātu atjaunīgās enerģijas jaudu pieslēguma iespējas; viedo tīklu projekti.

Vides aizsardzība – aizsardzība pret plūdiem, atkritumu apsaimniekošana un ūdens resursu pārvaldība.

Ilgtspējīga vide (līdz 10 % no emitētās summas) – vides izpēte un attīstība un programmas dabas aizsardzības un bioloģiskās daudzveidības jomā.

* Plašāku informāciju par projektiem var atrast pārskata sadaļā 1.10. „Darbības segmentu raksturojums”.

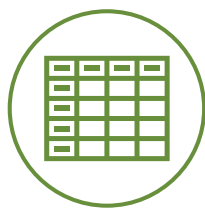
** Daugavas HES hidroagregātu rekonstrukcijas gaitā iegūtais potenciālais CO₂ emisiju samazinājums – līdz 16 000 t gadā; sadales zudumu samazinājuma gaitā kopš 2014. gada gūtais CO₂ emisijas samazinājums – 5 000 tonnu.

Ilgspējas aspektu būtiskums un atbilstība GRI aspektiem

G4-20

Ilgspējas aspekti	Atbilstošie GRI aspekti	Aspekta būtiskums koncernā		
		Ražošana un tirdzniecība	Sadale	Pārvades aktīvu noma
		AS „Latvenergo”, AS „Enerģijas publiskais tirgotājs”, <i>Elektrum Eesti</i> , OÜ, <i>Elektrum Lietuva</i> , UAB, SIA „Liepājas enerģija”	AS „Sadales tīkls”	AS „Latvijas elektriskie tīkli”
Enerģijas ražošanu efektivitāte	Sistēmas efektivitāte Pieejamība			
Ārkārtas situāciju pārvaldīšanas plāni	Ārkārtas situāciju plānošana un pārvaldība			
Ieguldījums valsts ekonomikā	Ekonomiskā atbildība			
Iesaiste nozares politikas veidošanā	Sabiedriskā politika			
Sadales pakalpojumu pieejamība un efektivitāte	Sistēmas efektivitāte Pieejamība			
Klientu apmierinātība	Produktu un pakalpojumu marķējums			
Atbilstība normatīvo aktu prasībām un godīga konkurence	Pretkorupcija Pret konkurenci vērsta uzvedība Atbilstība (sabiedrības)			
Resursu patēriņš ražošanā	Materiāli Ūdens			
Veselība un drošība	Darba veselība un drošība Nodarbinātība			
Datu drošība	Klientu privātums			
Atbilstība vides aizsardzības prasībām	Atbilstība (vides)			
Atbilstība normatīvo aktu prasībām par darba vietu	Darbinieku/vadības attiecības			
Darbinieku izaugsme	Apmācība un izglītība Nodarbinātība			
Informācijas pieejamība	Atbilstība (atbildībai par produktu) Informācijas pieejamība			
Gaisa piesārņojums	Izmeši			
Ieguldījums dažādās sabiedrības grupās	Vietējā sabiedrība Klientu veselība un drošība			
Enerģijas patēriņš	Enerģija			
Atjaunīgā enerģija	Materiāli Enerģija			
Godīga mārketinga komunikācija	Mārketinga komunikācija			
Saņemtais atbalsts	Ekonomiskā atbildība			
Ietekme uz sabiedrību	Ekonomiskā atbildība			
Bioloģiskā daudzveidība	Bioloģiskā daudzveidība			

GRI indikatoru tabula

Vispārīgā standarta informācija

G4-32

		Lpp.	Ārējais aplēcinā- jums
Stratēģija un analīze			
G4-1	Organizācijas augstākā līmeņa lēmējpersonas paziņojums	4–5	✓
Organizācijas profils			
G4-3	Organizācijas nosaukums	8	✓
G4-4	Galvenie zīmoli, produkti un pakalpojumi	8	✓
G4-5	Organizācijas galvenās mītnes atrašanās vieta	8	✓
G4-6	Valstis, kurās organizācija darbojas	8	✓
G4-7	Īpašumtiesību raksturs un juridiskais statuss	8	✓
G4-8	Apkalpotie tirgi	8	✓
G4-9	Organizācijas darbības apmērs	8–9	✓
G4-10	Kopējais darbaspēks pēc darba attiecību veida, darba līguma un reģiona, dalīts pēc dzimuma	73	✓
G4-11	Darbinieku, ar kuriem ir noslēgts Darba koplīgums, procentuālā daļa	73	✓
G4-12	Piegādes ķēde	52–53	✓
G4-13	Pārskata periodā notikušās nozīmīgās izmaiņas attiecībā uz lielumu, struktūru, īpašumtiesībām vai piegādes ķēdi	8–9, 40–50	✓
G4-14	Organizācijas piesardzības pieeja vai principi	26–27	✓
G4-15	Ārēji izstrādātas ekonomiskās, vides un sociālās hartas, principi vai citas iniciatīvas, kurās organizācija ir iesaistījusies vai kuras tā ievieš	37	✓
G4-16	Līdzdalība asociācijās un/ vai valsts vai starptautiskās pārstāvniecības organizācijās	36–37	✓
EU1	Uzstādītā jauda sadalījumā pēc enerģijas avotiem un regulācijas režīma	41	✓
EU2	Enerģijas izstrāde sadalījumā pēc primārajiem enerģijas avotiem un regulācijas režīma	41	✓
EU3	Klientu skaits mājāsaimniecības, rūpniecības, tirdzniecības un valsts un pašvaldību institūciju klientu grupās	46	✓
EU4	Pārvades un sadales gaisvadu un kabeļlīniju garums pēc regulācijas režīma	49–50	✓

EU5	Piešķirto CO ₂ emisijas kvotu sadalījums kvotu tirdzniecības sistēmā Identificētie būtiskie aspekti un to robežas	71	✓
Identificētie būtiskie aspekti un to robežas			
G4-17	Meitassabiedrības, kas iekļautas mātes organizācijas konsolidētajos finanšu pārskatos	8	✓
G4-18	Ziņojuma satura noteikšanas principi	38–39	✓
G4-19	Ziņojuma satura noteikšanas procesā identificētie būtiskie aspekti	39	✓
G4-20	Organizācijai būtiskie aspekti	39, 78	✓
G4-21	Ārējām ieinteresētajām pusēm būtiskie aspekti	33–35, 39	✓
G4-22	Jebkādas informācijas mainīšanas iepriekšējos pārskatos ietekme un šādu izmaiņu cēloņu skaidrojums	7	✓
G4-23	Kopš iepriekšējiem pārskata periodiem notikušās nozīmīgās izmaiņas ziņojuma ietvarā vai aspektu robežās	7, 39	✓
Ieinteresēto pušu iesaiste			
G4-24	Iesaistīto ieinteresēto pušu saraksts	32–35	✓
G4-25	Pamatojums ieinteresēto pušu noteikšanai un atlasei	32	✓
G4-26	Ieinteresēto pušu līdzdalības pieeja	32	✓
G4-27	Galvenie jautājumi, kas aktualizēti ieinteresēto pušu iesaistē	32–35	✓
Pārskata profils			
G4-28	Sniegtās informācijas pārskata periods	7	✓
G4-29	Iepriekšējā pārskata datums	7	✓
G4-30	Ziņošanas periodiskums	7	✓
G4-31	Kontakinformācija, lai uzdotu jautājumus par ziņojumu vai tā saturu	7	✓
G4-32	GRI indikatoru tabula	79–81	✓
G4-33	Apliecinājuma ziņojums	27, 83–84	✓
Pārvaldība			
G4-34	Organizācijas pārvaldības struktūra	16, 25	✓
Ētika un godīgums			
G4-56	Organizācijas vērtības, principi, standarti un uzvedības normas	8, 16–17, 25–26	✓

Specifiskā standarta informācija

Būtiskie aspekti	Vadības pieeja un indikatori	Lpp.	Ārējais apliecinājums
Ekonomiskā atbildība			
Aspekts: Ekonomiskā atbildība	G4-DMA	55	✓
	G4-EC1 Radītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība	56	✓
	G4-EC3 Kopīguma noteiktās pēcnodarbinātības saistības	56	✓
	G4-EC4 Valsts finansiālais atbalsts	56–57	✓
Sektora specifiskais aspekts: Sistēmas efektivitāte	G4-DMA	55	✓
	EU11 Termoelektrostaciju vidējā ražošanas efektivitāte, ņemot vērā enerģijas avotus un regulācijas režīmu	57	✓
	EU12 Sadales zudumi procentuāli no kopējā enerģijas apjoma	57	✓
Vides aizsardzība			
Aspekts: Materiāli	G4-DMA	67	✓
	G4-EN1 Izmantoto materiālu masa vai apjoms	68	✓
Aspekts: Enerģija	G4-DMA	67	✓
	G4-EN3 Organizācijas enerģijas patēriņš	68	✓
Aspekts: Ūdens	G4-DMA	67	✓
	G4-EN8 Kopējais ūdens patēriņš pēc avota veida	69	✓
Aspekts: Bioloģiskā daudzveidība	G4-DMA	68	✓
	G4-EN12 Darbību, produktu un pakalpojumu būtiska ietekme uz bioloģisko daudzveidību	69	✓
Aspekts: Izmeši	G4-DMA	68	✓
	G4-EN15 Tiešās siltumnīcefekta gāzu emisija	70	✓
	G4-EN18 Siltumnīcefekta gāzu emisijas intensitāte	70	✓
	G4-EN21 NO _x , SO _x un citas būtiskas emisijas gaisā	71	✓
Aspekts: Atbilstība	G4-DMA	67	✓
	G4-EN29 Būtisko sodu vērtība naudas izteiksmē un kopējais beznaudas sankciju skaits par neatbilstību vides aizsardzības normatīvajiem aktiem	71	✓
Darbinieki un darba vide			
Aspekts: Darbinieku/vadības attiecības	G4-DMA	72	✓
	G4-LA4 Minimālais iepriekšējās paziņošanas periods(-i) par darbības izmaiņām, tostarp norādot, vai šis noteikums ir ietverts kopīgumā	74	✓
Aspekts: Darba veselība un drošība	G4-DMA	72	✓
	G4-LA6 Nelaiemes gadījumu un to veidu, arodslimību, zaudēto dienu un prombūtnes rādītāju skaits, dalīts pēc dzimuma	74	✓
	G4-LA8 Darba aizsardzības jautājumi, kas iekļauti Darba kopīgumā	74	✓
Aspekts: Apmācība un izglītība	G4-DMA	73	✓
	G4-LA9 Pavadītās stundas mācībās dalījumā uz vienu darbinieku pēc dzimuma un darba attiecību veida	75	✓
Aspect: Nodarbinātība	G4-DMA	73	✓
	EU15 Darbinieku procentuālā daļa, kam ir tiesības pensionēties nākamo 5 un 10 gadu laikā sadalījumā pēc darba attiecību veida	75	✓
	EU18 Procentuālā daļa no visiem sadarbības partneriem un to apakšuzņēmumiem, kam veikta veselības un darba drošības apmācība	75	✓

Sabiedrība				
Aspekts: Vietējā sabiedrība	G4-DMA		59	✓
	G4-SO1	Darbību, kurās īstenota sabiedrības iesaistišanās, ietekmes novērtēšana un attīstības programmas, procentuālais īpatsvars	60	✓
Aspekts: Pretkorupcija	G4-DMA		58	✓
	G4-SO4	Komunikācija un apmācība par pretkorupcijas politikām un procedūrām	60	✓
	G4-SO5	Apstiprināti korupcijas gadījumi un veiktie pasākumi, reaģējot uz tiem	60	✓
Aspekts: Sabiedriskā politika	G4-DMA		59	✓
	G4-SO6	Kopējā ieguldījuma vērtība politiskajām partijām dalījumā pēc valsts un saņēmēja	60	✓
Aspekts: Pret konkurenci vērsta uzvedība	G4-DMA		58	✓
	G4-SO7	Pret konkurenci, neuzticību un monopolistisku praksi vērsto uzvedības juridisko darbību kopskaits, kā arī šo darbību rezultāti	60	✓
Aspekts: Atbilstība	G4-DMA		58	✓
	G4-SO8	Būtisko sodu vērtība naudas izteiksmē un kopējais nemateriālo sankciju skaits par neatbilstību normatīvajiem aktiem	60	✓
Aspekts: Klientu veselība un drošība	G4-DMA		63	✓
	EU25	Nelaiimes un letālu gadījumu skaits, t. sk. juridiskie spriedumi, tiesvedības procesu atrisinājumi un procesā esošas tiesvedības, saistībā ar uzņēmuma īpašumu	65	✓
Sektora specifiskais aspekts: Ārkārtas situāciju plānošana un pārvaldība	G4-DMA		59	✓
Atbildība par produktu				
Aspekts: Produktu un pakalpojumu marķējums	G4-DMA		61–63	✓
	G4-PR5	Klientu apmierinātības aptauju rezultāti	64	✓
Aspekts: Mārketinga komunikācija	G4-DMA		63	✓
	G4-PR7	Normatīvo aktu un brīvprātīgo mārketinga komunikācijas kodeksu neatbilstību kopējais skaits, t. sk. reklamēšana, produktu popularizēšana un sponsorēšana, dalījumā pēc iznākuma	64	✓
Aspekts: Klientu privātums	G4-DMA		63	✓
	G4-PR8	Pamatotu sūdzību kopskaits par klientu privātuma pārkāpumiem un klientu datu pazuudēšanu	64	✓
Aspekts: Atbilstība	G4-DMA		63	✓
	G4-PR9	Būtiskie sodi par ražojumu un pakalpojumu nodrošināšanas un izmantošanas neatbilstību normatīvajiem aktiem naudas izteiksmē	65	✓
Sektora specifiskais aspekts: Informācijas pieejamība	G4-DMA		63	✓
Sektora specifiskais aspekts: Pieejamība	G4-DMA		63	✓
	EU26	Iedzīvotāju, kam netiek piegādāts sadales sistēmas pakalpojums, īpatsvars sadales licenču zonā	65	✓
	EU28	Elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaits (SAIFI)	65	✓
	EU29	Elektroenerģijas piegādes pārtraukumu ilgums (SAIDI)	65–66	✓
	EU30	Vidējais stacijas darba gatavības rādītājs, ņemot vērā enerģijas avotus un regulācijas režīmu	57	✓

Lietotie saīsinājumi

AS	Akciju sabiedrība
BIAC	<i>Business and Industry Advisory Committee</i> (Uzņēmējdarbības un rūpniecības konsultatīvā komiteja)
BICG	<i>The Baltic Institute of Corporate Governance</i> (Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts)
CICERO	<i>The Center for International Climate and Environmental Research – Oslo</i> (Starptautiskais klimata un vides izpētes centrs – Oslo)
EK	Eiropas Komisija
ERAB	Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka
ES	Eiropas Savienība
ES ETS	Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēma
GRI	<i>Global Reporting Initiative</i> (Globālās ziņošanas iniciatīva)
HES	Hidroelektrostacija
ISO	<i>International Organization for Standardization</i> (Starptautiskā Standartizācijas organizācija)
ISIN	<i>International Securities Identification Number</i> (starptautiskais vērtspapīru reģistrācijas kods)
KSA	Korporatīvā sociālā atbildība
LDDK	Latvijas Darba devēju konfederācija
LEEA	Latvijas Elektroenerģētiku un Energobūvnieku asociācija
LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LLU	Latvijas Lauksaimniecības universitāte
LOB	Latvijas Omitoloģijas biedrība
LSUA	Latvijas Siltumuzņēmumu asociācija
LTRK	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera
LU	Latvijas Universitāte
NVO	Nevalstiskās organizācijas
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (<i>Organization for Economic Cooperation and Development</i>)
OHSAS	<i>Occupational Health and Safety Assessment Series</i> (standards darba drošībai un arodveselības sistēmai)
OI	Obligātais iepirkums
OIK	Obligātā iepirkuma komponente
OŪ	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
PEP LNK	Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālā komiteja
PSO	Pārvades sistēmas operators
Rīgas TEC-1	Rīgas pirmā termoelektrostacija

Rīgas TEC-2	Rīgas otrā termoelektrostacija
RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
SAIDI	Elektroenerģijas piegādes pārtraukuma ilguma indekss
SAIFI	Elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaita indekss
SEN	Subsidētais elektroenerģijas nodoklis
SES	Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm
SFPS	Starptautiskie finanšu pārskatu standarti
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SPRK	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija
TEC	Termoelektrostacija
UAB	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VES	Vēja elektrostacija
VUGD	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

NEATKARĪGA REVIDENTA APLIECINĀJUMA ZIŅOJUMS PAR ILGTSPĒJAS PĀRSKATU

AS „Latvenergo” vadībai:

Šis ziņojums paredzēts AS „Latvenergo” vadībai. Ziņojums sniegts par AS „Latvenergo” un tās meitas sabiedrību (tālāk tekstā – Koncerns) ilgtspējas pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2016. gada 31. decembrī, tajā skaitā par 79. - 81.lapas pusē atspoguļoto GRI indikatoru tabulu (tālāk tekstā – Ilgtspējas pārskats). Koncerna Ilgtspējas pārskats sagatavots saskaņā ar bezpeļņas organizācijas *Global Reporting Initiative (GRI)* (sekretariāts Amsterdamā, Nīderlandē) izdoto G4 Ilgtspējības ziņošanas vadlīniju pamata (*Core*) prasībām.

Apliecinājuma uzdevuma priekšmets un piemērojamie kritēriji

Saskaņā ar mūsu 2016. gada 29. augustā noslēgto līgumu mēs esam veikuši ierobežotas pārlicības apliecinājuma uzdevuma procedūras attiecībā uz Koncerna Ilgtspējas pārskatu, kas sagatavots saskaņā ar GRI vadlīnijām.

Apliecinājuma uzdevuma ietvaros mēs nepārbaudījām Koncerna izmantotos pieņēmumus un nepārlicinājāmos, vai Koncerns var vai nevar sasniegt noteiktus pārskatā minētos rādītājus (piemēram, mērķus, prognozes un centienus).

Ziņojuma īpašais mērķis

Šis ziņojums ir paredzēts iepriekš pirmajā sadaļā noteiktajiem mērķiem. Šis ziņojums attiecas vienīgi uz Ilgtspējas pārskatu, un tas nav saistāms ar Koncerna finanšu pārskatu kopumā.

Vadības atbildība

Koncerna vadība ir atbildīga par Ilgtspējas pārskata sagatavošanu saskaņā ar GRI vadlīnijām. Jo īpaši Koncerna vadība ir atbildīga par tādu iekšējo kontroli izveidošanu un ieviešanu, kas nodrošina, ka Ilgtspējas ziņojumā sniegtā informācija nesatur nekādas būtiskas neatbilstības.

Koncerna vadība ir atbildīga arī par to, lai revidentam iesniegtā dokumentācija būtu pilnīga un pareiza. Koncerna vadība atbild arī par tādas iekšējās kontroles sistēmas uzturēšanu, kas pienācīgi nodrošina, ka iepriekš minētā dokumentācija nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības.

Revidenta atbildība

Mēs veicām apliecinājuma uzdevumu saskaņā ar Starptautiskajiem apliecinājuma uzdevumu standartiem, īpaši ar 3000. SAUS (pārskatīto versiju). Šis standarts nosaka, ka mums jāievēro ētikas normas un mūsu

apliecinājuma uzdevuma veikšana jāplāno un jāveic tā, lai iegūtu ierobežotu pārlicību par Ilgtspējas pārskatu.

Mēs piemērojam Starptautisko kvalitātes kontroles standartu Nr. 1 (1. SKKS) un tādējādi nodrošinām stingru kvalitātes kontroles sistēmu, tajā skaitā politikas un procedūras, kas dokumentē atbilstību attiecīgajām ētikas normām un profesionālajiem standartiem, kā arī likumu un noteikumu prasībām.

Mēs ievērojam SGESP izdotajā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksā noteiktās neatkarības un citas ētikas prasības, tajā skaitā tādas pamatprincipus kā godprātība, objektivitāte, profesionālā kompetence un pienācīga rūpība, konfidencialitāte un profesionāla rīcība.

Veiktās procedūras izvēlētas pēc revidenta ieskatiem. Procedūras ietver intervijas ar darbiniekiem, kuri atbild par finanšu pārskatu sagatavošanu un risku pārvaldību, kā arī citas procedūras, lai iegūtu pierādījumus attiecībā uz Ilgtspējas pārskatu.

Veiktais apliecinājuma uzdevums ir ierobežotas pārlicības apliecinājuma uzdevums. Ierobežotas pārlicības apliecinājuma uzdevuma ietvaros veiktās procedūras to rakstura, laika un apjoma ziņā ir ierobežotas salīdzinājumā ar procedūrām, kuras jāveic pamatotas

Ernst & Young Baltic SIA

Muitas iela 1A
LV-1010 Rīga
Latvija

Tālr.: 67 04 3801
Fakss: 67 04 3802
Riga@lv.ey.com
www.ey.com/lv

Vienotais reģistrācijas Nr. 40003593454
PVN maksātāja Nr. LV40003593454

Ernst & Young Baltic SIA

Muitas St. 1A
LV-1010 Rīga
Latvija

Phone: +371 67 04 3801
Fax: +371 67 04 3802
Riga@lv.ey.com
www.ey.com/lv

Code of legal entity 40003593454
VAT payer code LV40003593454

pārlicības apliecinājuma uzdevuma gadījumā. Līdz ar to ierobežotas pārlicības apliecinājuma uzdevuma izpildē iegūtais pārlicības līmenis ir zemāks.

Attiecībā uz iepriekš minēto apliecinājuma uzdevuma priekšmetu mēs esam veikuši galvenokārt šādas procedūras:

- intervijas ar vadības pārstāvjiem Koncerna, meitas sabiedrību un atsevišķu struktūrvienību līmenī, lai izvērtētu, vai Ilgtspējas pārskatā iekļautā kvalitatīvā un kvantitatīvā informācija ir pilnīga, precīza un pietiekama;
- iekšējo un ārējo dokumentu izskatīšana, lai izvērtētu, vai Ilgtspējas pārskatā iekļautā kvalitatīvā un kvantitatīvā informācija ir pilnīga, precīza un pietiekama;

SIA „Ernst & Young Baltic”
Licence Nr. 17

Diāna Krišjāne
Valdes priekšsēdētāja
LR zvērināta revidente
Sertifikāts Nr. 124

Rīgā, 2017. gada 18. aprīlī

- to sistēmu un procesu struktūras novērtējums, kas tiek izmantotas, lai iegūtu, pārvaldītu un pārbaudītu Ilgtspējas pārskatā iekļauto informāciju;
- Ilgtspējas pārskatā iekļautās informācijas pārbaude, intervējot attiecīgos Koncerna vadības pārstāvjus;
- finanšu informācijas salīdzināšana ar Koncerna 2016. gada konsolidēto pārskatu;
- Ilgtspējas pārskata vispārējais un formāta novērtējums, ņemot vērā uzrādītās informācijas atbilstību piemērojamajiem kritērijiem;
- darbības rezultātu pārbaude izlases veidā gan operacionālajā, gan korporatīvajā līmenī;

- dokumentu pārbaude, lai gūtu apstiprinājumu vadības pārstāvju un augstāko amatpersonu intervijās sniegtajiem apliecinājumiem;
- pārbaudītās informācijas saskaņošana ar Ilgtspējas pārskatā sniegto informāciju, kas iekļauta Koncerna 2016. gada konsolidētajā pārskatā.

Revidenta slēdziens

Pamatojoties uz mūsu veiktajām procedūrām un gūtajiem pierādījumiem, mēsaprāt, Ilgtspējas pārskatā, tajā skaitā 79. – 81. lapaspusē atspoguļotajā *GRI* indikatoru tabulā nav jāveic nekādas būtiskas korekcijas, lai nodrošinātu Ilgtspējas pārskata atbilstību *Global Reporting Initiative* izdoto G4 Ilgtspējības ziņošanas vadlīniju pamata (*Core*) prasībām.

Kontaktinformācija

www.latvenergo.lv

www.elektrum.lv

investor.relations@latvenergo.lv

sustainability@latvenergo.lv

klientu.serviss@elektrum.lv

info@latvenergo.lv

AS „Latvenergo”

P. Brieža iela 12, Rīga, LV-1230

Tālrunis +371 80200400

 /Latvenergo

 /Latvenergo

 /Latvenergo

 /LatvenergoVideo

 /Elektrum

 /Elektrum

 /Elektrum

 /Elektrum

KONSOLIDĒTAIS GADA PĀRSKATS

GALVENIE DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

Finanšu rādītāji

	2016	2015	2014	2013	2012
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Ieņēmumi	931 619	929 128	1 010 757	1 099 893	1 063 691
EBITDA ¹⁾	393 399	307 015	236 838	248 694	244 103
Saimnieciskās darbības peļņa ²⁾	160 773	108 188	49 243	61 091	70 234
Peļņa pirms nodokļiem ³⁾	148 945	92 535	31 510	48 841	59 859
Peļņa	130 593	85 039	29 790	46 149	50 856
Dividendes ¹⁷⁾	90 142	77 413	31 479	23 605	40 618
Aktīvi	3 901 231	3 517 372	3 486 576	3 575 358	3 517 752
Ilgtermiņa aktīvi	3 388 955	3 113 719	3 109 253	3 128 064	3 102 019
Pašu kapitāls	2 418 713	2 096 702	2 020 801	2 021 714	2 006 975
Aizņēmumi	791 566	797 483	827 222	944 675	846 961
Neto aizņēmumi ⁴⁾	607 586	692 940	706 211	689 252	604 468
Pamatdarbības neto naudas plūsma	341 186	246 278	135 329	146 540	214 526
Investīcijas	200 677	190 461	177 607	224 868	264 260

- 1) EBITDA – ieņēmumi pirms procentiem, uzņēmumu ienākuma nodokļa, asociēto sabiedrību peļņas vai zaudējumu daļas, nolietojuma un amortizācijas un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma
2) Saimnieciskās darbības peļņa – peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa, finanšu izmaksām un ieņēmumiem
3) Peļņa pirms nodokļiem – peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa
4) Neto aizņēmumi = aizņēmumi gada beigās minus nauda un naudas ekvivalenti gada beigās
17) Dividendes mātessabiedrības akcionāram, kuras apstiprina akcionāra sapulce. Vairāk informācijas atklāts konsolidēto finanšu pārskatu 20. b pielikumā

Finanšu koeficienti

	2016	2015	2014	2013	2012
EBITDA rentabilitāte ⁵⁾	42,2 %	33,0 %	23,4 %	22,6 %	22,9 %
Saimnieciskās darbības peļņas rentabilitāte ⁶⁾	17,3 %	11,6 %	4,9 %	5,6 %	6,6 %
Peļņas pirms nodokļiem rentabilitāte ⁷⁾	16,0 %	10,0 %	3,1 %	4,4 %	5,6 %
Peļņas rentabilitāte ⁸⁾	14,0 %	9,2 %	2,9 %	4,2 %	4,8 %
Kapitāla attiecības rādītājs ⁹⁾	62 %	60 %	58 %	57 %	57 %
Neto aizņēmumi / EBITDA ¹⁰⁾	1,7	2,3	2,9	2,6	2,4
Neto aizņēmumi / pašu kapitāls ¹¹⁾	0,25	0,33	0,35	0,34	0,30
Vispārējais apgrozāmo līdzekļu koeficients ¹²⁾	1,7	1,9	1,3	1,6	1,3
Aktīvu atdeve (ROA) ¹³⁾	3,5 %	2,4 %	0,8 %	1,3 %	1,5 %
Pašu kapitāla atdeve (ROE) ¹⁴⁾	5,8 %	4,1 %	1,5 %	2,3 %	2,6 %
Ieguldītā kapitāla atdeve (ROCE) ¹⁵⁾	5,3 %	3,8 %	1,7 %	2,1 %	2,6 %
Dividenžu izmaksas rādītājs ¹⁶⁾	66 %	82 %	90 %	90 %	90 %

Darbības rādītāji

	2016	2015	2014	2013	2012
Mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģija	GWh 7 580	7 869	8 688	7 954	8 287
Elektrostaciju izstrāde	GWh 4 707	3 882	3 625	4 854	5 077
Siltumenerģijas izstrāde	GWh 2 675	2 408	2 560	2 566	2 712
Darbinieku skaits	4 131	4 177	4 563	4 512	4 457
Moody's kredītreitings	Baa2 (stabils)	Baa2 (stabils)	Baa3 (stabils)	Baa3 (stabils)	Baa3 (stabils)

- 5) EBITDA rentabilitāte = EBITDA / ieņēmumi
6) Saimnieciskās darbības peļņas rentabilitāte = saimnieciskās darbības peļņa / ieņēmumi
7) Peļņas pirms nodokļiem rentabilitāte = peļņa pirms nodokļiem / ieņēmumi
8) Peļņas rentabilitāte = peļņa / ieņēmumi
9) Kapitāla attiecības rādītājs = pašu kapitāls / aktīvi
10) Neto aizņēmumi / EBITDA = (neto aizņēmumi pārskata gada sākumā + neto aizņēmumi pārskata gada beigās) * 0,5 / EBITDA (12 mēnešu periodā)
11) Neto aizņēmumi / pašu kapitāls = neto aizņēmumi pārskata gada beigās / pašu kapitāls pārskata gada beigās
12) Vispārējais apgrozāmo līdzekļu koeficients = apgrozāmie līdzekļi / īstermiņa kreditori
13) Aktīvu atdeve (ROA) = peļņa / vidējie aktīvi ((aktīvi pārskata gada sākumā + aktīvi pārskata gada beigās) / 2)
14) Pašu kapitāla atdeve (ROE) = peļņa / vidējais pašu kapitāls ((pašu kapitāls pārskata gada sākumā + pašu kapitāls pārskata gada beigās) / 2)
15) Ieguldītā kapitāla atdeve (ROCE) = saimnieciskās darbības peļņa / vidējais pašu kapitāls ((pašu kapitāls pārskata gada sākumā + pašu kapitāls pārskata gada beigās) / 2) + aizņēmumu vidējā vērtība ((aizņēmumi pārskata gada sākumā + aizņēmumi pārskata gada beigās) / 2)
16) Dividenžu izmaksas rādītājs = dividendes / mātessabiedrības peļņa

VADĪBAS ZIŅOJUMS

[Latvenergo koncerns – lielākais energopapgādes pakalpojumu sniedzējs Baltijā

Latvenergo koncerns (turpmāk tekstā arī – koncerns) ir lielākais energopapgādes pakalpojumu sniedzējs Baltijā, kas nodarbojas ar elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu un tirdzniecību, elektroenerģijas sadales pakalpojuma nodrošināšanu un pārvades aktīvu nomu.

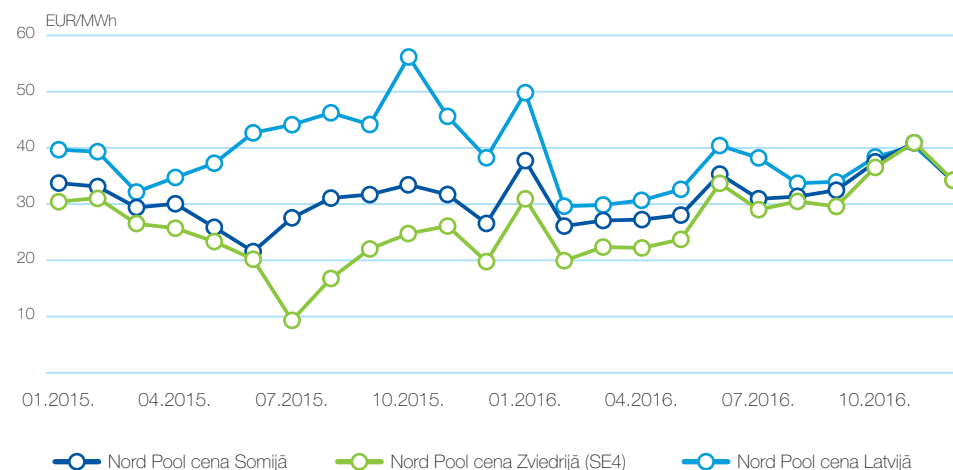
Darbības vides raksturojums

2016. gads Baltijas elektroenerģijas tirgū iezīmējās ar ciešāku Baltijas un Ziemeļvalstu reģionu enerģētisko integrāciju. Darbu uzsāka divi jaunie elektroenerģijas pārvades starpsavienojumi: NordBalt (700 MW) un LitPol (500 MW). Starpsavienojumu darbības uzsākšana veicināja likviditātes pieaugumu tirgū, kā arī cenu izlīdzināšanos starp reģioniem.

[Jaunu starpsavienojumu darbība veicina elektroenerģijas cenu izlīdzināšanos Baltijā

2016. gadā elektroenerģijas vidējā spot cena Ziemeļvalstu reģionā un Igaunijā ir bijusi augstāka nekā gadu iepriekš. To veicināja vēsāki laika apstākļi janvārī, elektroenerģijas pārvades starpsavienojumu un lielāko atomelektrostaciju remontu vasaras mēnešos Ziemeļvalstīs, kā arī zemāks ūdens rezervuāru aizpildījuma līmenis gada pēdējā ceturksnī Skandināvijā. Vidējā spot cena Somijas tirdzniecības apgabalā palielinājās par 9 % un bija 32,4 EUR/MWh, bet Igaunijas tirdzniecības apgabalā – par 6 %, sasniedzot 33,1 EUR/MWh.

Elektroenerģijas vairumtirdzniecības cena Nord Pool biržā

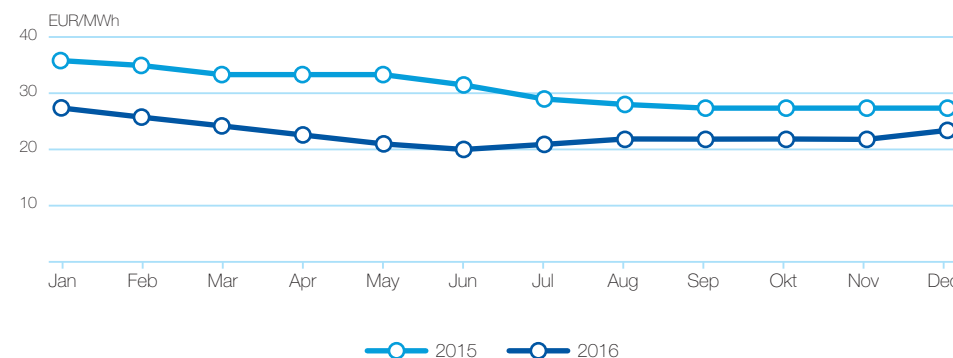
Savukārt elektroenerģijas cenas Latvijā un Lietuvā 2016. gadā ir samazinājušās. Vidējā elektroenerģijas spot cena Latvijā un Lietuvā, salīdzinot ar 2015. gadu, samazinājās attiecīgi par 14 % un 13 %, sasniedzot 36,1 EUR/MWh Latvijā un 36,5 EUR/MWh Lietuvā. Elektroenerģijas cenas kritumu Latvijā un Lietuvā galvenokārt noteica elektroenerģijas pārvades kabeļa NordBalt nodošana ekspluatācijā 2016. gada sākumā, tādējādi veicinot elektroenerģijas spot cenu tuvināšanos starp Ziemeļvalstīm un Baltijas valstīm. Tāpat elektroenerģijas cenas samazinājumu Latvijā un Lietuvā ietekmēja arī dabasgāzes cenas samazinājums Latvijā, palielinot konkurētspējīgas elektroenerģijas izstrādi Rīgas termoelektrostacijās (turpmāk tekstā – TEC), vienlaikus novēršot elektroenerģijas cenas pieauguma risku reģionā. Vidējā elektroenerģijas cena Latvijas tirdzniecības apgabalā 2016. gadā bija par 3,0 EUR/MWh augstāka nekā Igaunijā (2015. gadā – par 10,7 EUR/MWh). To veicināja nepietiekama pieejamā pārvades jauda uz Igaunijas un Latvijas robežas.

[Zemāka dabasgāzes cena Latvijā

2016. gadā vidējā dabasgāzes cena (ietverot akcīzes nodokli un pārvades izmaksas) lietotāju grupai ar gāzes patēriņu virs 100 000 tūkstošiem nm^3 bija 23,0 EUR/MWh, kas ir par 24 % zemāka nekā 2015. gadā (30,4 EUR/MWh). Dabasgāzes cenas kritums ir saistīts ar naftas cenu lejupslīdi – Brent jēlnaftas vidējā cena 2016. gadā, salīdzinot ar 2015. gadu, samazinājās par 17 % un sasniedza 43,6 USD/bbl (2015. gadā – 52,4 USD/bbl).

Naftas cenu pazemināšanās 2016. gadā skaidrojama ar tās pārprodukciju pasaules naftas tirgū. Taču pēc OPEC un citu nozīmīgu naftas eksportētājvalstu vienošanās par ieguves apjoma samazināšanu naftas cenas gada nogalē paaugstinājās, decembrī sasniedzot vidēji 53,3 USD/bbl. Tādējādi ir sagaidāms, ka arī dabasgāzes cena 2017. gadā pieaugs, ko apstiprina AS „Latvijas Gāze” gāzes tarifu prognozes turpmākajiem mēnešiem.

Dabasgāzes cena Latvijā lietotāju grupai ar patēriņu virs 100 000 tūkstoši nm^3

Darbības rādītāji

2016. gadā *Latvenergo* koncerns ir saglabājis elektroenerģijas tirdzniecības līdera pozīciju Baltijā. *Latvenergo* koncerna tirgus daļa ir aptuveni 30 % (2015. gadā – aptuveni 32 %) no kopējā Baltijas elektroenerģijas tirgus.

[Elektrum elektroenerģijas produkti – visvairāk pirktie Baltijā

2016. gadā mazumtirdzniecības klientiem Baltijā kopumā esam pārdevuši 7 580 GWh elektroenerģijas (2015. gadā – 7 869 GWh). Pārdotās elektroenerģijas apjoma samazinājums ir primāri saistīts ar pastiprinātu cenu konkurenci lielo biznesa klientu segmentā. Ārpus Latvijas pārdotās elektroenerģijas apjoms veido gandrīz 1/3 no kopējā mazumtirdzniecībā pārdotā elektroenerģijas apjoma un sasniedz 2 376 GWh. Tas ir par 20 % lielāks apjoms nekā konkurējošo elektroenerģijas tirgotāju pārdošanas apjoms Latvijā.

Kopējais klientu skaits ārpus Latvijas ir aptuveni 34,7 tūkstoši. Pārdošanas aktivitātes Lietuvā un Igaunijā primāri tika vērstas uz maziem un vidējiem uzņēmumiem, kur mūsu kopējais klientu skaits ir pieaudzis par 3 %.

[Palielināta elektroenerģijas un siltumenerģijas izstrāde

Latvenergo koncerns 2016. gadā savās ražotnēs ir saražojis 4 707 GWh elektroenerģijas un 2 675 GWh siltumenerģijas. Kopumā izstrādātais elektroenerģijas apjoms salīdzinājumā ar 2015. gadu ir palielinājies par 21 %.

Rīgas TEC elektroenerģijas izstrāde 2016. gadā ir palielināta par 9 %, sasniedzot 2 206 GWh. Labvēlīgus apstākļus Rīgas TEC elektroenerģijas izstrādei radīja dabasgāzes vidējās cenas samazinājums par 24 %, salīdzinot ar 2015. gadu. Rīgas TEC spēja efektīvi un operatīvi nodrošināt elektroenerģijas ražošanu, novēršot elektroenerģijas cenas pieauguma risku reģionā. Rīgas TEC loma bija īpaši nozīmīga periodos, kad tika novēroti traucējumi starpsavienojumu darbībā un svārstības kaimiņvalstu ražošanas piegādēs un pieprasījumā.

Elektroenerģijas izstrādes apjoms Daugavas hidroelektrostacijās (turpmāk tekstā – HES) 2016. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir palielināts par 36 % un ir 2 449 GWh. To veicinājusi lielāka ūdens pietece Daugavā 2016. gada otrajā pusē.

Optimāli kombinējot *Latvenergo* koncerna Rīgas TEC un Daugavas HES izstrādi ar reģiona importa iespējām, lietotāji Baltijā iegūst gan cenas tuvināšanos Ziemeļvalstu līmenim, gan tās stabilitāti ilgtermiņā.

Saražotās siltumenerģijas apjoms 2016. gadā ir palielināts par 11 %, to noteica salīdzinoši vēsāki laika apstākļi janvārī un novembrī.

Finanšu rezultāti

Latvenergo koncerna ieņēmumi 2016. gadā būtiski nemainījās un ir 931,6 miljoni EUR. *Latvenergo* koncerna EBITDA pārskata periodā ir palielinājusies par 28 % un sasniedz 393,4 miljonus EUR. EBITDA ir palielinājusies visos darbības segmentos. Tāpat ir uzlabojies EBITDA rentabilitātes rādītājs, kas ir pieaudzis līdz 42 % (2015. gadā – 33 %). Savukārt *Latvenergo* koncerna peļņa 2016. gadā ir 130,6 miljoni EUR (2015. gadā – 85,0 miljoni EUR).

[Pieaug koncerna EBITDA un peļņa

Latvenergo koncerna rezultātus pozitīvi galvenokārt ietekmēja:

- par 36 % lielāka Daugavas HES izstrāde;
- zemākas dabasgāzes un elektroenerģijas cenas Latvijā. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, dabasgāzes cena Latvijā bija par 24 %, bet elektroenerģijas cena – par 14 % zemāka;
- par 22,9 miljoniem EUR lielāki sadales pakalpojumu ieņēmumi. To pieaugumu sekmēja 2016. gada 1. augustā spēkā stājušies līdzsvarotie sadales tarifi, kā arī par 3 % lielāks sadalītās elektroenerģijas daudzums.

Līdz ar peļņas pieaugumu ir augusi arī pašu kapitāla atdeve, kas ir 5,8 %, savukārt attiecīgajā periodā pērn tā bija 4,1 %.

Investīcijas

Kopējais investīciju apjoms ilgtermiņa aktīvos 2016. gadā ir par 5 % lielāks salīdzinājumā ar 2015. gadu un ir 200,7 miljoni EUR. Lielākā daļa jeb 64 % ir ieguldīti tīklu aktīvos, tādējādi mērķtiecīgi uzlabojot to pakalpojumu kvalitāti, tehniskos rādītājus un darbības drošumu.

[Investīcijas tīklu aktīvos – 2/3 no kopējā apjoma

Savukārt investējot videi draudzīgos un apkārtējo vidi uzlabojošos projektos, 2016. gadā Daugavas HES hidroagregātu rekonstrukcijā ieguldīti 35,2 miljoni EUR. Līdz 2022. gadam ir plānota 11 nerekonstruēto hidroagregātu pakāpeniska nomaiņa, nodrošinot to darbību nākamos 40 gadus. Kopējās rekonstrukcijas izmaksas pārsniegs 200 miljonus EUR, no kuriem šobrīd ir ieguldīti 86,7 miljoni EUR.

2016. gadā turpinās arī ievērojamie elektroenerģijas pārvades infrastruktūras uzlabošanas investīciju projekti: *Kurzemes loks* un *Trešais elektropārvades tīkla starpsavienojums starp Igauniju un Latviju*.

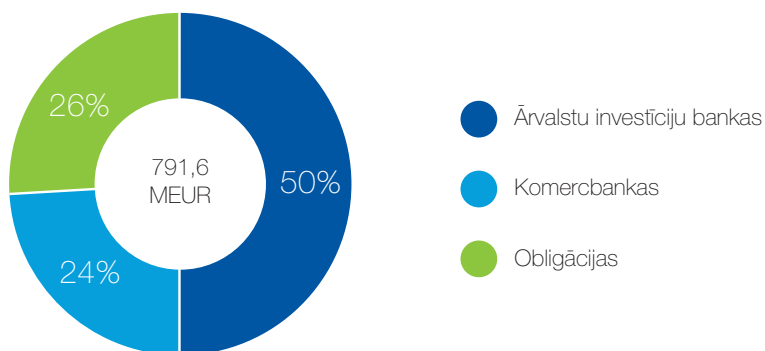
Finansēšana

Investīciju projektu finansēšanu *Latvenergo* koncerns veic no pašu līdzekļiem un ārējā aizņemtā ilgtermiņa finansējuma, kas tiek regulāri un savlaicīgi piesaistīts finanšu un kapitāla tirgos.

Diversificēti finansējuma piesaistes avoti

2016. gada aprīlī AS „Latvenergo” emitē papildu zaļās obligācijas 25 miljonu EUR apmērā, tādējādi noslēdzot otro obligāciju piedāvājuma programmu 100 miljonu EUR apmērā. 2016. gada oktobrī starptautiskā kredītreitingu aģentūra *Moody's* zaļajām obligācijām piešķīra augstāko novērtējumu – GB1 (izcili). *Moody's* zaļajām obligācijām ir piešķīrusi arī kredītreitingu Baa2 līmenī ar stabili nākotnes vērtējumu, kas atbilst AS „Latvenergo” kredītreitingam.

Aizņēmumi

2016. gada 31. decembrī koncerna aizņēmumi ir 791,6 miljoni EUR (2015. gada 31. decembrī – 797,5 miljoni EUR). Tie ietver aizņēmumus no starptautiskām investīciju bankām (50 % no aizņēmumiem), komercbankām (24 %), kā arī obligācijas 205 miljonu EUR apmērā (26 %), no kurām 100 miljonu EUR apmērā tās emitētas kā zaļās obligācijas.

Latvenergo koncerna neto aizņēmumi (aizņēmumi mīnus nauda un naudas ekvivalenti) 2016. gada 31. decembrī ir EUR 607,6 miljoni (2015. gada 31. decembrī – EUR 692,9 miljoni), savukārt neto aizņēmumu / EBITDA attiecības rādītājs līdz ar rentabilitātes uzlabošanu ir samazinājies līdz 1,7 (2015. gadā – 2,3).

Pēc pārskata perioda beigām 2017. gada 16. februārī *Moody's* pārpastiprināja AS „Latvenergo” kredītreitingu Baa2 līmenī ar stabili nākotnes vērtējumu.

Korporatīvā pārvaldība

Ievēlēja AS „Latvenergo” padome

Atbilstoši Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumā noteiktajām prasībām, kā arī īstenojot OECD rekomendācijas, AS „Latvenergo” akcionāru sapulcē 2016. gada 16. decembrī ir ievēlēja AS „Latvenergo” padome. Tās galvenais darbības mērķis ir paaugstināt sabiedrībai piederošo aktīvu pārraudzības efektivitāti. Tās sastāvā ir pieci neatkarīgi padomes locekļi – Andris Ozoliņš, Andris Liepiņš, Baiba Anda Rubesa, Mārtiņš Bičevskis un Martins Sedlackis (*Martin Sedlacky*). Padomes priekšsēdētājs ir Andris Ozoliņš, priekšsēdētāja vietnieks – Andris Liepiņš. Padomes locekļu pilnvaru termiņš ir pieci gadi.

Izpildīti Latvenergo koncerna stratēģijā 2013–2016 noteiktie mērķi

Latvenergo koncerns ir sekmīgi izpildījis 2013.–2016. gada stratēģijā nospraustos mērķus. Baltijas elektroenerģijas mazumtirdzniecības tirgū *Latvenergo* koncerns ir lielākais elektroenerģijas tirgotājs ar ekonomiski pamatotu tirgus daļu – aptuveni 30 %. Koncerns veiksmīgi darbojas liberalizēta elektroenerģijas tirgus apstākļos. Pabeigts pēdējo desmitgažu lielākais enerģētikas projekts Baltijā – Rīgas TEC–2 rekonstrukcija. Tāpat sekmīgi turpināta Daugavas HES hidroagregātu atjaunošanas programma, ko plānots pabeikt līdz 2022. gadam. Mērķtiecīgi īstenojot stratēģijas periodā izstrādāto visaptverošo sadales tīkla ilgtermiņa attīstības plānu, panākts būtisks elektroenerģijas piegādes nepārtrauktības rādītāju uzlabojums.

Turpmākā attīstība

2016. gada 19. oktobrī akcionāru sapulcē tika apstiprināta *Latvenergo* koncerna stratēģija laika periodam no 2017. līdz 2022. gadam.

Apstiprināta vidēja termiņa stratēģija

Ņemot vērā sagaidāmos izaicinājumus nozarē un biznesa vidē, stratēģijā ir definēti trīs galvenie darbības mērķi:

- nostiprināt ilgtspējīgu un ekonomiski pamatotu tirgus pozīciju mājas tirgos (Baltijā), vienlaikus apsverot ģeogrāfisku un/vai produktu/pakalpojumu ekspansiju;
- attīstīt sinerģijai ar tirdzniecību adekvātu un koncerna vērtību palielinošu ģenerācijas portfeli;
- attīstīt klientu vajadzībām atbilstošu, funkcionālu, drošu un efektīvu tīklu.

Līdz ar stratēģijas apstiprināšanu ir noteikti arī *Latvenergo* koncerna finanšu mērķi. Finanšu mērķi ir iedalīti trīs mērķu grupās – rentabilitāte, kapitāla struktūra un dividendu politika.

Izvirzītie finanšu mērķi ir noteikti, lai nodrošinātu:

- ambiciozu, bet reizē sasniedzamu rentabilitāti, kas ir samērojama ar Eiropas enerģētikas nozares salīdzināmo uzņēmumu vidējiem rādītājiem un nodrošina biznesa riskam atbilstošu atdevi;
- optimālu, nozarei atbilstošu kapitāla struktūru, kas ierobežo iespējamus finanšu riskus;
- adekvātu dividendu politiku, kas ir atbilstoša plānotajai investīciju politikai un izvirzītajam kapitāla struktūras mērķim.

Mērķa grupa	Rādītājs	2022. gads
Rentabilitāte	Pašu kapitāla atdeve (ROE)	> 6 %
	Neto aizņēmumi pret pašu kapitālu	< 50 %
Kapitāla struktūra	Neto aizņēmumi pret peļņu pirms nolietojuma	< 3
Dividenžu politika	Dividendēs izmaksājamā peļņas daļa	> 80 %

Stratēģijas izstrādes ievaros tika veikta detalizēta nozares un darbības vides analīze, izvērtētas biznesa iespējas, kā arī veiktas diskusijas ar nozares ekspertiem un iesaistītajām pusēm.

Stratēģijas sagatavošanas procesā ir ievērotas gan Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) vadlīnijas valsts kapitālsabiedrību pārvaldībai, gan Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma un Pārresoru koordinācijas centra apstiprinātās Valsts kapitālsabiedrību vidēja termiņa darbības stratēģijas izstrādes vadlīniju prasības.

Finanšu risku vadība

Latvenergo koncerna darbība ir pakļauta dažādiem finanšu riskiem: tirgus riskiem, kredīriskam un likviditātes un naudas plūsmas riskam. *Latvenergo* koncerna risku vadības politika koncentrēta uz finanšu tirgus nenoteiktības potenciāli negatīvā efekta uz *Latvenergo* koncerna finanšu rezultātiem samazināšanu. Finansiālās stabilitātes nodrošināšanai *Latvenergo* koncerns izmanto dažādus finanšu risku kontroles un to ierobežošanas pasākumus, tai skaitā, lieto atvasinātos finanšu instrumentus, lai samazinātu risku atvērtajās pozīcijās.

Finanšu riski tiek pārvaldīti saskaņā ar *Latvenergo* koncerna *Finanšu risku vadības politiku* principiem.

a) tirgus riski

I) Valūtas risks

Valūtas risks rodas, ja nākotnes transakcija vai aktīvi, vai saistības ir izteikti citā valūtā nekā *Latvenergo* koncerna funkcionālā valūta.

2016. gada 31. decembrī visi *Latvenergo* koncerna aizņēmumi ir eiro.

2016. gadā *Latvenergo* koncernam nebija investīciju, kuras būtu pakļautas vēra ņemamam valūtas riskam.

AS „*Latvenergo*” valde ir apstiprinājusi *Finanšu risku vadības politiku*, kas cita starpā nosaka *Latvenergo* koncerna valūtas riska vadības principus. Lai ierobežotu valūtas risku, kas rodas no nākotnes transakcijām vai aktīviem un saistībām citā valūtā, *Finanšu risku vadības politika* nosaka valūtas nākotnes maiņas darījumu slēgšanu.

II) Procentu likmju risks

Procentu likmju risks *Latvenergo* koncernā galvenokārt rodas no aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme, radot risku, ka finanšu izmaksas koncernā nozīmīgi pieaug situācijās, kad procentu likme palielinās. Aizņēmumiem no kredītiestādēm galvenokārt ir mainīgā procentu likme, kas veidojas no 3, 6 vai 12 mēnešu EURIBOR un finansēšanas likmes. *Latvenergo* koncerna politika nosaka vairāk nekā 35 % aizņēmumu nodrošināt fiksētās procentu likmes (ņemot vērā atvasināto finanšu instrumentu efektu) un uzturēt vidējo fiksētās likmes periodu robežās no 2 līdz 4 gadiem.

Lai mazinātu naudas plūsmas risku, *Latvenergo* koncerns ir noslēdzis procentu likmju mijmaiņas līgumus par kopējo nosacīto apjomu 174,2 miljoni EUR (2015. gadā: 221,5 miljoni EUR) (21. c, II pielikums). 2016. gada 31. decembrī 62 % (31/12/2015: 55 %) no kopējiem *Latvenergo* koncerna aizņēmumiem bija fiksēta procentu likme (ņemot vērā procentu likmju mijmaiņas līgumu efektu) un vidējais fiksētās procentu likmes periods bija 2,1 gadi (2015. gadā: 2,4 gadi).

Latvenergo koncernā regulāri tiek analizētas procentu likmju pozīcijas. Dažādi scenāriji tiek modelēti, ņemot vērā iespējamo aizņēmumu refinansēšanu, esošo pozīciju atjaunošanu un risku ierobežošanas aktivitātes. Balstoties uz šiem scenārijiem, koncernā tiek aprēķināta procentu likmju izmaiņu ietekme uz peļņu vai zaudējumiem un naudas plūsmu.

III) Cenas risks

Cenas risks ir risks, kas var rasties, ja finanšu instrumentu patiesās vērtības un naudas plūsmas nākotnē svārstīsies citu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar no procentu likmju vai valūtas riska izrietošām tirgus cenas izmaiņām. Koncernā saražoto preču un sniegto pakalpojumu pirkšanu un pārdošanu brīvā tirgus apstākļos, kā arī ražošanā izmantoto resursu pirkšanu ietekmē cenas risks.

Latvenergo koncernā būtiskākais cenas risks ir elektroenerģijas cenas risks, kas var negatīvi ietekmēt koncerna finanšu rezultātus gan ražošanas ieņēmumu samazināšanās dēļ, gan arī dēļ nesaskaņotības starp mainīgajām tirgus cenām un fiksētajām mazumtirdzniecības cenām.

Elektroenerģijas cenas riska ierobežošanai *Latvenergo* koncerns izmanto ilgtermiņa fiksētas cenas piegāžu kontraktus ar klientiem un elektroenerģijas atvasinātos finanšu instrumentus. Izstrādes cenas risks tiek aizvērts pakāpeniski, 80–90 % no plānotā ražošanas apjoma tiek realizēti pirms kārtējā gada. Līdz 2015. gada 31. decembrim 100 % no plānotās TEC izstrādes un 75 % no plānotās HES izstrādes 2016. gadā bija realizēti par fiksētu cenu. Ražošanas apjoma realizācijas par fiksētu cenu pakāpi ierobežo HES darbības sezonālās svārstības, kas atkarīgas no laika apstākļiem. Tā kā mazumtirdzniecības realizācijas apjoms pārsniedz izstrādes apjomu, tad riska ierobežošanai koncerns izmanto elektroenerģijas finanšu kontraktus.

2016. gada 31. decembrī koncernam ir noslēgti elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi par kopējo apjomu 2 195 685 MWh (31/12/2015: 2 880 436 MWh) un nosacīto vērtību 36,0 miljoni EUR (31/12/2015: 64,1 miljons EUR) apmērā.

b) Kredīriski

Kredītrisks tiek vadīts *Latvenergo* koncerna līmenī. To galvenokārt rada nauda un naudas ekvivalenti, atvasinātie finanšu instrumenti un noguldījumi bankās, būtiski pircēju un pasūtītāju parādi. Kredītrisks saistībā ar pircēju un pasūtītāju parādiem ir ierobežots plašā *Latvenergo* koncerna klientu skaita dēļ. Koncernam nav nozīmīgas kredītriska koncentrācijas attiecībā uz kādu vienu darījumu partneri vai līdzīgu darījumu partneru grupu.

Kredītrisks saistībā ar naudu un īstermiņa noguldījumiem bankās tiek pārvaldīts, sabalansējot finanšu aktīvu un instrumentu izvietojumu, lai vienlaikus saglabātu iespēju izvēlēties izdevīgākos piedāvājumus un samazinātu iespējamību zaudēt finanšu līdzekļus. Pārskata periodā noteiktie kredītlīmi nav pārsniegti, un *Latvenergo* koncerns nesagaida zaudējumus kredītriska iestāšanās rezultātā.

c) Likviditātes un naudas plūsmas risks

Latvenergo koncerna likviditātes un naudas plūsmas riska ierobežošanas mērķis ir uzturēt atbilstošu naudas un naudas ekvivalentu daudzumu vai nodrošināt atbilstošu finansējumu, izmantojot banku piešķirtās kredītlīnijas, lai pildītu savas saistības saskaņā ar *Latvenergo* koncerna stratēģiskajiem plāniem, kā arī lai kompensētu naudas plūsmas svārstības, kas radušās dažādu finanšu risku ietekmē.

Latvenergo koncerns nepārtraukti uztur koncerna naudas plūsmas un likviditātes rezervju prognozes, kas sastāv no pieejamo aizņēmumu un naudas un naudas ekvivalentu kopējā apjoma izvērtējuma.

Apstākļi un notikumi pēc pārskata gada beigām

Būtiski notikumi un apstākļi pēc pārskata gada beigām ir atklāti *Latvenergo* koncerna finanšu pārskatu pielikumā (skatīt konsolidēto finanšu pārskatu 27. pielikumu).

Ziņojums par vadības atbildību

Pamatojoties uz AS „Latvenergo” valdes rīcībā esošo informāciju, *Latvenergo* konsolidētais 2016. gada pārskats ir sagatavots atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām un visos būtiskos aspektos sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par *Latvenergo* koncerna aktīviem, pasīviem, finansiālo stāvokli, peļņu vai zaudējumiem, pašu kapitālu un naudas plūsmām. Vadības ziņojumā ir ietverta patiesa informācija.

AS „Latvenergo” valde:

Āris Žigurs
valdes priekšsēdētājs

Guntars Baļčūns
valdes loceklis

Uldis Bariss
valdes loceklis

Māris Kuņickis
valdes loceklis

Guntis Stafeckis
valdes loceklis

Rīgā 2017. gada 18. aprīlī

Priekšlikumi par peļņas sadali

AS „Latvenergo” valde, izpildot likuma „Par valsts budžetu 2017. gadam” 41. pantā noteikto par 2017. gadā izmaksājamo dividenžu apmēru, ierosina valstij dividendēs izmaksāt 90,1 miljonu EUR, tai skaitā 73,0 miljonus EUR no AS „Latvenergo” 2016. gada peļņas un 17,1 miljonu EUR – no AS „Latvenergo” 2015. gada peļņas, bet pārējo AS „Latvenergo” 2016. gada peļņu 64,4 miljonu EUR apmērā nesadalīt un ieskaitīt AS „Latvenergo” rezervēs ar mērķi lemt par to izmaksu valstij dividendēs, lēmumu par to izmaksu pieņemot vienlaicīgi ar lēmumu par AS „Latvenergo” 2017. gada peļņas sadalīšanu.

Par 2016. gada peļņas sadali lemj AS „Latvenergo” akcionāra sapulce.

Konsolidētie finanšu pārskati

Konsolidētais peļņas vai zaudējumu aprēķins

	Pielikums	2016	2015
		EUR'000	EUR'000
Ieņēmumi	6	931 619	929 128
Pārējie ieņēmumi	7	6 656	4 880
Izlietotās izejvielas un materiāli	8	(385 808)	(470 444)
Personāla izmaksas	9	(96 019)	(94 609)
Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	13 a, 14 a	(232 626)	(198 827)
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	10	(63 049)	(61 940)
Saimnieciskās darbības peļņa		160 773	108 188
Finanšu ieņēmumi	11 a	2 328	2 926
Finanšu izmaksas	11 b	(14 156)	(18 579)
Peļņa pirms nodokļa		148 945	92 535
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	12	(18 352)	(7 496)
Pārskata gada peļņa		130 593	85 039
Attiecināma uz:			
– Mātesabiedrības akcionāru		129 045	83 509
– Mazākuma daļu		1 548	1 530
Pamatpeļņa uz vienu akciju (eiro)	20 c	0,100	0,065
Samazinātā peļņa uz vienu akciju (eiro)	20 c	0,100	0,065

Pielikumi no 97. līdz 136. lapai ir šo konsolidēto Finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Āris Žigurs
valdes priekšsēdētājs

Guntars Baļčūns
valdes loceklis

Uldis Bariss
valdes loceklis

Māris Kuņickis
valdes loceklis

Guntis Stafeckis
valdes loceklis

Liāna Keldere
AS „Latvenego” Grāmatvedības direktore

Rīgā 2017. gada 18. aprīlī

Konsolidētais vispārējo ieņēmumu pārskats

	Pielikums	2016	2015
		EUR'000	EUR'000
Pārskata gada peļņa		130 593	85,039
<i>Vispārējie ieņēmumi, kas pārklasificējami uz peļņu vai zaudējumiem nākamajos periodos (atskaitot nodokļus):</i>			
Ieņēmumi no naudas plūsmas riska ierobežošanas rezerves izmaiņām	20 a, 21 c	2 847	4 077
Neto vispārējie ieņēmumi, kas pārklasificējami uz peļņu vai zaudējumiem nākamajos periodos		2 847	4 077
<i>Vispārējie ieņēmumi / (zaudējumi), kas nav jāpārklasificē uz peļņu vai zaudējumiem nākamajos periodos (atskaitot nodokļus):</i>			
Ieņēmumi no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas	20 a	269 485	20 485
Zaudējumi no pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanas	22 a	(2 308)	(1 158)
Neto vispārējie ieņēmumi, kas nav jāpārklasificē uz peļņu vai zaudējumiem nākamajos periodos		267 177	19 327
Kopā vispārējie ieņēmumi pārskata gadā, atskaitot nodokļus		270 024	23 404
Kopā pārskata gadā atzītie vispārējie ieņēmumi		400 617	108 443
Attiecināmi uz:			
– Mātesabiedrības akcionāriem		399 069	106 913
– Mazākuma daļu		1 548	1 530

Pielikumi no 97. līdz 136. lapai ir šo konsolidēto Finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Konsolidētais pārskats par finansiālo stāvokli

Pielikums 31/12/2016 31/12/2015			
		EUR'000	EUR'000
AKTĪVI			
Ilgtermiņa aktīvi			
Nemateriālie ieguldījumi	13 a	14 534	14 405
Pamatlīdzekļi	14 a	3 355 797	3 076 256
Ieguldījuma īpašumi	14 b	563	696
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	15	41	41
Citi ilgtermiņa debitori		986	1 712
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21 a	17 034	20 609
Ilgtermiņa aktīvi kopā		3 388 955	3 113 719
Apgrozāmie līdzekļi			
Krājumi	16	41 458	24 791
Pircēju un pasūtītāju parādi un pārējie debitori	17 a, b	273 957	263 452
Nākamo periodu izmaksas		3 227	3 008
Atvasinātie finanšu instrumenti	21 c	6 134	–
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21 a	3 520	7 859
Nauda un naudas ekvivalenti	18	183 980	104 543
Apgrozāmie līdzekļi kopā		512 276	403 653
AKTĪVU KOPSUMMA		3 901 231	3 517 372

Āris Žigurs
valdes priekšsēdētājs

Guntars Baļčūns
valdes loceklis

Uldis Bariss
valdes loceklis

Māris Kuņickis
valdes loceklis

Guntis Stafeckis
valdes loceklis

Liāna Ķeldere
AS „Latvenergo” Grāmatvedības direktore

Rīgā 2017. gada 18. aprīlī

Pielikums 31/12/2016 31/12/2015			
		EUR'000	EUR'000
PAŠU KAPITĀLS			
Akciju kapitāls	19	1 288 715	1 288 531
Rezerves	20 a	937 074	669 596
Nesadalītā peļņa		185 840	131 662
Mātesabiedrības akcionāra kapitāla līdzdalības daļa		2 411 629	2 089 789
Mazākumakcionāru kapitāla līdzdalības daļa		7 084	6 913
Pašu kapitāls kopā		2 418 713	2 096 702
KREDITORI			
Ilgtermiņa kreditori			
Aizņēmumi	21 b	635 620	714 291
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības	12	315 759	273 987
Uzkrājumi	22	18 643	15 984
Atvasinātie finanšu instrumenti	21 c	7 946	8 291
Pārējie kreditori un nākamo periodu ieņēmumi	23	195 407	196 386
Ilgtermiņa kreditori kopā		1 173 375	1 208 939
Īstermiņa kreditori			
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	24	117 817	103 774
Nākamo periodu ieņēmumi		14 022	13 475
Uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības		17 718	4 007
Aizņēmumi	21 b	155 946	83 192
Atvasinātie finanšu instrumenti	21 c	3 640	7 283
Īstermiņa kreditori kopā		309 143	211 731
PASĪVU KOPSUMMA		3 901 231	3 517 372

Pielikumi no 97. līdz 136. lapai ir šo konsolidēto Finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa

Konsolidētais pārskats par izmaiņām pašu kapitālā

	Pielikums	Attiecināms uz mātesabiedrības akcionāriem				Mazā- kuma daļa	KOPĀ
		Akciju kapitāls	Rezerves	Nesadalī- tā peļņa	Kopā		
		EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2014. gada 31. decembrī		1 288 446	645 829	79 995	2 014 270	6 531	2 020 801
Akciju kapitāla palielinājums	14 a, 19	85	–	–	85	–	85
Dividendes par 2014. gadu	20 b	–	–	(31 479)	(31 479)	(1 148)	(32 627)
Kopā pašu kapitālā atzītās iemaksas un peļņas sadalīšana		85	–	(31 479)	(31 394)	(1 148)	(32 542)
Pārskata gada peļņa		–	–	83 509	83 509	1 530	85 039
Vispārējie ieņēmumi / (zaudējumi)	20 a	–	23 767	(363)	23 404	–	23 404
Kopā pārskata gadā atzītie vispārējie ieņēmumi		–	23 767	83 146	106 913	1 530	108 443
2015. gada 31. decembrī		1 288 531	669 596	131 662	2 089 789	6 913	2 096 702
Akciju kapitāla palielinājums	14 a, 19	184	–	–	184	–	184
Dividendes par 2015. gadu	20 b	–	–	(77 413)	(77 413)	(1 377)	(78 790)
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana, atskaitot atlikto uzņēmumu ienākuma nodokli		–	(4 854)	4 854	–	–	–
Kopā pašu kapitālā atzītās iemaksas un peļņas sadalīšana		184	(4 854)	(72 559)	(77 229)	(1 377)	(78 606)
Pārskata gada peļņa		–	–	129 045	129 045	1 548	130 593
Vispārējie ieņēmumi / (zaudējumi)	20 a	–	272 332	(2 308)	270 024	–	270 024
Kopā pārskata gadā atzītie vispārējie ieņēmumi		–	272 332	126 737	399 069	1 548	400 617
2016. gada 31. decembrī		1 288 715	937 074	185 840	2 411 629	7 084	2 418 713

Pielikumi no 97. līdz 136. lapai ir šo konsolidēto Finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Konsolidētais pārskats par naudas plūsmām

	Pielikums	2016	2015
		EUR'000	EUR'000
Pamatdarbības naudas plūsma			
Peļņa pirms nodokļa		148 945	92 535
Korekcijas :			
– amortizācija un nolietojums, nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	13 a, 14 a	232 626	198 828
– zaudējumi no ilgtermiņa aktīvu norakstīšanas		4 143	4 075
– procentu izmaksas	11 b	14 156	18 693
– procentu ieņēmumi	11 a	(2 302)	(1 578)
– peļņa no finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām	8, 11	(7 275)	(902)
– uzkrājumu samazinājums	22	(287)	(762)
– nerealizētie (ieņēmumi) / zaudējumi no valūtas kursu svārstībām	11 b	(26)	27
Saimnieciskās darbības peļņa pirms apgrozāmā kapitāla izmaiņām		389 980	310 916
Krājumu pieaugums		(16 667)	(2 231)
Pircēju un pasūtītāju parādu un pārējo debitoru pieaugums		(10 170)	(27 626)
Parādu piegādātājiem un pārējo kreditoru samazinājums		(844)	(20 825)
Nauda pamatdarbības rezultātā		362 299	260 234
Izdevumi procentu maksājumiem		(15 529)	(19 189)
Ieņēmumi no procentu maksājumiem		2 457	1 606
(Samaksātais) / atmaksātais uzņēmumu ienākuma nodoklis un nekustamā īpašuma nodoklis		(8 041)	3 627
Pamatdarbības neto naudas plūsma		341 186	246 278
Ieguldīšanas darbības naudas plūsma			
Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu iegāde		(185 674)	(188 915)
Saņemtais Eiropas Savienības fondu finansējums un citi finansējumi		242	17 972
Ieņēmumi no līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu atsavināšanas		7 914	70
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma		(177 518)	(170 873)
Finansēšanas darbības naudas plūsma			
Ieņēmumi no parāda vērtspapīru (obligāciju) emisijas	21 b	26 267	74 893
Saņemtie aizņēmumi no kredītiestādēm	21 b	55 744	30 000
Izdevumi aizņēmumu atmaksai	21 b	(87 452)	(134 875)
Mazākumdaļai izmaksātās dividendes		(1 377)	(1 148)
Mātesabiedrības akcionāriem izmaksātās dividendes		(77 413)	(31 479)
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma		(84 231)	(62 609)
Neto naudas un tās ekvivalentu pieaugums		79 437	12 796
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada sākumā	18	104 543	91 747
Nauda un tās ekvivalenti pārskata gada beigās	18	183 980	104 543

Pielikumi no 97. līdz 136. lapai ir šo konsolidēto Finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Konsolidēto finanšu pārskatu pielikums

1. Vispārīga informācija par koncernu

Visas akciju sabiedrības „Latvenergo” (turpmāk tekstā – mātessabiedrība jeb Sabiedrība) akcijas pieder valstij, un to turētāja ir Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija. AS „Latvenergo” juridiskā adrese ir Pulkveža Brieža iela 12, Rīga, LV-1230, Latvija. Atbilstoši Latvijas Republikas Enerģētikas likumam AS „Latvenergo” ir atzīta par valstiski svarīgu tautsaimniecības objektu un nav privatizējama.

Akciju sabiedrība „Latvenergo” ir energoapgādes pakalpojumu sniedzēja, kas nodarbojas ar elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu, kā arī elektroenerģijas pārdošanu. AS „Latvenergo” ir viena no lielākajām sabiedrībām Baltijā.

Latvenergo koncernā (turpmāk tekstā – arī koncerns) ietilpst šādas meitassabiedrības:

- AS „Sadales tīkls” (kopš 18/09/2006) ar 100 % līdzdalības daļu;
- *Elektrum Eesti*, OÜ (kopš 27/06/2007) un tās meitassabiedrība SIA „Elektrum Latvija” (kopš 18/09/2012) ar 100 % līdzdalības daļu;
- *Elektrum Lietuva*, UAB (kopš 07/01/2008) ar 100 % līdzdalības daļu;
- AS „Latvijas elektriskie tīkli” (kopš 10/02/2011) ar 100 % līdzdalības daļu;
- SIA „Liepājas enerģija” (kopš 06/07/2005) ar 51 % līdzdalības daļu;
- AS „Enerģijas publiskais tirgotājs” (kopš 25/02/2014) ar 100 % līdzdalības daļu.

AS „Latvenergo” un tās meitassabiedrības – AS „Sadales tīkls”, AS „Latvijas elektriskie tīkli” un AS „Enerģijas publiskais tirgotājs” ar kopējo 48,15 % līdzdalības daļu ir akcionāri arī AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”, kas veic fiksēto iemaksu pensiju plānu pārvaldīšanu Latvijā.

Līdzdalības daļas meitassabiedrībās, asociētajās sabiedrībās un pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi ir atklāti 15. pielikumā.

No 2015. gada 16. novembra līdz *Latvenergo* konsolidēto 2016. gada finanšu pārskatu parakstīšanas dienai AS „Latvenergo” valde strādāja šādā sastāvā: Āris Žīgurs (valdes priekšsēdētājs), Uldis Bariss, Māris Kuņickis, Guntars Baļčūns un Guntis Stafeckis.

Sākot no 2016. gada 16. decembra, darbu uzsākusi AS „Latvenergo” padome šādā sastāvā: Andris Ozoliņš (padomes priekšsēdētājs), Andris Liepiņš (padomes priekšsēdētāja vietnieks), Baiba Anda Rubesa, Mārtiņš Bičevskis un Martins Sedlackis (*Martin Sedlacky*).

Uzraudzības institūcija – Revīzijas komiteja no 2015. gada 4. decembra līdz *Latvenergo* konsolidēto 2016. gada finanšu pārskatu apstiprināšanai strādāja šādā sastāvā: Torbens Pedersens (*Torben Pedersen*) (priekšsēdētājs), Svens Dinsdorfs un Marita Salgrāve, un sākot ar 2017. gada 3. martu līdz *Latvenergo* konsolidēto 2016. gada finanšu pārskatu apstiprināšanai Revīzijas komitejā strādāja arī Andris Ozoliņš un Andris Liepiņš.

Konsolidētie 2016. gada finanšu pārskati iekļauj finanšu informāciju par AS „Latvenergo” un visām tās meitassabiedrībām par gadu, kas beidzas 2016. gada 31. decembrī, iekļaujot salīdzinošos rādītājus par 2015. gadu. Kur nepieciešams, salīdzinošie rādītāji par 2015. gadu ir pārklasificēti atbilstoši *Latvenergo* konsolidēto 2016. gada finanšu pārskatu sastādīšanas principiem un ir salīdzināmi.

Latvenergo konsolidētos 2016. gada finanšu pārskatus AS „Latvenergo” valde ir apstiprinājusi 2017. gada 18. aprīlī. Lēmumu par konsolidēto finanšu pārskatu apstiprināšanu pieņems akcionāra sapulce.

2. Nozīmīgi grāmatvedības uzskaites principi

Šajā pielikuma sadaļā tiek atklāti galvenie grāmatvedības uzskaites pamatprincipi jeb politikas, kas ir izmantotas, sagatavojot konsolidētos finanšu pārskatus. Šīs politikas ir konsekventi piemērotas, atspoguļojot datus par visiem pārskatos ietvertajiem periodiem, ja atsevišķos gadījumos nav noteikts citādi. Kur nepieciešams, salīdzinošie rādītāji ir pārklasificēti.

2.1. Uzskaites principi

Šie konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā (ES) apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS). Ņemot vērā Eiropas Savienības apstiprināšanas procedūru, šajā pielikumā ir atspoguļoti arī standarti un interpretācijas, kas nav apstiprinātas piemērošanai Eiropas Savienībā, jo šiem standartiem un interpretācijām var būt ietekme uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem nākamajos periodos, ja tie tiek apstiprināti.

Konsolidētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar sākotnējo izmaksu uzskaites principu, kas modificēts, izmantojot pārvērtēšanu patiesajā vērtībā finanšu aktīviem un finanšu saistībām (ieskaitot atvasinātos finanšu instrumentus), kā arī pamatlīdzekļu atzīšanu pārvērtētajā vērtībā, kā atklāts zemāk aprakstītajās grāmatvedības politikās.

Visi rādītāji konsolidētajos finanšu pārskatos ir norādīti tūkstošos eiro (EUR).

Konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošana, izmantojot SFPS, prasa izmantot aplēses un pieņēmumus, kas ietekmē finanšu pārskatā uzrādīto aktīvu un saistību vērtības un iespējamo aktīvu un saistību atspoguļošanu, kā arī pārskata gada ieņēmumus un izdevumus. Lai arī šādas aplēses pamatojas uz koncerna vadībai pieejamo ticamāko informāciju par attiecīgajiem notikumiem un darbībām, faktiskie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm. 2.2 un 4. pielikumā ir aprakstītas tās jomas, kas pakļautas augstākai sprieduma vai sarežģītības pakāpei, vai jomas, attiecībā uz kurām piemērotie pieņēmumi un aplēses ir būtiskas konsolidēto finanšu pārskatu sagatavošanā.

Jaunu un/vai grozītu SFPS un Starptautisko finanšu pārskatu interpretācijas komitejas (SFPIK) interpretāciju piemērošana

Pārskata gadā ir publicēti vai pārskatīti šādi starptautisko finanšu pārskatu standarti vai to interpretācijas, kas ir obligāti piemērojamas pārskata periodam, kas sākas 2016. gada 1. janvārī un ko koncerns ir piemērojis pārskata gadā:

- Grozījumi SGS Nr. 1 „Finanšu pārskatu sniegšana”: Informācijas atklāšana. Grozījumu mērķis ir precizēt SGS Nr. 1, vēršot uzmanību uz grūtībām, ar kādām finanšu pārskatu sagatavotājiem var nākties saskarties, izmantojot profesionālus spriedumus saistībā ar finanšu pārskatu sniegšanu. Grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2016. gada 1. janvārī vai vēlāk. Koncerna vadība nav izmantojusi šos grozījumus, jo koncernā šie grozījumi ir jau iepriekš pārskatīti.
- Grozījumi SGS Nr. 16 „Pamatlīdzekļi” un SGS Nr. 38 „Nemateriālie aktīvi”: Pieņemamo nolietojuma un amortizācijas metožu precizēšana. Grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas

2016. gada 1. janvārī vai vēlāk un sniedz papildu norādes tam, kā aprēķināms pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu nolietojums un amortizācija. Paskaidrots, ka ieņēmumu metode nav uzskatāma par atbilstošu patēriņa atspoguļošanai. Koncerna vadība nav izmantojusi šos grozījumus.

- Grozījumi SGS Nr.19 „Darbinieku pabalsti”. Grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2015. gada 1. februārī vai vēlāk. Grozījumi nosaka, kā uzskaitāmas darbinieku iemaksas noteiktu iemaksu pabalstu plānos. Grozījumu mērķis ir vienkāršot to iemaksu uzskaiti, kas nav atkarīgas no darbinieka nostrādātajiem gadiem, piemēram, darbinieku iemaksas, kas tiek aprēķinātas atbilstoši noteiktam darbinieka algas procentam. Koncernam nav nekādu darbinieku pabalstu plānu, uz kuriem varētu attiekties šie grozījumi.
- Grozījumi SFPS Nr. 11 „Kopīgas vienošanās”: Līdzdalības kopīgās darbībās iegādes uzskaitē. Grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2016. gada 1. janvārī vai vēlāk. SFPS Nr. 11 skaidro līdzdalības kopīgi kontrolētajās sabiedrībās un kopīgās darbībās uzskaiti. Grozījumi sniedz jaunas norādes, kā uzskaitīt līdzdalības iegādi kopīgā darbībā, kas veido biznesu saskaņā ar SFPS, un nosaka atbilstošas šādas iegādes uzskaites pamatnostādnes. Koncernam nav nekādu darījumu, kam būtu piemērojami šie grozījumi.
- SGSP izdevusi ikgadējos SFPS uzlabojumus 2010. – 2012. gada ciklam, kas ietver SFPS grozījumu apkopojumu. Minētie grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2015. gada 1. februārī vai vēlāk. Neviens no šiem grozījumiem nav ietekmējis koncerna finanšu pārskatus: SFPS Nr. 2 „Maksājums ar akcijām”, SFPS Nr. 3 „Uzņēmējdarbības apvienošana”, SFPS Nr. 8 „Darbības segmenti”, SFPS Nr. 13 „Patiesās vērtības noteikšana”, SGS Nr. 16 „Pamatlīdzekļi”, SGS Nr. 24 „Informācijas atklāšana par saistītām personām” un SGS Nr. 38 „Nemateriālie aktīvi”.
- SGSP izdevusi ikgadējos SFPS uzlabojumus 2012. – 2014. gada ciklam, kas ietver SFPS grozījumu apkopojumu. Minētie grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2016. gada 1. janvārī vai vēlāk. Neviens no šiem grozījumiem nav ietekmējis koncerna finanšu pārskatus: SFPS Nr. 5 „Pārdošanai turēti ilgtermiņa aktīvi un pārtrauktas darbības”, SFPS Nr. 7 “Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana”, SGS Nr. 19 „Darbinieku pabalsti” un SGS Nr. 34 „Starpposma finanšu pārskati”.

Standarti, kas ir izdoti, bet vēl nav stājušies spēkā

Koncerns nav piemērojis šādus grozījumus SGS, SFPS un to grozījumus, kas izdoti līdz finanšu pārskata apstiprināšanas dienai, bet stāsies spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2017. gada 1. janvārī vai vēlāk. Patlaban koncerna vadība izvērtē iespējamo ietekmi vai izmaiņas, kas sagaidāmas no šo standartu vai to izmaiņu ieviešanas, bet uzskata, ka neviena no šīm izmaiņām neatstās būtisku ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem, izņemot SFPS Nr. 9 „Finanšu instrumenti”, SFPS Nr. 15 „Ieņēmumi no līgumiem, kas noslēgti ar klientiem” un SFPS Nr. 16 „Noma”.

- SFPS Nr. 9 „Finanšu instrumenti” (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk). SFPS Nr. 9 aizstāj SGS Nr. 39 un ievieš jaunas finanšu instrumentu klasifikācijas un novērtēšanas prasības, kā arī principus, kas piemērojami vērtības samazināšanās noteikšanai un riska ierobežošanai. Koncerns sāks piemērot SFPS Nr. 9 finanšu gadam, kas sāksies 2018. gada 1. janvārī un šobrīd izvērtē šī standarta pieņemšanas ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem. Pēc vadības veiktā sākotnējā novērtējuma šī standarta pieņemšanai būs ierobežota ietekme vai tādas nebūs vispār, jo koncernam ir tikai tādi finanšu instrumenti, kuru novērtēšana un klasifikācija nemainīsies; tie galvenokārt ir pircēju un pasūtītāju parādi, parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem, atvasinātie finanšu instrumenti un aizņēmumi no bankām. Tā kā ir bijis ļoti maz debitoru parādu vērtības samazināšanās gadījumu, sagaidāms,

ka pārejai no radušos kredītu zaudējumu modeļa uz paredzamo kredītu zaudējumu modeli būs ierobežota ietekme vai vispār nebūs ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem. Detalizētāks novērtējums tiks veikts 2017. gadā.

- SFPS Nr. 15 „Ieņēmumi no līgumiem, kas noslēgti ar klientiem” (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk). SFPS Nr. 15 nosaka piecu soļu modeli, kas tiks piemērots ieņēmumiem, kas gūti no līguma, kas noslēgts ar klientu, neatkarīgi no darījuma veida vai nozares, kurā gūti attiecīgie ieņēmumi. Būs jāsniedz visaptveroša informācija, tajā skaitā kopējo ieņēmumu sadalījums, informācija par līguma izpildes pienākumiem, izmaiņām līguma aktīvu un saistību atlikumos starp periodiem un galvenajiem vērtējumiem un aplēsēm. Koncerns plāno šo standartu piemērot finanšu gadam, kas sāksies 2018. gada 1. janvārī, ar atpakaļejošu datumu, proti, salīdzināmā perioda dati tiks sniegti saskaņā ar SFPS Nr. 15. Šobrīd sagaidāms, ka izmaiņas kopējos atzīstamos ieņēmumos no klientu līgumiem un ieņēmumu atzīšanas laikā būs minimālas. Pamatojoties uz sākotnēji veikto novērtējumu, Koncerns uzskata, ka šī standarta pieņemšana būtiski neietekmēs konsolidētos finanšu pārskatus, jo koncernam nav vairākus elementus ietverošu ilgtermiņa līgumu. 2017. gadā koncerna vadība veiks šī standarta ieviešanas detalizētu analīzi.
- SFPS Nr. 15 „Ieņēmumi no līgumiem, kas noslēgti ar klientiem” (Precizējumi) (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk). Precizējumu mērķis ir paskaidrot SGSP nolūkus, izstrādājot SFPS Nr. 15 „Ieņēmumi no līgumiem, kas noslēgti ar klientiem” ietvertās prasības, īpaši, attiecībā uz identificējošo izpildes pienākumu uzskaiti, mainot „atsevišķi identificējama pienākuma” principa formulējumu, apsvērumus par pilnvarotāju un pilnvarnieku, tajā skaitā, izvērtējot, vai sabiedrība ir pilnvarotājs vai pilnvarnieks, kā arī kontroles principa un licencēšanas piemērošanu, sniedzot papildu norādījumus intelektuālā īpašuma un autortiesību uzskaitē. Precizējumi arī sniedz papildu praktiskus ieteikumus sabiedrībām, kas vai nu pilnībā piemēro SFPS Nr. 15 ar atpakaļejošu datumu, vai izvēlas piemērot modificēto retrospektīvo pieeju. Koncerna vadība šobrīd izvērtē precizējumu ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem.
- SFPS Nr. 16 „Noma” (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk). SFPS Nr. 16 aizstāj SGS Nr. 17 un nosaka, kā atzīt, novērtēt un uzraudzīt nomas darījumus, kā arī kāda informācija par šiem darījumiem jāatklāj finanšu pārskatos. Šis standarts sniedz vienotu nomnieka grāmatvedības uzskaites modeli, kura ietvaros nomniekam jāatzīst ar visiem nomas darījumiem saistītie aktīvi un saistības, izņemot gadījumus, kad nomas termiņš ir 12 mēneši vai īsāks vai ja attiecīgajam aktīvam ir zema vērtība. Iznomātāja uzskaitē pēc būtības nemainās. Koncerns sāks piemērot SFPS Nr. 16 finanšu gadam, kas sāksies 2019. gada 1. janvārī, pēc tā pieņemšanas ES, un šobrīd izvērtē šīs standarta pieņemšanas ietekmi uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem. Ieviešot SFPS Nr. 16, koncerns līdz ar citiem apsvērumiem novērtēs arī identificētos nomas aktīvus, neatceļamās nomas nosacījumus (tajā skaitā nomas pagarināšanas vai izbeigšanas iespējas) un nomas maksājumus (tajā skaitā fiksētos un mainīgos maksājumus, soda naudu par nomas attiecību pirmstermiņa izbeigšanu utt.). Detalizēta SFPS Nr. 16 ieviešanas analīze tiks veikta 2017. un 2018. gadā.
- Grozījumi SGS Nr. 7 „Naudas plūsmas pārskats”: Informācijas atklāšana (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2017. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumi paredz uzlabot finanšu pārskatu lietotājiem sniegto informāciju par sabiedrības finansēšanas darbību. Sabiedrībām jāsniedz finanšu pārskatu lietotājiem informācija par izmaiņām tās saistībās, kas izriet no finansēšanas darbības, tajā skaitā gan izmaiņām, kas izriet no naudas plūsmām, gan izmaiņām, kas nav saistītas ar naudas līdzekļiem, piemēram, saskaņojot no finansēšanas darbības izrietošo saistību sākuma un beigu atlikumus finanšu stāvokļa pārskatā. Šo grozījumu ieviešana neietekmēs koncerna finanšu stāvokli vai darbības rezultātus, tomēr var noteikt zināmas izmaiņas informācijas atklāšanā.

- Grozījumi SGS Nr. 12 „Ienākuma nodokļi”: Atliktā nodokļa aktīva atzīšana par neizmantotiem nodokļu zaudējumiem (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2017. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumi paskaidro, kā uzskaitīt atliktā nodokļa aktīvu par neizmantotiem nodokļu zaudējumiem saistībā ar patiesajā vērtībā novērtētiem parāda instrumentiem. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi, bet uzskata, ka šīs izmaiņas būtiski neietekmēs konsolidētos finanšu pārskatus.
- Grozījumi SGS Nr. 40: Pārņemšana uz ieguldījuma īpašumu posteni (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumi paskaidro, kad sabiedrībai būtu jāpārņem īpašums, tajā skaitā īpašums, kura būvniecība vai izveide vēl nav pabeigta, uz ieguldījuma īpašumu posteni vai jāizslēdz no šī posteņa. Atbilstoši jaunajiem grozījumiem izmantošanas veida maiņa notiek, kad īpašums atbilst ieguldījuma īpašumu definīcijai vai vairs tai neatbilst un ja šādai izmantošanas veida maiņai ir pietiekami pierādījumi. Tikai vadības plānu maiņa attiecībā uz īpašumu izmantošanu nav pietiekams pierādījums izmantošanas veida maiņai. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi, bet uzskata, ka šīs izmaiņas būtiski neietekmēs konsolidētos finanšu pārskatus.
- SFPIK 22. interpretācija: Darījumi ārvalstu valūtās un priekšapmaksas (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk). Interpretācijā precizēta uzskaitē, kas piemērojama darījumiem, kas ietver priekšapmaksu ārvalstu valūtā. Interpretācija attiecas uz darījumiem ārvalstu valūtās, ja sabiedrība atzīst nemonetāru aktīvu vai nemonetāras saistības, kas izriet no priekšapmaksas veikšanas vai saņemšanas, pirms tā atzīst attiecīgo aktīvu, izmaksas vai ieņēmumus. Interpretācija paredz, ka valūtas kursa noteikšanas nolūkā par darījuma datumu tiek pieņemts nemonetārā priekšapmaksas aktīva vai nākamo periodu ieņēmumu saistību sākotnējās atzīšanas datums. Ja tiek veikti vai saņemti daudzi avansa maksājumi, tad sabiedrībai jānosaka katras priekšapmaksas veikšanas vai saņemšanas darījuma datums. Koncerna vadība vēl nav izvērtējusi SFPIK interpretācijas grozījumu ieviešanas ietekmi, bet uzskata, ka šīs izmaiņas būtiski neietekmēs konsolidētos finanšu pārskatus.

Koncerna vadība plāno ieviest iepriekš minētos standartus un to grozījumus, kas attiecas uz koncernu, to spēkā stāšanās datumā.

Standarti, kas ir izdoti, bet vēl nav stājušies spēkā un nav piemērojami koncernā

- Grozījumi SFPS Nr.10 un SGS Nr. 28: Aktīvu pārdošana vai ieguldīšana darījumos starp ieguldītāju un tā asociēto sabiedrību vai kopuzņēmumu (2015. gada decembrī SGSP atlika šo grozījumu spēkā stāšanās datumu uz nenoteiktu laiku atkarībā no SGSP veiktā pētījuma par pašu kapitāla metodes izmantošanu grāmatvedībā rezultātiem). Grozījumi novērš atzīto pretrunu starp SFPS Nr. 10 un SGS Nr. 28 prasībām attiecībā uz aktīvu pārdošanu vai ieguldīšanu darījumos starp ieguldītāju un tā asociēto sabiedrību vai kopuzņēmumu. Šo grozījumu galvenā ietekme ir tāda: ja darījums saistīts ar uzņēmējdarbību, peļņa vai zaudējumi tiek atzīti pilnā apmērā, bet ja darījumā iesaistīti aktīvi, kas neveido uzņēmējdarbību, peļņa vai zaudējumi tiek atzīti tikai daļēji. Šiem grozījumiem nebūs ietekmes uz konsolidētajiem finanšu pārskatiem, jo koncernam nav ieguldījumu asociētās sabiedrībās vai kopuzņēmumos.
- SFPS Nr. 2: Darījumu klasifikācija un novērtēšana, kuros norēķini tiek veikti ar akcijām (Grozījumi) (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumos ietvertas uzskaites prasības attiecībā uz garantēto un negarantēto nosacījumu ietekmi uz tādu darījumu novērtēšanu, kuros maksājumi veikti ar akcijām, norēķinoties naudā, prasības darījumu uzskaitē, kuros neto norēķini tiek veikti ar akcijām, un ieturējuma nodokļa

saistību uzskaitē, kā arī tādu maksājumu ar akcijām nosacījumu grozīšanai, kas maina darījumu klasifikāciju no naudas darījumiem un darījumiem, kuros maksājumi tiek veikti ar akcijām.

Koncerna vadība nepiemēros šos grozījumus, jo tie neattiecas uz Koncerna darbību.

Atsevišķi SFPS uzlabojumi

Starptautisko grāmatvedības standartu padome (SGSP) ir izdevusi ikgadējos SFPS uzlabojumus 2014.–2016. gada ciklam, kas ietver SFPS grozījumu apkopojumu. Minētie grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2017. gada 1. janvārī vai vēlāk, un piemērojami SFPS Nr. 12 „Informācijas atklāšana par līdzdalību citās sabiedrībās”, kā arī attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk, un piemērojami SFPS Nr. 1 „Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizēja pieņemšana” un SGS Nr. 28 „Līdzdalība asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos”. Šie ikgadējie uzlabojumi Eiropas Savienībā vēl nav apstiprināti.

- SFPS Nr. 1 „Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizēja pieņemšana”. Šie uzlabojumi atceļ pirmreizējiem šo standartu pieņēmējiem piemērojamās īstermiņa atbrīvojumus no informācijas atklāšanas par finanšu instrumentiem, darbinieku pabalstiem un ieguldījuma sabiedrībām.
- SGS Nr. 28 „Līdzdalība asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos”. Grozījumi precizē, ka iespēja izvēlēties sākotnējās atzīšanas brīdī līdzdalību asociētajā sabiedrībā vai kopuzņēmumā, kas pieder sabiedrībai, kas ir riska kapitāla fonds vai kāda cita kritērijiem atbilstoša sabiedrība, novērtēt patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanas atzīšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā ir pieejama attiecībā uz katru ieguldījumu asociētajā sabiedrībā vai kopuzņēmumā, izvērtējot katru ieguldījumu atsevišķi.
- SFPS Nr. 12 „Informācijas atklāšana par līdzdalību citās sabiedrībās”. Grozījumi precizē, ka SFPS Nr. 12 noteiktās informācijas atklāšanas prasības, izņemot prasības attiecībā uz apkopoto informāciju par meitas sabiedrībām, kopuzņēmumiem un asociētajām sabiedrībām, piemērojamas sabiedrības līdzdalībai meitas sabiedrībā, kopuzņēmumā vai asociētajā sabiedrībā, kas klasificēta kā turēta pārdošanai, turēta sadalei vai kā pārtraucamā darbība saskaņā ar SFPS Nr. 5.

Šo grozījumu pieņemšanas ietekmē var tikt mainītas grāmatvedības politikas vai informācijas atklāšanas prasības, taču tie neietekmēs koncerna finansiālo stāvokli vai darbības rezultātus.

2.2. Konsolidācija

a) Meitassabiedrības

Meitassabiedrību, kurās kādai no koncerna sabiedrībām ir finanšu vai operatīvās darbības kontrole, finanšu pārskati ir konsolidēti. Kontrole tiek uzskatīta par esošu, ja koncernam ir iespēja panākt vai iegūt kontroles tiesības pār atsevišķu labumu gūšanu no savas līdzdalības ieguldījumā, un ja tam ir iespēja gūt atdevi, izmantojot savu ietekmi pār ieguldījumu (spēkā esošas tiesības, kas dod pašreizēju iespēju ar ieguldījumu noteikt kontroli pār sabiedrību).

Koncerna meitassabiedrību finanšu pārskati tiek konsolidēti, sākot ar brīdi, kad mēitessabiedrība ir ieguvusi kontroli pār meitassabiedrību, un konsolidācija tiek pārtraukta, kad šī kontrole beidzas. Vispārēja informācija par konsolidācijā iekļautajām sabiedrībām un to primāro saimnieciskās darbības veidu ir atklāta 15. pielikumā.

Ieguldījumi meitassabiedrību kapitālos tiek uzskaitīti, izmantojot iegādes metodi. Iegādes izmaksas tiek noteiktas iegūto aktīvu, izdoto pašu kapitāla instrumentu un radušos vai maiņas datumā pieņemto saistību patiesajā vērtībā. Iegādes izmaksas tiek attiecinātas uz konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu periodā, kurā tās radušās. Iegādātie identificējamie aktīvi un saistības un pakārtotās saistības, kas radušās meitassabiedrības iegādes rezultātā, tiek sākotnēji novērtētas patiesajā vērtībā iegādes datumā.

Visi darījumi starp koncerna sabiedrībām, savstarpējie atlikumi un nerealizētā peļņa no darījumiem starp koncerna sabiedrībām tiek izslēgti. Nerealizētie zaudējumi arī tiek izslēgti, bet tiek uzskatīti par nodotā aktīva vērtības samazināšanās indikatoru. Nepieciešamības gadījumā koncerna meitassabiedrību uzskaites un novērtēšanas metodes ir mainītas, lai nodrošinātu atbilstību koncernā lietotajām uzskaites un novērtēšanas metodēm.

b) Darījumi ar mazākumakcionāriem un īpašniekiem

Koncerna darījumi ar mazākumakcionāriem tiek uzskatīti kā darījumi ar koncerna mātesabiedrības īpašniekiem. Izmāiņas mātesabiedrības līdzdalības daļā meitassabiedrībā, kas netiek atspoguļotas mātesabiedrībā, tai zaudējot kontroli pār meitassabiedrību ir pašu kapitāla transakcijas (t.i. transakcijas, kas tiek uzskatītas par darījumiem īpašniekiem). Darījumos ar mazākumakcionāriem radusies peļņa vai zaudējumi tiek atzīti konsolidētajā pašu kapitālā.

c) Asociētās sabiedrības

Asociētās sabiedrības ir tādas sabiedrības, kurās koncernam ir būtiska ietekme, bet ne kontrole, parasti no 20 % līdz 50 % balsstiesībām. Ieguldījumi asociētajās sabiedrībās sākotnēji tiek atzīti to iegādes vērtībā. Pašreizējā brīdī koncernam nav ieguldījumu asociētajās sabiedrībās (skatīt 15. pielikumu).

2.3. Informācijas atklāšana par darbības segmentiem

Informācijas atklāšanas par koncerna darbības segmentiem nolūkos koncerns veic tā darbības segmentu sadalījumu atbilstoši koncerna iekšējās pārvaldības struktūrai, kas ir pamats ziņojumu sistēmai, darbības rezultātu analīzei un novērtēšanai un resursu sadalīšanai pēc galvenā darbības lēmumu pieņēmēja.

Koncerns iedala tā uzņēmējdarbību trīs galvenajos segmentos – ražošana un tirdzniecība, sadale un pārvades aktīvu noma. Papildus tiek izdalītas korporatīvās funkcijas, kas koncernā nodrošina un sniedz atbalsta pakalpojumus.

2.4. Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

a) Funkcionālā un uzrādīšanas valūta

Konsolidēto finanšu pārskatu posteņi tiek mēriti tās ekonomiskās vides valūtā, kurā koncerna uzņēmums darbojas (funkcionālā valūta). Konsolidēto finanšu pārskatu posteņi ir izteikti eiro (EUR), kas ir mātesabiedrības funkcionālā valūta, un uzrādīti tūkstošos EUR. Visi rādītāji ir noapaļoti līdz tuvākajam tūkstotim, ja nav norādīts citādk.

b) Darījumi un atlikumi

Visi darījumi ārvalstu valūtās ir pārvērtēti funkcionālajā valūtā pēc attiecīgo darījumu veikšanas dienā noteiktajiem valūtas kursiem. Monetārie aktīvi un saistības, kas izteiktas ārvalstu valūtās, tiek pārvērtētas funkcionālajā valūtā pēc valūtas kursa pārskata gada pēdējā dienā. Gūtie ienākumi vai zaudējumi tiek iekļauti attiecīgā perioda konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.5. Nemateriālie ieguldījumi

Nemateriālie ieguldījumi tiek uzskaitīti to sākotnējā vērtībā. Turpmāk pēc sākotnējās atzīšanas nemateriālie ieguldījumi tiek atzīti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto amortizāciju un uzkrātos zaudējumus vērtības samazinājumam.

a) Lietošanas tiesības, licences un datorprogrammas

Lietošanas tiesības, licences un datorprogrammas tiek uzskaitītas iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto amortizāciju un uzkrāto vērtības samazinājumu. Amortizācija tiek aprēķināta pēc lineārās metodes, lai norakstītu lietošanas tiesību, licenču un datorprogrammu iegādes vērtību to lietderīgās izmantošanas periodā. Datorprogrammu izstrādes izmaksas, kas atzītas kā aktīvi, tiek amortizētas to lietderīgās izmantošanas laikā, kas nepārsniedz līgumā noteikto lietošanas termiņu vai 5 gadus.

b) CO₂ emisijas kvotas

CO₂ emisijas kvotas (vai tiesības) tiek atzītas iegādes vērtībā. No valdības bez maksas saņemtās emisijas tiesības tiek atzītas nulles vērtībā kā ārpusbilances aktīvi. CO₂ emisijas tiesības tiek uzskaitītas iegādes vērtībā, kad koncerns ir ieguvis kontroli pār tām. Tajos gadījumos, ja no valdības bez maksas saņemto CO₂ emisijas kvotu skaits ir mazāks par izmantošanai nepieciešamo emisijas kvotu skaitu, koncerns veic papildu kvotu iegādi, kuru bilances vērtība tiek noteikta pēc CO₂ emisijas kvotu tirgus cenas to iegādes brīdī. Emisijas tiesības tiek uzskaitītas nemateriālo ieguldījumu sastāvā (skatīt 13.b pielikumu).

2.6. Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļi ir uzrādīti sākotnējā vērtībā vai pārvērtēšanas vērtībā (skatīt 2.8. punktu), atskaitot uzkrāto nolietojumu un uzkrāto vērtības samazinājumu.

Pamatlīdzekļu iegādes izmaksas veido iegādes cena, transportēšanas izmaksas, uzstādīšanas un citas tiešās izmaksas, kas attiecināmas uz iegādi vai ieviešanu. Pašu izveidotu pamatlīdzekļu izmaksas ietver materiālu izmaksas, pakalpojumu un darbaspēka izmaksas. Turpmākajos periodos radušās izmaksas tiek iekļautas aktīva uzskaites vērtībā vai arī atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, ja no tām ir sagaidāmi nākotnes ekonomiskie labumi koncernam un aktīva izmaksas var ticami noteikt. Visas pārējās remonta un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī. Aizņēmumu izmaksas tiek kapitalizētas proporcionāli pamatlīdzekļu nepabeigtās celtniecības izmaksu summai pamatlīdzekļa izbūves laikā. Kapitalizēta tiek arī valūtas kursa riska ierobežošanas līgumu efektīvā daļa ar mērķi ierobežot naudas plūsmas risku, kam valūtas kursu svārstību gadījumā pakļauti pamatlīdzekļi, un tā tiek iekļauta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pakāpeniski kopā ar nolietojumu vai arī brīdī, kad noraksta pamatlīdzekli.

Ja pamatlīdzekļa komponentēm (sastāvdaļām) ir atšķirīgi lietderīgās izmantošanas laiki un šo komponentu (sastāvdaļu) iegādes vērtības ir būtiskas attiecībā pret pamatlīdzekļa vērtību, tad tās uzskaita pa pamatlīdzekļa komponentēm (sastāvdaļām).

Zeme netiek pakļauta nolietojuma aprēķinam. Pārējiem aktīviem nolietojums tiek aprēķināts pēc lineārās metodes, lai norakstītu katra pamatlīdzekļa sākotnējo vērtību līdz tā atlikušajai vērtībai visā tā lietderīgās izmantošanas laikā šādā veidā:

Pamatlīdzekļu veidi	Aplēstais lietderīgās izmantošanas periods gados
Ēkas un inženierbūves:	
hidroelektrostacijas, termoelektrostacijas	15 – 100
elektroenerģijas pārvades tīkli	30 – 50
elektroenerģijas sadales tīkli	30 – 40
Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces:	
hidroelektrostacijās	10 – 40
termoelektrostacijās	3 – 25
pārvades un sadales tehnoloģiskās iekārtas un aprīkojums	10 – 40
Pārējie pamatlīdzekļi	2 – 25

Aktīvu atlikušās vērtības un lietderīgās izmantošanas laiki tiek pārskatīti un nepieciešamības gadījumā koriģēti katra pārskata gada beigās. Gadījumos, kad kāda pamatlīdzekļa bilances vērtība ir augstāka par tā atgūstamo vērtību, attiecīgā pamatlīdzekļa vērtība tiek nekavējoties norakstīta līdz tā atgūstamajai vērtībai (skatīt 2.9. punktu).

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances vērtību un pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un iekļauti attiecīgā perioda konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Ja tiek pārdoti pārvērtētie pamatlīdzekļi, attiecīgās summas no pārvērtēšanas rezerves tiek pārklasificētas uz iepriekšējo periodu nesadalīto peļņu.

Nepabeigtā celtniecība tiek uzskaitīta sākotnējā vērtībā, un tā atspoguļo pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas. Sākotnējā vērtībā ietilpst celtniecības un montāžas izmaksas un citas ar pamatlīdzekļa izveidi saistītās tiešās izmaksas. Nepabeigtajai celtniecībai nolietojums netiek aprēķināts, iekams attiecīgie aktīvi nav pabeigti un nodoti ekspluatācijā, toties vērtības samazināšanās tests tiek veikts reizi gadā, individuāli vai naudu ienesošās vienības līmenī. Jebkuri identificētie zaudējumi no vērtības samazināšanās ir novērtēti kā starpība starp uzskaites vērtību un prognozēto nākotnes naudas plūsmu veidojošo pašreizējo vērtību. Prognozēto nākotnes naudas plūsmu pašreizējā vērtība tiek diskontēta, izmantojot finanšu aktīva sākotnējo efektīvo procentu likmi.

2.7. Ieguldījuma īpašumi

Ieguldījuma īpašumi ir zeme vai ēkas vai ēku daļas, kas ir koncerna īpašumā un drīzāk tiek izmantotas, lai iegūtu ieņēmumus no to iznomāšanas vai vērtības pieauguma, nevis piegādājamo preču vai pakalpojumu ražošanai vai administratīviem mērķiem vai arī pārdošanai komercdarbībā pieņemtajā kārtībā. Sākotnēji

ieguldījuma īpašumi tiek atzīti un pēc tam uzskaitīti iegādes vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājuma zaudējumi. Izmantotās nolietojuma normas ir atbilstošas attiecīgo pamatlīdzekļu kategoriju aplēstajam lietderīgās izmantošanas periodam – no 15 līdz 80 gadiem.

2.8. Pamatlīdzekļu pārvērtēšana

Pamatlīdzekļu pārvērtēšana tiek veikta ar pietiekamu regularitāti, lai nodrošinātu, ka pārvērtēšanai pakļauto pamatlīdzekļu uzskaites vērtība būtiski neatšķiras no vērtības, kāda tiktu noteikta, novērtējot tos patiesajā vērtībā.

Regulāri, bet ne retāk kā reizi 5 gados tiek pārvērtētas Daugavas hidroelektrostaciju, pārvades sistēmas un sadales sistēmas pamatlīdzekļu grupas:

- pārvērtētās ēkas un inženierbūves:
 - Daugavas hidroelektrostaciju ēkas un inženierbūves,
 - pārvades sistēmas ēkas un inženierbūves,
 - sadales sistēmas ēkas un inženierbūves;
- pārvērtētās tehnoloģiskās iekārtas un ierīces:
 - Daugavas hidroelektrostaciju tehnoloģiskās iekārtas un ierīces,
 - pārvades sistēmas tehnoloģiskās iekārtas un ierīces,
 - sadales sistēmas tehnoloģiskās iekārtas un ierīces;
- pārvērtētās pārējās iekārtas:
 - pārējās Daugavas hidroelektrostaciju iekārtas,
 - pārējās pārvades sistēmas iekārtas,
 - pārējās sadales sistēmas iekārtas.

Pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības pieaugums, atskaitot atlikto nodokli, tiek uzrādīts konsolidētajā vispārējo ieņēmumu pārskatā caur pašu kapitālu kā „Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves” izmaiņas. Vērtības samazinājums savukārt tiek norakstīts no iepriekšējos gados vispārējos ieņēmumos ieskaitītā attiecīgā pamatlīdzekļa vērtības pieauguma, pārsniegumu iekļaujot pārskata gada konsolidētajā vispārējo ieņēmumu pārskatā, savukārt pārējais samazinājums tiek atzīts pārskata gada konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Pārvērtēšanas datumā sākotnējo uzskaites vērtību un uzkrāto nolietojumu palielina vai samazina proporcionāli aktīva uzskaites vērtības izmaiņām tā, lai aktīva uzskaites vērtība pēc pārvērtēšanas būtu vienāda ar tā pārvērtēto vērtību.

Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezervi samazina brīdī, kad pārvērtētais pamatlīdzeklis tiek likvidēts vai atsavināts.

Pārvērtēšanas rezervi nedrīkst sadalīt dividendēs, izlietot zaudējumu segšanai, ieskaitīt citās rezervēs, ne arī izmantot citiem mērķiem.

2.9. Aktīvu vērtības samazināšana

Aktīvu, kas tiek pakļauti nolietojumam vai amortizācijai, kā arī zemes vērtība tiek pārskatīta ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību. Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti vērtībā, kas ir starpība starp aktīva bilances vērtību un tā atgūstamo vērtību. Atgūstamā vērtība ir augstākā no attiecīgā aktīva patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas un tā lietošanas vērtības. Lai noteiktu lietošanas vērtību, novērtētā nākotnes naudas plūsmas

tiek diskontēta līdz tās tagadnes vērtībai, izmantojot pirmsnodokļa diskonta likmi, kas atspoguļo tirgus īstermiņa sagaidāmo naudas vērtību un aktīvam atbilstošos riskus. Ja aktīvs nerada būtisku neatkarīgu naudas plūsmu, atgūstamā vērtība tiek noteikta tai naudas plūsmu radošajai vienībai, kuras sastāvā attiecīgais aktīvs iekļauts. Zaudējumi no vērtības samazināšanās aktīviem, kas uzskaitīti pārvērtētajā vērtībā, tiek atzīti kā vispārējie ieņēmumi pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves ietvaros, bet vērtības samazināšanās aktīviem, kas uzskaitīti iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu un vērtības samazinājumu, vai aktīviem, kas uzskaitīti pārvērtētajā vērtībā gadījumā, ja zaudējumi no šo aktīvu vērtības samazināšanās pārsniedz iepriekš atzīto atlikušo pārvērtēto vērtību, – konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pamatlīdzekļu nolietojuma, nemateriālo ieguldījumu aprēķinātās amortizācijas izmaksu un aktīvu vērtības samazinājuma pozīcijās.

Pamatpieņēmumi, kurus izmanto, nosakot aktīvu atgūstamo vērtību, pamatojas uz koncerna uzņēmumu vai mātesabiedrības vadības iespējami precīzāko aplēsi par to saimniecisko apstākļu kopumu, kuri pastāvēs aktīva atlikušajā lietderīgās izmantošanas laikā uz jaunākajiem apstiprinātajiem finanšu budžetiem un koncerna sabiedrību vadības apstiprinātajām prognozēm, kas aptver maksimāli 10 gadu periodu. Aktīvi, kuru vērtība ir tikusi samazināta, katra pārskata gada beigās tiek izvērtēti, lai noteiktu, vai ir bijuši notikumi vai apstākļu izmaiņas, kuru ietekmē uzkrājumi zaudējumiem no vērtības samazināšanās būtu jāpārskata. Apvērsta uzkrājumu samazinājums aktīviem, kas tiek uzskaitīti iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu un vērtības samazinājumu, tiek atzīts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Apvērsta pārvērtēto pamatlīdzekļu vērtības samazinājums tiek atzīts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā atbilstoši iepriekš konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā atzītajiem zaudējumiem no vērtības samazināšanās šiem pašiem pārvērtētajiem pamatlīdzekļiem. Atlikušais apvērsta pārvērtēto pamatlīdzekļu vērtības samazinājums tiek atzīts vispārējos ieņēmumos.

2.10. Noma

a) Koncerns ir nomnieks

Noma, kurā iznomātājs patur nozīmīgu daļu no īpašumtiesībām raksturīgajiem riskiem un atbildības, tiek klasificēta kā operatīvā noma. Nomas maksājumi un priekšapmaksas maksājumi par nomu (atskaitot no iznomātāja saņemtos finansiālos stimulus) tiek iekļauti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes nomas perioda laikā (14. e pielikums).

b) Koncerns ir iznomātājs

Aktīvi, kas tiek iznomāti operatīvajā nomā, tiek uzrādīti ieguldījuma īpašumu sastāvā iegādes vērtībā, atskaitot nolietojumu un uzkrāto vērtības samazinājumu. Nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes attiecīgo pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas perioda garumā, lai norakstītu pamatlīdzekļa vērtību līdz tā aplēstajai atlikušajai vērtībai lietderīgās izmantošanas perioda beigās. Nomas ieņēmumi no operatīvās nomas un no klientiem saņemtās priekšapmaksas (izņemot nomniekam sniegtos finansiālos stimulus) tiek ietvertas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes nomas perioda laikā (14. e pielikums).

2.11. Krājumi

Krājumi ir norādīti zemākajā no pašizmaksas vai neto pārdošanas vērtībām. Neto pārdošanas vērtība ir normālas koncerna sabiedrības darbības gaitā noteiktā krājumu pārdošanas cena, atskaitot mainīgās pārdošanas izmaksas. Pašizmaksa aprēķināta, izmantojot vidējo svērto metodi.

Krājumu pirkšanas izmaksas ietver pirkšanas cenu, ievadmitu un citus nodokļus un nodevas, transportēšanas un ar to saistītās izmaksas, kā arī citas izmaksas, kas tieši saistītas ar materiālu un preču piegādi. Nosakot krājumu vērtību, tiek atskaitītas tirdzniecības atlaides, rabati un tiem līdzīgas atlaides.

Esošo krājumu apjoms gada beigās tiek pārbaudīts, veicot inventarizācijas uzskaiti.

Katra pārskata gada beigās krājumi tiek pārskatīti, lai identificētu to novecošanas pazīmes. Uzkrājumi tiek atzīti gadījumos, kad tiek atklāti novecojuši un bojāti krājumi. Pārskata gadā ne retāk kā reizi mēnesī tiek veikta krājumu vērtības pārskatīšana, lai identificētu morāli un fiziski novecojušus, bojātus krājumus. Šāda veida krājumiem tiek veidoti uzkrājumi vērtības samazināšanai.

Lēnas kustības un novecojušu krājumu uzkrājumu veidošanai ir šādi pamatprincipi:

- a) lēnas aprites krājumiem un sīkām rezerves daļām, hidroelektrostaciju un termoelektrostaciju iekārtām, kuras nav apgrozījušas 12 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 90 % apmērā,
- b) lēnas aprites krājumiem un sīkām rezerves daļām, hidroelektrostaciju un termoelektrostaciju iekārtām, kuras nav apgrozījušas 6 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 45 % apmērā,
- c) pārējiem krājumiem, kuri nav apgrozījušies pēdējo 6 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 50 % apmērā,
- d) uzkrājumi netiek veidoti hidroelektrostaciju un termoelektrostaciju nepārtrauktās darbības nodrošināšanai nepieciešamajiem kurināmā un avārijas rezerves krājumiem, dabasgāzei un lūžņiem,
- e) pārējiem krājumiem, kuri nav apgrozījušies pēdējo 12 mēnešu laikā, uzkrājumi tiek veidoti 100 % apmērā.

2.12. Pircēju un pasūtītāju parādi

Debitoru parādi sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzskaitīti amortizētajā vērtībā. Uzkrājumi vērtības samazinājumam tiek veidoti gadījumos, kad pastāv objektīvi pierādījumi, ka koncerns nevarēs saņemt parādu pilnā vērtībā atbilstoši sākotnēji noteiktiem atmaksas termiņiem. Ievērojami debitora finanšu sarežģījumi, iespēja, ka debitors varētu bankrotēt vai nonākt līdz finanšu reorganizācijai, kā arī novēloti maksājumi vai rēķinu neapmaksāšana (vairāk nekā 30 dienu virs termiņa) ir uzskatāmas pazīmes tam, ka pircēju un pasūtītāju parādu vērtība samazinās.

Pircēju un pasūtītāju parādi tiek iedalīti šādās grupās:

- a) elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu debitoru parādi, ieskaitot sadales sistēmas pakalpojumu debitorus
- b) siltumenerģijas debitoru parādi,
- c) pārējie pircēju un pasūtītāju parādi (informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju pakalpojumu parādi, pieslēgumu maksas parādi, pārvades sistēmas aktīvu nomas parādi un citi debitoru parādi).

Uzkrājums vērtības samazinājumam (šaubīgajiem parādiem) tiek aprēķināts, pamatojoties uz debitoru parāda vecuma analīzi un uz koncerna uzņēmumu un mātesabiedrības vadības noteiktajām aplēsēm, kas tiek pārskatītas ne retāk kā vienreiz gadā. Elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu debitoru parādu uzkrājumi tiek aprēķināti parādiem, kas ir vecāki par 45 dienām, un, ja parāda samaksas termiņš tiek kavēts vairāk par 181 dienu, uzkrājumi tiek veidoti 100 % apmērā. Pārējiem pircēju un pasūtītāju parādiem uzkrājumi tiek aprēķināti, sākot ar 31. kavējuma dienu, un, ja parāda samaksas termiņš tiek kavēts vairāk par 91 dienu, uzkrājumi tiek veidoti 100 % apmērā (skatīt 17.a pielikumu).

Pircēju un pasūtītāju parādiem tiek veikta atsevišķa vērtības samazinājuma izvērtēšana šādos gadījumos:

- Latvijā – ja debitora parāds ir lielāks par EUR 700 tūkstošiem vai arī, ja tam ir radušies finanšu sarežģījumi un ar to ir noslēgta atsevišķa vienošanās par pakāpenisku parāda atmaksas grafiku, uzkrājumi tiek veidoti individuāli,
- Igaunijā un Lietuvā – ja debitora parāds ir lielāks par EUR 200 tūkstošiem vai arī, ja tam ir radušies finanšu sarežģījumi un ar to ir noslēgta atsevišķa vienošanās par pakāpenisku parāda atmaksas grafiku, uzkrājumi tiek veidoti individuāli,
- ja debitoram ir izsludināta maksātnespēja, uzkrājumi tiek veidoti 100 % apmērā.

Aktīva bilances vērtība tiek samazināta, izmantojot vērtības samazināšanās kontus, kā arī atzīstot zaudējumu daļu kā pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas”. Gadījumā, ja debitora parādi nav atgūstami, tos noraksta pircēju un pasūtītāju parādiem paredzētajos vērtības samazinājuma kontos. Ja iepriekš norakstītās summas tiek atgūtas, tad par šo daļu samazinās pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.13. Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas atlikuma banku kontos, pieprasījuma depozītiem bankās un citiem īstermiņa depozītiem ar sākotnējo termiņu līdz 3 mēnešiem. Nauda un naudas ekvivalenti sastāv arī no naudas ar ierobežojumu, kas netiek iekļauta naudas un naudas ekvivalentu sastāvā konsolidētajā pārskatā par naudas plūsmām (18. pielikums).

2.14. Dividenžu sadale

Mātesabiedrības akcionāriem izmaksājamās dividendes tiek atspoguļotas kā saistības konsolidētajos finanšu pārskatos periodā, kurā mātesabiedrības akcionāri dividendes ir apstiprinājuši.

2.15. Pensijas un pēcnodarbinātības pabalsti

a) Pensiju saistības

Koncerns darbinieku vārdā veic ikmēneša iemaksas slēgtā fiksētu iemaksu pensiju plānā. Plānu pārvalda akciju sabiedrība „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”, kurā koncernam ir 48,15 % līdzdalība. Fiksētu iemaksu plāns ir plāns, saskaņā ar kuru koncernam ir jāveic iemaksas plānā un tam nerodas papildu juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildu maksājumus, ja plānam nav pietiekamu līdzekļu, lai izmaksātu visus darbinieku pabalstus par darbinieku sniegtajiem pakalpojumiem esošajā vai iepriekšējos periodos. Iemaksas tiek veiktas 5 % apmērā no katra pensiju plāna dalībnieka algas. Koncerns atzīst iemaksas fiksētu iemaksu plānā to izmaksas brīdī, kad darbinieks ir sniedzis pakalpojumus apmaiņā pret šīm iemaksām.

b) Uzkrājumi Koplīgumā noteiktajām pēcnodarbinātības pabalstu saistībām

Līdztekus iepriekšminētajam pensiju plānam koncerns nodrošina noteiktus labumus darba attiecību izbeigšanas gadījumā tiem darbiniekiem, kuru nodarbinātības nosacījumi atbilst noteiktiem kritērijiem. Pabalstu saistības tiek aprēķinātas, ņemot vērā esošo algas līmeni un to darbinieku, kuriem ir jāsaņem maksājumi, skaitu, vēsturisko darba attiecību izbeigšanas gadījumu skaitu, kā arī aktuāra pieņēmumus.

Neatkarīgi aktuāri katru gadu pārreķina noteiktās pabalstu saistības, izmantojot plānotās vienības kredītmērodi.

Konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli atzītās saistības attiecībā uz pēcnodarbinātības pabalstiem tiek atspoguļotas to pašreizējā vērtībā konkrētā pārskata par finansiālo stāvokli datumā. Pabalstu saistību pašreizējā vērtība tiek noteikta pietiekami regulāri, diskontējot paredzamos nākotnes naudas plūsmas izejošos maksājumus, izmantojot valsts vērtspapīru procentu likmes. Koncerns izmanto plānoto vienību kredītmērodi, lai novērtētu savu fiksētu pabalstu saistību pašreizējo vērtību un ar tiem saistītās pašreizējās un iepriekšējās darba izmaksas. Atbilstoši šai metodei tiek uzskatīts, ka katrs nostrādātais periods rada pabalsta saņemšanas tiesību papildvienību un visu šādu vienību summa veido kopējās koncerna pēcnodarbinātības pabalstu saistības. Koncerns izmanto objektīvus un savstarpēji savietojamus aktuāra pieņēmumus par mainīgajiem demogrāfiskajiem faktoriem un finanšu faktoriem (tajā skaitā par paredzamo darba atlīdzības pieaugumu un noteiktām izmaiņām pabalstu apmēros).

Aktuāra ieguvumi vai zaudējumi, kas radušies no pieredzē balstītiem aprēķiniem un izmaiņām aktuāra pieņēmumos, tiek iekļauti konsolidētajā vispārējo ieņēmumu pārskatā, atskaitot atlikto uzņēmumu ienākuma nodokli, tajā pārskata periodā, kad tie radušies. Iepriekšējās darba izmaksas nekavējoties tiek atzītas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.16. Ienākuma nodoklis

a) Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Latvija un Lietuva

Uzņēmumu ienākuma nodokli veido par pārskata gadu aprēķinātais un atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis. Uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumi par pārskata gadu tiek aprēķināti par peļņu pirms nodokļiem, kas koriģēta par noteiktiem neatskaitāmiem izdevumiem / neapliekamiem ieņēmumiem, atbilstoši attiecīgajai likumdošanai piemērojot ar nodokli apliekamajam attiecīgajā taksācijas periodā gūtajam ienākumam nodokļa likmi 15 % apmērā.

Igaunija

Atbilstoši ienākuma nodokļa likumdošanai attiecīgā pārskata gada peļņa Igaunijā netiek aplikta ar uzņēmumu ienākuma nodokli. Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek aprēķināts izmaksātām dividendēm, papildus gūtiem labumiem, dāvanām, ziedojumiem, reprezentācijas izmaksām, tieši ar saimniecisko darbību nesaistītām izmaksām un transfertcenu korekcijām. Neto dividendēm, kas izmaksātas no nesadalītās peļņas, tiek piemērota nodokļa likme 20/80 apmērā. Atsevišķos gadījumos ir iespējams izmaksāt dividendes, neapliekot tās ar papildu ienākuma nodokli. Par dividendēm aprēķinātais uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek uzskaitīts kā saistības un izmaksas tajā pārskata periodā, kad tiek deklarētas izmaksātās dividendes, neatkarīgi no faktiskā izmaksas datuma vai perioda, par kuru tiek izmaksātas dividendes.

b) Atliktais ienākuma nodoklis

Latvija un Lietuva

Atliktais ienākuma nodoklis tiek uzkrāts pilnā apmērā saskaņā ar saistību metodi attiecībā uz visām pagaidu atšķirībām starp aktīvu un saistību vērtībām finanšu pārskatos un to vērtībām nodokļu aprēķinu mērķiem. Atliktais nodoklis, kas ir attiecināms uz pozīcijām, kuras netiek iekļautas peļņā vai zaudējumos, netiek atzīts peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Atliktais nodokļa pozīcijas tiek atzītas korelācijā ar atbilstošo transakciju vai nu kā vispārējie ieņēmumi, vai nu tieši pašu kapitālā. Ja atliktais nodoklis rodas no sākotnējās aktīvu

vai saistību atzīšanas darījuma rezultātā, kas nav uzņēmējdarbības apvienošana un kas darījuma brīdī neietekmē peļņu vai zaudējumus ne finanšu pārskatos, ne nodokļu mērķiem, atliktais nodoklis netiek atzīts. Atliktais nodoklis tiek izmantots nodokļa likme (un likumdošana), kas sagaidāma periodos, kad pagaidu atšķirības izlīdzināsies, pamatojoties uz bilances datumā noteiktajām nodokļu likmēm.

Gadījumos, kad kopējais atliktais nodokļa aprēķina rezultāts būtu atspoguļojams bilances aktīvā, to iekļauj finanšu pārskatā tikai tad, kad ir ticams, ka attiecīgajam koncerna uzņēmumam būs pietiekams ar nodokli apliekams ienākums, pret kuru varēs segt pagaidu atšķirības.

Aprēķinot atlikto ienākuma nodokli netiek ņemti vērā nodokļa atvieglojumi jaunajām tehnoloģiskajām iekārtām.

Atliktais nodoklis tiek attiecināts uz pagaidu atšķirībām, kas rodas no ieguldījumiem meitassabiedrībās un asociētajās sabiedrībās, izņemot gadījumus, kad koncerns kontrolē pagaidu atšķirības izlīdzināšanās periodu un ir sagaidāms, ka paredzamā nākotnē pagaidu atšķirības netiks izlīdzinātas.

Igaunija

Atbilstoši vietējās nodokļu sistēmas specifikai Igaunijā reģistrētiem uzņēmumiem nav nekādu atšķirību starp aktīvu vērtību finanšu pārskatos un to vērtību nodokļu aprēķinu mērķiem, tādēļ atliktais ienākuma nodokļa aktīvi un saistības netiek atzītas finanšu pārskatos.

2.17. Subsidētās elektroenerģijas nodoklis

Lai ierobežotu obligātā iepirkuma komponentes pieaugumu elektroenerģijas lietotājiem Latvijā, no 2014. gada 1. janvāra uz turpmākajiem četriem gadiem ir ieviests subsidētās elektroenerģijas nodoklis (SEN), ar kuru tiek aplikts valsts sniegtais atbalsts subsidētās elektroenerģijas ražotājiem. Ar SEN apliek gan ienākumus no obligātā iepirkuma (OI) ietvaros pārdotās elektroenerģijas, gan garantētos jaudas maksājumus koģenerācijas stacijās. Nodokļa likme tiek piemērota atbilstoši elektroenerģijas ražošanā izmantotajiem energoresursiem. Koģenerācijas stacijām, kuras elektroenerģijas ražošanā izmanto fosilos energoresursus, piemēro nodokli 15 % apmērā no sniegtā atbalsta (apliekamiem ienākumiem), 10 % nodokļa likmi piemēro stacijām, kuras izmanto atjaunīgos energoresursus, 5% nodokļa likmi – koģenerācijas stacijām, kuras elektroenerģijas ražošanā izmanto gāzes, biogāzes un biomasas energoresursus un kurās uzstādītā elektriskā jauda nepārsniedz 4 megavatus. SEN maksātāji ir visi subsidētās elektroenerģijas ražotāji. Ieņēmumi no SEN kā finansējuma avots tiek izmantoti valsts budžeta programmas „Elektroenerģijas lietotāju atbalsts” ietvaros paredzētai valsts dotācijai ar mērķi ierobežot obligātā iepirkuma komponentes pieaugumu. SEN par koncernā saražoto subsidēto elektroenerģiju tiek atzīts bruto vērtībā konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā „Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas” (10. pielikums), bet par pārējo subsidētās elektroenerģijas ražotāju saražoto elektroenerģiju – kā pārējās isternīna finanšu saistības konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli (24. pielikums).

2.18. Aizņēmumu izmaksas

Vispārējās un specifiskās aizņēmumu izmaksas, kas tieši attiecas uz atbilstošo aktīvu, t. i., aktīvu, līdz kuru paredzamajam izmantošanas vai pārdošanas brīdim jāpaiet ievērojamam laika periodam, iegādi vai izveidošanu, tiek pievienotas šo aktīvu izveidošanas vai iegādes izmaksām līdz brīdim, kad šie aktīvi faktiski būs gatavi paredzamai izmantošanai. Visas pārējās aizņēmumu izmaksas tiek atzītas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā tajā periodā, kurā tās ir radušās. Aizņēmumu izmaksas veido procenti un citas izmaksas, kas koncernam rodas saistībā ar aizņēmumu saņemšanu.

2.19. Uzkrājumi

Uzkrājumi tiek atzīti, kad koncernam ir juridiskas vai cita veida pamatotas saistības kāda pagātnes notikuma dēļ un pastāv varbūtība, ka šo saistību izpildei būs nepieciešama ekonomiskos labumus ietverošu resursu aizplūšana no koncerna, un kad saistību apjomu iespējams pietiekami ticami novērtēt. Nākotnes saimnieciskās darbības zaudējumiem uzkrājumi netiek paredzēti.

Konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli uzkrājumi tiek uzrādīti, iespējami precīzi nosakot to izdevumu summu, kas būtu nepieciešama, lai dzēstu saistības pārskata par finansiālo stāvokli beigu datumā. Uzkrājumi tiek izmantoti tikai tiem izdevumiem, attiecībā uz kuriem uzkrājumi tika sākotnēji atzīti, un uzkrājumi tiek samazināti gadījumā, ja iespējamā resursu aizplūde vairs nav paredzama.

Uzkrājumi tiek novērtēti, ņemot vērā to izdevumu pašreizējo vērtību, kas ir sagaidāma, lai nokārtotu pastāvošās saistības, diskontēšanai izmantojot pirmsnodokļu procentu likmi, kas ietver sevi pašreizējo naudas vērtības tirgus novērtējumu un konkrētām saistībām piemēros riskus. Uzkrājumu pašreizējās vērtības pieaugums noteiktā laika periodā tiek atzīts kā procentu izmaksas.

Uzkrājumi apkārtējās vides aizsardzībai tiek atzīti, lai segtu nodarīto kaitējumu apkārtējai videi, kas radies pirms pārskata perioda beigām, gadījumā, ja to nosaka likumdošana vai arī koncernā lietotā vides aizsardzības politika, kas nosaka to, ka koncernam ir noteikts pienākums novērst apkārtējai videi radīto kaitējumu. Uzkrājumi tiek atzīti, ņemot vērā vides aizsardzības ekspertu atzinumus un iepriekšējo pieredzi, veicot ar apkārtējās vides aizsardzību saistītu darbu (skatīt 22.b pielikumu).

2.20. Dotācijas

Valsts dotācijas sistemātiski atzīst par ienākumiem tajos periodos, kuros tās nepieciešams saskaņot ar attiecīgajām izmaksām, kuras paredzēts kompensēt. Valsts dotācijas neatzīst līdz tam brīdim, iekams nav pamatotas pārliecības, ka koncernā tiks ievēroti ar to saņemšanu saistītie nosacījumi un ka dotācija tiks saņemta. Dotācijas saņemšana pati par sevi nesniedz pārliecinošus pierādījumus tam, ka ar dotāciju saistītie nosacījumi varētu būt izpildīti. Valsts dotācijas tiek saņemtas ar mērķi ierobežot elektroenerģijas obligātā iepirkuma komponentu kāpumu, sedzot daļu no obligātā iepirkuma izmaksu pieauguma.

Pamatlīdzekļi, kas saņemti no citām sabiedrībām bez atlīdzības, tiek atspoguļoti kā dotācijas. Šīs dotācijas tiek novērtētas patiesajā vērtībā kā nākamā perioda ieņēmumi, kas tiek atzīti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā pēc lineārās metodes atbilstošo aktīvu lietderīgās izmantošanas laikā.

Eiropas Savienības finansējums

Koncerns, saņemot Eiropas Savienības (ES) fondu finansējumu, nodrošina attiecīgā projekta vadību, iekšējo kontroli un grāmatvedības uzskaiti atbilstoši Eiropas Savienības vadlīnijām un Latvijas Republikas normatīvajiem dokumentiem.

Ar ES finansējumu saistīto darījumu uzskaitē tiek veikta, izmantojot identificējamus un atšķiramus kontus. Koncerna grāmatvedība nodrošina finansējuma atsevišķu uzskaiti, iekļaujot ar projektu realizāciju saistītos ieņēmumus un izdevumus, ilgtermiņa ieguldījumus un pievienotās vērtības nodokli attiecīgajās koncerna pārskata par finansiālo stāvokli un peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijās.

2.21. Finanšu instrumenti – sākotnējā atzišana, turpmākā novērtēšana un atzišanas pārtraukšana

a) Finanšu aktīvi

I) Sākotnējā atzišana un novērtēšana

Par finanšu aktīviem atbilstoši SGS Nr. 39 tiek atzīti finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu, aizdevumi un debitoru parādi, līdz termiņa beigām turēti ieguldījumi, pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi, kā arī atvasinātie finanšu instrumenti atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē. Koncerns nosaka savu finanšu aktīvu klasifikāciju to sākotnējās atzišanas brīdī.

Visi finanšu aktīvi sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā, pieskaitot darījumu izmaksas, izņemot tos finanšu aktīvus, kas atzīti patiesajā vērtībā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Finanšu aktīvu iegāde vai pārdošana, kas paredz aktīvu piegādi noteiktā laika posmā, kuru nosaka ar konkrētiem tirgus noteikumiem vai vienošanos (regulāri tirdzniecības darījumi), tiek atzīta iegādes/ pārdošanas brīdī, t.i., datumā, kad koncerns ir apņēmies iegādāties vai pārdot aktīvu.

II) Turpmākā novērtēšana

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atzišanu peļņā vai zaudējumos

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atzišanu peļņā vai zaudējumos sastāv no pārdošanai turētiem finanšu aktīviem un finanšu aktīviem, kas pēc sākotnējās atzišanas iekļaujami peļņā vai zaudējumos to patiesajā vērtībā. Finanšu aktīvi ir klasificējami kā pārdošanai turēti, ja tie ir iegūti, lai tos pārdotu vai atpirktu tuvākajā laikā. Atvasinātie finanšu instrumenti tiek klasificēti kā pārdošanai turēti finanšu aktīvi, ja vien tie nav atbilstoši riska ierobežošanas uzskaites prasībām. Aktīvi šajā kategorijā tiek uzskaitīti īstermiņa aktīvu sastāvā, ja ir sagaidāms, ka tie tiks realizēti 12 mēnešu periodā, citādi tie tiek uzskaitīti ilgtermiņa aktīvos. Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar atzišanu peļņā vai zaudējumos tiek atspoguļoti pārskatā par finansiālo stāvokli patiesajā vērtībā, ieskaitot vērtības neto izmaiņas, kas atklātas kā finanšu izmaksas (patiesās vērtības neto samazinājums) vai finanšu ieņēmumi (patiesās vērtības neto pieaugums) konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Finanšu aktīvi, kas pēc sākotnējās atzišanas iekļaujami peļņā vai zaudējumos to patiesajā vērtībā, tiek atspoguļoti to sākotnējās atzišanas datumā un tikai gadījumā, ja atbilst SGS Nr. 39 ietvertajām prasībām. Koncerns nav atzinis jebkādus finanšu aktīvus to patiesajā vērtībā peļņā vai zaudējumos.

Atvasinātie finanšu instrumenti, kas iekļauti darījumu līgumos, tiek uzskaitīti kā atsevišķi atvasinātie finanšu instrumenti un atklāti to patiesajā vērtībā, ja to ekonomiskais raksturojums un iespējamie riski nav cieši saistīti ar šiem noslēgtajiem darījumu līgumiem un darījumus nav paredzēts pārdot vai atzīt patiesajā vērtībā peļņā vai zaudējumos. Šādi iekļautie atvasinātie finanšu instrumenti tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā, atzīstot patiesās vērtības izmaiņas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Aizdevumi un debitori

Aizdevumi un debitori ir neatvasinātie finanšu aktīvi ar fiksētu vai noteiktu apmaksu laiku, un tie netiek kotēti aktīvu tirgū. Pēc sākotnējās atzišanas šie finanšu aktīvi turpmāk tiek novērtēti to amortizētajā vērtībā, atskaitot vērtības samazinājumu, izmantojot EIR jeb efektīvās procentu likmes metodi. Vērtības samazināšanās rezultātā radušies zaudējumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā finanšu izmaksas aizdevumiem un kā pārējās saimnieciskās darbības izmaksas – debitoriem.

Ieguldījumi līdz termiņa beigām turētos finanšu aktīvos

Neatvasinātie finanšu aktīvi ar fiksētu un noteiktu apmaksu un fiksētu termiņu klasificējas kā līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi, ja koncernam ir skaidrs nodoms un iespējas tos turēt līdz termiņa beigām. Pēc sākotnējās atzišanas ieguldījumi līdz termiņa beigām turētos finanšu aktīvos turpmāk tiek uzskaitīti amortizētajā vērtībā, atskaitot vērtības samazinājumu atbilstoši efektīvās procentu likmes metodei. Ja koncerns pārdotu lielāku nekā nenozīmīgu daļu no līdz termiņa beigām turētiem finanšu aktīviem, tad šo finanšu instrumentu kategorija tiktu pārklassificēta par tirdzniecībai turētiem finanšu aktīviem. Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi ar beigu termiņu lielāku par 12 mēnešiem tiek atzīti ilgtermiņa aktīvos, bet, ja beigu termiņš ir mazāks par 12 mēnešiem no pārskata datuma, tad tos atzīst īstermiņa aktīvos.

Koncerns ievēro SGS Nr. 39 vadlīnijas finanšu aktīvu ar fiksētu vai aprēķināmu ienākumu un beigu termiņu, kas paredzēti turēšanai līdz termiņa beigām un kas nav atvasināti finanšu instrumenti, klasificēšanā. Šāda klasifikācija ir saistīta ar aplēšu veikšanu. Veicot aplēses, koncerns izvērtē savas iespējas un nodomu minētos finanšu aktīvus turēt līdz to termiņa beigām (skatīt 4. g pielikumu).

Ja koncerns neturēs šos ieguldījumus līdz to termiņa beigām citu iemeslu dēļ, nekā atļauts atbilstoši SGS Nr. 39, tad visa finanšu aktīvu kategorija tiks pārklassificēta kā pārdošanai turēti aktīvi. Līdz ar to ieguldījumi vairs netiks novērtēti to amortizētajā vērtībā, bet gan to patiesajā vērtībā.

Līdz termiņa beigām turētu ieguldījumu iegāde tiek atzīta darījuma dienā, kas ir datums, kad koncerns apņemas iegādāties finanšu aktīvu. Finanšu aktīvus beidz atzīt, kad tiesības saņemt naudu no finanšu aktīviem ir beigušās. Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi tiek uzskaitīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi, atskaitot zaudējumus no aktīva vērtības samazināšanās. Guvumi vai zaudējumi no finanšu instrumentu amortizētās vērtības izmaiņām tiek iekļauti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā tajā periodā, kurā tie radušies.

Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi

Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi sastāv no pašu kapitāla instrumentiem un parāda vērtspapīriem. Pēc sākotnējās novērtēšanas pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi turpmāk tiek novērtēti patiesajā vērtībā, nerealizēto peļņu vai zaudējumus atzīstot vispārējos ieņēmumos un palielinot pārdošanai pieejamo finanšu aktīvu rezervi līdz brīdim, kad ieguldījumu atzišana tiek pārtraukta. Koncernam nav šāda veida aktīvu.

III) Atzišanas pārtraukšana

Finanšu aktīva (vai arī, ja iespējams, finanšu aktīva daļas vai līdzīgu finanšu aktīva posteru gupas daļas) atzišanas pārtraukšana notiek, kad:

- 1) izbeidzas līgumā paredzētās tiesības uz naudas plūsmu no attiecīgā finanšu aktīva,
- 2) koncerns nodod līgumā paredzētās tiesības uz naudas plūsmu no attiecīgā finanšu aktīva vai uzņemas pārskaitīt saņemtos naudas līdzekļus trešajām personām pilnā apmērā bez būtiskas kavēšanās atbilstoši starpniecības līgumam; vai arī, ja (a) koncerns būtībā ir nodevis visus finanšu aktīva riskus un ieguvumus un ja (b) koncerns būtībā nav ne nodevis, ne saglabājis visus finanšu aktīva riskus un ieguvumus, bet ir nodevis kontroli pār finanšu aktīvu.

b) Finanšu saistības

I) Sākotnējā atzišana un novērtēšana

Par finanšu saistībām atbilstoši SGS Nr. 39 tiek atzītas finanšu saistības patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu, aizdevumi un aizņēmumi, kā arī atvasinātie finanšu instrumenti

atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitēi. Koncerns nosaka savu finanšu saistību klasifikāciju to sākotnējās atzīšanas brīdī.

Visas finanšu saistības sākotnēji tiek atzītas to patiesajā vērtībā, izņemot aizdevumus un aizņēmumus, no kuriem tiek atskaitītas uz tiem tieši attiecināmās darījumu izmaksas.

Koncerna finanšu saistības sastāv no parādiem piegādātājiem un pārējiem kreditoriem, banku overdraftiem, aizdevumiem un aizņēmumiem, finanšu garantiju līgumsaistībām un atvasinātajiem finanšu instrumentiem.

II) Turpmākā novērtēšana

Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar atzīšanu peļņā vai zaudējumos

Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar atzīšanu peļņā vai zaudējumos sastāv no pārdošanai turētām finanšu saistībām un finanšu saistībām, kas pēc sākotnējās atzīšanas iekļaujamās peļņā vai zaudējumos to patiesajā vērtībā. Šī saistību kategorija iekļauj sevi koncernā izmantotos atvasinātos finanšu instrumentus, kas atbilstoši SGS Nr. 39 neklasificējas kā risku ierobežošanas instrumenti. Atsevišķi iegultie atvasinātie finanšu instrumenti arī tiek klasificēti kā pārdošanai turēti līdz tam brīdim, kad tos paredzēts izmantot kā efektīvus riska ierobežošanas instrumentus.

Aizdevumi un aizņēmumi

Aizdevumi un aizņēmumi sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā. Pēc sākotnējās atzīšanas bezprocentu aizdevumi un aizņēmumi turpmāk tiek atzīti amortizētajā vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Ieņēmumi un zaudējumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķina brīdī, kad tiek pārtraukta saistību atzīšana, kā arī amortizācijas laikā atbilstoši efektīvās procentu likmes metodei. Amortizētā vērtība tiek aprēķināta, ņemot vērā jebkādas atlaides vai bonusus pie iegūšanas, kā arī izdevumus vai izmaksas, kas ir ņemtas par pamatu efektīvās procentu likmes aprēķinā. Efektīvās procentu likmes amortizācija kā finanšu izmaksas tiek iekļauta peļņas vai zaudējumu aprēķinā, atskaitot kapitalizēto daļu. Aizņēmumi tiek uzrādīti kā īstermiņa saistības, ja vien koncernam nav neapstrīdamu tiesību atlikt šo saistību izpildi vismaz uz 12 mēnešiem pēc pārskata par finansiālo stāvokli beigu datuma.

Parādi piegādātājiem un pārējie kreditori

Koncerna kreditoru parādi sākotnēji tiek atzīti patiesajā vērtībā un turpmāk uzrādīti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi.

III) Atzīšanas pārtraukšana

Finanšu saistības tiek izslēgtas brīdī, kad tās tiek dzēstas vai arī kad līgumā minētās saistības tiek izpildītas vai atceltas, vai tām ir beidzies termiņš. Gadījumā, ja esošās finanšu saistības tiek aizstātas ar citām saistībām pret to pašu aizdevēju ar savādākiem nosacījumiem vai arī esošo saistību nosacījumi būtiski mainās, šāda veida izmaiņas vai uzlabojumus var uzskatīt par esošo saistību izslēgšanu un jaunu saistību atzīšanu. Attiecīgo saistību bilances vērtību starpības tiek atzītas peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

2.22. Atvasinātie finanšu instrumenti un riska ierobežošanas aktivitātes

Koncerns izmanto tādus atvasinātos finanšu instrumentus kā procentu likmju mijmaiņas līgumus un elektroenerģijas cenu nākotnes līgumus, lai ierobežotu riskus, kas saistīti ar procentu likmju un elektroenerģijas iepirkuma cenu svārstībām.

Atvasinātie finanšu instrumenti sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā atvasinātā instrumenta līguma noslēgšanas brīdī, un turpmāk tie tiek pārvērtēti to patiesajā vērtībā. Patiesā vērtība tiek noteikta pēc kotētām tirgus cenām vai diskontētās naudas plūsmas modeļiem (skatīt 2.23. punktu).

Ieņēmumu vai izmaksu atzīšana ir atkarīga no tā, vai atvasinātais finanšu instruments ir izveidots kā atbilstošs riska ierobežošanas uzskaites prasībām, un ja tā, tad no attiecīgā aktīva vai saistības, kurai risks tiek ierobežots, veida / būtības. Pārējie finanšu instrumenti, kas neatbilst šīm prasībām, tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā peļņā vai zaudējumos.

Koncerns lieto ar konkrētām saistībām, droši paredzamiem nākotnes darījumiem un atsevišķiem aizņēmumiem ar mainīgajām likmēm saistītus noteikta riska ierobežošanas atvasinātos finanšu instrumentus (naudas plūsmas riska ierobežošana). Citi atvasinātie finanšu instrumenti tiek atzīti patiesajā vērtībā konsolidētajā peļņā vai zaudējumos.

Koncerns pirms riska ierobežošanas darījuma noslēgšanas dokumentē saistību starp riska ierobežošanas instrumentu un aktīvu vai saistību, kurai risks tiek ierobežots, kā arī riska vadības mērķus un stratēģiju. Gan uzsākot riska ierobežošanas darījumu, gan vēlāk regulāri tiek dokumentēta arī riska ierobežošanas darījuma efektivitāte (spēja kompensēt izmaiņas riska ierobežošanai pakļautās saistības vai aktīva naudas plūsmā).

Atvasināto finanšu instrumentu patiesā vērtība tiek uzrādīta kā īstermiņa vai ilgtermiņa atkarībā no atvasināto instrumentu līgumsaistību izpildes dienas. Atvasināto finanšu instrumentu līgumi, kuru izpildes termiņš ir garāks par divpadsmit mēnešiem un ir sagaidāms, ka tie būs spēkā vēl divpadsmit mēnešus pēc pārskata gada beigām, tiek atzīti kā ilgtermiņa aktīvi vai saistības. Šie atvasinātie finanšu instrumenti tiek uzskaitīti kā aktīvi, kad to patiesā vērtība ir pozitīva, un kā saistības, kad to patiesā vērtība ir negatīva.

a) Naudas plūsmas riska ierobežošana

Atvasināto finanšu instrumentu, kuri atbilst riska ierobežošanas uzskaites prasībām, patieso vērtību izmaiņu efektīvā daļa tiek atzīta vispārējos ieņēmumos un uzkrāta pašu kapitāla posteņī „Risku ierobežošanas rezerve”. Izmaksas vai ieņēmumi, kas attiecas uz neefektīvo daļu, ja tādi rodas, tiek nekavējoties atzīti konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņos.

Summas, kuras uzkrājas pašu kapitālā, tiek pārgrāmatotas uz konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu periodos, kad riska ierobežošanai pakļautais aktīvs vai saistība ietekmē peļņu vai zaudējumus.

Aizņēmumu mainīgo procentu likmju risku ierobežojošo procentu likmju mijmaiņas darījumu ieņēmumu vai izmaksu neefektīvā daļa tiek atzīta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Kad riska ierobežošanas finanšu instrumentam beidzas termiņš vai tas tiek pārdots, vai arī vairs neatbilst riska ierobežošanas uzskaites kritērijiem, tad jebkādas pašu kapitālā uzkrātos zaudējumus vai peļņu turpina uzskaitīt pašu kapitālā līdz brīdim, kad darījums, kuram veikta riska ierobežošana, tiek atzīts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

b) Atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņu atspoguļojums peļņas vai zaudējumu aprēķinā

Izmaiņas finanšu instrumentu patiesajā vērtībā, kas atzītas peļņā vai zaudējumos, naudas plūsmas riska ierobežošanas finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņu neefektīvo daļu un pašu kapitālā uzkrāto

vērtību, kas tiek iekļauta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, klasificē atbilstoši finanšu instrumentu izmantošanas mērķiem – ieņēmumi vai zaudējumi no elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu līgumiem tiek atzīti *Izlieto izdevi un materiālu* sastāvā, bet ieņēmumi vai zaudējumi no procentu likmju mijmaiņas darījumu līgumiem un valūtas nākotnes maiņas darījumu līgumiem tiek atzīti *Finanšu izmaksās* vai *Finanšu ieņēmumos*.

2.23. Patiesās vērtības novērtējums

Koncerns finanšu instrumentus novērtē to patiesajā vērtībā katra finanšu perioda bilances datumā, piemēram, atvasinātos finanšu instrumentus. Tādi nefinanšu aktīvi kā ieguldījuma īpašumi tiek novērtēti amortizētajā bilances vērtībā, savukārt atsevišķas pamatlīdzekļu pozīcijas – pārvērtētajās vērtībās. Arī to finanšu instrumentu, kas tiek novērtēti amortizētajā bilances vērtībā, patiesās vērtības ir atklātas 21.d pielikumā.

Patiesā vērtība ir cena, par kādu ir iespējams pārdot aktīvu vai kuru var samaksāt par saistību nodošanu, pamatojoties uz noteiktu darījumu starp tirgus dalībniekiem to novērtēšanas datumā. Patiesā vērtība tiek aplēsta, pamatojoties uz tirgus cenām vai diskontēto naudas plūsmu modeļiem (4.c pielikums).

Tādu finanšu instrumentu, kuri tiek kotēti aktīvos finanšu tirgos, patiesās vērtības tiek aprēķinātas, pamatojoties uz to kotētām tirgus cenām finanšu pārskatu beigu datumos. Kotētās tirgus cenas, kas izmantotas attiecībā uz koncerna finanšu aktīviem, ir to pārdošanas cenas.

Finanšu instrumentu, kas nav kotēti aktīvajā tirgū, patiesā vērtība tiek noteikta, izmantojot novērtēšanas metodes. Koncerns lieto dažādas metodes un modeļus, kā arī izdara pieņēmumus, kas izriet no tirgus apstākļiem un nosacījumiem, kādi ir spēkā katrā pārskata perioda beigu datumā. Diskontētās naudas plūsmas tiek izmantotas, lai noteiktu pārējo finanšu instrumentu patieso vērtību.

Procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesās vērtības tiek aprēķinātas kā to nākotnes naudas plūsmu tagadnes vērtības, diskontējot to līgumiskās nākotnes naudas plūsmas pēc līdzīgu finanšu instrumentu tirgus procentu likmēm.

Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu patiesā vērtība tiek noteikta kā diskontētā starpība starp aktuālo attiecīgo finanšu instrumentu tirgus cenu un noslēgto nākotnes darījumu cenu nākotnes līgumos noteiktajam darījumu apjomam.

Ja darījuma partneris ir banka, tad finanšu instrumentu patiesās vērtības tiek iegūtas no attiecīgo banku finanšu instrumentu pārvērtēšanas paziņojumiem un finanšu pārskatos tiek izmantotas banku norādītās finanšu instrumentu patiesās vērtības. Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu gadījumā, kad darījumi tiek slēgti ar citiem darījuma partneriem, kas nav bankas, konsolidētajos finanšu pārskatos tiek atklātas koncernā aprēķinātās patiesās vērtības.

2.24. Ieņēmumu atzīšana

Ieņēmumi ir koncerna pamatdarbības rezultātā pārdotās produkcijas un sniegto pakalpojumu vērtība. Latvijas Republikas Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija nosaka obligātās iepirkuma komponentes, sadales sistēmas pakalpojumu un siltumenerģijas tarifus. Ieņēmumi tiek uzskaitīti saņemamo ienākumu vai parādu patiesajā vērtībā, atskaitot pievienotās vērtības nodokli, sagaidāmo atgrieztās produkcijas daudzumu, rabat un atlaides. Ieņēmumu atzīšanas veidi ir šādi:

a) Elektroenerģijas pārdošana

Ieņēmumi no elektroenerģijas realizācijas iedzīvotājiem tiek atzīti, pamatojoties uz klientu ziņotajiem skaitītāju rādījumiem. Ja nepieciešams, ieņēmumos iekļauj arī ienākumus par piegādāto elektroenerģiju laika posmā no pēdējā skaitītāja lasījuma datuma līdz gada beigām. Ieņēmumi no elektroenerģijas realizācijas uzņēmumiem tiek atzīti, pamatojoties uz rēķiniem, kas katru mēnesi tiek izrakstīti uzņēmumiem par attiecīgajā mēnesī piegādāto elektroenerģiju, pamatojoties uz skaitītāju rādījumiem. Ieņēmumi no elektroenerģijas tirgus dalībniekiem realizētās elektroenerģijas tiek atzīti pēc elektroenerģijas tirdzniecības līgumos ietvertajām līgumcenām. Ieņēmumi no elektroenerģijas pārdošanas *Nord Pool* elektroenerģijas biržā tiek atzīti, pamatojoties uz tirgus cenām.

b) Siltumenerģijas pārdošana

Koncerns atzīst ieņēmumus no siltumenerģijas realizācijas katra mēneša beigās, pamatojoties uz skaitītāju rādījumiem.

c) Maksa par pieslēgumiem

Klienti veic maksājumus par pieslēgumu elektrotīklam, kas daļēji sedz tās infrastruktūras izmaksas, kas nepieciešamas, lai pieslēgtu attiecīgo klientu tīklam. Maksa par pieslēgumiem konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli tiek atspoguļota nākamo periodu ieņēmumu sastāvā un atzīta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, izmantojot lineāro metodi visā aplēstajā komerciālo attiecību ar klientu perioda laikā.

d) Sadales sistēmas pakalpojumi

Ieņēmumi no elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumiem tiek atzīti, pamatojoties uz Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātajiem tarifiem. Koncernā ieņēmumi no sniegtajiem sadales sistēmas pakalpojumiem tiek atzīti katra mēneša beigās, pamatojoties uz automātiski nolasītajiem vai klientu ziņotajiem skaitītāju rādījumiem.

e) Pārvades sistēmas aktīvu nomas pakalpojumi

Ieņēmumi no pārvades sistēmas aktīvu nomas pakalpojumiem tiek atzīti, pamatojoties uz pārvades sistēmas operatoram izrakstītajiem rēķiniem atbilstoši noslēgtajam nomas līgumam. Ieņēmumi no nomas pakalpojumiem tiek atzīti koncerna pamatdarbības rezultātā.

f) Informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju pakalpojumi

Ieņēmumi, kas veidojas no klientiem sniegtajiem informācijas tehnoloģiju pakalpojumiem (interneta pieslēguma pakalpojumi, datu plūsmas pakalpojumi), elektronisko sakaru tīkla un telekomunikāciju pakalpojumiem tiek atzīti, pamatojoties uz klientiem izrakstītajiem rēķiniem, ņemot vērā telekomunikāciju norēķinu sistēmā uzskaitīto pakalpojumu apjomu.

g) Procentu ienākumi

Procentu ienākumus atzīst, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Procentu ienākumi tiek iekļauti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā finanšu ienākumi.

h) Dividenžu ienākumi

Ieņēmumi tiek atzīti, kad rodas dalībnieku (akcionāru) tiesības saņemt dividendes.

i) Obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi

Ieņēmumus no obligātā iepirkuma komponentēm atzīst kā aktīvus vai saistības konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli, piemērojot aģenta uzskaites principu, jo meitassabiedrība AS „Energijas publiskais tirgotājs” (turpmāk – EPT), pildot obligātā iepirkuma administrēšanas funkcijas, darbojas kā aģents. Pazīmes, kas norāda, ka EPT darbojas kā aģents, ir šādas:

- EPT nav galvenās atbildības par obligātā iepirkuma komponentes daļas iekļaušanu klientiem izrakstītos rēķinos,
- EPT nav tiesību pašai tieši vai netieši noteikt cenas,
- EPT neuzņemas kredītrisku, kas rodas no pircēju debitoru parādiem.

Piemērojot aģenta uzskaites principu, ieņēmumi no subsidētās elektroenerģijas ražotāju saražotās elektroenerģijas pārdošanas *Nord Pool Spot* elektroenerģijas biržā par tirgus cenu, ieņēmumi no saņemtajām obligātā iepirkuma komponentēm, saņemtā valsts budžeta dotācija, kas paredzēta obligātā iepirkuma komponentu izmaksu pieauguma kompensēšanai, kā arī izmaksas par obligātā iepirkuma ietvaros iepirkto elektroenerģiju no subsidētās elektroenerģijas ražotājiem un maksa par garantēto elektrostacijās uzstādīto elektrisko jaudu (virs 4 MW) tiek atzīta neto vērtībā aktīvos kā nesaņemtie obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi vai neto vērtībā saistībās. Ieņēmumi no obligātā iepirkuma administrēšanas pakalpojumiem (aģenta maksa) tiek atzīti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā „Pārējie ieņēmumi” (6. pielikums).

2.25. Saistītās puses

Puses tiek uzskatītas par saistītām tādā gadījumā, kad vienai no pusēm ir iespēja kontrolēt otru pusi vai arī tai ir būtiska ietekme pār otru pusi, pieņemot lēmumus par finanšu un saimniecisko darbību. Koncerna saistītās puses ir asociētie uzņēmumi, mātesabiedrības akcionārs, kas var kontrolēt vai kuriem ir būtiska ietekme uz koncerna sabiedrībām, pieņemot ar pamatdarbību saistītus lēmumus, koncerna sabiedrību valdes locekļi, padomes locekļi, kā arī koncerna uzraudzības institūcijas – Revīzijas komitejas amatpersonas, un jebkurai no iepriekš minētajām personām tuvi ģimenes locekļi, kā arī sabiedrības, kuras šīs personas kontrolē vai kurām ir būtiska ietekme uz tām. Tā kā visas AS „Latvenergo” akcijas 100 % pieder Latvijas Republikai par saistītajām pusēm tiek uzskatītas arī valsts kontrolētās kapitālsabiedrības (25. pielikums).

2.26. Pārdošanai turētie ilgtermiņa aktīvi

Koncerns tādus ilgtermiņa aktīvus, kuru uzskaites vērtība tiks atgūta no pārdošanas darījuma drīzāk nekā no aktīva lietošanas, klasificē kā pārdošanai turētus ilgtermiņa aktīvus. Pārdošanai turētie ilgtermiņa aktīvi tiek novērtēti zemākajā vērtībā no uzskaites vērtības un patiesās vērtības, kas samazināta par pārdošanas izmaksām.

2.27. Akciju kapitāls

Koncerna akciju kapitālu veido mātesabiedrības parastās vārda akcijas. Visas akcijas ir pilnībā apmaksātas.

2.28. Notikumi pēc bilances datuma

Notikumi pēc bilances datuma, kas sniedz papildu informāciju par koncerna finanšu stāvokli bilances sagatavošanas datumā (koriģējošie notikumi) ir atklāti finanšu pārskatos. Notikumi pēc bilances datuma, kas nav koriģējoši, tiek atspoguļoti finanšu pārskatu pielikumos tikai tad, ja tie ir būtiski.

3. Finanšu risku vadība

3.1. Finanšu risku faktori

Koncerna darbība pakļauj to dažādiem finanšu riskiem: tirgus riskam (ieskaitot valūtas risku, patiesās vērtības procentu likmju risku un naudas plūsmas procentu likmju risku), kredītriskam, cenu riskam un likviditātes riskam. Koncerna vispārējā risku vadības politika koncentrējas uz finanšu tirgus nenoteiktību un cenšas mazināt tās potenciāli negatīvo efektu uz koncerna finanšu rezultātiem. Koncerns lieto atvasinātos finanšu instrumentus, lai samazinātu risku atklātās pozīcijas.

Finanšu risku, izņemot cenu risku, vadību veic mātesabiedrības Finanšu un kredītu vadības funkcija (koncerna finanšu vadība) atbilstoši mātesabiedrības valdes apstiprinātai *Finanšu risku vadības politikai*. Koncerna finanšu vadība identificē, novērtē un veic finanšu risku ierobežošanas pasākumus, cieši sadarbojoties ar biznesa vienībām/meitassabiedrībām. Mātesabiedrības valde, apstiprinot *Finanšu risku vadības politiku*, ir noteikusi principus vispārējai finanšu risku vadībai, kā arī noteiktas rīcības politikas attiecībā uz procentu likmju risku, valūtas risku, likviditātes risku un kredītrisku, turklāt nosaka procedūras, definē pieņemamos finanšu instrumentus un principus finanšu resursu izvietojumam. Cenu risku vadību savukārt veic mātesabiedrības Elektroenerģijas vairumtirdzniecības funkcija atbilstoši mātesabiedrības valdes apstiprinātai Elektroenerģijas vairumtirdzniecības kārtībai.

Finanšu aktīvi sadalījumā pa kategorijām:

	Pielikums	Aizdevumi un debitori	Riska ierobežošanas atvasinātie finanšu instrumenti	Aktīvi patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu	Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi
		EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Finanšu aktīvi 2016. gada 31. decembrī					
Pircēju un pasūtītāju parādi, neto	17 a	122 832	–	–	–
Citi ilgtermiņa debitori		986	–	–	–
Uzkrātie ieņēmumi un citi īstermiņa finanšu debitori	17 b	145 953	–	–	–
Atvasinātie finanšu instrumenti	21 c, l	–	2 154	3 980	–
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21 a	–	–	–	20 554
Nauda un naudas ekvivalenti	18	183 980	–	–	–
		453 751	2 154	3 980	20 554
Finanšu aktīvi 2015. gada 31. decembrī					
Pircēju un pasūtītāju parādi, neto	17 a	112 163	–	–	–
Citi ilgtermiņa debitori		1 712	–	–	–
Uzkrātie ieņēmumi un citi īstermiņa finanšu debitori	17 b	144 182	–	–	–
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21 a	–	–	–	28 468
Nauda un naudas ekvivalenti	18	104 543	–	–	–
		362 600	–	–	28 468

Finanšu saistības sadalījumā pa kategorijām:

	Pielikums	Riska ierobežošanas atvasinātie finanšu instrumenti	Pārējās finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā	Saistības patiesajā vērtībā ar ietekmi uz peļņas vai zaudējumu aprēķinu
		EUR'000	EUR'000	EUR'000
Finanšu saistības 2016. gada 31. decembrī				
Aizņēmumi	21 b	–	791,566	–
Atvasinātie finanšu instrumenti	21 c, l	11 563	–	23
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	24	–	88 555	–
		11 563	880 121	23
Finanšu saistības 2015. gada 31. decembrī				
Aizņēmumi	21 b	–	797 483	–
Atvasinātie finanšu instrumenti	21 c, l	12 256	–	3 318
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	24	–	80 948	–
		12 256	878 431	3 318

a) Tirgus risks

I) valūtas risks

Eiro ieviešana Latvijā 2014. gada 1. janvārī novērsa eiro valūtas risku, kas galvenokārt bija saistīts ar norēķinu veikšanu par aizņēmumiem, investīcijām pamatlīdzekļos un importēto elektroenerģiju. 2016. gada 31. decembrī koncernam ir aizņēmumi tikai eiro (skatīt 21. b pielikumu).

Vadība ir apstiprinājusi Finanšu risku vadības politiku, kas cita starpā nosaka koncerna valūtas riska vadības principus. Lai ierobežotu valūtas risku, kas rodas no nākotnes transakcijām vai aktīviem un saistībām, Finanšu risku vadības politika nosaka valūtas nākotnes maiņas darījumu slēgšanu. Valūtas risks rodas, ja nākotnes transakcija vai aktīvi, vai saistības ir izteikti citā valūtā nekā koncerna funkcionālā valūta.

Koncerna Finanšu risku vadības politikas mērķis ir ierobežot valūtas risku visām sagaidāmajām naudas plūsmām ārvalstu valūtās (kapitālieguldījumiem vai materiālu, izejvielu iegādei), kas var radīt nozīmīgu valūtas risku. 2016. gadā koncernam nebija kapitālieguldījumu projektu, kuru sagaidāmie darījumi radītu nozīmīgu valūtas risku.

2016. gadā mātessabiedrībai nebija investīciju, kuras būtu pakļautas valūtas riskam. Euro ieviešana Lietuvā 2015. gada 1. janvārī novērsa valūtas risku, kas bija saistīts ar augstāk minētajām investīcijām meitassabiedrībā Lietuvā.

II) naudas plūsmas un patiesās vērtības procentu likmju risks

Tā kā koncernam ir nozīmīga apjoma aktīvi un saistības, kas pakļauti procentu likmju izmaiņām, tad koncerna ieņēmumi un operatīvās naudas plūsmas ir atkarīgas no izmaiņām tirgus procentu likmēs.

2016. gadā, ja eiro procentu likmes būtu bijušas par 50 bāzes punktiem augstākas / zemākas, pārējiem nosacījumiem paliekot nemainīgiem, koncerna procentu ieņēmumi no bankās uzturēto norēķinu kontu atlikumiem būtu par 906 tūkstošiem EUR lielāki / mazāki (2015. gadā: 638 tūkst. EUR lielāki / mazāki).

Naudas plūsmas procentu likmju risks koncernā galvenokārt rodas no aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme, radot risku, ka finanšu izmaksas koncernā nozīmīgi pieaug situācijās, kad procentu likme palielinās. Koncerna Finanšu riska vadības politika nosaka vairāk nekā 35 % aizņēmumu nodrošināt fiksētās procentu likmes (ņemot vērā atvasināto finanšu instrumentu efektu) un uzturēt vidējo fiksētās likmes periodu robežās no 2 līdz 4 gadiem.

Koncernā regulāri tiek analizētas procentu likmju pozīcijas. Dažādi scenāriji tiek modelēti, ņemot vērā iespējamo aizņēmumu refinansēšanu, esošo pozīciju atjaunošanu un risku ierobežošanas aktivitātes. Balstoties uz šiem scenārijiem, koncernā tiek aprēķināta procentu likmju izmaiņu ietekme uz konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijām, kā arī uz naudas plūsmu.

Ņemot vērā, ka koncerna politika pārsvarā ir orientēta uz ilgtermiņa finansējuma piesaisti ar mainīgajām procentu likmēm, koncernā tiek vadīts naudas plūsmas procentu likmju risks, slēdzot procentu likmju mijmaiņas darījumus, ar kuriem mainīgās procentu likmes tiek mainītas pret fiksētajām procentu likmēm. Šādi atvasinātie finanšu instrumenti padara attiecīgos aizņēmumus ar mainīgajām procentu likmēm par aizņēmumiem ar fiksētām procentu likmēm. Tādējādi tiek iegūtas fiksētās likmes, kuras kopumā ir zemākas nekā tādas, kuras tiktu saņemtas, ja koncerns aizņemtos ar fiksētajām procentu likmēm. Atbilstoši procentu likmju mijmaiņas darījumiem koncerna darījuma puses piekrit apmainīties ar summām noteiktos laika intervālos (parasti ik pēc pusgada), kas atspoguļo starpību starp fiksētajām un mainīgajām procentu likmēm un ir aprēķinātas, pamatojoties uz darījumu nosacītajām pamatsummām.

Lai mazinātu naudas plūsmas risku, koncerns ir noslēdzis procentu likmju mijmaiņas līgumus par kopējo nosacīto apjomu 174,2 milj. EUR (2015. gadā: 221,5 milj. EUR) (21. c, II pielikums). 2016. gada 31. decembrī 62 % (31/12/2015: 55 %) no kopējiem koncerna aizņēmumiem bija fiksēta procentu likme, ņemot vērā procentu likmju mijmaiņas līgumu efektu, un vidējais fiksētās procentu likmes periods bija 2,1 gads (2015. gadā: 2,4 gadi).

2016. gada laikā, ja eiro aizņēmumu procentu likmes pie mainīgajām bāzes procentu likmēm (ņemot vērā riska ierobežošanas ietekmi) būtu bijušas par 50 bāzes punktiem augstākas, pieņemot, ka pārējie mainīgie saglabātos konstanti, tad koncerna pārskata gada peļņa pēc nodokļiem būtu par 1 465 tūkstošiem EUR mazāka (2015. gadā: 1 929 tūkst. EUR mazāka), savukārt, ja bāzes likmes būtu bijušas par 50 bāzes punktiem zemākas – pārskata gada peļņa pēc nodokļiem būtu par 974 tūkstošiem EUR lielāka (2015. gadā: 1 894 tūkst. EUR lielāka).

Koncerna aizņēmumi ar fiksētām procentu likmēm nerada patiesās vērtības procentu likmju risku. Vienīgais patiesās vērtības procentu likmju riska avots ir atvasinātie finanšu instrumenti.

Ja 2016. gada 31. decembrī īstermiņa un ilgtermiņa eiro procentu likmes būtu par 50 bāzes punktiem augstākas, pārējiem nosacījumiem paliekot nemainīgiem, tad koncerna procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesā vērtība, kas būtu jāattiecinā uz konsolidēto vispārējo ieņēmumu pārskatu atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē, būtu par 3 238 tūkstošiem EUR lielāka (31/12/2015: par 4 126 tūkst. EUR lielāka), savukārt, ja eiro procentu likmes būtu par 50 bāzes punktiem zemākas, tad koncerna procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesā vērtība, kas būtu jāattiecinā uz konsolidēto vispārējo ieņēmumu pārskatu atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē, būtu par 3 346 tūkstošiem EUR mazāka (31/12/2015: par 4 269 tūkst. EUR mazāka).

III) cenu risks

Cenu risks ir risks, kā ietekmē finanšu instrumentu patiesās vērtības un naudas plūsmas nākotnē svārstīsies citu iemeslu dēļ nekā procentu likmju riska vai valūtas riska radīto izmaiņu dēļ. Koncernā saražoto preču un sniegto pakalpojumu pirkšanu un pārdošanu brīvā tirgus apstākļos, kā arī ražošanā izmantoto resursu pirkšanu ietekmē cenu risks.

Nozīmīgākais cenu risks ir saistīts ar elektroenerģijas iegādi. Lai ierobežotu cenu risku, 2016. gada laikā mātessabiedrība ir noslēgusi elektroenerģijas cenu nākotnes darījumus (21. c, III pielikums).

b) Kredītrisks

Kredītrisks tiek vadīts koncerna līmenī. To galvenokārt rada nauda un naudas ekvivalenti, atvasinātie finanšu instrumenti un noguldījumi bankās, būtiski pircēju un pasūtītāju parādi. Kredītrisks saistībā ar pircēju un pasūtītāju parādiem ir ierobežots plašā koncerna klientu skaita dēļ. Koncernam nav nozīmīgas kredītriska koncentrācijas attiecībā uz kādu vienu darījumu partneri vai līdzīgu darījumu partneru grupu. Debitoru apjoms ir samazināts par to bruto vērtības samazinājuma zaudējumiem (17. pielikums).

Attiecībā uz finanšu aktīviem maksimālo atklāto kredītriska pozīciju veido naudas un naudas ekvivalentu bilances vērtība (skat. tabulu zemāk un 18. pielikumu), pircēju un pasūtītāju parādi un citi debitori (17. pielikums), atvasinātie finanšu instrumenti (21. c pielikums) un līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi (21. a pielikums).

Maksimālā kredītriska aplēse

		Pielikums 31/12/2016	31/12/2015
		EUR'000	EUR'000
Pircēju un pasūtītāju parādi	17 a	122 832	112 163
Uzkrātie ieņēmumi	17 b	1 024	1 148
Citi ilgtermiņa finanšu debitori		986	1 712
Citi īstermiņa finanšu debitori	17 b	2 797	1 974
Nauda un naudas ekvivalenti	18	183 980	104 543
Atvasinātie finanšu instrumenti	21 c	6 134	–
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21 a	20 554	28 468
		338 307	250 008

Saistībā ar bankām un finanšu institūcijām tiek akceptēti darījumu partneri ar pašu vai mātesbanku starptautiskas kredītreitinga aģentūras noteikto minimālo kredītreitingu vismaz investīciju pakāpes līmenī. Ja darījumu partnerim nav šāda kredītreitinga, tad tiek veikta riska kontrole un novērtēta darījuma partnera kredītkvalitāte, ņemot vērā darījumu partnera finansiālo stāvokli, iepriekšējo pieredzi un citus faktorus. Tiek noteikti individuāli riska limiti atbilstoši Finanšu risku vadības politikas principiem. Finanšu aktīvu kredītkvalitātes izvērtēšanai, kam nav pienācis izpildes termiņš un kam netiek veidoti uzkrājumi, tiek izmantoti finanšu reitingu aģentūru piešķirtie kredītreitingi, bet ja tādu nav, tad par pamatu tiek ņemta līdzšinējā klientu maksājumu vēsture.

Lai noteiktu kredītkvalitāti debitoru parādiem, kam nav iestāties maksājuma termiņš, tiek izmantotas šādas kredītvērtējuma kategorijas:

- klienti, kuri nav kavējuši maksājumu termiņus,
- klienti, kuri ir kavējuši maksājumu termiņus.

Noteiktā kredītkvalitāte tiek regulāri uzraudzīta un pārskatīta.

Kredītrisks saistībā ar naudu un īstermiņa noguldījumiem bankās tiek pārvaldīts, sabalansējot finanšu aktīvu un instrumentu izvietojumu, lai vienlaikus saglabātu iespēju izvēlēties izdevīgākos piedāvājumus un samazinātu iespējamību zaudēt finanšu līdzekļus.

Naudas un īstermiņa depozītu sadalījums pēc finanšu darījumu partneriem pēc stāvokļa uz pārskata gada beigām atspoguļots šajā tabulā:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Ar investīciju līmeņa kredītreitingu*	175 911	99 069
Bez investīciju līmeņa vai bez kredītreitinga	8 069	5 474
	183 980	104 543

* Baltijas banku mātessabiedrībām noteiktais investīciju līmeņa kredītreitings

Pārskata periodā noteiktie kredītlīmi nav pārsniegti, un koncerna vadība nesagaida zaudējumus kredītriska iestāšanās rezultātā.

c) Likviditātes risks

Koncerna likviditātes riska ierobežošanas politikas mērķis ir uzturēt atbilstošu naudas un naudas ekvivalentu daudzumu vai nodrošināt atbilstošu finansējumu, izmantojot banku piešķirtās kredītlīnijas, lai pildītu savas saistības atbilstoši koncerna stratēģiskajiem plāniem, kā arī lai kompensētu naudas plūsmas svārstības, kas radušās dažādu finanšu risku ietekmē.

Koncerna uzņēmumu vadība uztur nepārtrauktas koncerna naudas plūsmas un likviditātes rezervju prognozes, kas sastāv no pieejamo aizņēmumu (21. b pielikums) un naudas un naudas ekvivalentu (18. pielikums) kopējā apjoma izvērtējuma.

Nākamajā tabulā tiek analizētas koncerna finanšu saistības, kas sagrupētas vecuma grupās atbilstoši to izpildes termiņiem. Summas veidojas no nediskontētām naudas plūsmām atbilstoši noslēgtiem līgumiem. Aizņēmumu naudas plūsmas noteiktas, ņemot vērā spēkā esošās procentu likmes pārskata perioda beigās.

Likviditātes analīze (līgumiskas nediskontētas naudas plūsmas)

	Mazāk par 1 gadu	No 1 līdz 2 gadiem	No 3 līdz 5 gadiem	Vairāk par 5 gadiem	KOPĀ
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2016. gada 31. decembrī					
Aizņēmumi no bankām	88 142	109 663	279 637	135 335	612 777
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	74 915	2 880	42 389	102 577	222 761
Atvasinātie finanšu instrumenti	3 737	2 894	4 594	779	12 004
Finanšu saistības* (24. pielikums)	88 555	–	–	–	88 555
	255 349	115 437	326 620	238 691	936 097
2015. gada 31. decembrī					
Aizņēmumi no bankām	88 727	81 556	307 390	175 820	653 493
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	4 365	74 519	41 864	77 751	198 499
Atvasinātie finanšu instrumenti	17 320	4 950	5 727	1 683	29 680
Finanšu saistības* (24. pielikums)	80 948	–	–	–	80 948
	191 360	161 025	354 981	255 254	962 620

* Izmērot saņemtos avansus, nodokļu saistības un pārējās ilgtermiņa un īstermiņa nefinanšu saistības

3.2. Kapitāla riska vadība

Koncerna mērķi kapitāla riska vadībā ir nodrošināt koncerna ilgtspējīgu darbību, investīciju programmai nepieciešamo finansējumu, kā arī izvairīties no aizņēmumu līgumos noteikto un ar kapitāla struktūru saistīto ierobežojošo nosacījumu pārkāpšanas.

Lai uzturētu noteiktu kapitāla struktūru vai to mainītu nepieciešamā veidā, koncerns izvērtē jaunu investīciju programmu finansēšanai nepieciešamo aizņēmumu apjomu un saņemšanas periodu vai nepieciešamību

iniciēt akcionāru ieguldījumu pamatkapitālā. Arī aktīvu pārvērtēšana tieši iespaido kapitāla struktūru. Lai jebkurā laika brīdī uzturētu kapitāla struktūru atbilstošu aizņēmumu līgumu ierobežojošajiem nosacījumiem, koncerns veic regulārus pašu kapitāla rādītāja aprēķinus un analīzi.

Pašu kapitāla rādītājs tiek aprēķināts, dalot pašu kapitāla summu ar kopējo aktīvu un spēkā esošo izsniegto finanšu garantiju nominālo kopsummu. Atbilstoši koncerna stratēģijai un aizņēmumu līgumiem pašu kapitāla rādītājs jāuztur vismaz 30 % līmenī.

Pašu kapitāla rādītāji ir šādi:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Pašu kapitāls, kopā	2 418 713	2 096 702
Aktīvi, kopā	3 901 231	3 517 372
Pašu kapitāla rādītājs	62 %	60 %

4. Būtiskas grāmatvedības aplēses un novērtējumi

Aplēses un novērtējumi tiek regulāri pārvērtēti un balstīti uz iepriekšējās pieredzes un citu faktoru, ieskaitot nākotnes notikumus, kas uzskatāmi par ticamiem attiecīgajos apstākļos, novērtējumu. Koncerns aplēš un izdara pieņēmumus attiecībā uz nākotni. Grāmatvedības aplēses var atšķirties no faktiskajiem rezultātiem. Aplēses un pieņēmumi, kuriem piemīt palielināts risks radīt būtiskus labojumus finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu un saistību uzskaites vērtībā nākamā finanšu gada laikā, ir aprakstīti zemāk:

a) Aplēses attiecībā uz pamatlīdzekļiem

I) pamatlīdzekļu lietderīgās izmantošanas laiks

Koncerns veic aplēses attiecībā uz pamatlīdzekļu lietderīgo izmantošanas laiku un atlikušo vērtību. Šīs aplēses izriet no iepriekšējās pieredzes, kā arī no nozares prakses un tiek izvērtētas katra pārskata gada beigās. Iepriekšējā pieredze liecina, ka faktiskais pamatlīdzekļu lietderīgās izmantošanas laiks dažreiz ir bijis ilgāks nekā aplēsts. 2016. gada 31. decembrī koncerna pamatlīdzekļu atlikusī vērtība ir 3 356 miljoni EUR (31/12/2015: 3 076 milj. EUR), un uz pamatdarbību attiecināmais pārskata gada nolietojums 183,5 miljoni EUR (2015. gadā: 179,1 milj. EUR) (14. a pielikums). Ja nolietojuma likmes mainītos par 10 %, pamatlīdzekļu gada nolietojums izmainītos par 18,4 miljoniem EUR (2015. gadā: par 17,9 milj. EUR).

II) pamatlīdzekļu atgūstamā vērtība

Koncerns veic pamatlīdzekļu vērtības samazināšanās testu ikreiz, kad notikumi un apstākļi liecina par iespējamu to bilances vērtības neatgūstamību. Atbilstoši izvērtējumam, ja nepieciešams, aktīvu vērtība tiek norakstīta līdz to atgūstamajai vērtībai. Vērtības samazināšanās izvērtēšanā vadība izmanto dažādas aplēses naudas plūsmām, kas rodas no aktīvu izmantošanas, pārdošanas, uzturēšanas un pamatlīdzekļu remontiem, kā arī inflācijas un procentu likmju pieauguma. Aplēses izriet no vispārējās ekonomiskās vides, patēriņa un elektroenerģijas pārdošanas cenu prognozēm. Ja nākotnē reālā situācija mainītos, tiktu atzīts papildu vērtības samazinājums vai arī atzītais vērtības samazinājums varētu tikt daļēji vai pilnīgi apvērsts. Atgūstamās vērtības samazinājumu ietekmē tādi faktori kā

augstas remontu un rekonstrukcijas izmaksas, atsevišķu palīgiekārtu zema noslodze, relatīvi lielas uzturēšanas izmaksas, ierobežotas iespējas pārdot pamatlīdzekļus tirgū un citi būtiski faktori. Ja vērtības samazināšanās aplēses mērķiem izmantoto diskonta likmi samazinātu vai palielinātu par vienu procenta punktu, tad pārskata gada zaudējumi no tehnoloģisko iekārtu vērtības samazināšanās būtu par 23,2 miljoniem EUR lielāki vai mazāki (2015. gadā: par 29,0 milj. EUR). Vērtības samazinājuma izmaksas tiek atzītas attiecīgajā pārskata periodā un ir aprakstītas 14. d pielikumā.

III) pārvērtēšana

Atsevišķu koncerna pamatlīdzekļu pārvērtēšanu veic ārēji, sertificēti vērtētāji, izmantojot pamatlīdzekļu amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi. Vērtējums tiek veikts pēc starptautiskajiem ipašuma vērtēšanas standartiem un saskaņā ar SGS Nr. 36 „Aktīvu vērtības samazināšanās”, pamatojoties uz pamatlīdzekļu esošo izmantošanu, kas tiek uzskatīta par iespējami labāko un efektīvāko. Pārvērtēšanas rezultātā tiek noteikta katra pamatlīdzekļa atlikusī aizstāšanas vērtība. Atlikušo aizstāšanas vērtību veido šā brīža pamatlīdzekļu tirgus vērtība, ņemot vērā tā pašreizējo izmantošanu, kam pieskaitīta ar tiem saistīto ēku, inženierbūvju un iekārtu uzlabojumu aizstāšanas vērtība un atņemts nolietojums un vērtības samazinājums. Pārvērtējot sadales elektrolīnijas, 2016. gadā koncerns pabeidza 2015. gadā ar sadales sistēmas tehnoloģisko iekārtu un ierīču pārvērtēšanu uzsāktu sadales sistēmas aktīvu pārvērtēšanas procesu. Pārvērtēto elektrolīniju vērtības tika noteiktas uz 2016. gada 1. aprīli (pārvērtēto sadales sistēmas tehnoloģisko iekārtu un ierīču kategoriju vērtības – uz 2015. gada 1. janvāri). 2016. gadā koncernā tika pārvērtēti arī pārvades sistēmas aktīvi un šo pārvērtēto aktīvu vērtības tika noteiktas uz 2016. gada 1. aprīli. Daugavas hidroelektrostaciju pamatdarbības aktīvi pēdējo reizi tika pārvērtēti pēc stāvokļa uz 2012. gada 1. janvāri, un nākamā pārvērtēšana ir paredzēta 2017. gadā. Detalizētāk pārvērtēšanas rezultāti ir atklāti 14 c. pielikumā.

b) Pircēju un pasūtītāju parādu atgūstamā vērtība

Aplēstā debitoru parādu atgūstamā vērtība tiek izvērtēta, pamatojoties uz debitoru parāda vecuma analīzi un uz koncerna uzņēmumu un mātessabiedrības vadības noteiktajām aplēsēm. Gadījumā, ja nav iespējams izvērtēt katru klientu atsevišķi to lielā skaita dēļ, debitori tiek klasificēti debitoru grupās ar līdzīgām kredītriska pazīmēm un katrai debitoru grupai vērtības samazinājums tiek izvērtēts atsevišķi, ņemot vērā vēsturisko zaudējumu pieredzi. Vēsturiskā pieredze par zaudējumu rašanos tiek koriģēta, pamatojoties uz šobrīd pieejamiem datiem, lai atspoguļotu esošo apstākļu, kas neietekmēja vēsturisko periodu, ietekmi un lai izslēgtu tos apstākļus, kuri pastāvēja vēsturiskajā periodā, bet nepastāv šobrīd. Apstākļi, kas parāda, ka ir iespējami vērtības samazināšanās zaudējumi, var rasties, iestājoties debitora maksātnespējai un nespējai veikt maksājumus noteiktajos termiņos (2.12. pielikums). Metodoloģija un aplēses, ko izmanto, lai novērtētu nākotnes naudas plūsmu, tiek regulāri pārskatītas, lai samazinātu starpību starp zaudējumu aplēsēm un faktiskajiem zaudējumu apjomiem (17. pielikums).

c) Finanšu instrumentu novērtēšana patiesajā vērtībā

Nākamajā tabulā atspoguļoti koncerna finanšu aktīvi un saistības, kas novērtētas to patiesajā vērtībā, izmantojot noteiktu vērtēšanas metodi. Ir noteikti trīs atšķirīgi izvērtēšanas līmeņi:

- identisku aktīvu vai saistību tirgus cenas (nekoriģētas) – 1. līmenis,
- cita veida cenu kotācijas kā aktīviem vai saistībām atspoguļotiem pirmajā līmenī, tiešā veidā (cenas) vai netiešā (atvasinātā) – 2. līmenis,
- tādi cenu kotāciju pieņēmumi aktīviem vai saistībām, kas nav bāzēti uz novērojamiem tirgus datiem – 3. līmenis.

2016. gada 31. decembrī	Pielikums	1. līmenis	2. līmenis	3. līmenis	KOPĀ
		EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000

Aktīvi

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā:

– ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie atvasinātie finanšu instrumenti	21 c, III	–	3 980	–	3 980
Ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie atvasinātie finanšu instrumenti atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē	21 c, III	–	2 154	–	2 154
KOPĀ aktīvi		–	6 134	–	6 134

Saistības

Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā:

– ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie atvasinātie finanšu instrumenti	21 c, III	–	23	–	23
Procentu likmju mijmaiņas darījumi atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē	21 c, II	–	11 563	–	11 563
KOPĀ saistības		–	11 586	–	11 586

2015. gada 31. decembrī	Pielikums	1. līmenis	2. līmenis	3. līmenis	KOPĀ
		EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000

Saistības

Finanšu saistības patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā:

– ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie atvasinātie finanšu instrumenti	21 c, III	–	2 558	–	2 558
– procentu likmju mijmaiņas darījumi	21 c, II	–	760	–	760
Procentu likmju mijmaiņas darījumi atbilstoši riska ierobežošanas uzskaitē	21 c, II	–	12 256	–	12 256
KOPĀ saistības		–	15 574	–	15 574

d) Pieslēgumu pakalpojumu maksas atzīšana

Pieslēgumu un citu pakalpojumu maksas tiek atzītas kā ieņēmumi visā paredzamajā komerciālo attiecību ar klientu perioda laikā, kas ir 20 gadi (skatīt 23. pielikumu). Ieņēmumi no pieslēgumu un citu pakalpojumu maksas tiek atzīti nākamajos periodos, jo nepārtrauktās darbības pakalpojums ir identificēts kā klientu līguma daļa. Tādējādi periods, kurā ieņēmumi tiek atzīti, ir noteikts pamatojoties uz Sabiedrības vadības aplēsi un ir 20 gadi. 2016. gadā koncerna saņemto pieslēgumu pakalpojumu maksu kopsumma ir 13,6 miljoni EUR (2015. gadā: 16,2 milj. EUR), no kuras uz pārskata gada ieņēmumiem konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā attiecināti 12,3 miljoni EUR (2015. gadā: 11,6 milj. EUR), skatīt 23. pielikumu.

Ja komerciālo attiecību ar klientu periods būtu par 25 % īsāks / garāks, pārskata gada ieņēmumi no pieslēgumu pakalpojumu maksām būtu par 3,1 miljonu EUR lielāki / mazāki (2015. gadā: par 2,9 milj. EUR lielāki / mazāki).

e) Uzkrājumu atzīšana un novērtēšana

2016. gada 31. decembrī koncerns ir izveidojis uzkrājumus apkārtējās vides aizsardzībai un pēcnodarbinātības pabalstiem 18,6 miljonu EUR apmērā (31/12/2015: 16,0 milj. EUR) (22. pielikums). Šo saistību izpildes apmērs un laiks ir nenoteikts. Lai noteiktu šo uzkrājumu pašreizējo vērtību, tiek izmantoti noteikti pieņēmumi un aplēses, tai skaitā paredzamās nākotnes izmaksas, inflācijas tempi un izmaksu laika grafiki. Faktiskās izmaksas var atšķirties no izveidotajiem uzkrājumiem sakarā ar izmaiņām likumdošanas normās, nākotnes tehnoloģiskajām iespējām novērst dabai radīto kaitējumu, kā arī trešo pušu segtajām izmaksām. Lai novērtētu uzkrājumus pēcnodarbinātības pabalstiem, tiek aplēsta darba attiecību izbeigšanas iespējamība dažādās darbinieku vecuma grupās, par pamatu izmantojot iepriekšējo pieredzi, kā arī dažādus pieņēmumus par mainīgajiem demogrāfiskajiem un finanšu faktoriem (ieskaitot paredzamo darba atlīdzības pieaugumu un noteiktas izmaiņas pabalstu apmēros). Varbūtība un citi faktori tiek noteikti uz iepriekšējās pieredzes pamata.

f) Risku ierobežošanas instrumentu efektivitātes novērtēšana

Koncerns ir noslēdzis ievērojamu daudzumu mijmaiņas un nākotnes darījumu, lai ierobežotu elektroenerģijas cenu izmaiņu un procentu likmju svārstību riskus, uz kuriem attiecas naudas plūsmas riska ierobežošanas uzskaitē, un ieņēmumi vai zaudējumi no spēkā esošo risku ierobežošanas instrumentu un pret risku nodrošināto posteņu patiesās vērtības izmaiņām ir iekļauti atbilstošajās rezervēs pašu kapitālā. Risku ierobežošanas efektivitātes novērtēšana pamatojas uz vadības aplēsēm, ņemot vērā nākotnes elektroenerģijas iepirkuma darījumus un parakstītos mainīgo procentu likmju aizdevumu līgumus. Kad risku ierobežošanas instrumenti kļūst neefektīvi, ieņēmumi vai zaudējumi no patiesās vērtības izmaiņām ir jāatzīst konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā (21. c pielikums).

g) Ieguldījumi līdz termiņa beigām turētos finanšu aktīvos

Koncerna vadība izmanto novērtējumus, lai noteiktu, vai pie sākotnējās atzīšanas finanšu aktīvus var atzīt kā ieguldījumus līdz termiņa beigām turētos finanšu aktīvos, it īpaši, ja (a) tam ir nolūks un iespējas turēt šos aktīvus līdz termiņa beigām un (b) šos aktīvus var kotēt aktīvu tirgū. Ja koncerns nespēj turēt šos ieguldījumus līdz termiņa beigām, izņemot īpašos apstākļus – piemēram, pārdodot nenozīmīga apjoma aktīvus vai atbrīvojoties no tiem tuvu pirms termiņa beigām – tad ir nepieciešams pār kvalificēt visu šo ieguldījumu kategoriju kā pārdošanai turētos ieguldījumus. Tādējādi šie ieguldījumi turpmāk būtu jānovērtē patiesajā vērtībā nevis amortizētajā vērtībā. Aplēstās patiesās vērtības ieguldījumiem līdz termiņa beigām turētos finanšu aktīvos pēc stāvokļa uz 2016. gada 31. decembri ir atklātas 21. a pielikumā.

Pierādījumi tam, ka tirgus ir aktīvs, eksistē, ja kotētās cenas ir viegli un regulāri pieejamas biržās, dīleru, brokeru vai cenu aģentūrās vai kādās citās regulējošās aģentūrās, un šīs cenas ir attiecināmas uz faktiskiem un regulāri notiekošiem tirgus darījumiem godīgas konkurences apstākļos.

h) Finanšu ieguldījumi

Koncerns ir novērtējis finanšu ieguldījumu AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”, kas nodarbojas ar pensiju plāna pārvaldīšanu Latvijā, pamatkapitālā ar 48,15 % kapitāla līdzdalības daļu iegādes vērtībā, nevis izmantojot pašu kapitāla metodi. Koncerns ir tikai nominālais akcionārs, jo visus riskus vai labumus, kas rodas no pensiju plāna pārvaldīšanas, uzņemas vai iegūst koncerna darbinieki – pensiju fonda dalībnieki, un koncernam nav spēkā esošu tiesību, kas dod iespēju ar ieguldījumu noteikt kontroli pār šo sabiedrību. Tādējādi šis ieguldījums tiek uzskatīts kā parasts finanšu ieguldījums AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”, nevis kā ieguldījums asociētā sabiedrībā.

i) Aģenta uzskaites principa piemērošana

Koncerns izmanto svarīgus novērtējumus, piemērojot aģenta uzskaites principu, lai atzītu obligātā iepirkuma komponentes neto ieņēmumus (starpību starp ienākumiem no elektroenerģijas pārdošanas *Nord Pool* elektroenerģijas biržā par tirgus cenu, saņemtajām obligātā iepirkuma komponentēm, saņemto valsts budžeta dotāciju, kas paredzēta obligātā iepirkuma komponentu izmaksu pieauguma kompensēšanai, un starp maksājumiem elektroenerģijas ražotājiem par obligātā iepirkuma ietvaros iepirkto elektroenerģiju un garantētās jaudas maksājumiem par elektrostacijās uzstādīto elektrisko jaudu). Sākot ar 2014. gada 1. aprīli, neto obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi netiek atzīti konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, bet kā aktīvi vai saistības konsolidētajā pārskatā par finansiālo stāvokli, piemērojot aģenta uzskaites principu, jo meitassabiedrība – AS „Enerģijas publiskais tirgotājs”, pildot obligātā iepirkuma administrēšanas funkcijas, darbojas kā aģents, un tā atbilstoši SGS. Nr.18 nav pakļauta būtiskam debitoru riskam un tiešā veidā nesaņem atlīdzību no obligātā iepirkuma komponentu maksājumiem. Obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi pēc savas būtības ir uzskatāmi par daļu no pakalpojuma, ko obligātā iepirkuma procesa administrētajam kompensē elektroenerģijas tirgotāji un sadales sistēmas operatori.

5. Darbības segmentu informācija

Darbības segmenti

Segmentu ziņojuma vajadzībām darbības segmentu sadalījums izriet no koncerna iekšējās pārvaldes struktūras, tas ir pamats ziņojumu sistēmai, darbības novērtēšanai un resursu sadalei, ievērojot galvenā darbības lēmumu pieņēmēja viedokli.

Koncerns iedala tā darbības trijos galvenajos segmentos – ražošana un tirdzniecība, sadale un pārvades aktīvu noma. Papildus tiek izdalītas korporatīvās funkcijas, kas nodrošina un sniedz atbalsta pakalpojumus.

Ražošanas un tirdzniecības segments ietver elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu, ko nodrošina koncerna sabiedrības AS „Latvenergo” un SIA „Liepājas enerģija”, elektroenerģijas tirdzniecību, ieskaitot vairumtirdzniecību, ko veic AS „Latvenergo”, *Elektrum Eesti*, *OÜ* un *Elektrum Lietuva*, UAB Baltijas reģionā, kā arī elektroenerģijas obligātā iepirkuma administrēšanu, ko nodrošina AS „Enerģijas publiskais tirgotājs”.

Sadales segmenta darbību raksturo elektroenerģijas sadales pakalpojumu nodrošināšana Latvijā, ko realizē meitassabiedrība AS „Sadales tīkls”, lielākais sadales sistēmas operators Latvijā, un AS „Latvenergo” kā ar sadales sistēmas aktīviem saistīto nekustamo īpašumu īpašnieks.

Pārvades aktīvu nomas segmenta darbību raksturo elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīvu (330 kV un 110 kV elektropārvades līniju, apakšstaciju un sadales punktu) un ar tiem saistīto nekustamo īpašumu noma pārvades sistēmas operatoram – AS „Augstsprieguma tīkls”, ko veic AS „Latvijas elektriskie tīkli”, kas ir elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīvu īpašnieks un, kas nodrošina finansēšanu ieguldījumiem šajos aktīvos, un AS „Latvenergo” kā ar elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīviem saistīto nekustamo īpašumu īpašnieks.

Turpmāk tabulās atklāti koncerna segmentu darbības ieņēmumi, peļņas informācija un segmentu aktīvi un saistības. Starpssegmentu ieņēmumi tiek izslēgti konsolidācijas ietvaros.

	Ražošana un tirdzniecība	Sadale	Pārvades aktīvu noma	Korporatīvās funkcijas	Segmenti KOPĀ	Korekcijas un izslēgšana	Koncerns
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2016. gads							
Ieņēmumi							
Ārējie klienti	570 828	306 700	45 879	8 212	931 619	–	931 619
Starpsegmentu	13 310	1 712	2 538	46 330	63 890	(63 890)	–
KOPĀ ieņēmumi	584 138	308 412	48 417	54 542	995 509	(63 890)	931 619
Rezultāts							
Amortizācija, nolietojums un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	(86 308)	(98 317)	(36 416)	(11 585)	(232 626)	–	(232 626)
Segmentu peļņa	138 185	7 154	10 642	4 792	160 773	(11 828)	148 945
Segmentu aktīvi pārskata gada beigās	1 557 032	1 629 107	448 707	88 431	3 723 277	177 954	3 901 231
Segmentu saistības pārskata gada beigās	63 404	190 371	46 218	7 380	307 373	1 175 145	1 482 518
Kapitālieguldījumi	59 964	106 436	25 513	12 664	204 577	(3 900)	200 677
2015. gads							
Ieņēmumi							
Ārējie klienti	593 937	282 752	44 151	8 288	929 128	–	929 128
Starpsegmentu	16 173	1 599	2 459	46 198	66 429	(66 429)	–
KOPĀ ieņēmumi	610 110	284 351	46 610	54 486	995 557	(66 429)	929 128
Rezultāts							
Amortizācija, nolietojums un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	(76 709)	(85 865)	(24 206)	(12 047)	(198 827)	–	(198 827)
Segmentu peļņa / (zaudējumi)	87 221	(4 177)	20 750	4 394	108 188	(15 653)	92 535
Segmentu aktīvi pārskata gada beigās	1 555 399	1 336 611	432 030	89 350	3 413 390	103 982	3 517 372
Segmentu saistības pārskata gada beigās	63 880	179 257	45 818	6 685	295 640	1 125 030	1 420 670
Kapitālieguldījumi	57 305	101 997	17 453	14 423	191 178	(717)	190 461

Korekcijas un izslēgšana

Finance income and expenses, fair value gains and losses on financial assets are not allocated to individual Finanšu ieņēmumi un izmaksas, ieņēmumi vai zaudējumi no finanšu aktīvu pārvērtēšanas patiesajā vērtībā nav iedalīti atsevišķos segmentos, jo attiecīgie instrumenti tiek pārvaldīti koncerna līmenī. Nodokļi un noteikti finanšu aktīvi un saistības nav iedalītas šajos segmentos, jo arī tiek pārvaldītas koncerna līmenī.

Kapitālieguldījumus veido iegādātie pamatlīdzekļi, nemateriālie ieguldījumi un ieguldījuma īpašumi, iekļaujot aktīvus no meitassabiedrību iegādes.

Peļņas saskaņošana

	Pielikums	2016	2015
		EUR'000	EUR'000
Segmentu peļņa		160 773	108 188
Finanšu ieņēmumi	11 a	2 328	2 926
Finanšu izmaksas	11 b	(14 156)	(18 579)
Peļņa pirms nodokļa		148 945	92 535

Aktīvu saskaņošana

	Pielikums	31/12/2016	31/12/2015
		EUR'000	EUR'000
Segmentu aktīvi		3 723 277	3 413 390
Pieslēgumu lietošanas tiesības		(32 791)	(30 852)
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	15	41	41
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	21 a	20 554	28 468
Atvasinātie finanšu instrumenti	21 c	6 134	–
Citi aktīvi un pārdošanai turētie aktīvi		36	1 782
Nauda un naudas ekvivalenti	18	183 980	104 543
Koncerna aktīvi		3 901 231	3 517 372

Saistību saskaņošana

	Pielikums	31/12/2016	31/12/2015
		EUR'000	EUR'000
Segmentu saistības		307 373	295 640
Atliktā nodokļa saistības	12	315 759	273 987
Uzņēmumu ienākuma nodokļa īstermiņa saistības		17 718	4 007
Aizņēmumi	21 b	791 566	797 483
Atvasinātie finanšu instrumenti	21 c	11 586	15 574
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem		38 516	33 979
Koncerna saistības		1 482 518	1 420 670

Segmentu ģeogrāfiskā informācija

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Ieņēmumi no ārējiem klientiem		
Baltija	897 449	914 927
Skandināvijas valstis	34 170	14 201
KOPĀ ieņēmumi	931 619	929 128

Ilgtermiņa aktīvi, kurus veido nemateriālie ieguldījumi, pamatlīdzekļi un ieguldījuma īpašumi, ir izvietoti koncerna mītnes valstī – Latvijā, kā arī Igaunijā un Lietuvā.

Ieņēmumi no lielākā klienta 2016. gadā bija 79 467 tūkstoši EUR (2015: 83 137 tūkst. EUR), un tie ir attiecināmi uz ražošanas un tirdzniecības segmenta ieņēmumiem.

6. Ieņēmumi

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Elektroenerģija un elektroenerģijas pakalpojumi	483 960	495 010
Sadales sistēmas pakalpojumi	290 084	267 189
Siltumenerģijas pārdošana	82 709	92 525
Pārvades sistēmas aktīvu noma	45 371	43 630
Pārējie ieņēmumi	29 495	30 774
KOPĀ ieņēmumi	931 619	929 128

7. Pārējie ieņēmumi

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Neto peļņa no pārdošanai turēto aktīvu un pamatlīdzekļu pārdošanas	635	291
Neto peļņa no apgrozāmo līdzekļu pārdošanas un citi ieņēmumi	6 021	4 589
KOPĀ pārējie ieņēmumi	6 656	4 880

8. Izlietotās izejvielas un materiāli

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Elektroenerģija:		
Iepirkta elektroenerģija	148 448	196 602
(ieņēmumi) / zaudējumi no elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu patiesās vērtības izmaiņām (21. c. III pielikums)	(6 515)	446
Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojuma izmaksas	72 584	73 849
	214 517	270 897
Energoresursu izmaksas	137 720	164 397
Izejvielas, remontu un uzturēšanas izmaksas	33 571	35 150
KOPĀ izlietotās izejvielas un materiāli	385 808	470 444

Izmaksu samazinājumu noteica vidēji zemākas dabasgāzes un elektroenerģijas iepirkuma tirgus cenas Baltijā (skat. Vadības ziņojumu).

9. Personāla izmaksas

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Atlīdzība par darbu	71 848	70 437
Darba attiecību izbeigšanas izmaksas	1 522	2 031
Iemaksas pensiju plānā	2 301	2 599
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un citi Darba koplīgumā noteiktie pabalsti	17 887	17 374
Dzīvības apdrošināšanas izmaksas	2 670	2 286
Kapitalizētās personāla izmaksas	(209)	(118)
KOPĀ personāla izmaksas, ieskaitot vadības atalgojumu	96 019	94 609

Tajā skaitā vadības atalgojums:

Atlīdzība par darbu	1 531	1 509
Darba attiecību izbeigšanas izmaksas	22	171
Iemaksas pensiju plānā	36	45
Dzīvības apdrošināšanas izmaksas	22	34
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un citi Darba koplīgumā noteiktie pabalsti	367	235
KOPĀ vadības atalgojums*	1 978	1 994

	2016	2015
Darbinieku skaits pārskata gada beigās	4 131	4 177
Vidējais darbinieku skaits pārskata gadā	4 176	4 162

* koncerna vadības atlīdzībā iekļauta koncerna sabiedrību valdes locekļu, mātessabiedrības padomes locekļu un uzraudzības institūcijas - Revīzijas komitejas locekļu atlīdzība

10. Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas	7 524	7 873
Informācijas tehnoloģiju sistēmu uzturēšana	4 974	4 428
Transporta izmaksas	6 125	6 120
Dabas aizsardzības un darba drošības izmaksas	4 507	4 431
Īre, telpu un teritorijas uzturēšana	6 226	5 760
Telekomunikāciju un sakaru pakalpojumi	1 974	2 009
Elektroenerģijas tranzīta un jaudas uzturēšana	294	272
Nekustamā īpašuma nodoklis	1 091	1 064
Nodeva par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu	1 486	1 172
Subsidētās elektroenerģijas nodoklis (SEN)*	14 847	15 284
Revīzijas izmaksas	89	88
Citas izmaksas	13 912	13 439
KOPĀ pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	63 049	61 940

* subsidētās elektroenerģijas nodoklis atbilstoši „Subsidētās elektroenerģijas nodokļa likumam” ir ieviests no 2014. gada 1. janvāra uz turpmākajiem četriem gadiem, un ar to tiek aplūkts valsts sniegtais atbalsts subsidētās elektroenerģijas ražotājiem (2.17. pielikums)

11. Finanšu ieņēmumi un izmaksas

a) Finanšu ieņēmumi

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Procentu ieņēmumi no kontu atlikumiem un termiņdepozītiem	45	33
Līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu kupona procentu ieņēmumi	1 414	1 545
Ieņēmumi no procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesās vērtības izmaiņām (21. c, II pielikums)	760	1 348
Neto ieņēmumi no emitēto parāda vērtspapīru (obligāciju) vērtības izmaiņām	83	–
Neto ieņēmumi no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	26	–
KOPĀ finanšu ieņēmumi	2 328	2 926

b) Finanšu izmaksas

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Aizņēmumu procentu izmaksas	5 185	8 013
Emitēto parāda vērtspapīru (obligāciju) kupona procentu izmaksas	4 701	3 748
Procentu izmaksas no procentu likmju mijmaiņas darījumiem	4 922	6 932
Neto zaudējumi no līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu atsavināšanas	58	60
Neto zaudējumi no emitēto parāda vērtspapīru (obligāciju) vērtības izmaiņām	–	9
Kapitalizētās aizņēmumu procentu izmaksas (14. a pielikums)	(780)	(268)
Neto zaudējumi no ārvalstu valūtas kursu svārstībām	–	27
Citas finanšu izmaksas	70	58
KOPĀ finanšu izmaksas	14 156	18 579

12. Uzņēmumu ienākuma nodoklis

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	23 498	5 011
Atliktais nodoklis	(5 146)	2 485
KOPĀ uzņēmumu ienākuma nodoklis	18 352	7 496

Nodoklis, kas piemērots koncerna peļņai pirms nodokļiem, atšķiras no teorētiskās nodokļu summas, kas rastas, ja tiktu izmantota koncerna peļņai piemērojamā nodokļa likme:

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Peļņa pirms nodokļa	148 945	92 535
Uzņēmumu ienākuma nodoklis, piemērojot noteikto 15 % likmi	22 342	13 880
Ar nodokli apliekamās izmaksas	266	253
Uzkrājumi debitoru parādiem	417	640
Segti no pārskata gada peļņas iepriekšējo gadu zaudējumi, kas samazina ar nodokli apliekamo bāzi	(1 059)	1 276
Atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis no pēcnodarbinātības pabalstu novērtējuma meitassabiedrībās	(285)	(174)
Atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis no norakstītās pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves	(857)	–
Nekustamā īpašuma nodoklis	–	(160)
Nodokļu atlaides par ziedojumiem	(27)	(141)
Citas izmaksas	(53)	(76)
Nodokļa atvieglojumi jaunām tehnoloģiskajām iekārtām*	(2 392)	(8 002)
KOPĀ uzņēmumu ienākuma nodoklis	18 352	7 496

* pamatlīdzekļu nolietojuma summas palielinājums, piemērojot Latvijas Republikas likumā „Par uzņēmuma ienākuma nodokli” 13. pantā noteiktos koeficientus pamatlīdzekļu iegādei un nolietojumam nodokļu vajadzībām aprēķinā

Koncerns veic atliktā nodokļa aktīvu un atliktā nodokļa saistību ieskaitu tikai tad, ja tas ir juridiski tiesīgs veikt pārskata perioda nodokļa aktīvu ieskaitu pret pārskata perioda nodokļa saistībām un atliktais nodoklis attiecas uz vienu un to pašu nodokļu administrāciju.

Atliktā nodokļa kustība

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	273 987	268 026
(Ieņēmumi) / izmaksas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(5 146)	2 485
Attiecināts pret pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanu (22. a pielikums)	(638)	–
Attiecināts pret ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi pašu kapitālā (20. a pielikums)	47 556	3 476
Atliktā nodokļa saistības pārskata gada beigās	315 759	273 987

Atliktais nodoklis aprēķināts no šādām pagaidu atšķirībām starp aktīvu un saistību bilances vērtībām un to vērtībām uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķina mērķiem:

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
ATLIKTĀ NODOKĻA SAISTĪBAS		
Pamatlīdzekļu nolietojums		
Pārskata gada sākumā	279 126	278 453
Ieņēmumi konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(2 773)	(2 803)
Attiecināts pret pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanu (22. a pielikums)	(638)	–
Attiecināts pret ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezervi pašu kapitālā (20. a pielikums)	47 556	3 476
Pārskata gada beigās	323 271	279 126

ATLIKTĀ NODOKĻA AKTĪVI		
Uzkrājumi / uzkrātās saistības		
Pārskata gada sākumā	(5 139)	(10 427)
(Ieņēmumi) / izmaksas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(2 373)	5 288
Pārskata gada beigās	(7 512)	(5 139)

13. Nemateriālie ieguldījumi

a) Nemateriālie ieguldījumi

	Lieto- šanas tiesības, licences	Dator- program- mas	Izveido- šanas izmaksas	KOPĀ
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2014. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	2 490	38 992	328	41 810
Uzkrātā amortizācija	(1 648)	(27 151)	–	(28 799)
Atlikusī vērtība	842	11 841	328	13 011
2015. gads				
Iegādāts	17	720	4 350	5 087
Pārgrupēts	–	4 335	(4 335)	–
Norakstīts	(211)	–	–	(211)
Aprēķinātā amortizācija	–	(3 482)	–	(3 482)
Atlikusī vērtība 2015. gada 31. decembrī	648	13 414	343	14 405
2015. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	2 507	44 038	343	46 888
Uzkrātā amortizācija	(1 859)	(30 624)	–	(32 483)
Atlikusī vērtība	648	13 414	343	14 405
2016. gads				
Iegādāts	–	966	2 737	3 703
Pārgrupēts	–	1 568	(1 568)	–
Norakstīts	(211)	–	–	(211)
Aprēķinātā amortizācija	–	(3 363)	–	(3 363)
Atlikusī vērtība 2016. gada 31. decembrī	437	12 585	1 512	14 534
2016. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	2 507	45 631	1 512	49 650
Uzkrātā amortizācija	(2 070)	(33 046)	–	(35 116)
Atlikusī vērtība	437	12 585	1 512	14 534

b) CO₂ emisijas kvotas:

	2016	2015
	Kvotu skaits	Kvotu skaits
Pārskata gada sākumā	1 516 203	2 021 259
Bez atlīdzības saņemtās kvotas	364 488	427 669
Iegādātās kvotas	117 400	18 000
Izmantotās kvotas	(1 129 538)	(932 725)
Pārdotās kvotas	(73 400)	(18 000)
Pārskata gada beigās	795 153	1 516 203

Kvotas saņemtas bez atlīdzības atbilstoši likumam „Par piesārņojumu” un pamatojoties uz Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas rīkojumiem un atzītas nulles vērtībā kā ārpusbilances aktīvi.

2016. gada 31. decembrī emisijas kvotu skaits, ko koncerns 2016. gadā ir saņēmis no valdības bez maksas, ir 364 488 (31/12/2015: 427 669). Tādēļ to uzskaites vērtība 2016. gada 31. decembrī noteikta nulles vērtībā (31/12/2015: nulle).

CO₂ emisijas kvotu patiesā vērtība 2016. gada 31. decembrī bija 5 208 tūkstoši EUR (31/12/2015: 12 509 tūkst. EUR). CO₂ emisijas kvotu patiesās vērtības noteikšanai ir izmantotas fiksētās tirgus darījumu dienas cenas NASDAQ OMX izejvielu un preču biržas pēdējā 2016. gada tirdzniecības dienā (2016. gada 30. decembrī) – 6,55 EUR/t (30/12/2015: 8,25 EUR/t).

Piešķirtās Eiropas kvotas (EUA) ir izmantojamas līdz 2020. gada beigām.

73,4 tūkstoši no 2016. gada laikā iegādātām kvotām tika pārdotas (31/12/2015: visas iegādātās kvotas pārdotas).

14. Pamatlīdzekļi

a) Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļu uzskaites vērtības un to izmaiņas pa grupām, ieskaitot pārvērtēto kategoriju grupas (skatīt 2.8. pielikumu) ir šādas:

	Zeme, ēkas un inženier- būves	Tehno- loģiskās iekārtas un ierīces	Pārējie pamat līdzekļi	Nepa- beigtā celtniecība un avansa maksājumi	KOPĀ pamat līdzekļi
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2014. gada 31. decembrī					
Sākotnējā vērtība	4 458 341	2 091 623	158 262	60 709	6 768 935
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(2 445 607)	(1 134 781)	(116 184)	(6 047)	(3 702 619)
Atlikusī vērtība	2 012 734	956 842	42 078	54 662	3 066 316
2015. gads					
Pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības pieaugums (20. a pielikums)	–	23 782	179	–	23 961
Pārvērtēšanas rezultātā radies aktīvu vērtības samazinājums	–	(30 657)	(137)	–	(30 794)
legādāts	53	1 483	15 652	168 076	185 264
leguldīts pamatkapitālā (19. pielikums)*	85	–	–	–	85
Pārgrupēts	84 132	43 897	6 874	(134 903)	–
Pārklasificēts uz ieguldījuma īpašumiem	(12)	–	–	–	(12)
Norakstīts	(2 202)	(1 645)	(141)	(25)	(4 013)
Aktīvu vērtības samazinājums	–	14 564	–	(58)	14 506
Nolietojums	(80 562)	(85 624)	(12 871)	–	(179 057)
Atlikusī vērtība 2015. gada 31. decembrī	2 014 228	922 642	51 634	87 752	3 076 256
2015. gada 31. decembrī					
Sākotnējā vērtība	4 469 448	2 072 520	173 118	93 858	6 808 944
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(2 455 220)	(1 149 878)	(121 484)	(6 106)	(3 732 688)
Atlikusī vērtība	2 014 228	922 642	51 634	87 752	3 076 256

Aktīvu vērtības samazinājums ir iekļauts konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums”.

2016. gada 31. decembrī pilnībā nolietoto, bet joprojām izmantoto pamatlīdzekļu sākotnējā vērtība ir 266 463 tūkstoši EUR (31/12/2015: 801 427 tūkstoši EUR).

2016. gadā koncernā ir kapitalizētas aizņēmumu procentu izmaksas 780 tūkstošu EUR apmērā

	Zeme, ēkas un inženier- būves	Tehno- loģiskās iekārtas un ierīces	Pārējie pamat līdzekļi	Nepa- beigtā celtniecība un avansa maksājumi	KOPĀ pamat līdzekļi
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2016. gads					
Pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības pieaugums (20. a pielikums)	303 933	12 954	154	–	317 041
Pārvērtēšanas rezultātā radies aktīvu vērtības samazinājums	(25 816)	(9 909)	(49)	–	(35 774)
legādāts	135	1 644	18 507	176 552	196 838
leguldīts pamatkapitālā (19. pielikums)*	177	7	–	–	184
Pārgrupēts	72 164	38 036	6 277	(116 477)	–
Pārklasificēts uz ieguldījuma īpašumiem	(214)	–	–	–	(214)
Norakstīts	(2 819)	(1 987)	(199)	(40)	(5 045)
Aktīvu vērtības samazinājums	–	(10 140)	–	116	(10 024)
Nolietojums	(89 432)	(79 609)	(14 424)	–	(183 465)
Atlikusī vērtība 2016. gada 31. decembrī	2 272 356	873 638	61 900	147 903	3 355 797
2016. gada 31. decembrī					
Sākotnējā vērtība	4 615 210	2 059 129	186 442	153 893	7 014 674
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(2 342 854)	(1 185 491)	(124 542)	(5 990)	(3 658 877)
Atlikusī vērtība	2 272 356	873 638	61 900	147 903	3 355 797

* 2016. gada decembrī, pamatojoties uz 2016. gada 22. novembra Latvijas Republikas Ministru kabineta rīkojumu Nr. 693 „Par valsts nekustamo īpašumu ieguldīšanu akciju sabiedrības „Latvenergo” pamatkapitālā”, tika veikts mantiskais ieguldījums AS „Latvenergo” akciju kapitālā ar nekustamo īpašumu 184 tūkstošu EUR apmērā (2015. gada decembrī: nekustamais īpašums 85 tūkstošu EUR apmērā)

(2015. gadā: 268 tūkstoši EUR) (skat. 11. b pielikumu). Aizņēmumu procentu izmaksu kapitalizācijas likme bija 1,29 % (2015. gadā: 1,50 %).

Informācija par koncernā iekļātiem pamatlīdzekļiem atklāta 21. b, I pielikumā.

b) Ieguldījuma īpašumi

Zeme vai ēkas vai ēku daļas, kuras ir koncerna īpašumā un drīzāk tiek izmantotas, lai iegūtu ieņēmumus no to iznomāšanas vai vērtības pieauguma, nekā lai izmantotu tās piegādājamo preču vai pakalpojumu ražošanai vai administratīviem mērķiem, vai arī pārdošanai komercdarbībā pieņemtajā kārtībā, atbilstoši koncerna vadības pieņemtajiem lēmumiem sākotnēji tiek atzīti kā ieguldījuma īpašumi un pēc tam uzskaitīti iegādes vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājuma zaudējumi (2.7. pielikums).

	Zeme		Ēkas		Ieguldījuma īpašumi KOPĀ	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Atlikusi vērtība gada sākumā	425	430	271	913	696	1 343
Pārklasificēts no pamatlīdzekļiem	30	7	184	5	214	12
Pārdots	(101)	(12)	(403)	(373)	(504)	(385)
Norakstīts	–	–	(1)	(5)	(1)	(5)
Aktīvu vērtības samazinājums	–	–	187	(235)	187	(235)
Aprēķinātā amortizācija	–	–	(29)	(34)	(29)	(34)
Atlikusi vērtība gada beigās	354	425	209	271	563	696

c) Pamatlīdzekļu pārvērtēšana

2015. gadā koncerns uzsāka sadales sistēmas pamatlīdzekļu pārvērtēšanas procesu, pārvērtējot atsevišķas tehnoloģisko iekārtu un ierīču kategorijas, un 2016. gadā pabeidza pārvērtēšanas procesu, pārvērtējot sadales sistēmas ēku un inženierbūvju kategorijas (ieskaitot elektrolīnijas) un visas pārvades sistēmas pamatlīdzekļu grupas, ņemot vērā, ka atsevišķām pamatlīdzekļu kategorijām bija būtiski mainījusies vērtība. Pārvērtēšanu veica neatkarīgs, licencēts eksperts, izmantojot amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi, kas paredz, ka aktīvu vērtība ir starpība starp analoga objekta aizstāšanas vai atjaunošanas izmaksām vērtēšanas brīdī un uzkrāto kopējo funkcionālo, ekonomisko vērtības zudumu. Vērtības zudums sevi ietver fizisku novecošanos, funkcionālo (tehnoloģisko) novecošanos un ekonomisko (ārējo) faktoru ietekmē radušos novecošanos. Lai noteiktu vērtējamo pamatlīdzekļu sākotnējās izmaksu aizstāšanas vērtības, izmantotas šobrīd esošās konkrēto pamatlīdzekļu izveidošanas vai iegādes izmaksas. Lai noteiktu sākotnējās aizstāšanas vērtības izmaiņas pārvades sistēmas aktīviem, tika ņemtas vērā darbaspēka un materiālu izmaksu izmaiņas kopš aktīvu iepriekšējās pārvērtēšanas 2011. gadā, attiecīgi nosakot arī katras pamatlīdzekļu grupas darbaspēka izmaksu īpatsvaru. Sadales elektrolīniju aizstāšanas izmaksas balstās uz AS „Sadales tīkls” apkopotajām izbūves izmaksām 2015. gadā pa elektrolīniju veidiem un pa reģioniem. Fiziskais nolietojums tika noteikts proporcionāli pamatlīdzekļa vecumam. Pamatlīdzekļiem, kurus tuvākajā laikā plānots rekonstruēt, vērtējumā papildus tika aprēķināts funkcionālais nolietojums. Pamatlīdzekļu atlikušais lietderīgās lietošanas laiks pēc pārvērtēšanas tika novērtēts atbilstoši novērtētajam kopējam nolietojumam. Pārvērtēto pārvades un sadales sistēmu pamatlīdzekļu grupu vērtības tika noteiktas uz 2016. gada 1. aprīli. AS „Latvenergo” pēc stāvokļa uz 2012. gada 1. janvāri pārvērtēja Daugavas hidroelektrostaciju aktīvus, un nākamā pārvērtēšana ir paredzēta 2017. gadā.

Pārvērtēšanas rezultātā 2016. gadā pārvērtēto sadales sistēmas pamatlīdzekļu uzskaites vērtība palielinājās par 262 541 tūkstošiem EUR, savukārt pārvērtēto pārvades sistēmas pamatlīdzekļu uzskaites vērtība palielinājās par 18 726 tūkst. EUR. Pamatlīdzekļu vērtības palielinājums 317 041 tūkstošu EUR apmērā, atskaitot atlikto uzņēmumu ienākuma nodokli, atzīts ilgtermiņa aktīvu pārvērtēšanas rezervē pašu kapitāla sastāvā (2015. gadā: 23 961 tūkst. EUR) (skatīt 20. a pielikumu), savukārt pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības samazinājums 35 774 tūkstošu EUR apmērā iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums” (2015. gadā: 30 794 tūkst. EUR) (skatīt 14. a pielikumu). 2015. gadā tika apvērsti 2014. gadā izveidotie uzkrājumi 14 564 EUR tūkstošu apmērā aktīvu vērtības samazinājumam pamatlīdzekļu kategorijas „Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas” apakškategorijai „Transformatori maiņsprieguma pazemināšanai”.

Pārvērtēto pamatlīdzekļu kategoriju grupu (skatīt 2.8. pielikumu) uzskaites vērtības salīdzinājumā, ja tos uzskaitītu iegādes vērtībā, ir šādas:

Pārvērtēto pamatlīdzekļu grupas*				
	Pārvērtētās ēkas un inženierbūves	Pārvērtētās tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	Pārvērtētās pārējās iekārtas	KOPĀ pārvērtētie pamatlīdzekļi
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
PĀRVĒRTĒTĀ VĒRTĪBĀ				
2015. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	4 011 849	1 447 771	29 821	5 489 441
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(2 330 972)	(827 097)	(18 633)	(3 176 702)
Atlikusī vērtība	1 680 877	620 674	11 188	2 312 739
2016. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	4 150 707	1 433 417	30 406	5 614 530
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(2 205 076)	(815 208)	(18 084)	(3 038 368)
Atlikusī vērtība	1 945 631	618 209	12 322	2 576 162
IEGĀDES VĒRTĪBĀ				
2015. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	1 088 555	725 157	25 286	1 838 998
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(323 428)	(350 822)	(17 626)	(691 876)
Atlikusī vērtība	765 127	374 335	7 660	1 147 122
2016. gada 31. decembrī				
Sākotnējā vērtība	1 151 577	755 462	26 403	1 933 442
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(324 536)	(347 718)	(16 092)	(688 346)
Atlikusī vērtība	827 041	407 744	10 311	1 245 096

* pārvērtēto pamatlīdzekļu grupas skatīt 2.8. pielikumā

d) Vērtības samazinājums

2016. gadā koncernā ir veikts pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma izvērtējums, tādējādi ir atzīts papildus vērtības samazinājums 10 140 tūkstošu EUR apmērā Rīgas TEC kombinētai siltuma un elektrības ražotnei (2015. gadā vērtības samazinājums netika atzīts). 2015. gadā tika reversēts daļējs vērtības samazinājums 14 564 tūkstošu EUR apmērā pamatlīdzekļu kategorijas „Iekārtas un mašīnas” apakškategorijai „Transformatori maiņsprieguma pazemināšanai” (uzskaita pie pārvērtētām sadales sistēmas tehnoloģiskajām iekārtām un mašīnām). Papildu uzkrājumu izveidošana vērtības samazinājumam ir saistīta ar plānoto konkurences saasināšanos Rīgas siltumenerģijas tirgū, kas savukārt negatīvi ietekmēs Rīgas TEC elektroenerģijas izstrādi koģenerācijas režīmā. Prognozēs ir iekļauts periods no 2017. līdz 2028. gadam un galīgās vērtības novērtējums. Ienākošās naudas prognoze atbilst 2009. gada 10. marta Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumos Nr. 221

ietvertajam atbalsta periodam un koģenerācijas staciju noslodzei. Izmaksu prognoze pamatojas uz vēsturiskajiem datiem, koncerna vadības apstiprināto 2017. gada budžetu, noslēgtajiem uzturēšanas un iekārtu apkalpošanas līgumiem un ikgadējo 2,5 % pieauguma tempu. Kopējais vērtības samazinājums 2016. gada 31. decembrī ir 103 910 tūkstoši EUR, un to veido tehnoloģisko iekārtu un ierīču vērtības samazinājums Rīgas TEC kombinētajā siltuma un elektrības ražotnē (uzskaita pie nepārvērtētajām tehnoloģiskajām iekārtām un mašīnām) (31/12/2015: tehnoloģisko iekārtu un ierīču vērtības samazinājums 93 770 tūkstošu EUR apmērā Rīgas TEC kombinētajā siltuma un elektrības ražotnē).

Vērtības samazinājuma izvērtēšana veikta saskaņā ar SGS Nr. 36 „Aktīvu vērtības samazināšanās”, ņemot vērā lietošanas vērtības aprēķinu. Vērtības samazinājuma izvērtējuma rezultātā ir noteikta Rīgas TEC kombinētās siltuma un elektrības ražotnes tehnoloģisko iekārtu un ierīču atgūstamā vērtība. Atzītais aktīvu vērtības samazinājums iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Nolietojums, amortizācija un nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums”. Naudas plūsmu ģenerējošā vienība sastāv no Rīgas TEC ražotnes aktīviem. Lai noteiktu lietošanas vērtību naudas plūsmu ģenerējošajai vienībai, diskontējot naudas plūsmu, 2016. gadā izmantotā nominālā pirmsnodokļu diskonta likme ir 7,8 % (2015. gadā: 7,5 %). Ja vērtības samazināšanās izvērtējumam izmantoto diskonta likmi samazinātu vai palielinātu par vienu procenta punktu, tad pārskata gadā atzīstamais tehnoloģisko iekārtu un ierīču vērtības samazinājums būtu par 23,2 miljoniem EUR lielāks vai attiecīgi par 25,3 miljoniem EUR mazāks.

Vērtības samazinājuma izvērtēšana tika veikta arī elektroenerģijas sadales sistēmas aktīviem un elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīviem, un tādējādi papildus vērtības samazinājums netika atzīts. Naudas plūsmu ģenerējošās vienības sastāv no sadales sistēmas aktīviem un pārvades sistēmas aktīviem. Lai noteiktu lietošanas vērtību naudas plūsmu ģenerējošajai vienībai, diskontējot naudas plūsmu, izmantotā nominālā pirmsnodokļu diskonta likme ir 4,43 % (2015. gadā: 4,43 %), kas ir noteikta elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu un elektroenerģijas pārvades sistēmas tarifu aprēķināšanas metodikās. Vērtības samazinājuma izvērtēšanā ņemtas vērā arī cenu prognozes galvenajām ieņēmumu plūsmām atkarībā no regulatora sniegtā apstiprinājuma un pieņēmumi saistībā ar kapitālieguldījumu plāniem.

Citas būtiskākās grāmatvedības aplēses un novērtējumi, kā arī jūtīguma analīze ir ietverta 4. a lī pielikumā.

e) Noma

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Nomas maksas ieņēmumi (koncerns ir iznomātājs)	47 233	45 208
tajā skaitā:		
Pārvades sistēmas aktīvu noma	45 371	43 630
Nomas maksas izmaksas (koncerns ir nomnieks)	1 274	1 310

Nākotnes minimālie nomas maksas parādi atbilstoši neatceļamiem operatīvās nomas līgumiem to izpildes datumos (koncerns ir iznomātājs):

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
– 1 gads vai mazāk	48 206	46 471
– 1–5 gadi	195 914	185 885
– virs 5 gadiem	240 732	232 356
KOPĀ ieņēmumi no nomas	484 852	464 712

Pārvades sistēmas aktīvus koncerns iznomā AS „Augstsprieguma tīkls” atbilstoši neatceļamam operatīvās nomas līgumam.

Nākotnes minimālās nomas maksājumu saistības atbilstoši neatceļamiem operatīvās nomas līgumiem to izpildes datumos (koncerns ir nomnieks):

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
– 1 gads vai mazāk	1 420	1 417
– 1–5 gadi	6 018	5 913
– virs 5 gadiem	9 038	8 129
KOPĀ nomas izmaksas	16 476	15 459

15. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	41	41
Pārskata gada beigās	41	41

Līdzdalības daļas meitassabiedrībās un pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi:

SABIEDRĪBAS	Atrašanās vieta	Uzņēmējdarbības veids	Līdzdalības daļa, %	
			31/12/2016	31/12/2015
Meitassabiedrības:				
AS „Latvijas elektriskie tīkli”	Latvija	Pārvades aktīvu noma	100 %	100 %
AS „Sadales tīkls”	Latvija	Elektroenerģijas sadale	100 %	100 %
AS „Enerģijas publiskais tirgotājs”*	Latvija	Elektroenerģijas obligātā iepirkuma administrēšana	100 %	100 %
Elektrum Eesti, OÜ	Igaunija	Elektroenerģijas pārdošana	100 %	100 %
SIA „Elektrum Latvija”	Latvija	Elektroenerģijas pārdošana	100 %	100 %
Elektrum Lietuva, UAB	Lietuva	Elektroenerģijas pārdošana	100 %	100 %
SIA „Liepājas enerģija”	Latvija	Siltumenerģijas ražošana un pārdošana Liepājā, elektroenerģijas ražošana	51 %	51 %
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi:				
AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”	Latvija	Pensiju plānu pārvaldīšana	48,15 %	48,15 %
AS „Rīgas siltums”	Latvija	Siltumenerģijas ražošana un pārdošana Rīgā, elektroenerģijas ražošana	0,0051 %	0,0051 %

* lai pilnveidotu elektroenerģijas obligātā iepirkuma administrēšanas caurskatāmību, 2014. gada 25. februārī tika nodibināta jauna meitassabiedrība – AS „Enerģijas publiskais tirgotājs”, kas 2014. gada 1. aprīlī pārņēma no AS „Latvenergo” obligātā iepirkuma administrēšanas funkcijas

Koncernam pieder 48,15 % no AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds” kapitāla daļām. Tomēr koncerns ir tikai nominālais akcionārs, jo visus riskus vai labumus, kas rodas sabiedrības darbības rezultātā, uzņemas vai iegūst koncerna darbinieki – pensiju fonda dalībnieki. Šā iemesla dēļ ieguldījums AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds” ir novērtēts iegādes vērtībā un netiek izmantota pašu kapitāla metode.

16. Krājumi

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Izejvielas un materiāli	17 438	17 983
Dabaszāze	17 506	–
Pārējie krājumi	8 173	8 422
Uzkrājumi izejvielām, materiāliem un pārējiem krājumiem	(1 659)	(1 614)
KOPĀ krājumi	41 458	24 791

Uzkrājumu izmaiņas izejvielām un materiāliem ir iekļautas konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Izlietotās izejvielas un materiāli”.

Uzkrājumu izmaiņas

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	1 614	1 387
Norakstītie krājumi	(87)	(106)
Izmaksas iekļautas konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	132	333
Pārskata gada beigās	1 659	1 614

17. Pircēju un pasūtītāju parādi un pārējie debitori

a) Pircēju un pasūtītāju parādi, neto

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Debitori:		
– par elektronenerģiju un elektroenerģijas pakalpojumiem	147 808	130 531
– par siltumenerģiju	11 629	11 735
– citi pircēji un pasūtītāji	11 027	15 986
	170 464	158 252
Uzkrājumi pircēju un pasūtītāju parādu vērtības samazinājumam:		
– par elektronenerģiju un elektroenerģijas pakalpojumiem	(44 801)	(43 710)
– par siltumenerģiju	(391)	(423)
– citi pircēji un pasūtītāji	(2 440)	(1 956)
	(47 632)	(46 089)
Neto debitori:		
– par elektronenerģiju un elektroenerģijas pakalpojumiem	103 007	86 821
– par siltumenerģiju	11 238	11 312
– citi pircēji un pasūtītāji	8 587	14 030
	122 832	112 163

Koncerns nav pakļauts ievērojamai kredītriska koncentrācijas pakāpei, jo koncernam ir liels pircēju un pasūtītāju skaits, izņemot lielāko siltumenerģijas debitoru, kura neto parāds 2016. gada 31. decembrī bija 9 040 tūkstoši EUR (31/12/2015: 9 683 tūkstoši EUR).

Elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu debitoru sadalījums pa kavētām dienām un uzkrājumu aprēķins:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu debitori:		
– nav kavējuši un nav izveidoti uzkrājumi	92 450	75 942
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti:		
– samaksas termiņš kavēts 1–45 dienas	7 277	8 210
Debitori, kam veidoti uzkrājumi:		
– samaksas termiņš kavēts 46–90 dienas	1 608	2 102
– samaksas termiņš kavēts 91–180 dienas	2 154	2 842
– samaksas termiņš kavēts vairāk par 181 dienu	15 988	12 507
– atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku*	28 331	28 928
	147 808	130 531
Uzkrājumi elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu debitoru parādu vērtības samazinājumam:		
– samaksas termiņš kavēts 46–90 dienas	(744)	(1 056)
– samaksas termiņš kavēts 91–180 dienas	(1 480)	(2 133)
– samaksas termiņš kavēts vairāk par 181 dienu	(15 988)	(12 507)
– atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku*	(26 589)	(28 014)
	(44 801)	(43 710)
Neto elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu debitori:		
– nav kavējuši un nav izveidoti uzkrājumi	92 450	75 942
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti, neto:		
– samaksas termiņš kavēts 1–45 dienas	7 277	8 210
Neto debitori, kam veidoti uzkrājumi:		
– samaksas termiņš kavēts 46–90 dienas	864	1 046
– samaksas termiņš kavēts 91–180 dienas	674	709
– atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku*	1 742	914
	103 007	86 821

* debitori, kuriem izsludināts maksātnespējas process, un pārējie atsevišķi izvērtētie debitori

Siltumenerģijas un citu debitoru sadalījums pa kavētām dienām un uzkrājumu aprēķins:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Siltumenerģijas un citi debitori:		
– nav kavējuši un nav izveidoti uzkrājumi	19 516	24 952
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti:		
– samaksas termiņš kavēts 1–30 dienas	213	184
Debitori, kam veidoti uzkrājumi:		
– samaksas termiņš kavēts 31–90 dienas	196	165
– samaksas termiņš kavēts vairāk par 91 dienu	2 603	2 135
– atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku*	128	285
	22 656	27 721
Uzkrājumi šaubīgiem un bezcerīgiem siltumenerģijas un citu debitoru parādu vērtības samazinājumam:		
– samaksas termiņš kavēts 31–90 dienas	(100)	(83)
– samaksas termiņš kavēts vairāk par 91 dienu	(2 603)	(2 135)
– atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku*	(128)	(161)
	(2 831)	(2 379)
Neto siltumenerģijas un citi debitori:		
– nav kavējuši un nav izveidoti uzkrājumi	19 516	24 952
Kavēts samaksas termiņš, bet uzkrājumi nav veidoti, neto:		
– samaksas termiņš kavēts 1–30 dienas	213	184
Debitori, kam veidoti uzkrājumi:		
– samaksas termiņš kavēts 31–90 dienas	96	82
– atsevišķi izvērtētie debitori ar maksājumu grafiku*	–	124
	19 825	25 342

* debitori, kuriem izsludināts maksātnespējas process, un pārējie atsevišķi izvērtētie debitori

Uzkrājumus koncerna debitoru parādu vērtības samazinājumam koncerna vadība nosaka, pamatojoties uz debitoru parādu vecumu, izvērtējot katra būtiskākā debitora maksātpēju un rēķinu apmaksas vēsturi (skatīt 2.12. punktu). Debitoru posteņu bilances vērtības, kas samazinātas par attiecīgajiem uzkrājumiem, tiek pieņemtas kā aptuveni atbilstošas to patiesajām vērtībām.

Koncerna vadības aplēses un metodoloģija koncerna debitoru parādu atgūstamās vērtības noteikšanai un vērtības samazinājuma riska izvērtēšanai ir aprakstītas 4.b pielikumā.

Debitoru kredīt kvalitātes vērtējums:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumu debitori, kas nav kavējuši un kuriem nav izveidoti uzkrājumi:		
– klienti, kuri nav kavējuši maksājumu termiņus	73 236	61 351
– klienti, kuri ir kavējuši maksājumu termiņus	19 214	14 591
	92 450	75 942
Siltumenerģijas un citi debitori, kas nav kavējuši un kuriem nav izveidoti uzkrājumi		
– klienti, kuri nav kavējuši maksājumu termiņus	18 700	24 647
– klienti, kuri ir kavējuši maksājumu termiņus	816	305
	19 516	24 952

Debitoru, kas nav kavējuši maksājumus un kuriem nav veidoti uzkrājumi, kredīt kvalitātes noteikšanai koncernā izmanto noteiktus iekšējos klientu vērtējumus, par pamatu ņemot līdzšinējo klientu maksājumu vēsturi.

Uzkrājumu kustība pircēju un pasūtītāju parādu vērtības samazinājumam:

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	46 089	44 003
Gada laikā norakstītie neatgūstamie debitoru parādi	(1 511)	(2 143)
Uzkrājumi debitoru parādu vērtības samazinājumam	3 054	4 229
Pārskata gada beigās	47 632	46 089

Izveidotie un norakstītie uzkrājumi pircēju un pasūtītāju parādu vērtības samazinājumam ir iekļauti konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina postenī „Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas” kā pārdošanas un klientu apkalpošanas izmaksas (10. pielikums).

b) Pārējie īstermiņa debitori

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Aktīvos atzītie nesaņēmtie obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi*	142 132	141 060
Citi uzkrātie ieņēmumi	1 024	1 148
Priekšnodoklis un pārmaksātie nodokļi	4 008	4 387
Citi īstermiņa finanšu debitori	2 797	1 974
Citi īstermiņa debitori	1 164	2 720
KOPĀ pārējie debitori	151 125	151 289

* piemērojot aģenta uzskaites principu, aktīvos atzītie nesaņēmtie obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi tiek atzīti neto vērtībā kā starpība starp ienākumiem no elektroenerģijas pārdošanas *Nord Pool* elektroenerģijas biržā par tirgus cenu, saņemtajām obligātā iepirkuma komponentēm, saņemto valsts budžeta dotāciju, kas paredzēta obligātā iepirkuma komponentu izmaksu pieauguma kompensēšanai, un starp maksājumiem elektroenerģijas ražotājiem par obligātā iepirkuma ietvaros iepirkto elektroenerģiju un garantētās jaudas maksājumiem par elektrostacijās uzstādīto elektrisko jaudu (virs 4 MW)

Citu īstermiņa finanšu debitoru pieaugumu ietekmēja akceptētā, bet nesaņemtā Eiropas Savienības finansējuma atzīšana projektam „330 kV Kurzemes loka izbūve”.

Neviens no debitoru parādiem nav nodrošināts ar ķīlu vai kā citādi. Pārējo debitoru bilances vērtība aptuveni atbilst patiesajai vērtībai.

18. Nauda un naudas ekvivalenti

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Nauda bankā	176 626	89 391
Īstermiņa noguldījumi bankā	7 000	10 000
Naudas līdzekļi ar ierobežojumiem*	354	5 152
KOPĀ nauda un naudas ekvivalenti	183 980	104 543

* 2016. gada 31. decembrī naudas līdzekļi ar ierobežojumiem ir finanšu nodrošinājums dalībai *NASDAQ OMX Commodities* biržā. Finanšu nodrošinājums ir pilnībā atgūstams pēc dalības izbeigšanas, nemaksājot soda naudas, tādējādi šie naudas līdzekļi ar ierobežojumiem ir uzskatāmi par naudas ekvivalentiem

Par norēķinu kontu atlikumiem bankās koncernam katru dienu tiek aprēķināti procenti, galvenokārt pamatojoties uz mainīgajām starpbanku noguldījumu likmēm. Īstermiņa noguldījumus koncerns veic dažādu termiņu robežās no vairākām dienām līdz trīs mēnešiem atkarībā no koncerna naudas plūsmas prognozēs paredzētajām tūlītējām naudas vajadzībām. 2016. gadā efektīvā vidējā procentu likme īstermiņa depozītiem bija 0,16 % (2015. gadā: 0,16 %); skatīt arī 3.1.b pielikumu.

Naudas un naudas ekvivalentu bilances vērtība aptuveni atbilst patiesajai vērtībai

19. Akciju kapitāls

2016. gada 31. decembrī reģistrētais AS „Latvenergo” akciju kapitāls ir 1 288 715 tūkstoši EUR (31/12/2015: 1 288 531 tūkst. EUR), un to veido 1 288 715 tūkstoši parasto akciju (31/12/2015: 1 288 531 tūkst.) ar nominālvērtību EUR 1 katra (31/12/2015: EUR 1). Visas akcijas ir pilnībā apmaksātas.

2016. gada decembrī, pamatojoties uz 2016. gada 22. novembra Latvijas Republikas Ministru kabineta rīkojumu Nr. 693 „Par valsts nekustamo īpašumu ieguldīšanu akciju sabiedrības „Latvenergo” pamatkapitālā”, tika veikts mantisks ieguldījums akciju kapitālā ar nekustamo īpašumu 184 tūkstošu EUR apmērā (2015. gada decembrī: nekustamais īpašums 85 tūkst. EUR apmērā). Nekustamā īpašuma vērtību noteica neatkarīgi un licencēti eksperti, izmantojot amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi, par pamatu ņemot analogu aktīvu izveidošanas vai iegādes izmaksas. Akciju kapitāla izmaiņas apstiprinātas AS „Latvenergo” akcionāra pilnsapulcē 2016. gada 28. novembrī un reģistrētas Latvijas Republikas Komercreģistrā 2016. gada 19. decembrī.

20. Rezerves, dividendes un peļņa uz akciju

a) Rezerves

2016. gada 31. decembrī koncerna rezerves 937 074 tūkstošu EUR apmērā (31/12/2015: 669 596 tūkst. EUR) veidojas no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves, risku ierobežošanas rezerves, ārvalstu valūtas pārrēķināšanas rezerves un citām rezervēm. Koncernā nevar tikt sadalītas dividendēs rezerves no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas, valūtas pārrēķināšanas rezerves un risku ierobežošanas rezerves. Citas rezerves tiek uzkrātas, lai uzturētu drošu koncerna un tā sabiedrību darbību.

	Pielikums	Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerve	Risku ierobežošanas rezerve	Valūtas pārrēķināšana	Citas rezerves	KOPĀ
		EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Atlikums 2014. gada 31. decembrī		662 052	(16 333)	97	13	645 829
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves pieaugums pārvērtēšanas rezultātā	14 a	23 961	–	–	–	23 961
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana, atskaitot atlikto uzņēmumu ienākuma nodokli		(795)	–	–	–	(795)
Ar pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezervi saistītais atliktais nodoklis	12	(3 476)	–	–	–	(3 476)
Ieņēmumi no atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām	21 c, l	–	4 077	–	–	4 077
Atlikums 2015. gada 31. decembrī		681 742	(12 256)	97	13	669 596
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves pieaugums pārvērtēšanas rezultātā	14 a	317 041	–	–	–	317 041
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana, atskaitot atlikto uzņēmumu ienākuma nodokli		(4 854)	–	–	–	(4 854)
Ar pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezervi saistītais atliktais nodoklis	12	(47 556)	–	–	–	(47 556)
Ieņēmumi no atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības izmaiņām	21 c, l	–	2 847	–	–	2 847
Atlikums 2016. gada 31. decembrī		946 373	(9 409)	97	13	937 074

b) Dividendes

2015. gadā mātesabiedrības īpašniekiem pasludināto dividendu apjoms bija 77 413 tūkstoši EUR vai 0,06008 EUR par vienu akciju (2014. gadā: 31 479 tūkstoši EUR vai 0,02443 EUR par akciju), bet mazākuma daļai – 1 377 tūkstoši EUR vai 0,403 EUR par vienu akciju (2014. gadā: 1 148 tūkstoši EUR vai 0,336 EUR par akciju).

AS „Latvenergo” valde ierosina izmaksāt dividendēs 90 142 tūkstošus EUR, tai skaitā 73 021 tūkstoti EUR no AS „Latvenergo” 2016. gada peļņas un 17 121 tūkstoti EUR – no AS „Latvenergo” 2015. gada nesadalītās peļņas, bet pārējo AS „Latvenergo” 2016. gada peļņu 64 420 tūkstošu EUR apmērā nesadalīt un ieskaitīt AS „Latvenergo” rezervēs ar mērķi lemt par to izmaksu valstij dividendēs, lēmumu par to izmaksu pieņemot vienlaicīgi ar lēmumu par AS „Latvenergo” 2017. gada peļņas sadalīšanu. Šajos finanšu pārskatos šī dividendu summa netiek atzīta saistībās, jo 2016. gada 31. decembrī dividendes nav apstiprinātas.

Lēmumu par 2016. gada peļņas sadali pieņems mātesabiedrības akcionāra pilnsapulce.

c) Peļņa uz akciju

Pamatpeļņa uz akciju ir aprēķināta, sadalot peļņu, kas attiecināma uz mātesabiedrības akcionāru, ar vidējo svērto esošo parasto akciju skaitu (19. pielikums). Tā kā nepastāv potenciālās parastās akcijas, samazinātā peļņa uz vienu akciju visos salīdzināmos periodos ir vienāda ar pamatpeļņu uz akciju.

	2016	2015
Uz mātesabiedrības akcionāru attiecināmā pārskata gada peļņa (tūkstošos EUR)	129 045	83 509
Vidējais svērtais akciju skaits (tūkstošos)	1 288 623	1 288 489
Pamatpeļņa uz vienu akciju (eiro)	0.100	0,065
Samazinātā peļņa uz vienu akciju (eiro)	0.100	0,065

21. Finanšu aktīvi un saistības

a) Līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi

2016. gada 31. decembrī visi koncerna līdz termiņa beigām turētie finanšu aktīvi bija valsts ilgtermiņa obligācijas ar 5 gadu un 10 gadu termiņu, kas tika iegādāti, lai izvietotu daļu no likviditātes rezervēm zema riska un augstāka ienesīguma finanšu instrumentos. 2016. gada laikā saistībā ar atbrīvošanos no līdz termiņa beigām turētiem aktīviem atzīti neto zaudējumi 58 tūkstošu EUR apmērā (2015. gadā: 60 tūkst. EUR) (skatīt 11 b. pielikumu). Visi līdz termiņa beigām turētie finanšu

aktīvi ir denominēti eiro. Maksimālā kredītriska pozīcija uz pārskata perioda beigām ir līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu atlikusī uzskaites vērtība.

2016. gadā līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu patiesā vērtība pārsniedz to atlikušo uzskaites vērtību par 4 991 tūkstošiem EUR (2015. gadā: 5 959 tūkst. EUR). Finanšu aktīvu patiesā vērtība tiek aprēķināta, diskontējot to naudas plūsmas, kā diskonta faktoru izmantojot vidējos banku kotētos ienesīgumus attiecīgajam finanšu instrumentam finanšu pārskatu beigu datumos.

Līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu atlikusī uzskaites vērtība:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi:		
– īstermiņa daļa	3 520	7 859
– ilgtermiņa daļa	17 034	20 609
KOPĀ līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	20 554	28 468

b) Aizņēmumi

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	500 215	534 586
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	135 405	179 705
KOPĀ ilgtermiņa aizņēmumi	635 620	714 291
Ilgtermiņa aizņēmumu no kredītiestādēm īstermiņa daļa*	82 762	80 842
Emitēto parāda vērtspapīru (obligāciju) īstermiņa daļa	70 075	–
Īstermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	744	–
Uzkrātās procentu saistības ilgtermiņa aizņēmumiem	594	848
Uzkrātās saistības emitēto parāda vērtspapīru (obligāciju) kupona procentu izmaksām	1 771	1 502
KOPĀ īstermiņa aizņēmumi	155 946	83 192
KOPĀ aizņēmumi	791 566	797 483

* 2017. gadā SIA „Liepājas Enerģija” noslēdza līgumu ar AS „Swedbank” par aizņēmuma atmaksas pagarināšanu par galīgo atmaksas termiņu nosakot 2019. gada 31. augustu, tādējādi tas samazina īstermiņa daļu un palielina aizņēmumu ilgtermiņa daļu par 2 529 tūkstošiem EUR

Izmaiņas aizņēmumos:

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	797 483	827 222
Saņemtie aizņēmumi	55 744	30 000
Atmaksātie aizņēmumi	(87 452)	(134 875)
Izmaiņas uzkrātajās procentu saistībās	15	234
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	25 776	74 902
Pārskata gada beigās	791 566	797 483

Aizņēmumu sadalījums pēc aizdevēju kategorijām:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Ārvalstu investīciju bankas	394 917	432 978
Komercbankas	189 398	183 298
Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	207 251	181 207
KOPĀ aizņēmumi	791 566	797 483

Aizņēmumu sadalījums pēc atmaksas termiņiem bez atvasināto finanšu instrumentu efekta:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi ar fiksētu procentu likmi:		
– 1 gads vai mazāk (ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa)	71 921	1 703
– 1–5 gadi	152 911	172 985
– virs 5 gadiem	100 676	74 902
KOPĀ aizņēmumi ar fiksētu procentu likmi	325 508	249 590
Ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi ar mainīgu procentu likmi:		
– 1 gads vai mazāk (īstermiņa aizņēmumi)	744	–
– 1 gads vai mazāk (ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa)	83 281	81 489
– 1–5 gadi	255 126	300 669
– virs 5 gadiem	126 907	165 735
KOPĀ aizņēmumi ar mainīgu procentu likmi	466 058	547 893
KOPĀ aizņēmumi	791 566	797 483

Aizņēmumu sadalījums pēc procentu likmes maiņas un pārcenošanas termiņa (ņemot vērā atvasināto finanšu instrumentu efektu):

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
– 1 gads vai mazāk	376 099	360 578
– 1–5 gadi	264 791	282 003
– virs 5 gadiem	150 676	154 902
KOPĀ aizņēmumi	791 566	797 483

2016. gada 31. decembrī un 2015. gada 31. decembrī koncernam visi aizņēmumi bija eiro.

Ilgtermiņa aizņēmumu ar mainīgajām procentu likmēm patiesā vērtība atbilst to atlikušajai bilances vērtībai, jo to mainīgās procentu likmes aptuveni atbilst šādu koncerna finanšu instrumentu tirgus cenai un to pārvērtēšana patiesajā vērtībā nerada būtiskas izmaiņas.

I) Ķīlas

2016. gada 31. decembrī koncerns savus aktīvus aizņēmumu nodrošināšanai nav iekļājis, izņemot SIA „Liepājas enerģija” maksimāli nodrošināto aktīvu ķīlu 29 miljonu EUR apmērā (31/12/2015: 31 miljons EUR) kā tās īstermiņa un ilgtermiņa aizņēmumu nodrošinājumu. Pārskata gada beigās ir iekļāti pamatlīdzekļi to atlikušajā vērtībā 26,6 miljonu EUR apmērā un debitoru prasījumu tiesības 2,4 miljonu EUR apmērā (31/12/2015: attiecīgi – 28,5 milj. EUR un 2,5 milj. EUR).

II) Neizmantotās aizņēmumu summas

2016. gada 31. decembrī neizmantotā ilgtermiņa aizņēmumu summa bija 235 miljoni EUR (31/12/2015: 290 milj. EUR).

2016. gada 31. decembrī koncerns bija noslēdzis trīs overdrafta līgumus kopsummā par 34,2 miljoniem EUR (31/12/2015: 34,2 milj. EUR), attiecībā uz kuriem ir izpildīti visi noteiktie to saņemšanas nosacījumi. Uz pārskata gada beigām kredītlīnijas nebija izmantotas.

III) Vidējā svērtā efektīvā procentu likme

Pārskata gadā ilgtermiņa aizņēmumu vidējā svērtā efektīvā likme (ņemot vērā procentu mijmaiņas darījumus) bija 1,91 % (2015: 2,40 %), īstermiņa aizņēmumu vidējā svērtā efektīvā likme bija 0,87 % (2015: 0,87 %). 2016. gada 31. decembrī procentu likmes ilgtermiņa aizņēmumiem eiro bija 3, 6 un 12 mēnešu EURIBOR+1,13 % (31/12/2015: +1,06 %). 2016. gada 31. decembrī koncerns bija noslēdzis procentu likmju mijmaiņas darījumus par kopīgo nosacīto pamatsummu 174,2 miljonu EUR apmērā (31/12/2015: 221,5 miljoni EUR). Šajos darījumos tika fiksētas procentu likmes ar sākotnējo fiksēšanas ilgumu uz 6 līdz 10 gadiem.

IV) Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)

Mātesabiedrība (AS „Latvenergo”) 2012. un 2013. gadā emitēja obligācijas 70 miljonu EUR apmērā ar dzēšanas termiņu 2017. gada 15. decembrī (ISIN kods – LV0000801090) un 35 miljonu EUR apmērā ar dzēšanas termiņu 2020. gada 22. maijā (ISIN kods – LV0000801165), un abām šīm emisijām tika noteikta fiksētā procentu likme (kupons) – 2,8 % gadā. 2015. un 2016. gadā AS „Latvenergo” emitēja zaļās obligācijas 100 miljonu EUR apmērā ar dzēšanas termiņu 2022. gada 10. jūnijā (ISIN kods – LV0000801777) ar noteikto fiksēto procentu likmi (kuponu) – 1,9 % gadā. Kopējais emitēto obligāciju apmērs pēc nominālvērtības ir 205 miljoni EUR. Visas emitētās obligācijas tiek kotētas NASDAQ Baltic vērtspapīru biržā. Pārskata gada beigās emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas) ir uzrādīti to amortizētajā vērtībā.

2016. gada 31. decembrī obligāciju patiesā vērtība pārsniedz to atlikušo amortizēto bilances vērtību par 8 293 tūkstošiem EUR (31/12/2015: par 5 040 tūkst. EUR) Obligāciju patiesā vērtība tiek aprēķināta, diskontējot to naudas plūsmas, kā diskonta faktoru izmantojot vidējos banku kotētos ienesīgumus attiecīgajam finanšu instrumentam finanšu pārskatu beigu datumos.

c) Atvasinātie finanšu instrumenti

I) Atvasināto finanšu instrumentu klasifikācija un to patieso vērtību atlikumi

Atvasināto finanšu instrumentu patieso vērtību atlikumi atspoguļoti nākamajās tabulās:

		31/12/2016		31/12/2015	
		EUR'000		EUR'000	
		Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Procentu likmju mijmaiņas darījumi	21 c, II	–	11 563	–	13 016
Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi	21 c, III	(6 134)	23	–	2 558
KOPĀ atvasināto finanšu instrumentu patiesā vērtība		(6 134)	11 586	–	15 574

	31/12/2016		31/12/2015	
	EUR'000		EUR'000	
	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Ilgtermiņa	–	7 946	–	8 291
Īstermiņa	(6 134)	3 640	–	7 283
KOPĀ atvasināto finanšu instrumentu patiesā vērtība	(6 134)	11 586	–	15 574

Riska ierobežošanas darījumu izpildes rezultātā atzītie (ieņēmumi) / zaudējumi no patiesās vērtības izmaiņām:

Pielikums	2016	2015	
	EUR'000	EUR'000	
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā			
Procentu likmju mijmaiņas darījumi	11 a	(760)	(1 348)
Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi	8	(6 515)	446
		(7 275)	(902)
Iekļauts vispārējos ieņēmumos			
Procentu likmju mijmaiņas darījumi	20 a	(693)	(4 077)
Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi	20 a	(2 154)	—
		(2 847)	(4 077)

Atbilstoši SGS Nr. 1 finanšu saistības vai aktīvs, kurš netiek turēts tirdzniecībai, ir jāatspoguļo kā īstermiņa vai ilgtermiņa saistības vai aktīvs atbilstoši tā norēķinu datumam. Atvasinātie finanšu instrumenti ar norēķinu datumam vēlāk nekā pēc divpadsmit mēnešiem un kurus tiek plānots nepārdot ilgāk nekā divpadsmit mēnešus pēc pārskata gada beigām, tiek klasificēti kā ilgtermiņa aktīvi vai saistības.

II) Procentu likmju mijmaiņas darījumi

2016. gada 31. decembrī koncernā noslēgto procentu likmju mijmaiņas darījumu apjoms pēc nosacītājam pamatsummām ir 174,2 miljoni EUR (31/12/2015: EUR 221,5 miljoni EUR). Procentu likmju mijmaiņas darījumi ir noslēgti ar sākotnējo fiksēšanas ilgumu uz 6 līdz 10 gadu termiņiem, ierobežojot 6 mēnešu mainīgo eiro procentu likmju kāpuma risku. 2016. gada 31. decembrī noslēgto procentu likmju mijmaiņas darījumu fiksētās likmes ir robežās no 0,7725 % līdz 4,4925 % (31/12/2015: no 0,7725 % līdz 4,4925 %).

Pārskata gada beigās visi koncernā noslēgto procentu likmju mijmaiņas darījumi ar nosacītām pamatsummām 174,2 miljonu EUR apmērā ir tādi procentu likmju mijmaiņas līgumi, kas ir noslēgti kā naudas plūsmas riska ierobežošanas instrumenti atbilstoši risku ierobežošanas uzskaites prasībām, un kuriem veikta atbilstoša novērtēšana un retrospektīva testēšana riska ierobežošanas periodā (31/12/2015: 91 % no visiem darījumiem ar nosacīto pamatsummu 201,5 miljonu EUR apmērā). Visiem darījumiem ir veikti riska ierobežošanas efektivitātes mērījumi un konstatēts, ka tie ir efektīvi visā risku ierobežošanas periodā un līdz ar to tiem nav neefektīvās daļas, kas būtu jāatspoguļo konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņos.

Procentu likmju mijmaiņas darījumu patieso vērtību izmaiņas:

Pielikums		2016		2015	
		EUR'000		EUR'000	
		Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada sākumā		–	13 016	–	18 441
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā, neto	11 a	–	(760)	–	(1 348)
Iekļauts vispārējos ieņēmumos	20 a	–	(693)	–	(4 077)
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada beigās		–	11 563	–	13 016

Viens no galvenajiem *Finanšu risku vadības politikas* mērķiem, ierobežojot procentu likmju risku, ir nodrošināt aizņēmumu portfeļa vidējo fiksēto procentu likmju periodu robežās no 2 līdz 4 gadiem un fiksētas procentu likmes vairāk nekā 35 % no aizņēmumu portfeļa. 2016. gada 31. decembrī 62 % (31/12/2015: 55 %) no koncerna aizņēmumiem bija ar fiksētu procentu likmi (ņemot vērā procentu likmju mijmaiņas darījumu iespaidu), un vidējais fiksētās procentu likmes periods bija 2,1 gads (2015: 2,4 gadi).

III) Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi

2016. gada 31. decembrī koncernam ir noslēgti elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi par kopējo apjomu 2 195 685 MWh (31/12/2015: 2 880 436 MWh) un nosacīto vērtību 36,0 miljonu EUR apmērā (31/12/2015: 64,1 miljons EUR). Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi ir noslēgti uz viena ceturkšņa līdz viena gada termiņiem periodā no 2017. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 31. decembrim.

Mātesabiedrība (AS „Latvenergo”), kļūstot par *NASDAQ Commodities* biržas biedru, uzsāka finanšu darījumu slēgšanu *NASDAQ Commodities* biržā, papildus turpinot darījumus slēgt arī ar citiem darījumu partneriem. Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumus mātesabiedrība slēdz elektroenerģijas cenu riska ierobežošanas nolūkos ar mērķi nofiksēt *Nord Pool* elektroenerģijas biržā iegādātās elektroenerģijas cenas.

2016. gada 31. decembrī elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi par kopējo apjomu 1 626 285 MWh ir noslēgti kā naudas plūsmas riska ierobežošanas instrumenti atbilstoši risku ierobežošanas uzskaites prasībām, un tiem veikta atbilstoša novērtēšana un retrospektīva testēšana riska ierobežošanas periodā (31/12/2015: neviens darījums). Darījumiem ir konstatēta gan neefektīvā daļa, kas atspoguļota konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina posteņos (skatīt 8. pielikumu), gan efektīvā daļa, kuras patiesās vērtības izmaiņu ieņēmumi iekļauti vispārējos ieņēmumos (20 a pielikums).

Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu patieso vērtību izmaiņas:

	2016		2015	
	EUR'000		EUR'000	
	Aktīvi	Saistības	Aktīvi	Saistības
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada sākumā	–	2 558	–	2 112
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā (8. pielikums)	(3 980)	(2 535)	–	446
Iekļauts vispārējos ieņēmumos (20. a pielikums)	(2 154)	–	–	–
Patiesās vērtības atlikums pārskata gada beigās	(6 134)	23	–	2 558

d) Patiesās vērtības un to novērtēšanas

Šajā pielikumā ir atklāta koncerna aktīvu un saistību patieso vērtību novērtēšanas hierarhija.

Koncerna aktīvu patiesās vērtības novērtēšanas hierarhijas kvantitatīvie rādītāji pārskata gada beigās:

Patiesās vērtības novērtējums					
	Novērtēšanas datums	Kotētās tirgus cenas (1. līmenis)	Pieņemumi, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem (2. līmenis)	Pieņemumi, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem (3. līmenis)	KOPĀ
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000

Patiesajā vērtībā novērtētie aktīvi

Pārvērtētie pamatlīdzekļi (14. c pielikums)	31/12/2016	–	–	2 576 162	2 576 162
	31/12/2015	–	–	2 312 739	2 312 739

Atvasinātie finanšu instrumenti, t.sk.:

Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi (21. c, III pielikums)	31/12/2016	–	6 134	–	6 134
	31/12/2015	–	–	–	–

Aktīvi, kuri atklāti patiesajā vērtībā

	31/12/2016	–	–	1 660	1 660
Ieguldījuma īpašumi (14. b pielikums)	31/12/2015	–	–	1 726	1 726
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi (21. a pielikums)	31/12/2016	–	25 545	–	25 545
	31/12/2015	–	34 427	–	34 427

Pārskatā periodā aktīvi nav pārgrupēti starp 1. līmeni un 2. līmeni.

Koncerna saistību patiesās vērtības novērtēšanas hierarhijas kvantitatīvie rādītāji pārskata gada beigās:

Patiesās vērtības novērtējums					
	Novērtēšanas datums	Kotētās tirgus cenas (1. līmenis)	Uz novērojamiem tirgus datiem balstīti pieņemumi (2. līmenis)	Pieņemumi, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem (3. līmenis)	KOPĀ
		EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000

Patiesajā vērtībā novērtētās saistības

Atvasinātie finanšu instrumenti, t.sk.:

Procentu likmju mijmaiņas darījumi (21. c, II pielikums)	31/12/2016	–	11 563	–	11 563
	31/12/2015	–	13 016	–	13 016
Elektroenerģijas cenu nākotnes darījumi (21. c, III pielikums)	31/12/2016	–	23	–	23
	31/12/2015	–	2 558	–	2 558

Saistības, kuras atklātas patiesajā vērtībā

Emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas) (21. b, IV pielikums)	31/12/2016	–	213 774	–	213 774
	31/12/2015	–	184 745	–	184 745
Aizņēmumi ar mainīgām procentu likmēm (21. b pielikums)	31/12/2016	–	584 314	–	584 314
	31/12/2015	–	616 074	–	616 074
Aizņēmumi ar fiksētām procentu likmēm (21. b pielikums)	31/12/2016	–	–	–	–
	31/12/2015	–	206	–	206

Pārskatā periodā saistības nav pārgrupētas starp 1. līmeni un 2. līmeni.

Koncerna finanšu instrumentu, kas novērtēti to patiesajā vērtībā, izmantojot noteiktas vērtēšanas metodes, patieso vērtību hierarhija ir atklāta 4.c pielikumā.

Turpmāk ir atklāts koncerna finanšu instrumentu veidu salīdzinājums pēc to novērtēšanas uzskaites vērtībās un patiesajās vērtībās, izņemot tos instrumentus, kuru uzskaites vērtības aptuveni atbilst to patiesajām vērtībām:

	Uzskaites vērtība		Patiesā vērtība	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
Finanšu aktīvi				
Līdz termiņa beigām turēti finanšu aktīvi	20 554	28 468	25 545	34 427
<i>Atvasinātie finanšu instrumenti, kas neatbilst risku ierobežošanas prasībām, t.sk.:</i>				
– ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie instrumenti	3 980	–	3 980	–
<i>Atvasinātie finanšu instrumenti atbilstoši risku ierobežošanas prasībām, t.sk.:</i>				
– ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie instrumenti	2 154	–	2 154	–
Finanšu saistības				
<i>Procentu likmju izmaiņām pakļautās saistības, t.sk.:</i>				
– emitētie parāda vērtspapīri (obligācijas)	205 480	179 705	213 774	184 745
– aizņēmumi ar mainīgām procentu likmēm	584 314	616 074	584 314	616 074
– aizņēmumi ar fiksētām procentu likmēm	–	202	–	206
<i>Atvasinātie finanšu instrumenti, kas neatbilst risku ierobežošanas prasībām, t.sk.:</i>				
– ar elektroenerģijas tirdzniecību saistītie instrumenti	23	2 558	23	2 558
– procentu likmju mijmaiņas darījumi	–	760	–	760
<i>Atvasinātie finanšu instrumenti atbilstoši risku ierobežošanas prasībām, t.sk.:</i>				
– procentu likmju mijmaiņas darījumi	11 563	12 256	11 563	12 256

Koncerna vadība ir novērtējusi, ka naudas un īstermiņa noguldījumu, debitoru, kreditoru, banku overdraftu un citu īstermiņa saistību patiesās vērtības ir tuvas to uzskaites vērtībai, ņemot vērā šo finanšu instrumentu īso termiņu. Finanšu aktīvu un finanšu saistību patiesā vērtība ir cena, par kādu ir iespējams pārdot aktīvu vai kuru var samaksāt par saistību nodošanu, pamatojoties uz noteiktu darījumu starp tirgus dalībniekiem to novērtēšanas datumā.

Šādas metodes un pieņēmumi tiek izmantoti, lai novērtētu finanšu aktīvu un finanšu saistību patieso vērtību:

- aizņēmumu ar mainīgām procentu likmēm patiesā vērtība atbilst to atlikušajai bilances vērtībai, jo to mainīgās procentu likmes aptuveni atbilst šādu koncerna finanšu instrumentu tirgus cenai,
- aizņēmumi ar fiksētām procentu likmēm ir ar fiksētu vai noteiktu atmaksas laiku, un tie netiek kotēti aktīvu tirgū; finanšu instrumentu, kas nav kotēti aktīvā tirgū, patiesās vērtības tiek noteiktas, izmantojot novērtēšanas metodes; koncerns lieto dažādas metodes un modeļus, kā arī izdara pieņēmumus, kas balstīti uz tirgus nosacījumiem par procentu likmēm un citiem pieņēmumiem, kādi ir spēkā katra pārskata perioda beigu datumā; aizņēmumu patiesā vērtība tiek aprēķināta, diskontējot to naudas plūsmas, kā diskonta faktoru izmantojot atbilstošas eiro procentu likmju mijmaiņas darījumu likmes, kas palielinātas par koncerna kredītriskam atbilstošu riska uzcenojumu,
- koncerns slēdz atvasinātos finanšu darījumus ar dažādiem darījumu partneriem, galvenokārt ar finanšu institūcijām ar investīciju pakāpes kredītreitingu; atvasinātie finanšu darījumi tiek novērtēti, izmantojot dažādas novērtēšanas metodes un modeļus ar tirgū pieejamām vērtībām; novērtēšanas modeļi ietver darījuma puses kredītriska novērtējumu, valūtas nākotnes un tagadnes maiņas darījumus; procentu likmju mijmaiņas darījumu patiesās vērtības tiek aprēķinātas kā to nākotnes naudas plūsmu tagadnes vērtības, diskontējot to līgumiskās nākotnes naudas plūsmas pēc līdzīgu finanšu instrumentu tirgus procentu likmēm; elektroenerģijas cenu nākotnes darījumu patiesā vērtība tiek noteikta kā diskontētā starpība starp aktuālo attiecīgo finanšu instrumentu tirgus cenu un noslēgto nākotnes darījumu cenu nākotnes līgumos noteiktajam darījumu apjomam. Ja darījumu partneris ir banka, tad aprēķinātās finanšu instrumentu patiesās vērtības tiek salīdzinātas ar attiecīgo banku finanšu instrumentu pārvērtēšanas paziņojumiem, finanšu pārskatos izmantojot banku norādītās finanšu instrumentu patiesās vērtības,
- emitēto obligāciju un līdz termiņa beigām turēto finanšu aktīvu patiesās vērtības tiek aprēķinātas, ņemot vērā vai izmantojot banku kotētās finanšu instrumentu tirgus cenas finanšu pārskatu beigu datumos.

22. Uzkrājumi

a) Uzkrājumi pēcnodarbinātības pabalstiem

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	13 619	12 650
Nodoti uzkrājumi pārvades sistēmas operatoram*	–	(1 254)
Kārtējās darba izmaksas	1 649	1 604
Procentu izmaksas	204	195
Izmaksātie pēcnodarbinātības pabalsti	(1 352)	(734)
Zaudējumi aktuāra pieņēmumu izmaiņu rezultātā	2 946	1 158
Atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis no pēcnodarbinātības pabalstu novērtējuma	(638)	–
Pārskata gada beigās	16 428	13 619

* uzkrājumi nodoti atbilstoši pārvades sistēmas aktīvu atjaunošanas un uzturēšanas funkciju nodošanai no 2015. gada 1. janvāra un 430 darbinieku pārejai no koncerna uz pārvades sistēmas operatoru

Kopējie izveidotie un norakstītie uzkrājumi ir iekļauti konsolidētā peļņas vai zaudējumu aprēķina pozīcijā „Personāla izmaksas” kā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un citi Darba kopīgumā noteiktie pabalsti (9. pielikums), savukārt aktuāra pieņēmumu izmaiņu rezultātā radušies zaudējumi, atskaitot uzņēmumu ienākuma nodokli, ir iekļauti konsolidētajā vispārējo ieņēmumu pārskatā, pamatojoties uz SGS Nr. 19 „Darbinieku pabalsti”:

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	13 619	12 650
Iekļauts konsolidētajā vispārējo ieņēmumu pārskatā, atskaitot uzņēmumu ienākuma nodokli	2 308	1 158
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	501	(189)
Pārskata gada beigās	16 428	13 619

Diskonta likme, ar kuru diskontēti pēcnodarbinātības pabalstu pienākumi, noteikta 1,50 % apmērā (2015: 1,71 %), ņemot vērā valsts obligāciju tirgus ienesīgumu pārskata gada beigās. Koncerna Darba kopīgums paredz darbinieku darba samaksas indeksāciju vismaz inflācijas apmērā, kas, aprēķinot ilgtermiņa pēcnodarbinātības pabalstu uzkrājumus, noteikta 3,0 % apmērā (2015: 3,5 %). Aprēķinot šos uzkrājumus, ņemta vērā arī darba attiecību izbeigšanas varbūtība dažādās darbinieku vecuma grupās, pamatojoties uz iepriekšējo gadu pieredzi.

Zemāk ir atspoguļoti nozīmīgāko uzkrājuma apjomu ietekmējošo pieņēmumu jūtīguma analīzes rādītāji pārskata gada beigās:

Pieņēmumi		Novērtēšanas datums	Diskonta likme		Darba samaksas nākotnes izmaiņas		Darba attiecību izbeigšanas varbūtība	
			pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %	pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %	pieaugums par 1 %	samazinājums par 1 %
Uzkrājumu pēcnodarbinātības pabalstiem izmaiņas	EUR'000	31/12/2016	1 945	(1 590)	1 886	(1 577)	2 071	(1 709)
	EUR'000	31/12/2015	1 464	(1 199)	1 426	(1 194)	1 581	(1 305)

Augstāk atklāto jūtīguma analīzes rādītāju aprēķins pamatojas uz metodi, kura ekstrapolē pārskata perioda beigās notikušo pamatpieņēmumu samērojamo izmaiņu ietekmi uz noteiktajām pabalstu saistībām.

b) Uzkrājumi apkārtējās vides aizsardzībai

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	2 365	2 938
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(150)	(573)
Pārskata gada beigās	2 215	2 365

Uzkrājumu summa apkārtējās vides aizsardzībai 2 215 tūkstošu EUR apmērā (31/12/2015: 2 365 tūkst. EUR) ietver aplēstās izmaksas 1 191 tūkstošu EUR apmērā saistībā ar Rīgas TEC-1 pelnu lauku sakopšanu atbilstoši ar Lielrigas Reģionālās vides pārvaldes pieprasījumam un šī projekta tehniski ekonomiskās izpētes rezultātiem (31/12/2015: 1 160 tūkst. EUR) un SIA „Liepājas enerģija” izveidotos uzkrājumus 1 024 tūkstošu EUR apmērā apkārtējās vides sanācijai (31/12/2015: 1 205 tūkst. EUR). Uzkrājumu apjomi ir aprēķināti, ņemot vērā būvniecības izmaksu izmaiņas (dati iegūti no Centrālās statistikas pārvaldes).

23. Pārējie kreditori un nākamo periodu ieņēmumi

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Nākamo periodu ieņēmumi no pieslēgumu maksas	150 086	149 378
Nākamo periodu ieņēmumi no Eiropas Savienības finansējuma	45 013	46 681
Nākamo periodu ieņēmumi no bez atlīdzības saņemtajiem pamatlīdzekļiem	308	327
KOPĀ pārējie kreditori un nākamo periodu ieņēmumi	195 407	196 386

Nākamo periodu ieņēmumu no pieslēguma maksas kustība (ilgtermiņa un īstermiņa daļa):

	2016	2015
	EUR'000	EUR'000
Pārskata gada sākumā	160 933	156 382
Saņemtie maksājumi	13 587	16 172
Iekļauts konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā (6. pielikuma pozīcijā „Pārējie ieņēmumi”)	(12 324)	(11 621)
Pārskata gada beigās	162 196	160 933

24. Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Finanšu saistības:		
Parādi par materiāliem un pakalpojumiem	54 366	44 499
Parādi par elektroenerģiju	20 275	22 518
Uzkrātās saistības	7 315	7 514
Pārējās īstermiņa finanšu saistības	6 599	6 417
KOPĀ finanšu saistības	88 555	80 948
Nefinanšu saistības:		
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un pārējie nodokļi	12 536	10 318
Saņemtie avansa maksājumi	12 845	8 612
Pārējās īstermiņa saistības	3 881	3 896
KOPĀ nefinanšu saistības	29 262	22 826
KOPĀ parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	117 817	103 774

Parādu piegādātājiem un pārējiem kreditoriem bilances vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

25. Darījumi ar saistītajām pusēm

Mātesabiedrība un netieši arī citas koncerna sabiedrības ir Latvijas valsts kontrolē. Saistītās puses ir mātesabiedrības akcionārs, kurš kontrolē koncernu vai kuram ir būtiska ietekme uz koncernu, pieņemot ar pamatdarbību saistītus lēmumus, koncerna sabiedrību valdes locekļi, padomes locekļi, kā arī koncerna uzraudzības institūcijas – Revīzijas komitejas amatpersonas, kā arī jebkurai no iepriekš minētajām privātpersonām tuvs ģimenes loceklis, kā arī sabiedrības, kuras šīs personas kontrolē vai kurām ir būtiska ietekme uz tām.

Parastie tirdzniecības darījumi ar Latvijas valdību, ieskaitot ministrijas un valsts aģentūras, kā arī darījumi ar valsts kontrolētām kapitālsabiedrībām, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem, uz kuriem attiecas 24. Starptautiskā grāmatvedības standarta noteikumi un nosacījumi un kuri neveido būtisku attiecīgā darījuma veida daļu, nav uzskatāmi par darījumiem ar saistītām pusēm. Darījumu kvantificēšana ar šīm saistītajām pusēm nav iespējama plašā koncerna klientu skaita dēļ.

Gada beigu bilances atlikumi, kas izriet no pārdotām/iepirktām precēm un sniegtajiem/saņemtajiem pakalpojumiem:

	31/12/2016	31/12/2015
	EUR'000	EUR'000
Parādi saistītām pusēm:		
– citi saistītie uzņēmumi*	236	252
	236	252

* AS „Pirmais Slēgtais Pensiju Fonds”

Koncernā pārskata gadā nav veikta to saistību vai parādu norakstīšana, kas radušies no darījumiem starp saistītajām pusēm, pamatojoties uz to, ka visi parādi ir atgūstami.

Debitoru un kreditoru parādi pret saistītajām pusēm ietver atlikumus par sniegtajiem vai saņemtajiem pakalpojumiem un precēm. Pārskata gada beigās par šiem atlikumiem nav saņemts vai sniegts nodrošinājums.

Atbildība koncerna sabiedrību valdes locekļiem, padomes locekļiem un uzraudzības institūcijai ir atspoguļota 9. pielikumā.

Mātesabiedrības akcionāram izmaksāto dividenžu apjoms un ieguldījumi pamatkapitālā ir atspoguļoti attiecīgi 20. b un 19. pielikumā.

26. Nākotnes saistības un iespējamās saistības

2016. gada 31. decembrī koncernam ir nākotnes saistības 264,7 miljonu EUR apmērā (31/12/2015: 235,8 miljoni EUR) attiecībā uz kapitālieguldījumiem, par kuriem bilances datumā ir noslēgti līgumi, bet saistības vēl nav iestājušās.

2017. gadā AS „Latvenergo” ir izsniegusi atbalsta vēstules savām meitassabiedrībām AS „Energijas publiskais tirgotājs”, AS „Sadales tīkls” un AS „Latvijas elektriskie tīkli”, ar ko apliecinā, ka AS „Latvenergo” kā meitassabiedrību kapitāla daļu īpašnieka nostāja ir nodrošināt, lai meitassabiedrības tiktu vadītas tā, lai tām būtu pietiekami Finanšu līdzekļi un lai tās spētu veikt komercdarbību un izpildīt savas saistības.

27. Notikumi pēc pārskata gada beigām

AS „Energijas publiskais tirgotājs” 2017. gada 7. februārī saņēma daļu no valsts budžeta dotācijas 19,7 milj. EUR apmērā.

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK) 2017. gada 16. februārī apstiprināja obligātā iepirkuma komponentes, un no 2017. gada 1. aprīļa obligātā iepirkuma komponente nemainās un ir 2,679 EUR centi/kWh apmērā.

2017. gada 16. februārī starptautiskā kredītreitinga aģentūra *Moody's Investors Service* atkārtoti pārapstiprināja AS „Latvenergo” kredītreitingu Baa2 līmenī ar stabilu nākotnes vērtējumu.

Atbilstoši Enerģētikas likumā noteiktajam 2017. gada 3. aprīlī dabasgāzes tirgus ir pilnībā atvērts visiem lietotājiem Latvijā.

Laika periodā kopš pārskata gada pēdējās dienas nav bijuši citi notikumi, kas būtiski ietekmētu koncerna konsolidētos finanšu pārskatus par gadu, kurš beidzas 2016. gada 31. decembrī.

Ernst & Young Baltic SIA

Muitas iela 1A
LV-1010 Rīga
Latvija

Tālr.: 67 04 3801
Fakss: 67 04 3802
Riga@lv.ey.com
www.ey.com/lv

Vienotais reģistrācijas Nr. 40003593454
PVN maksātāja Nr. LV40003593454

Ernst & Young Baltic SIA

Muitas St. 1A
LV-1010 Rīga
Latvia

Phone: +371 67 04 3801
Fax: +371 67 04 3802
Riga@lv.ey.com
www.ey.com/lv

Code of legal entity 40003593454
VAT payer code LV40003593454

NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS

AS „Latvenergo” akcionāram

Atzinums

Mēs esam veikuši AS „Latvenergo” un tās meitas sabiedrību („Koncerns”) pievienotajā gada pārskatā ietvertā konsolidētā finanšu pārskata, kas atspoguļots no 93. līdz 136. lappusei, revīziju. Pievienotais konsolidētais finanšu pārskats ietver 2016. gada 31. decembra konsolidēto finanšu stāvokļa pārskatu un konsolidēto peļņas vai zaudējumu aprēķinu, konsolidēto vispārējo ieņēmumu pārskatu, konsolidēto pašu kapitāla izmaiņu pārskatu un konsolidēto naudas plūsmas pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2016. gada 31. decembrī, kā arī finanšu pārskata pielikumu, kas ietver nozīmīgu grāmatvedības uzskaites principu kopsavilkumu un citu paskaidrojošu informāciju.

Mūsaprāt, pievienotais konsolidētais finanšu pārskats sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Koncerna finanšu stāvokli 2016. gada 31. decembrī un par tā darbības finanšu rezultātiem un tā naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2016. gada 31. decembrī, saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

Atzinuma pamatojums

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, tālāk izklāstīti mūsu ziņojuma sadaļā “Revidenta atbildība par konsolidētā finanšu pārskata revīziju”. Mēs esam neatkarīgi no Koncerna saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izstrādātā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (SGĒSP kodekss) prasībām un Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām neatkarības prasībām, kas ir piemērojamas mūsu veiktajai konsolidētā finanšu pārskata revīzijai Latvijas Republikā. Mēs esam ievērojuši pārējos Revīzijas pakalpojumu likumā un SGĒSP kodeksā noteiktos ētikas principus. Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Galvenie revīzijas jautājumi

Galvenie revīzijas jautājumi ir tie, kas mūsu veiktās konsolidētā finanšu pārskata revīzijas gaitā pēc mūsu profesionālā vērtējuma bijuši vissvarīgākie. Šos jautājumus mēs aplūkojam gan veicot konsolidētā finanšu pārskata revīziju kopumā, gan sagatavojot mūsu atzinumu par šo konsolidēto finanšu pārskatu. Atsevišķu atzinumu par šiem jautājumiem mēs nesniedzam. Par katru tālāk ziņojumā minēto jautājumu mēs esam snieguši informāciju par to, kā attiecīgais jautājums ticis aplūkots un risināts mūsu veiktās revīzijas gaitā.

Mēs esam izpildījuši šī ziņojuma sadaļā “Revidenta atbildība par konsolidēto finanšu pārskata revīziju” minētos pienākumus, tajā skaitā arī attiecībā uz šiem jautājumiem. Līdz ar to mūsu revīzijas ietvaros tika veiktas procedūras, kas piemērojamas atbilstoši mūsu veiktajam risku novērtējumam saistībā ar būtiskām neatbilstībām, kas varētu būt radušās konsolidētā finanšu pārskatā. Mūsu revīzijas procedūru rezultāti, tajā skaitā to procedūru rezultāti, kas tika piemērotas tālāk minētajiem jautājumiem, sniedz pietiekamu pamatu mūsu revīzijas atzinumam par pievienoto konsolidēto finanšu pārskatu.

Galvenie revīzijas jautājumi ieņēmumu atzīšana

Kā minēts konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 6. piezīmē “Ieņēmumi”, peļņas vai zaudējumu aprēķinā pārskata gadā Koncerns atzinis ieņēmumus 931 619 tūkst. EUR apmērā. Precīza ieņēmumu atzīšana enerģētikas nozarē ir daudz sarežģītāka nekā dažās citās nozarēs, ņemot vērā lielo skaitu Koncerna klientu, gan privāto, gan korporatīvo, un dažādām grupām sniegto produktu un pakalpojumu klāstu.

Ņemot vērā dažādos ar Koncerna klientiem noslēgto līgumu nosacījumus, kā arī atšķirīgās ieņēmumu plūsmas un katrā plūsmā iekļauto produktu veidus, tiek uzskatīts, ka ieņēmumu atzīšana ir salīdzinoši sarežģīts process un cita starpā prasa nodrošināt pastāvīgu kontroļu darbības efektivitāti attiecībā uz dažādajām ieņēmumu plūsmu kategorijām.

Ieņēmumu atzīšana mūsu revīzijai bija ļoti svarīga, ņemot vērā ieņēmumu būtiskumu attiecībā uz finanšu pārskatu un ieņēmumu noteikšanu izmantotās produktu un cenu komponentes.

Galvenajiem revīzijas jautājumiem piemērotās procedūras

Cita starpā mēs piemērojam šādas revīzijas procedūras:

- mēs veicām uz informācijas tehnoloģijām balstīto manuālo kontroļu testēšanu, kas iesaistītas no elektroenerģijas un elektroenerģijas pakalpojumiem gūto ieņēmumu atzīšanas un novērtēšanas procesā;
- mēs veicām IT sistēmas kontroļu testēšanu, kas iesaistītas ieņēmumu grāmatošanā, Koncerna klientiem izrakstīto rēķinu summu aprēķināšanā un naudas ieņēmumu salīdzināšanā ar Koncerna klientu kontiem;
- mēs ieguvām ārējo klientu apliecinājumus par Koncerna atzītajiem ieņēmumiem no siltumenerģijas pārdošanas un pārvades sistēmas aktīvu nomas un pārvaldīšanas;
- mēs veicām analītiskās pārbaudes procedūras, izstrādājot ieņēmumu prognozi, pamatojoties uz galvenajiem darbības rādītājiem, tajā skaitā, ņemot vērā Koncerna klientu skaitu un sastāvu, elektroenerģijas piegādes apjomus, elektroenerģijas cenu izmaiņas un salīdzinot mūsu analīzes rezultātus ar iepriekšējā perioda rezultātiem; un
- mēs pārbaudījām neilgi pirms pārskata gada beigām veikto ieņēmumu darījumu attiecināšanu uz atbilstošu uzskaites periodu.

Mēs arī izvērtējam, vai informācija par ieņēmumiem, kas sniegta konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 2.24. piezīmē “Ieņēmumu atzīšana”, 5. piezīmē “Darbības segmentu informācija” un 6. piezīmē “Ieņēmumi”, ir pietiekama un atbilstoša.

Elektroenerģijas sadales sistēmas ēku un inženierbūvju un pārvades sistēmas pamatlīdzekļu pārvērtēšana

2016. gada 31. decembrī Koncerna pamatlīdzekļu uzskaites vērtība bija 3 355 797 tūkst. EUR, kas atbilst 86% no finanšu stāvokļa pārskatā atzīto Koncerna aktīvu kopsummas. Kā norādīts konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 2.6. piezīmē “Pamatlīdzekļi”, tie ir uzskaitīti to sākotnējā vērtībā vai pārvērtētajā vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un uzkrātos zaudējumus no vērtības samazināšanās. Saskaņā ar Koncerna finanšu pārskata pielikuma 2.8. piezīmē “Pamatlīdzekļu pārvērtēšana” minētajiem grāmatvedības uzskaites principiem atsevišķas pamatlīdzekļu grupas tiek regulāri pārvērtētas, taču ne retāk kā ik pēc pieciem gadiem.

Pārskata gadā atsevišķas pamatlīdzekļu grupas – elektroenerģijas sadales sistēmas ēkas un inženierbūves un pārvades sistēmas pamatlīdzekļi – tika pārvērtētas, izmantojot amortizēto aizstāšanas izmaksu metodi (konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 14. piezīmes c) punkts “Pamatlīdzekļu pārvērtēšana”). Minēto pamatlīdzekļu grupu pārvērtēšanai Koncerna vadība pieaicināja ārējo vērtētāju, kurš pārvērtēšanu veica 2016. gada 1. aprīlī.

Lai izvērtētu pārvērtēšanas pieejas, pieņēmumus un metodes, ko vadības tika izmantojusi pamatlīdzekļu pārvērtēšanā, mēs iesaistījām mūsu vērtēšanas ekspertus. Mēs kopā ar vadību un ārējo vērtētāju apspriedām izmantoto pārvērtēšanas metodi. Mēs izvērtējam arī izmantoto informāciju un pieņēmumus, kā arī pārbaudījām pārvērtēšanā izmantotos datus, izlases kārtā tos salīdzinot ar primārajiem datu avotiem.

Mēs izskatījām konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 14. piezīmes a) punktā “Pamatlīdzekļi” atspoguļoto pārvērtēšanas rezultātu atzīšanu un novērtēšanu un salīdzinājām piemērotos uzskaites principus ar Eiropas Savienībā pieņemtajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem. Mūsu izvēlētais pamatlīdzekļu izlases kopas ietvaros mēs pārbaudījām atsevišķu darījumu uzskaiti Koncerna grāmatvedības sistēmā.

Pārvērtēšanas datumā elektroenerģijas sadales sistēmas ēku un inženierbūvju pārvērtēšanas rezultātā radies pieaugums iekļauts pašu kapitālā kā bruto pārvērtēšanas rezerve 286 528 tūkst. EUR apmērā (izņemot atliktā ienākuma nodokļa ietekmi) un pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības samazinājums 23 988 tūkst. EUR apmērā tika uzrādīts 2016. gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Elektroenerģijas pārvades sistēmas pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezultātā šīs summas bija attiecīgi 30 513 tūkst. EUR un 11 786 tūkst. EUR.

Šo pamatlīdzekļu pārvērtēšanā izmantotas būtiskas aplēses un pieņēmumi, piemēram, atbilstošas vērtēšanas metodes izvēle, pamatlīdzekļu atlikušā lietderīgās lietošanas laika noteikšana un fiziskā stāvokļa novērtēšana, tirgus zināšanas un vadības sniegtā informācija ārējiem ekspertiem par iepriekš veiktajiem darījumiem.

Šis jautājums mūsu revīzijai ir viens no vissvarīgākajiem, ņemot vērā elektroenerģijas sadales un pārvades sistēmas pamatlīdzekļu pārvērtēšanas apjomu un sarežģītību, kā arī informācijas par pārvērtēšanā izmantotajiem pieņēmumiem atklāšanas svarīgumu.

Pamatlīdzekļu vērtības samazināšanās pārbaude

2016. gada 31. decembrī Koncerna finanšu stāvokļa pārskatā atzīti pamatlīdzekļi 3 355 797 tūkst. EUR apmērā. Informācija par šiem pamatlīdzekļiem sniegta konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 14. piezīmes a) punktā "Pamatlīdzekļi". Koncerns veicis aktīvu vērtības samazināšanās pārbaudi, pamatojoties uz elektroenerģijas sadales sistēmas aktīvu, elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīvu un Rīgas kombinētās siltuma un elektrības ražotnes aktīvu lietošanas vērtības aplēsēm. Minētās sistēmas un ražotne katra ir atsevišķa naudu ienesoša vienība (NIV). Peļņas vai zaudējumu aprēķinā par 2016. gadu papildus tika atzīts Rīgas kombinētās siltuma un elektrības ražotnes NIV aktīvu vērtības samazinājums 10 140 tūkst. EUR apmērā, kamēr pārējām NIV nekāds vērtības samazinājums šīs pārbaudes rezultātā atzīts netika (konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 14. piezīmes d) punkts "Vērtības samazinājums").

Elektroenerģijas sadales un pārvades sistēmas aktīvu vērtības samazināšanās pārbaudē izmantotie vadības pieņēmumi ietver diskonta likmes izvēli, cenu prognozes galvenajām ieņēmumu plūsmām, kas ir atkarīgas no regulatora sniegta apstiprinājuma, un pieņēmumus saistībā ar kapitālieguldījumu plāniem.

Mēs arī izvērtējam, vai informācija par pamatlīdzekļu pārvērtēšanas metodi, pārvērtēšanas rezultātu un izmantotajiem pieņēmumiem, kas sniegta konsolidētā finanšu pārskata pielikuma 4. piezīmes "Būtiskas grāmatvedības aplēses un novērtējumi" a) punkta III) apakšpunktā "Pārvērtēšana" un 14. piezīmes c) punktā "Pamatlīdzekļu pārvērtēšana", ir pietiekama un atbilstoša.

Visu trīs NIV aktīvu vērtības samazināšanās pārbaudēs mēs iesaistījām arī mūsu vērtēšanas ekspertus, kuri palīdzēja mums novērtēt aktīvu vērtības samazināšanās pārbaudes metodes, piemērotās diskonta likmes un citus būtiskus vadības pieņēmumus, kā minēts iepriekš.

Kopā ar vadību mēs apspriedām aktīvu vērtības samazināšanās pārbaudēs izmantotās informācijas un datu piemērotību. Mēs salīdzinājām vissvarīgākos izmantotus datus ar primārajiem datu avotiem. Mēs salīdzinājām arī summas, kuras vadība izmantojusi naudas plūsmas prognozēs, ar iepriekšējo gadu rezultātiem, kā arī salīdzinājām prognozētās naudas plūsmas ar vadības apstiprinātajiem ilgtermiņa budžetiem.

Mēs arī izvērtējam, vai informācija par aktīvu vērtības samazināšanās pārbaudēm un to rezultātiem, kas sniegta finanšu pārskata pielikuma 4. piezīmes "Būtiskas grāmatvedības aplēses un novērtējumi" a) punkta II) apakšpunktā "Pamatlīdzekļu atgūstamā vērtība" un 14. piezīmes b) punktā "Aktīvu vērtības samazināšanās", ir pietiekama un atbilstoša.

Rīgas kombinētās siltuma un elektrības ražotnes NIV aktīvu vērtības samazināšanās pārbaudē izmantoti būtiski pieņēmumi saistībā ar diskonta likmes izvēli, mainīgo ieņēmumu plūsmas prognozi, ņemot vērā tiesību aktos noteikto koģenerācijas vienības jaudas komponentes maksājumus, un galīgās vērtības aprēķinu.

Aktīvu vērtības samazināšanās pārbaude mūsu revīzijai bija svarīga, jo tā ietver būtiskus vadības vērtējumus, kas izmantoti naudas plūsmu prognožu sagatavošanā.

Cita informācija, kas iekļauta Koncerna 2016. gada pārskatā

Vadība ir atbildīga par citu informāciju. Cita informācija ietver:

- vadības ziņojumu, kas sniegts pievienotajā konsolidētajā gada pārskatā no 88. līdz 92. lappusei un
- paziņojumu par korporatīvo pārvaldību par 2016. gadu, kas sniegts atsevišķā AS „Latvenergo” vadības sagatavotā ziņojumā un pieejams AS „Latvenergo” mājas lapā <http://www.latvenergo.lv> sadaļā „Investoriem”,

bet tā neietver konsolidēto finanšu pārskatu un mūsu revidentu ziņojumu par to.

Mūsu atzinums par konsolidēto finanšu pārskatu neattiecas uz šo citu informāciju, un mēs nesniedzam par to nekāda veida apliecinājumu, izņemot to, kā norādīts mūsu ziņojuma sadaļā “Citas ziņošanas prasības saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām”.

Saistībā ar konsolidēto finanšu pārskata revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no konsolidētā finanšu pārskata vai no mūsu revīzijas gaitā iegūtajām zināšanām un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Ja, pamatojoties uz veikto darbu un ņemot vērā revīzijas laikā gūtās zināšanas un izpratni par Koncernu un tā darbības vidi, mēs secinām, ka citā informācijā ir būtiskas neatbilstības, mūsu pienākums ir par to ziņot. Mūsu uzmanības lokā šajā ziņā nav nonākuši nekādi apstākļi, par kuriem būtu jāziņo.

Citas ziņošanas prasības saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām

Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumā noteiktas vēl citas ziņošanas prasības attiecībā uz vadības ziņojumu. Šīs papildu prasības nav ietvertas SRS.

Mūsu pienākums ir izvērtēt, vai vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Latvijas Republikas Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma prasībām.

Pamatojoties vienīgi uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt:

- vadības ziņojumā par finanšu gadu, par kuru ir sagatavots konsolidētais finanšu pārskats, sniegtā informācija atbilst konsolidētajam finanšu pārskatam, un
- vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Latvijas Republikas Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma prasībām.

Papildus, saskaņā ar Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumu mūsu pienākums ir sniegt viedokli, vai paziņojumā par korporatīvo atbildību ir sniegta informācija Latvijas Republikas Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.¹ panta pirmās daļas 3., 4., 6., 8. un 9. punkta un 56.² panta otrās daļas 5. punkta prasībām.

Mūsaprāt, paziņojumā par korporatīvo pārvaldību par 2016. gadu ir sniegta informācija saskaņā ar Latvijas Republikas Finanšu instrumentu tirgus likuma 56.¹ panta pirmās daļas 3., 4., 6., 8. un 9. punkta un 56.² panta otrās daļas 5. punkta prasībām.

Vadības un personu, kurām uzticēta Koncerna pārvalde, atbildība par konsolidēto finanšu pārskatu

Vadība ir atbildīga par konsolidētā finanšu pārskata, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu, sagatavošanu saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem un par tādu iekšējo kontroli, kādu vadība uzskata par nepieciešamu, lai būtu iespējams sagatavot konsolidēto finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības.

Sagatavojot konsolidēto finanšu pārskatu, vadības pienākums ir izvērtēt Koncerna spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības sniedzot informāciju par apstākļiem, kas saistīti ar Koncerna spēju turpināt darbību un darbības turpināšanas principa piemērošanu, ja vien vadība neplāno likvidēt Koncernu vai pārtraukt tā darbību, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas kā Koncerna likvidēšana vai darbības pārtraukšana.

Personas, kurām uzticēta Koncerna pārvalde, ir atbildīgas par Koncerna finanšu pārskata sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par konsolidētā finanšu pārskata revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka konsolidētais finanšu pārskats kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un sniegt revidentu ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti uzskatīt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, pamatojoties uz šo konsolidēto finanšu pārskatu.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, mēs visā revīzijas gaitā izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- identificējam un izvērtējam riskus, ka konsolidētajā finanšu pārskatā varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas būtiskas krāpšanas radītas neatbilstības, ir augstāks nekā kļūdu izraisītu neatbilstību risks, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, maldinošas informācijas sniegšanu vai iekšējās kontroles pārkāpumus;
- iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, nevis lai sniegtu atzinumu par Koncerna iekšējās kontroles efektivitāti;
- izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku piemērotību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību;
- izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Koncerna spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidentu ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz konsolidētajā finanšu pārskatā sniegto informāciju par šiem apstākļiem. Ja šāda informācija konsolidētajā finanšu pārskatā nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidentu ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Koncerns savu darbību var pārtraukt;

- izvērtējam vispārējo konsolidētā finanšu pārskata izklāstu, struktūru un saturu, tajā skaitā pielikumā atklāto informāciju un to, vai konsolidētais finanšu pārskats patiesi atspoguļo tā pamatā esošos darījumus un notikumus;
- iegūstam pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par Koncerna sabiedrību finanšu informāciju ar mērķi sniegt atzinumu par konsolidēto finanšu pārskatu. Mēs esam atbildīgi par Koncerna revīzijas vadību, pārraudzību un veikšanu. Mēs paliekam pilnībā atbildīgi par mūsu revidentu atzinumu.

Personām, kurām uzticēta Koncerna pārvalde, mēs cita starpā sniedzam informāciju par plānoto revīzijas apjomu un laiku, kā arī par svarīgiem revīzijas novērojumiem, tajā skaitā par būtiskiem iekšējās kontroles trūkumiem, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

Personām, kurām uzticēta pārraudzība, mēs sniedzam paziņojumu par to, ka mēs esam izpildījuši saistošās ētikas prasības attiecībā uz neatkarību un objektivitāti, un lai sniegtu informāciju par visām attiecībām un citiem apstākļiem, kurus varētu pamatoti uzskatīt par tādiem, kas varētu ietekmēt mūsu neatkarību, un, ja nepieciešams – par drošības pasākumiem šādas ietekmes ierobežošanai.

No visiem jautājumiem, par kuriem esam ziņojuši personām, kurām uzticēta pārraudzība, esam noteikuši tos jautājumus, kurus uzskatām par visbūtiskākajiem pārskata perioda konsolidētā finanšu pārskata revīzijai un kas tādēļ uzskatāmi par galvenajiem revīzijas jautājumiem. Mēs izklāstam šos jautājumus revidentu ziņojumā, izņemot, ja tiesību aktos liegts publiskot šādu informāciju, kā arī izņemot tos ļoti retos gadījumus, kad uzskatām, ka attiecīgais jautājums nav uzrādāms mūsu ziņojumā, jo ir pamatoti paredzams, ka sabiedrības interešu ieguvums no šādas informācijas publicēšanas neatsvērta tās izpaušanas dēļ radušās negatīvās sekas.

Revīzijas projekta, kura rezultātā tiek sniegts šis neatkarīgu revidentu ziņojums, atbildīgais zvērināts revidents ir Diāna Krišjāne.

SIA „Ernst & Young Baltic”
Licence Nr. 17

Diāna Krišjāne
Valdes priekšsēdētāja
LR zvērināta revidente
Sertifikāts Nr. 124

Rīgā, 2017. gada 18. aprīlī